

**Česká zemědělská univerzita v Praze**

**Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů**

**Katedra speciální zootechniky**



**Vzájemné působení vlivů určujících výběr typu ustájení  
koní**

**Diplomová práce**

**Autor práce: Klára Schejbalová**

**Vedoucí práce: Ing. Jan Navrátil, CSc.**

**© 2015 ČZU v Praze**

### **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vzájemné působení vlivů určujících výběr typu ustájení koní" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 10. 4. 2015

---

### **Poděkování**

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Navrátilovi, CSc., coby vedoucímu této práce za cenné rady, důvěru ve vybrané téma, trpělivost a vstřícný přístup. Mé poděkování také patří prof. PhDr. RNDr. Zdeňku Půlpánovi, CSc. a Ing. Pavle Schejbalové, kteří velkou měrou přispěli k vypracování praktické části a celkově dodali mnoho rad ke statistickému zpracování. A v neposlední řadě děkuji všem blízkým, jež mě podporovali.

# Vzájemné působení vlivů určujících výběr typu ustájení koní

## Souhrn

Tato práce je jakýmsi volným pokračováním mé bakalářské práce – Vývoj způsobů ustájení koní, a jejím hlavním cílem je blíže zmapovat ustájení koní v Pardubickém a Královéhradeckém kraji, oba kraje také vzájemně porovnat.

Výše uvedené, spolu sousedící kraje, byly vybrány zcela záměrně, neboť si jsou velmi podobné nejen svou velikostí a strukturou, ale také přírodními podmínkami. Jejich stručná charakteristika je součástí literárního přehledu v práci. Dále jsou zde specifikována plemena koní – zejména temperament a v souvislosti s tím i způsob využití, včetně krátkého seznámení s jejich historií, pro která je v České republice vedena plemenná kniha, a také několik u nás nejoblíbenějších plemen zahraničních. Vzhledem k tomu, že předmětem studie je ustájení, je i toto téma ve zkratce zahrnuto do teoretické části, zejména jeho charakteristika předurčující vhodnost pro koně různých kategorií. Stejně je tomu tak i v případě psychologického rozboru osobnosti člověka a rozhodování, kde je rozebrán systém rozhodování se, včetně vlivu okolí a společnosti na jedince, neboť je zde také řešeno, zda lidé vybírají ustájení na míru koni nebo pouze sobě.

Do praktické části byla sesbírána a použita data ze 108 stájí rozdílných velikostí, využití koní a způsobech ustájení, celkem čítající 817 koní různých plemen i stáří a všech pohlaví. Získané údaje, po vhodné úpravě, prošly Testem nezávislosti v kontingenčních tabulkách, který zjišťuje závislost mezi proměnnými, a Shlukovou analýzou, jež následně zobrazuje nejbližší vzdálenost mezi zkoumanými daty.

Testováno bylo, zda má člověk, ale i kůň samotný nějaký vliv na způsob ustájení. Přičemž výsledky výzkumu neprokázaly žádnou závislost mezi ustájením a plemenem koní, ustájením a využitím koní, ustájením a pohlavím koní ani ustájením a věkem koní, v žádném z vybraných krajů. Následné vypracované hromadné shlukové analýzy poté potvrdily výsledky předchozích výpočtů.

Naopak zjišťované závislosti mezi způsobem výběru ustájení koní a věkem člověka, jeho pohlavím a vzděláním vyšly pozitivně v obou krajích.

Hypotéza je tedy založena na předpokladu, že nedodržování tzv. technologické návaznosti, jež je poměrně časté, má negativní vliv na chované koně a že chovatelé obecně

preferují více tradiční způsob ustájení koní - mladí koně vyrůstají na pastvinách a koně pracující respektive sportující jsou umístěni do boxů či na stání s případnou omezenou možností výběhu, či pastviny.

Ačkoliv práce svůj cíl splnila a poměrně detailně rozebrala a zmapovala mnoho souvislostí, jež potenciálně mohou mít vliv na výběr ustájení, hypotéza v celém svém znění potvrzena nebyla.

Ukázalo se, že chovatelé obecně preferují ustájení boxové s výběhem či pastvinou pro všechny kategorie koní, bez rozdílu jejich využití, plemene, pohlaví či věku. Výzkum nepotvrdil, že plošně existuje povědomí o důležitosti pastevního odchovu pro mladé koně. Tato skutečnost byla prokázána pro oba kraje.

Na druhou stranu výše zmíněné dva nejčastěji používané typy ustájení jsou voleny především na základě zkušeností získaných v jiných stájích, případně jako prevence před zraněním koní a jistá forma úrovně péče o ně, a v neposlední řadě podle dlouhodobého vzoru, který po staletí v základním principu zůstal nezměněn.

Zatímco režim 24/7 – pastvina po celý rok, nebo jen přes léto jsou vybírány zejména po přečtení odborné literatury či po vzoru zkušeností z navštěvovaných stájí.

Závěrem lze tedy říci, že obecně záleží na preferencích chovatele, nikoli na specifikách jednotlivých typů ustájení v souvislosti s vhodností či nevhodností pro daného koně. Konečnému rozhodnutí o způsobu ustájení koní pak předchází zejména vliv prostředí, ve kterém se lidé pohybují, již méně chovatelé upřednostňují vlastní úsudek, odborné studie či individuality každého koně, ať je to jeho plemenná příslušnost, věk, pohlaví, využití či jednoduše spokojenost s předloženým režimem.

**Klíčová slova:** kůň; chov; ustájení; plemeno; pastva

# **The interaction of influences affecting the choice of horse stabling type**

## **Summary**

This work is a sort of loose continuation of my thesis - Developments in stabling, and its main objective is closely chart stabling in the Pardubice and Hradec Králové region, both regions also to compare.

The above, together neighboring counties were chosen quite deliberately, because they are both very similar in size and structure, but also natural conditions. Their brief is part of a review of the literature on the job. There are also specified breeds - especially temperament and in connection therewith and method of use, including a brief introduction to their history, to which the Czech Republic, led by stud book, and a few in our most popular foreign breeds. Since the housing is under study, the subject is in short included in the theoretical section, in particular its characteristic predetermining suitability for horses of different categories. The same is true even in the case of psychological analysis of the human personality and to decide where it described the system of decision making, including the influence of the environment and society on the individual, because there is also solved if people choose to measure stabling a horse or just yourself.

The practical part was collected and used data from 108 stalls of different sizes, the use of horses and livestock rearing, comprising a total of 817 horses of various breeds and ages and all sexes. The data obtained, after appropriate treatment, underwent tests of independence in contingency tables that detects dependency between variables, and cluster analysis, which then displays the closest distance between the studied data.

Tested was whether the person but also the horse itself any influence on the kind of housing.

And the results of research have shown no correlation between the barns and breed horses, barns and using horses, barns and horse sex nor age and stabling of horses in any of the selected regions. Subsequently developed multiple cluster analysis then confirmed the results of previous calculations.

Conversely surveyed dependence between the selection stabling and age of man, his gender and education found to be positive in both regions.

The hypothesis is therefore based on the assumption that the so-called failure. Further technology, which is quite common, has a negative impact on the behavior of horses and sheep farmers generally prefer a more traditional way stabling of horses - young horses grow in pastures and horses working or sporting are placed in the box or standing with possible limited possibility paddock or pasture.

Although work has met its objective and relatively detailed analyzed and mapped many contexts, which may potentially affect the choice of housing, hypothesis in its wording was not confirmed.

It turned out that farmers generally prefer housing with pit paddock or pasture for all classes of horses, regardless of their use, race, gender or age. Research confirmed that there is a systematic awareness of the importance of open pasture for young horses. This fact was demonstrated for both regions.

On the other hand, the above two most common types of housing are selected primarily on the basis of experience gained in other stables, possibly as a precaution against injury horses and some form of standard of care of them, and not least by the long-term pattern, which for centuries has remained the basic principle unchanged.

While the regime 24/7 - pasture all year round or just during the summer are selected especially after reading the scientific literature or modeled after the experience visited the stables.

In conclusion, we can say that in general depends on the preferences of breeders, not the specifics of each type of housing in relation to the suitability or unsuitability for the horses. The final decision on how stabling then precedes the particular influence of the environment in which people move, has less breeders prefer their own judgment, professional studies and individuality of each horse, whether it's his pedigree, age, sex, use or simply satisfied with the present regime

**Keywords:** horse; breeding; housing; breed; feast

# Obsah

<b>1 Úvod.....</b>	<b>12</b>
<b>2 Vědecká hypotéza a cíle práce .....</b>	<b>13</b>
<b>3 Přehled literatury .....</b>	<b>14</b>
<b>3.1 Typy ustájení .....</b>	<b>14</b>
3.1.1 Volné ustájení .....	15
3.1.2 Vazné ustájení.....	16
3.1.3 Boxové ustájení.....	17
3.1.4 Pastevní ustájení .....	17
3.1.5 Paddock paradise .....	20
<b>3.2 Jednotlivá plemena koní, jejich využití a historie .....</b>	<b>22</b>
3.2.1 Historie chovu koní v českých zemích .....	23
3.2.2 Evidence koní .....	24
3.2.3 Genetické zdroje .....	26
3.2.3.1 Starokladrubský kůň.....	27
3.2.3.2 Slezský norický kůň.....	27
3.2.3.3 Českomoravský belgický kůň.....	28
3.2.3.4 Huculský kůň.....	28
3.2.4 Chladnokrevníci.....	29
3.2.4.1 Norický kůň .....	29
3.2.5 Koně pro jezdecký sport .....	30
3.2.5.1 Anglický plnokrevník .....	30
3.2.5.2 Arabský kůň.....	30
3.2.5.3 Arabský plnokrevník .....	31
3.2.5.4 Český sportovní pony .....	31
3.2.5.5 Český teplokrevník .....	32
3.2.5.6 Hafling .....	32
3.2.5.7 Irský cob .....	32
3.2.5.8 Klusák.....	33
3.2.5.9 Kůň Kinský.....	33
3.2.5.10 Lipický kůň.....	33
3.2.5.11 Minihorse.....	34
3.2.5.12 Moravský teplokrevník.....	34



3.2.5.13	Osel domácí .....	35
3.2.5.14	Shagya - arab .....	35
3.2.5.15	Shetlandský pony.....	35
3.2.5.16	Slovenský teplokrevník .....	36
3.2.5.17	Trakénský kůň .....	36
3.2.5.18	Velšská plemena pony a kob .....	37
3.2.6	Plemena ze zahraničí .....	38
3.2.6.1	Achal Teke.....	38
3.2.6.2	Appaloosa horse .....	39
3.2.6.3	Fríský kůň.....	39
3.2.6.4	Paint horse .....	39
3.2.6.5	Quarter horse .....	40
<b>3.3</b>	<b>Charakteristika vybraných krajů.....</b>	<b>41</b>
3.3.1	Pardubický kraj .....	42
3.3.1.1	Počet koní evidovaných na jednom hospodářství a počty majitelů těchto hospodářství.....	43
3.3.1.2	Počty jednotlivých pohlaví koní v kraji.....	44
3.3.1.3	Počty koní jednotlivých plemen .....	45
3.3.2	Královohradecký kraj.....	46
3.3.2.1	Počet koní evidovaných na jednom hospodářství a počty majitelů těchto hospodářství .....	47
3.3.2.2	Počty jednotlivých pohlaví koní v kraji.....	48
3.3.2.3	Počty koní jednotlivých plemen .....	49
<b>3.4</b>	<b>Psychologie osobnosti a rozhodování .....</b>	<b>50</b>
3.4.1	Psychologie osobnosti.....	50
3.4.2	Vývoj osobnosti .....	52
3.4.3	Učení a seberozvoj.....	53
3.4.4	Lidské hodnoty .....	55
3.4.5	Potřeby a motivace.....	56
3.4.6	Socializace .....	57
3.4.7	Kultura lidí.....	57
3.4.8	Morálka.....	58
3.4.9	Svobodné rozhodování a hodnocení ostatních.....	60

<b>4</b>	<b>Materiál a metody .....</b>	<b>63</b>
4.1	Tvorba podkladů pro praktickou část .....	63
4.2	Test nezávislosti v kontingenčních tabulkách.....	65
4.3	Shluková analýza.....	69
<b>5</b>	<b>Výsledky .....</b>	<b>70</b>
5.1	Typ ustájení koní v závislosti na jejich využití - Královehradecký kraj ..	70
5.2	Typ ustájení koní v závislosti na jejich využití - Pardubický kraj .....	74
5.3	Typ ustájení koní v závislosti na plemenu - Královehradecký kraj .....	78
5.4	Typ ustájení koní v závislosti na plemenu - Pardubický kraj.....	84
5.5	Typ ustájení koní v závislosti na pohlaví koní - Královehradecký kraj ...	90
5.6	Typ ustájení koní v závislosti na pohlaví koní - Pardubický kraj .....	93
5.7	Typ ustájení koní v závislosti na jejich věku – Královehradecký kraj .....	96
5.8	Typ ustájení koní v závislosti na jejich věku – Pardubický kraj .....	98
5.9	Typ ustájení koní v závislosti na pohlaví člověka – Královehradecký kraj . .....	100
5.10	Typ ustájení koní v závislosti na pohlaví člověka – Pardubický kraj .....	103
5.11	Typ ustájení koní v závislosti na věku člověka – Královehradecký kraj	106
5.12	Typ ustájení koní v závislosti na věku člověka – Pardubický kraj.....	108
5.13	Typ ustájení koní v závislosti na vzdělání člověka – Královehradecký kraj .....	110
5.14	Typ ustájení koní v závislosti na vzdělání člověka – Pardubický kraj....	113
5.15	Způsob výběru ustájení v závislosti na pohlaví člověka – Královehradecký kraj .....	116
5.16	Způsob výběru ustájení v závislosti na pohlaví člověka – Pardubický kraj. .....	118
5.17	Způsob výběru ustájení v závislosti na věku člověka – Královehradecký kraj .....	120
5.18	Způsob výběru ustájení v závislosti na věku člověka – Pardubický kraj	123
5.19	Způsob výběru ustájení v závislosti na vzdělání člověka – Královehradecký kraj.....	126
5.20	Způsob výběru ustájení v závislosti na vzdělání člověka – Pardubický kraj .....	129

5.21	Typ ustájení koní v závislosti na jeho způsobu výběru – Královehradecký kraj .....	132
5.22	Typ ustájení koní v závislosti na jeho způsobu výběru – Pardubický kraj .. .....	136
5.23	Závislost mezi věkem koní a způsobem jejich ustájení – Královehradecký kraj .....	140
5.24	Závislost mezi věkem koní a způsobem jejich ustájení – Pardubický kraj .. .....	143
5.25	Shluková analýza: Typ ustájení v závislosti na pohlaví, využití a plemenu koní – Královehradecký kraj .....	145
5.26	Shluková analýza: Typ ustájení v závislosti na pohlaví, využití a plemenu koní – Pardubický kraj.....	146
5.27	Shluková analýza: typ ustájení v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka – Královehradecký kraj.....	147
5.28	Shluková analýza: typ ustájení v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka – Pardubický kraj.....	148
5.29	Shluková analýza: výběr způsobu ustájení koní v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka – Královehradecký kraj .....	149
5.30	Shluková analýza: výběr způsobu ustájení koní v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka – Pardubický kraj .....	150
6	Diskuze .....	151
7	Závěr.....	156
8	Seznam literatury .....	157
9	Samostatné přílohy .....	166

# 1 Úvod

Kůň je s člověkem spjat již od počátku vzniku civilizace. Snad také proto má kůň odjakživa jiné postavení, než ostatní hospodářská zvířata, což potvrzuje i Petráň (1930), který uvádí, že nejdražším živým inventářem byl právě kůň.

Je to zvíře až neuvěřitelně přizpůsobivé, z jedné strany na činnost, která se po něm vyžaduje, ze strany druhé vůči lidem, jež s ním jakýmkoli způsobem pracují. Proto bych ráda touto prací navázala na svoji bakalářskou práci – Vývoj způsobů ustájení koní, která podává ucelený obraz o způsobech ustájení, zahrnuje jejich vzhled, využití, filozofii, ale také behaviorální poznatky v souvislosti s, dnes velmi populární, etologií v určité časové ose. A následně, s využitím těchto poznatků, blíže zmapovala současný stav ustájení koní ve dvou sousedících krajích (Pardubickém a Královohradeckém).

Mým cílem je zjistit, zda se názory na péči o tato zvířata mění či se pouze tradiční způsoby chovů předávají z generace na generaci a tím ustájení koní zůstává v technologické rovině stejné. Součástí studie je také šetření, jak lidé o koních a jejich ustájení přemýšlí, zda jsou ochotni učit se od starých mistrů, stále se vzdělávat, naslouchat novým výzkumům a hlavně koním samotným.

## 2 Vědecká hypotéza a cíle práce

Cílem práce je zmapovat ustájení koní v Pardubickém a Královehradeckém kraji s ohledem na způsob využití koní, jejich věk, pohlaví i plemeno, včetně důvodů, pro které se majitelé stájí rozhodli zvolit typ konkrétního ustájení, vzájemně je porovnat a posoudit jejich vhodnost pro koně.

Hypotéza je založena na předpokladu, že nedodržování tzv. technologické návaznosti, jež je poměrně časté, má negativní vliv na chované koně a že chovatelé obecně preferují více tradiční způsob ustájení koní - mladí koně vyrůstají na pastvinách a koně pracující respektive sportující jsou umístěni do boxů či na stání s případnou omezenou možností výběhu, či pastviny.

### 3 Přehled literatury

Vzhledem k obsahu studie v praktické části práce jsou v této kapitole stručně popsány možné způsoby ustájení koní, včetně doporučení jejich použití pro různé kategorie. Další podkapitola obsahuje výčet plemen, jejichž plemenné knihy jsou vedené v České republice, a několik nejoblíbenějších plemen zahraničních. Blíže specifikován je zde zejména jejich temperament, využití a historie vzniku. K porovnání výsledků byly do výzkumu, zcela záměrně, vybrány dva spolu sousedící kraje – Královeshradecký a Pardubický, neboť si jsou velmi podobné, což je upřesněno níže. Nicméně, na způsob ustájení koní má nepochybně největší vliv člověk, takže součástí teoretické části je i psychologie osobnosti, systém rozhodování se a také vliv okolí a společnosti na jedince.

#### 3.1 Typy ustájení

V dřívějších dobách, kdy byla hospodářská zvířata chována zejména jako zdroj obživy, byla zvířatům často poskytována téměř větší péče a lepší podmínky než lidem. Od těchto dob uplynulo již mnoho času, nicméně jedno zůstává - spokojenost zvířat a jejich zdravotní stav, který s ní jde ruku v ruce, je ve většině případů odrazem péče o ně samotné (Zink, 2008).

Na počátku systematického chovu koní byli koně ustájeni v tzv. pastevním odchovu pouze uzavření v ohradě a postupem času také vázání v přístřešcích.

Až ve středověku najdeme počátky ustájení tak, jak jej známe dnes, konkrétně ustájení koní ve vazných stáních hradních stájí. Když přestali koně znamenat pouze válečnou a tažnou sílu, tedy jen prostředek k práci, ale začali být využíváni také při panských parforsních honech, zejména jako druh rekreace a zábavy, dostalo se nejlepším koním způsobu ustájení, který můžeme považovat za předchůdce dnešního ustájení v boxech (Vasilenková).

Nicméně způsob ustájení vždy závisel a stále závisí na mnoha faktorech, jako je typ a plemeno koní, jejich využití, finanční prostředky chovatele či vnější prostředí (Musil, 1925).

Koně se ustávají na stáních, v boxech a ve volné stáji s hlubokou podestýlkou (Navrátil a Žlumov, 2011).

Každý z výše uvedených typů má své výhody a nevýhody, ale především svá specifika a nároky na prostor. Dále je třeba rozlišit, pro které druhy koní je ten který způsob ustájení vhodný, a to mimo jiné i vzhledem k jejich využití.

Dnes jsou však koně ustájeni nejčastěji v boxech, nicméně současný trend návratu zvířat k přírodě rozšiřuje počty koní chovaných v pastevním odchovu. Ovšem výběr typu ustájení musí vždy přihlížet k věku, typu, plemenu koně, jeho charakterovým vlastnostem, zdravotnímu stavu a využití. Koním by měly být vytvořeny takové podmínky, aby se cítili duševně vyrovnaní a měly možnost nerušeně a příjemně relaxovat, tak jak je to příjemné koním, nikoliv lidem.

Z praxe také vyplývá, že minimální uváděné rozměry každého z typů ustájení jsou opravdu minimální, takže při možnosti dát koni větší prostor pro sebe sama, by tak mělo být učiněno (Vasilenková).

### **3.1.1 Volné ustájení**

Z hlediska fungování koní ve skupině je volné ustájení alternativou pastevního odchovu, které poskytuje koním možnost života ve stádě (Vasilenková). Koně jsou zde ustájeni pohromadě na hluboké podestýlce (Zink, 2008).

Podle Sejkory (1957) se využívají zejména v hřebčinech pro plemenné klisny a dorost v hříbárnách (příloha 1, 2). Protože se koně v těchto stájích mohou volně pohybovat, není zde potřeba jiného zařízení kromě kroužků u žlabů k uvázání koní při krmení. Dospělí hřebci a koně okovaní takto být ustájeni nemohou (Navrátil a Žlumov, 2011). Nicméně, v praxi je tento typ ustájení využíván i pro koně jiných věkových skupin (přílohy 3, 4).

V některých stájích se budovalo dočasné ohrazené stání, které sloužilo pro klisnu s hříbětem, a po odstavu hříběte bylo pravidelně používáno jen pro hříbě až do jeho téměř úplné tělesné dospělosti (Lerche a Novák, 1958).

Tento typ ustájení v budovách je však podle Navrátila a Žlumova (2011) nejméně hygienický, neboť se hnůj vyváží jednou za 2 – 3 měsíce a moč se tak vsakuje do podestýlky. Navíc, je-li podestýlka neustále příliš mokrá, podporuje vznik hniloby střelky a rakoviny kopyt. Nicméně z provozního hlediska a s ohledem na koně je volné stáj nejvhodnějším typem ustájení.

Vasilenková také uvádí, že toto ustájení musí přímo navazovat na pastvinu, dvůr nebo alespoň průhon k pastvinám (přílohy 5, 6).

Skutečnost, že je nezbytně nutné zajistit mladým koním ve volné stáji dostatek pohybu, potvrzují i kováři, kteří jezdí do Národního hřebčína Kladruby nad Labem. Neboť nemají-li

některý rok možnost nechat klisny s hříbaty na pastvině celý den, tvrdí Štefanová (2014, pers. comm.), trpí potom hříbata chronickými hnílobami stěelky již krátce po narození.

### 3.1.2 Vazné ustájení

Tento typ ustájení nacházíme již ve středověku jako vazná hradní stání. Jedná se o stlané ustájení, kde je kuň trvale vázán. Nejdříve tato stání nebyla oddělena vůbec, postupně se mezi koně začala dávat tzv. přívora – přepážka (Vasilenková).

Čím dražší jsou koně, tím lepší ohraničení by mělo být. Pracovní koně obvykle stojí po páru, obyčejní tažní koně jednotlivě, odděleni pouze přívorami, lepší kočároví, jezdečtí koně a hřebci mají mezi sebou pevné bednění, případně stojí v boxech – takto popsal vazné ustájení Vočadlo (1914).

Vybavení takového místa zprvu nebylo žádné, až později se začaly zabudovávat různé koše na seno, napáječky a žlaby na jádro. A od doby kdy se ve stájích začala využívat dlažba, je stání i spádováno (Vasilenková).

Vočadlo (1914) také uvádí, že konírny se upravovaly a zařizovaly velmi rozmanitě – jednoduše a levně pro rolnické koně tažné, přepychově pro ušlechtilé koně, chovné a sportovní.

Podle Navrátila a Žlumova (2011) je ustájení koní na stáních z hygienického hlediska absolutně nejlepší. Hlavní předností je odtok moči (příloha 7) a jednoduchost odklizení hnoje, které se provádí i vícekrát za den.

Na druhou stranu je to typ ustájení, který z pohledu welfare není tak vhodný jako ustájení na volných stájích, avšak v určitých případech může řešit problém s omezenou kapacitou ustájovacích míst (přílohy 8, 9).

Velmi často se s ním tak setkáváme u koní využívaných pro práci – přílohy 10,11 (Zink, 2008), což potvrzuje i Vasilenková, která doplňuje, že se dnes vazná ustájení téměř nepoužívají, většinou právě u koní tažných či jako forma přechodného ustájení koní při turistice, závodech či parforsních honech.



### 3.1.3 Boxové ustájení

Využívá se převážně pro jezdecké koně, nebo koně jinak sportovně využívané, protože jim nabízí možnost soukromí a nerušeného odpočinku, také pro plemenné hřebce a klisny před a po porodu (Vasilenková).

Nicméně, tento trend se projevil již mnohem dříve, neboť Labl a Lambl (1862) publikovali: „Za nynějších dob hledí se mnoho na pohodlí koně. Neuvazuje se, avšak zavírá se na svém stání kůň v pažení zvláštními dvířkami a přeje se mu pokoj, volné pohybování i provalování na prostorném stání. Kůň si tím odpočne lépe, nežli když ho krátce uvážeme, často bohužel tak krátounce, že si ani lehnouti nemůže.“

Totéž tvrdí i Zink (2008), kdy boxové ustájení poskytuje zvířatům při dodržení minimálních rozměrů boxu, dané výpočtem:  $P = (2 * KVH)^2$ , KVH = kohoutková výška hůlková v metrech) vyšší komfort. Představuje jedno z nejprogresivněji se rozvíjejících typů ustájení. Téměř všechny nové stáje pro ustájení sportovních koní mají právě tuto technologii.

Přesto se nejčastěji rozměry pohybují od 350 x 350 cm do 400 x 400 cm. Zpravidla mívají do výše maximálně 130 cm pevné bednění a do cca 220 cm pevné mříže (Navrátil a Žlumov, 2011).

Kůň se zde tedy pohybuje volně a je vázán pouze podle potřeby (Vasilenková).

Z hygienického hlediska boxové ustájení zcela nevyhovuje. Část steliva vždy zůstane v boxu delší dobu, takže nasákne močí a hnůj je dobrým shromaždištěm choroboplodných zárodků. Nicméně nepřihlížíme-li jen k hygienické stránce, pak je tento typ ustájení pro koně skutečně nejvhodnější (Navrátil a Žlumov, 2011).

Boxy mohou být venkovní - s výstupem přímo na volné prostranství (příloha 12) nebo vnitřní v jedné (13, 14) či ve dvou řadách - příloha 15 (Vasilenková).

Dokonce již Vočadlo (1914) uvádí, že se pro vzácné koně venku při konírnách upravují místa k proběhnutí, mnohdy pro každého koně zvlášť, oddělena živým plotem nebo tyčovinou, zvaná paddocky (příloha 16).

### 3.1.4 Patevní ustájení

Lze bezesporu považovat za prapůvodní způsob chovu koní, zpočátku v naprosté volnosti, kdy byli koně pouze hlídáni (Vasilenková).

Takovýto způsob chovu byl typický pro Kazachy (příloha 17), původem turkický kočovný národ žijící v Kazachstánu. Svá stáda pásli na rozlehlých horských plochách, jejichž oplocení by z důvodu velikosti bylo plýtváním lidské síly a materiálu. Koně, chovaní ve stádech, jim sloužili hlavně jako dopravní prostředek a z kobyliho mléka připravovali kumys, až do současnosti nejoblíbenější kazašský nápoj (Kokaisl a Pargač 2006).

Poté, zejména aby odpadla nutnost hlídání stáda, byli koně uzavíráni do ohrad (Vasilenková).

Nicméně Kokaisl a Pargač (2006) uvádí, že Kazaši koně uzavírali už dříve, na přechodnou dobu v zimě. Zvířata se držela ve větší vzdálenosti od zimoviště (až 200 km), aby nespásala pastviny ovčím, přičemž využívali jejich schopnosti odhrabat při zimní pastvě i větší sněhovou vrstvu do tloušťky 30 až 40 cm.

Později se však pastevní způsob chovu částečně udržoval jen v oblastech s nižší intenzitou zemědělské výroby a převážně jen jako pastva doplňková (Jeřábek, 2007).

Ve druhé polovině 19. století byla snaha pastevece, alespoň z části, také přivést k zemědělství. V tomto období přecházeli Kazaši na masovou výstavbu zimních stájí. A již na konci 19. století mělo každé samostatné hospodářství několik chlévů na zimní přezimování, čímž začalo tradiční kazašské stepní kočovnictví postupně zanikat (Kokaisl a Pargač (2006).

Nejen kazašští pastevcí svá stáda přesunuli do stájí, od konce 18. století se obecně hospodářská zvířata postupně zavírají celoročně do stájí. Důvodem je zvýšená potřeba statkových hnojiv pro plodiny pěstované v osevním postupu a intenzifikace zemědělství. V této době byla rovněž zakázána pastva lesní (Hejcman a Pavlů, 2006).

Ani původní hřebčiny nevypadaly tak, jako je známe dnes. Můžeme-li tyto objekty vůbec hřebčiny nazývat. Koně byli chováni polodivokým způsobem v ohradách nebo i bez nich. Pásli se celé léto venku pod širým nebem, na zimu přicházela zvířata pod přístřešky, později těm nejcennějším jedincům stavěli i jednoduché stáje (Hájek, 2011).

V dnešní době se chov koní opět vrací k pastevnímu způsobu ustájení. Je vhodný zejména pro věkovou kategorii od 6 měsíců do tří let (příloha 18), kdy mohou mladí koně fungovat jako stádo, navzájem se od sebe učit a získávat sociální návyky (Vasilenková).

Příčemž pastevní porost sám působí příznivě i na fyziologii trávení a možnost naprosto volného pohybu je nejvýznamnějším kladným ovlivněním funkční činnosti organismu koně (Steinitz 1957).

Kromě zajištění dostatečné a kvalitní výživy, má pobyt na pastvě vliv i na mechaniku pohybu, sílu kostry, správné utváření postoje končetin, růst šířky a hloubky hrudníku, pevnost hřbetu, vývin beder i zádě, zvyšuje odolnost, výkonnost a vytrvalost koně, kladně ovlivňuje i kondici koní, jejich dlouhověkost, plodnost a v neposlední řadě má pozitivní vliv na psychiku koní (Birdová, 2004).

Značný význam má i z ekonomického hlediska, neboť výrazně snižuje náklady na odchov hříbat. Například, květnová pastva je sama o sobě tak výživná, že ani starší hřebečky, ačkoli jsou náročnější než klisničky, není třeba přikrmovat jadným krmivem (Steinitz 1957).

Avšak stále častěji jsou takto ustájeni i starší koně (Vasilenková).

Bohužel s růstem počtu koní chovaných pastevně roste i počet koních obézních a postižených laminitidou. Současné pastviny se vzdalují přirozené potravě koní - stepního zvířete. Naše pícniny jsou šlechtěny pro co největší dojivost a hmotnostní nárůst chovu dobytka. Obsahují hodně fruktanů (rostlinných cukrů), které koňské ústrojí nezvládá ve větším množství štěpit, proto kvasí a narušují tak pH střevní sliznice. Díky tomu se toxiny a odpadní produkty z trávicího ústrojí dostávají do krevního řečiště a jím až ke kopytu, kde narušují lamilární spoj mezi kopytní kostí a kopytní stěnou, jehož důsledkem je schvácení. Ohrožena jsou všechna zvířata s ohledem na tělesnou kondici, aktuální zátěž a zdravotní stav. Nicméně mezi nejnáchylnější koně nepochybně patří plemena, která původně pochází z drsných podmínek a byla zvyklá na extrémně chudou stravu – shetlandi, huculové, haflingové, fjordi a obecně pony (Watts, 2011).

Nejlepší podmínky uvádí Blackburn (2003) pro koňské pastviny jsou na suchých propustných vápenatých půdách, s četným společenstvím rostlin. Vlhká nebo bažinatá stanoviště nejsou vhodná, pro výskyt kyselých trav. Pastviny pro koně mají ležet z pravidla na otevřených prostranstvích s dostatečnou cirkulací vzduchu. Například na lesních pastvinách koně v letních měsících trápí hmyz a ani kvalita rostlin rostoucích ve stínu není tak vysoká.

Nicméně, podle Birdové (2004) se za tisíciletí domestikace chování koní změnilo jen velmi málo. Vyvinuli se jako zvířata žijící ve volné přírodě a tudíž je zdravější a přirozenější

jim umožnit pást se déle na chudší pastvině, než jen několik hodin na malém pozemku s vysoce výživnou trávou (příloha 19).

K pastevnímu chovu koní však nezbytně patří, kromě ohrady, také přístřešek, do kterého se mohou zvířata podle potřeby ukrýt před nepřízní počasí. Již dříve se ve velkých chovných stanicích zřizovali ve středu pastvin dřevěné, lehce stavěné a jednoduše vybavené konírny, zvané paddocky, jako noclehárny a úkryty za nepohody (Laml, 1944). A vzhledem k tomu, že pastevní způsob chovu koní je čím dál oblíbenější, tak i dle Předpisu č. 208/2004 Sb. - Vyhlášky o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat při venkovním chovu delším než 24 hodin nepřetržitě, pokud koně nemají přímý přístup do stájí, je třeba zajistit na pastvině nebo ve výběhu v případě celoročního pastevního odchovu, přístřešek.

### **3.1.5 Paddock paradise**

Vedle tzv. „klasického způsobu ustájení“ koní v průběhu několika posledních let narůstá i počet Paddocků paradise (do češtiny překládáno jako „Aktivní stáj“). Přičemž hlavní předností tohoto specifického typu ustájení je podle Wayneelliota (2009) skutečnost, že kopíruje přírodní okolí (příloha 20), místo toho, aby koně byli ustájeni v „běžném typu“ stájí, kde nemají co dělat a nudí se.

Autorem, výše zmíněného, systému chovu je Jamie Jackson, který na základě mnohaletých pozorování skupin divokých mustangů ve Velké kotlině, shrnul své poznatky v knize Paddock Paradise: A Guide to Natural Horse Boarding.

Koně mají svoje cesty, zpravidla na jednom rozsáhlém území, po kterých se pravidelně přemísťují na místa, kde se nachází vše, co ke svému životu potřebují - napajedla, skály s minerály, místa bezpečná k odpočinku či různé druhy pastvy.

Typické pastviny, používané pro koně, jsou bohužel obvykle malé ohraničené prostory – o několika hektarech, s vydatnou zelenou pící určenou k výkrmu přežvýkavců. To pro koně znamená, že nemusí vynaložit téměř žádné úsilí, aby se nakrmili, a nemají tak dostatečnou motivaci k tomu, aby se pohybovali, což se výrazně podepisuje na jejich kondici a zdraví (Jackson, 2007).

I Huntington (2004) popisuje velké množství koní ustájených v běžných typech stájí s různými psychickými potížemi, protože potřebují sociální vztahy se svými druhy. Klasické

ustájení není příliš vhodné. Koně potřebují, alespoň 70% dne komunikovat s ostatními (příloha 21, 22). Jako ideální kompromis tedy uvádí stáj otevřenou do výběhu či pastviny.

Předpokladem Paddocku paradise je stimulovat koně k chování a pohybování se podle svých přirozených instinktů, což je klíčem k tomu mít fyzicky i psychicky zdravější zvířata. Koně jsou zde venku 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, s kolegy různého věkového složení, pohlaví, plemene a bez narušování jejich vlastního termoregulačního systému dekami. Také je nutné, aby měli možnost se schovat ve stínu v extrémně horkých, slunných dnech a možnost přístřešku jako ochrany před silným deštěm a sněžením.

V podstatě se jedná o dlouhou cestu, jejíž šíře se bude odvíjet od počtu koní a také dle její místní funkčnosti (příloha 23 - 30). Na její podklad je vhodné použít takový materiál, aby se utužovala kopyta, nicméně je nutné brát ohled na jejich momentální stav tak, aby se koně neotlačili. V některých částech je vhodné umístit písek na válení, použít stromy jako ochranu před sluncem (příloha 31,32), přístřešek (příloha 33), jinde zase napajedlo (příloha 34, 35), minerální lízy a podobně.

Ustájení lze tak přizpůsobit prakticky všem koním – chovným, hříbatům, koním sportovním, rekreačním, dokonce i jedincům v rekonvalescenci.

Tento systém tedy zajistí pohyb pomocí motivace – chůze za potravou, vodou, minerály či přístřeškem a pastvou v místech od sebe vzdálených. Je vhodný zejména pro zvířata se sklony k laminitidě a koně jsou vždy před prací již zahřátí (Jackson, 2007).

I Hillová (2006) se s O Araya, CJ Nicol, JP Smulders, T Tadich (2012) shoduje, že nejlepším způsobem, jak předcházet zlovykům – tedy udržet koně v psychické pohodě, je koně ustájit a pečovat o něj na základě jeho přirozených principů. Tvrdí, že bychom měli management koní navrhnout tak, aby jeho podmínky co nejvíce připomínali koním ty přirozené.

### 3.2 Jednotlivá plemena koní, jejich využití a historie

Co se týče plemenné struktury koní chovaných v České republice, je dosud nejpočetnějším plemenem český teplokrevník, avšak jeho zástupci tvoří v současné době pouze necelou čtvrtinu z celé populace koní v naší zemi chovaných. Druhým nejpočetnějším plemenem je anglický plnokrevník. Nicméně největší skupinou z celého počtu koní jsou u nás koně bez plemenné příslušnosti - zaujímají již téměř třetinu a dá se pravděpodobně očekávat, že jejich počty i procentuální zastoupení bude vzrůstat i v následujících letech. Na druhé straně se však neustále rozšiřuje i spektrum plemen u nás chovaných, takže se zvyšuje pestrost výběru pro budoucí majitele koní (Koncepce chovu koní v České republice).

V posledních letech se také zvyšují počty koní zapsaných jako slovenský teplokrevník, což zobrazuje příloha 36, kde je mimo jiné znázorněna změna plemenné preference v průběhu let. Nicméně, u těch nejoblíbenějších plemen se početní zastoupení prozatím příliš nemění:

- ✓ 31. 1. 2015: český teplokrevník: 18 387 ks  
slovenský teplokrevník: 4189 ks  
welšský pony: 1960 ks
- ✓ 1. 1. 2014: koně bez plemenné příslušnosti: 29 %  
český teplokrevník: 23 %  
anglický plnokrevník: 10 %
- ✓ 30. 6. 2010: český teplokrevník: 28 %  
koně bez plemenné příslušnosti: 27 %  
anglický plnokrevník: 11 %
- ✓ 30. 6. 2008: český teplokrevník: 30 %  
koně bez plemenné příslušnosti: 24 %  
anglický plnokrevník: 12 %
- ✓ 31. 12. 2005: český teplokrevník: 34 %  
kříženci: 20 %  
anglický plnokrevník: 12 %

(Ústřední evidence koní).

### 3.2.1 Historie chovu koní v českých zemích

První zmínka o koních v českých zemích pochází z Análů fuldských, vydaných roku 871, z čehož je patrné, že Česká republika bezesporu patří mezi země, kam chov koní patří. Přičemž na přelomu 14. - 15. století bylo již v takzvaných chovných stájích v Čechách cca 30 plemenných hřebců a 400 klisen. Nicméně rozvoj chovu koní a jejich využití zbrzdily robotní povinnosti - úpadek ohrožoval vojenské potřeby a oslaboval vliv šlechty. I proto se chovu koní ujala vrchnost a po Evropě se tak začala šířit móda nových plemen.

Začaly se tedy zřizovat rozsáhlé a honosné císařské hřebčiny a hřebčince. Tento způsob chovu však naplňoval jen potřeby šlechty, kterou zásoboval elegantními reprezentačními koňmi, nedostávalo se však obyčejných pracovních koní pro potřebu v zemědělství a obchodu. Až panovnice Marie Terezie, královna česká, uherská a arcivévodkyně rakouská, se rozhodla vyřešit problémy, které se neustále přehlížely.

Dalším obrovským přínosem byl výnos Josefa II. (z roku 1780), ve kterém nařídil zavedení evidenčních, dobře viditelných výžehů, a aby vojenská správa převzala od šlechty všechny vhodné chovné hřebce. Řízení zemského chovu koní se tak na dlouhou dobu úspěšně ujala armáda.

Vojenské, správní a ekonomické potřeby tak podnítily i tvorbu užitkových typů, které se později staly základnou šlechtění kulturních plemen koní, jež svého největšího rozvoje dosáhlo v první polovině 19. století. V této době měl kůň zcela dominující pozici, zejména jako mobilní dopravní prostředek.

V období po druhé světové válce výrazně poklesl počet koní v zemědělství. Z toho je patrné, že válečné události přirozeně ovlivnily chov koní negativně, protože stavy koní se vyvíjejí dle společenské poptávky a hlavně ekonomické síly jejich majitelů, čemuž bylo nutné přizpůsobit i šlechtitelské postupy a cíle. V různě dlouhém časovém období se tak podstatně změnila užitková i exteriérové vlastnosti řady plemen, kromě plemen zařazených v genetických zdrojích.

Další velkou změnu přineslo období privatizace, tedy změnu v majitelství - držení koní. Tím se začala výrazně měnit společnost, která koně vlastní a má vliv i na jejich vývoj. V důsledku všech těchto změn se odvětví chovu koní stává moderní záležitostí, zejména majetných občanů, a klesá odborná erudovanost majitelů koní. To vše se bohužel velmi negativně promítlo i do situace nejen v chovu, ale i užití koní (Koncepce chovu koní v České republice).

### 3.2.2 Evidence koní

V současné době je v rámci šlechtitelského procesu chovu koní v České republice Ministerstvem zemědělství uznáno celkem 13 uznaných chovatelských sdružení, která vedou plemenné knihy pro 23 plemen koní. Podle § 5, odst. 7, písm. a) zákona č. 154/2000 Sb., jsou povinni postupovat při své činnosti v souladu se svým chovným cílem a šlechtitelským programem, vyhodnocovat a realizovat šlechtitelský program a nejméně jednou ročně zveřejňovat jeho výsledky. Nezastupitelnou úlohu v procesu šlechtění koní mají Zemské hřebčince Písek a Tlumačov. V současné době je hlavní náplní obou hřebčinců plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ve smyslu zákona o plemenitbě hospodářských zvířat v rozsahu uděleného Ministerstvem zemědělství.

Samostatné postavení v rámci šlechtitelského procesu v chovu koní zastává Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o., který zajišťuje důstojnou prezentaci hřebčína jako národní kulturní památky (Koncepte chovu koní v České republice).

Také jeho součástí - Hřebčín Slatiňany zajišťuje pro Českomoravskou společnost chovatelů a.s., která byla Ministerstvem zemědělství pověřena vedením ústřední evidence všech hospodářských zvířat a evidenci všech koní (i neplemenných).

Pro uznaná chovatelská sdružení technicky zabezpečuje vedení plemenné knihy:

- ✓ českého teplokrevníka
- ✓ moravského teplokrevníka
- ✓ slovenského teplokrevníka v České republice
- ✓ českomoravského belgického koně
- ✓ norického koně
- ✓ slezského norického koně
- ✓ haflinga
- ✓ všech typů pony a Minihorse
- ✓ lipického koně
- ✓ starokladrubského koně
- ✓ arabského plnokrevného koně
- ✓ Shagya - araba
- ✓ ostatních arabských koní
- ✓ huculského koně
- ✓ koní Kinských



- ✓ Irského coba
- ✓ trakénského koně
- ✓ osla domácího

Označování a registraci anglických plnokrevníků a klusáků pro Ústřední evidenci koní smluvně zajišťují a vedou i plemenné knihy:

- ✓ Jockey Club České republiky
- ✓ Česká klusácká asociace

Plemennou knihu si samostatně vedou:

- ✓ Svaz chovatelů českého teplokrevníka
- ✓ Svaz chovatelů moravského teplokrevníka o.s.
- ✓ Svaz chovatelů koní Kinských
- ✓ Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v ČR
- ✓ Asociace svazů chovatelů koní ČR o.s.
- ✓ Asociace chovatelů huculského koně, ČR
- ✓ Svaz chovatelů Shagya Araba v ČR
- ✓ Svaz chovatelů lipického koně ČR
- ✓ Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní
- ✓ Svaz chovatelů českého trakéna

(Ústřední evidence koní České republiky).

Od roku 1997 se počty koní u nás neustále zvyšují (příloha 37).

Aktuálně je k 31. 1. 2015 v ústřední evidenci zapsáno 82 243 ks koní.

Koně v současné době využíváme hlavně pro zábavu - sport, rekreaci... Nejoblíbenější disciplínou je skokové ježdění, nicméně stále větší oblibě se těší i drezurní ježdění, všestrannost a soutěže spřežení. V posledním období mají více příznivců i voltiž, reining a vytrvalostní ježdění. Specifickou skupinou jsou dostihové stáje a stále více se koně prosazují i ve zdravotnictví a v menší míře pak u ozbrojených složek, či pro ceremoniální účely (Koncepce chovu koní v České republice).

Vzhledem k tomu, že využití koní je podmíněno i plemenem a pohlavím koní, tak jsou jejich početní změny uvedené v přílohách 38, 39.

### 3.2.3 Genetické zdroje

Jsou kulturním dědictvím a mají pro lidstvo nevyčísitelnou hodnotu, ať jsou využívány tradičním zemědělstvím, konvenčním či moderním šlechtěním anebo genovým inženýrstvím a biotechnologiemi obecně; jsou totiž unikátním a nenahraditelným zdrojem genů pro další zlepšování biologického a hospodářského potenciálu produkčních zvířat v zemědělství a v biotechnologiích.

Program ochrany genofondu původních českých plemen se řadí již k roku 1994, kdy byla na popud prof. Máchy z brněnské Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity zpracována studie o vývoji a současném stavu původních druhů a plemen hospodářských zvířat. Právě tato studie se stala podkladem návrhu výzkumného projektu s názvem „Národní program uchování a využití genových zdrojů hospodářských zvířat“, řešeného v období 1995 - 1998 ve Výzkumném ústavu živočišné výroby v Praze – Uhřetěvsi.

Do Národního programu se jako genetický zdroj zařazují čistokrevní jedinci, kteří mají oboustranně známý a doložitelný původ, jsou trvale označeni předepsaným způsobem, jsou zapsáni v plemenné knize příslušného plemene nebo v databázi genetických zdrojů vedené určenou osobou, a splňují další podmínky dané dílčí metodikou jednotlivých plemen (Koncepte chovu koní v České republice).

Z plemen koní je do genetických zdrojů zařazen:

- ✓ starokladrubský kůň – chovaný ve dvou barvách (bílé a černé)
- ✓ slezský norik
- ✓ českomoravský belgický kůň
- ✓ huculský kůň

A vzhledem ke stále vzrůstající oblibě koní jako společníka pro volný čas se i jejich stavy neustále zvyšují (Gaudníková a Macheck, 2010).

Snad i proto, že jejich chov je finančně podporován ze státního rozpočtu.

### **3.2.3.1 Starokladrubský kůň**

Jde o teplokrevné plemeno chované více než 400 let a vzniklé na podkladě starošpanělské a staroitalské krve (příloha 40). Chovným cílem je mohutný kočárový kůň, určený k ceremoniální a reprezentativní službě.

Typickým znakem těchto koní je klabonosá hlava s výrazným velkým živým okem, vysoko nasazený mohutný klenutý krk s méně znatelným kohoutkem, široký a hluboký hrudník, mohutná široká záď, dobrý kostnatý fundament, strmější lopatka umožňující typický pohyb - elastické, kadencované a prostorné chody s vysokou akcí hrudních končetin v klusu.

Původně byli starokladrubští koně chováni v různých barevných variantách, nicméně od konce 18. století už jen v barvě bílé (příloha 41) a černé (příloha 42). Přičemž bělouši byli využíváni pro ceremoniální účely dvora a vraníci sloužili vysokým církevním hodnostářům.

Zatímco bělouš byl chován v kladrubském hřebčíně bez přerušení, stádo vraníka bylo ve třicátých letech zlikvidováno a rozprodáno. Až v roce 1938 se prof. František Bílek pokusil plemeno vraníka zregenerovat. K jeho regeneraci se využívala geneticky příbuzná plemena - lipicáni a kladrubští bělouši. Tento proces byl úspěšně zakončen v roce 1973, nyní probíhá fáze udržovacího šlechtění.

Současné využití kladrubských koní je rozmanité, skvělých výsledků dosahuje zejména ve vozatajském sportu, ale jsou využíváni i k drezúrnímu a rekreačnímu ježdění a pro svou vyrovnanou povahu se výborně hodí pro hipoterapii (Národní hřebčín Kladruby nad Labem s.p.o.).

### **3.2.3.2 Slezský norický kůň**

Tato zvířata jsou považována za nejčistší potomky původního divokého koně západního. Jméno Norik získali od římské provincie Noricum. V České republice se rozšířili především na severní Moravě a ve Slezsku, kde se utvářeli ve specifických přírodních podmínkách cca 120 let na bázi importů originálních norických hřebců zejména rakouské a bavorské provenience. Jejich převažující barvou je ryzá (Asociace svazu chovatelů koní, o.s., 2011).

Vyznačuje se pozdějším dospíváním - cca v 5 letech stáří, dlouhověkostí, dobrou plodností, pevnou konstitucí (příloha 43), adaptabilitou pro různá prostředí a dobrou krmitelností. Zvířata jsou přiměřeného temperamentu, vyrovnaného charakteru, snadno

ovladatelná, učenlivá, pracovitá a dobře spolupracující s lidmi, určena především pro práci v tahu (Šlechtitelský program plemene slezský norický kůň).

### **3.2.3.3 Českomoravský belgický kůň**

Chovným cílem je chladnokrevný kůň dospívající ve třech letech stáří, středního čtvercového rámce s dobrým osvalením a menší ušlechtilou hlavou s živým okem (příloha 44).

Měl by být pracovitý a dobře ovladatelný, přiměřeného temperamentu, bez charakterových vad, dobře živitelný, pohyblivý, s výraznými chody (Šlechtitelský program plemene českomoravský belgický).

### **3.2.3.4 Huculský kůň**

Tento kůň je malým horským plemenem (příloha 45), pocházející z oblasti Karpatského oblouku, kde vznikalo dlouhodobým historickým vývojem na podkladě místních typů koní. V polovině minulého století byli tyto koně chováni především pro účely armády. Snad také proto, že má kratší, ale pravidelné chody. Zejména v terénu se pohybuje huculský kůň velmi jistě a obratně.

Velká odolnost a konstituční tvrdost se projevují především při nepříznivých životních podmínkách. Nevadí mu nízké teploty, je však citlivý na nedostatek čerstvého vzduchu ve stáji. Srst huculských koní bývá delší, dobře přizpůsobivá nepřízni podnebí, hrubší a hustá. Je dobře krmitelný, skromný a celkově nenáročný. Typický huculský kůň je dlouhověký a tvrdé konstituce. Patří mezi pozdní plemena dospívající v 5 až 6 letech a výkonným zůstává při dobré péči až do pětadvaceti let, nicméně dožívá se třiceti, výjimečně i více let.

Pro svoji vytrvalost, skromnost, charakterové vlastnosti, pevné zdraví a klidný temperament je zvláště vhodný pro jezdeckou turistiku, rekreaci, výcvik dětí, hipoterapii a s ohledem na jeho velikost je dobře využitelný pro jezdecký i vozatajský provoz.

Při dobrém zacházení je učenlivý, pracovitý, vytrvalý a vzhledem ke svým tělesným rozměrům velmi výkonný při práci (Asociace chovatelů huculského koně).

### **3.2.4 Chladnokrevníci**

Tito koně jsou dlouhodobě šlechtěni pro maximální užitkovost v tahu. V minulosti bylo často více dbáno na jejich tažnou sílu a charakter (ochotu k práci), než na exteriérové vlastnosti. I dnes tito koně nacházejí uplatnění v zemědělství a lesnictví, stále nezastupitelní jsou zejména v těžko dostupných terénech při vyklizování a přibližování dříví, dobře slouží také při zakládání a obnově lesa. Nicméně v současné době počet koní pracujících v zemědělství a lesnictví významně poklesl a tento stav se negativně projevuje na kvalitě chovu chladnokrevných koní.

Jedním z mnoha důvodů je také skutečnost, že práce v lese mnohdy nedokáže zajistit kočím obživu. Odhaduje se, že v lesním hospodářství pracuje v ČR asi 400 koní na plný pracovní úvazek a asi 1 800 koní občasně

V České republice jsou nejčastěji chováni norici (N), slezští norici (SN) a českomoravští belgičtí koně (ČMB). Kromě zmíněných plemen jsou minoritně chováni nebo drženi chladnokrevníci různých jiných zahraničních plemen (Koncepce chovu koní v České republice).

#### **3.2.4.1 Norický kůň**

Toto plemeno u nás bylo nejprve chováno pouze v Pošumaví, kde se chov vyvíjel vždy pod vlivem norika ze sousedních oblastí. Kromě originálních norických hřebců ovlivnili chov norického koně i hřebci z linií slezského norika.

Dnes je chovným cílem chladnokrevný kůň dospívající ve čtyřech letech stáří, mírně delšího rámce, s dobrým osvalením (příloha 46). Důraz je kladen na jeho pracovitost a dobrou ovladatelnost, přiměřený temperament, dobrý charakter, snadnou živitelnost a pohyblivost se středně prostornými chody.

Norický kůň se vyznačuje dlouhověkostí, dobrou plodností, pevnou konstitucí, adaptabilitou pro různá prostředí a dobrou krmitelností. Je určen především pro práci v tahu (Šindelářová, 2012).

### **3.2.5 Koně pro jezdecký sport**

V jezdeckém sportu doposud nachází uplatnění větší část populace plemen český teplokrevník, slovenský teplokrevník i vhodní zástupci u nás chovaných plemen pony. V některých disciplínách také některá další u nás chovaná plemena (starokladrubští koně v soutěžích spřežení, Shagya-arab ve vytrvalosti, angličtí plnokrevníci ve všestrannosti). Avšak vzhledem k finanční náročnosti chovu koní a jejich výcviku tomu tak nemusí být i v budoucnosti. Chov pony plemen od nejmenších – Minihorse, přes shetlandské pony až po české sportovní pony, velšské pony a koby je určen především pro děti (Koncepce chovu koní v České republice).

#### **3.2.5.1 Anglický plnokrevník**

Anglický plnokrevník je nejrychlejší kůň na světě a jeho genetický fond přispěl ke zlepšení vzhledu, pohybu, bojovnosti a psychické odolnosti mnoha dalších plemen, nicméně sám vznikl z poměrně úzké základny. Za nejdůležitější zakladatelky plemene Anglický plnokrevník jsou považovány Royal Mares = stádo vynikajících klisen od Mohammedových potomků. A na přelomu 17. a 18. století přišli postupně do Anglie tři hřebci, které dnešní dostihový svět uctívá jako praotce všech dostihových koní - Byerley Turk, Darley Arabian a Godolphin Arabian.

Cíl chovu anglického plnokrevníka lze shrnout třemi základními hesly: ranost, rychlost, tvrdost (příloha 47). Dostihový sport je pak prostředkem, jak tyto chovem získané a šlechtěné vlastnosti zužitkovat a zejména zjistit jejich kvalitu (Zlámaný, 2012).

#### **3.2.5.2 Arabský kůň**

V České republice je arabský kůň chován v typu plnokrevném a čistokrevném (dříve označován jako arabský polokrevník) a základem arabského chovu jsou převážně koně původem z Topolčianek. Avšak příliv genů jiných plemen s výjimkou zušlechťujícího arabského plnokrevníka a Shagya-araba je nepřípustný.

Arabský kůň je později dospívající plemeno. Nyní je chovným cílem všestranně výkonný, ušlechtilý (příloha 48), konstitučně tvrdý a dlouhověký kůň středního tělesného rámce s dobrým charakterem, živým temperamentem, pevným zdravím a vytrvalostí, s použitím jak pod sedlo jako tzv. rodinný a vyjížďkový kůň (pro volný čas), soutěžní

případně drezurní, pro distanční jízdy, tak i do lehčí pracovní a kočárové zápřež (Asociace svazu chovatelů koní, o.s., 2011).

### **3.2.5.3 Arabský plnokrevník**

Je nejstarším a nejušlechtilejším plemenem na světě (příloha 49). Podílel se na vzniku mnoha teplokrevných plemen a některých dalších. Po staletí žili arabští plnokrevníci v poušti ve velmi úzkém vztahu s člověkem. Cenné válečné klisny byly často drženy ve stanu kvůli ochraně před sluncem a krádeží, takže byly nablízku dětem a každodennímu rodinnému životu. Takovýto způsob života vyžadoval chovat koně pouze s dobrým charakterem.

Arabský plnokrevník byl především válečným koněm beduinů používaným k nájezdům na nepřátelské kmeny, rychlost koně tedy byla podstatná stejně jako vytrvalost, neboť výpady byly často konané na dlouhé vzdálenosti. Tudíž to jsou zvířata velmi temperamentní, ale dobře ovladatelná, ochotná a nebojácná. Nesnáší však hrubé zacházení. Jsou velmi inteligentní, o čemž svědčí i velikost mozku, který je o 23 % těžší, než u teplokrevníka vysoko v krvi.

Dnes je charakterizován jako univerzální jezdecký kůň, který vyniká ve vytrvalostním sportu, a na základní úrovni je využitelný ve všech ostatních jezdeckých disciplínách. Díky svému dobrému charakteru a nenáročnosti je často využíván jako rodinný kůň pro volný čas (Novotná, 2010).

### **3.2.5.4 Český sportovní pony**

Cílem šlechtění je všestranně využitelný pony jezdeckého typu s tvrdou konstitucí, dobrou krmitelností (příloha 50), dlouhověký. Zdravotní stav musí umožňovat ekonomický celoroční chov ve volném ustájení s výběhem. Cílem je tedy pony nenáročný a odolný proti vnějším vlivům.

Důraz je kladen na dobrý charakter, rozvážnost, vysokou inteligenci, ovladatelnost a ochotu k práci, protože je určen především pro sport dětí a mládeže na všech výkonnostních úrovních. Také se hodí jako rodinný kůň pod sedlo a do zápřahu, stejně jako pro běžný jízdárenský provoz (Hošák, 2014).

### **3.2.5.5 Český teplokrevník**

Představuje moderní typ, ušlechtilého (příloha 51) a výkonného sportovního koně, korektního s výraznými liniemi, suchými klouby, dobře vyvinutými svalovými partiemi a přiměřeně kratším, obdélníkovým tělesným rámcem.

Měl by to být charakterní kůň dobře se chovající ve stáji i pod sedlem, nedělající vážné problémy při ošetřování, korekturách, kování a veterinárních zákrocích, přiměřeného temperamentu, tvrdé konstituce, učenlivý a dobře krmitelný.

Pod sedlem uvolněný, prostupný a ohebný kůň pohybující se v dobré rovnováze, soustředěný na jezdcovy pomůcky a ochotně je přijímající, je nadán pružností, schopností udržovat takt a se skokovými vlohami (Svaz chovatelů českého teplokrevníka).

### **3.2.5.6 Hafling**

Plemeno hafling pochází z jižního Tyrolska, kde vzniklo křížením malých horských plemen, zřejmě s orientálními koňmi, především geny arabských koní měly vliv na místní horské koně. Jeho původní využití, tedy bylo jako pracovního koně v horách - v lesnictví a zemědělství, mělo samozřejmě velký vliv na jeho dnešní vlastnosti. Během války pak byli haflingové v obrovské míře používáni pro vojenské účely, což šlechtění ovlivnilo také.

A ačkoliv některé znaky exteriéru, především hrubší kostra, postupně dalším šlechtěním mizí, mírná povaha, obratnost, všestrannost, nenáročnost, ochota k práci a odolnost se naopak i dnešní šlechtitelé snaží upevňovat. V chovném cíli je také nadále kladen důraz především na harmonickou stavbu těla (příloha 52), konstituční tvrdost a pevné zdraví. Nicméně exteriér, který je u haflinga bezesporu velmi atraktivní, se pomalu posunuje v závislosti na dnešním využití jako koně "pro volný čas" směrem k více sportovnímu typu, tedy jemnější kostře a větší kohoutkové výšce.

Chov haflingů se již od počátku člení na sedm linií, ovšem chovný a šlechtitelský cíl se může v každé zemi malinko lišit (Svaz chovatelů haflinga).

### **3.2.5.7 Irský cob**

Plemenná kniha těchto koní vznikla v roce 1998 v Irsku. Klasický Irský cob je charakterizován jako kompaktní chladnokrevný kůň nižšího vzrůstu a impozantního vzhledu, kterému napomáhá typická dlouhá hřívá, bohatý ohon a výrazné rousy na končetinách (příloha 53). Důraz je kladen na výborný charakter a klidnou povahu.



Chovným cílem je výkonný malý kůň univerzálního použití, s harmonickou, silnou korektní stavbou těla a klidným temperamentem s dobrým charakterem, snadno krmitelný a pevného zdraví.

Právě pro tyto vlastnosti je vynikajícím koněm univerzálního použití vhodným pro všechny druhy rekreačního ježdění i vozatajství, rehabilitačního ježdění, prací v zemědělství a lesnictví, dokonce i jako kůň služební (Občanské sdružení chovatelů Irských cobů).

#### **3.2.5.8 Klusák**

Chovným cílem je čistokrevný klusácký sportovní kůň harmonického exteriéru, dostatečného rámce a tvrdé konstituce (příloha 54).

Výkonnost je testována formou klusáckých dostihů. Hodnocena je rychlost, vytrvalost, čistota a styl klusu, včetně odolnosti i do vyšších věkových kategorií za předpokladu nezbytných pozitivních morálních vlastností.

Uvedené vlastnosti by měly být doprovázeny dobrým charakterem a zdravotním stavem, schopností komunikace a přijatelnou opracovatelností. Dospělý kůň je středního rámce s plynulými liniemi, pevného fundamentu a bez zjevných geneticky podmíněných vad (Pokorná a Šplýchal).

#### **3.2.5.9 Kůň Kinský**

Koně Kinští patří mezi teplokrevníky. Typické je pro ně zlaté zbarvení s bílou nebo černou hřívou (příloha 55). Mají výborný charakter, proto jsou pro svou snadnou jezditelnost často používáni jako sportovní koně pro děti. Na druhou stranu patří mezi všestranně použitelné plemeno – od klasické drezúry, přes skokové soutěže, po zápřeže a honební ježdění. Také je mezi nimi hned několik vítězů Velké pardubické (Equus Kinsky).

#### **3.2.5.10 Lipický kůň**

Lipický kůň se doposud chová ve slovinské Lipici, odkud původně pochází. Zdejší krasová oblast a její kamenitá půda výrazně ovlivnily charakter plemene a dodaly mu vysoké kvality. Toto místo bylo odedávna proslaveno chovem tvrdých a vytrvalých koní, kteří se výborně osvědčovali při dalekých obchodních cestách. Nicméně chov lipicána se v posledních desetiletích rozšířil do mnoha evropských zemí a rovněž do Ameriky i Austrálie.

Jeho celkový dojem je španělský (příloha 56), ačkoli se někdy na výrazu hlavy projevuje vliv arabský, a dospívá pomaleji, obvykle se sedlají až ve věku 5 let. Na druhou stranu se těší pevnému zdraví, takže se běžně dožívají 30 i více let ve výborné formě.

Lipicán není vyšlechtěn na rychlost, ideálně však vyhovuje drezuře, ke které je využíván především, nicméně v Evropě je oblíben i jako kočárový kůň.

Lipicáni mívají výbornou povahu, která se projevuje ochotou a podřízením se výcvikové kázni, aniž by ztratili svůj ohnivý temperament. Jsou velmi učenliví a vynikají vysokou inteligencí (Svaz chovatelů lipického koně České republiky).

### **3.2.5.11 Minihorse**

Za oblast vzniku Minihorse můžeme považovat především Ameriku a Britské ostrovy, kde byli vyšlechtěni z velmi malých pony. Základ dala především plemena, jako jsou Shetlandský nebo Dartmoorský pony, ze kterých byli vybíráni koně obzvláště malého vzrůstu. Eleganci a jemnost dodal příliv arabské krve.

Minihorses je tedy vlastně „zmenšený“ normální kůň (příloha 57) při zachování základních tělesných proporcí, s korektním postojem. U nás je jejich výška stanovena na max. 96,52 cm kohoutkové výšky hůlkové.

Obecně jsou přátelští a komunikativní, také velmi učenliví. Právě z toho důvodu jsou často drženi jako rodinní mazlíčci. Průměrná délka života miniaturních koní je uváděna od 25 do 35 let (Vonková, 2014).

### **3.2.5.12 Moravský teplokrevník**

Pod tímto symbolem se ukrývá teplokrevný kůň (příloha 58) chovaný na bázi původních rakousko - uherských kmenů, ačkoli do roku 2004 byli tito koně zařazeni v plemeni český teplokrevník, jehož šlechtitelským cílem byli podstatnou měrou ovlivněni.

Nyní je to plemeno středně velkého obdélníkového rámce s kohoutkovou výškou hůlkovou u klisny 159 - 165 cm a u hřebce 161 - 167 cm, se souladnými tělesnými partiemi, ušlechtilou suchou hlavou a dlouhou šikmou lopatkou umožňující vydatný prostorný chod.

Kůň výborného charakteru, přiměřeného temperamentu a s odpovídající mechanikou pohybu, velmi ochotný k práci, s mnohostranným využitím jak pod sedlem, tak i v zápřeží, s pevným zdravím a snadno krmitelný s tvrdou konstitucí (Svaz chovatelů plemene moravský teplokrevník).

### **3.2.5.13 Osel domácí**

Osel domácí je středního až malého obdélníkového rámce s harmonickými proporcemi a typicky dlouhými ušními boltci (příloha 59), bez vad stavby končetin a chodů a bez hrubých exteriérových vad. Cílem šlechtění je jedinec charakterově vyrovnaný, bez známek jakékoli agrese, ochotný k práci a lehce ovladatelný. Jedná se o konstitučně tvrdé, nenáročné a dobře krmitelné zvíře. Osel domácí je vhodný jak k rekreaci, hipoterapii, do zápřahu, ale i jako soumar (Asociace svazu chovatelů koní, o.s., 2011).

### **3.2.5.14 Shagya - arab**

Shagya-arab je speciální čistokrevné arabské plemeno. Na mezinárodní úrovni představuje další rozvoj chovu arabského plemene. Zakladatelem kmene Shagya byl šestiletý arabský hřebec Shagya (narozený roku 1830) dovezený do Bábolny ze Sýrie od beduínského kmene Bani Saher. Avšak i přes vysoký genetický podíl arabského plnokrevníka se od běžného typu tohoto plemene musí výrazně lišit větší velikostí, rámcem a silou kostí.

Největší nároky byly kladeny na původ koně, jeho kvalitu, rozvíjení žádoucích vlastností a podobnost rodičů s potomstvem. Cílem se stalo vytvoření koně evropského typu, kostnatějšího s korektním fundamentem, také mimořádně tvrdého a odolného.

Shagya-arab patří typem a exteriérem k evropské špičce (příloha 60). Chovným cílem je ušlechtilý arabský kůň většího rámce, který pro svoji jezditelnost, temperament, charakterové vlastnosti a zdraví je vhodný pro všechny druhy jezdeckého sportu a je také dobře využitelný i pro distanční jízdy, včetně zápřahových účelů (Dlabola, 2013).

### **3.2.5.15 Shetlandský pony**

Je to jedno z nejmenších, nejstarších a nejméně náročných plemen. Vznikl z původních severských plemen, jejichž primitivnost a hrubost (příloha 61) byla dlouholetým šlechtěním potlačena, nicméně v jeho žilách koluje i arabská krev. V původní domovině, kterou jsou Shetlandské ostrovy, severně od Skotska byl využíván k pracím v dolech a nošení nákladů, ovšem velmi rychle se rozšířil téměř do celého světa. Na jeho základě dále vznikají nová plemena, jako falabela, Minihorse, americký shetland a další.

Chovným cílem je harmonický (příloha 62), charakterově vyrovnaný a všestranně použitelný pony, který je dlouhověký, nenáročný, dobře krmitelný, zdravý, bez vad postojů, končetin a chodů a hrubých exteriérových vad (Asociace svazu chovatelů koní, o.s., 2011).

Nejdůležitějšími a základními rysy shetlandského ponyho jsou však jeho vitalita, výdrž a odolnost. Zvláště důležitý je pak bezvadný charakter (Svaz chovatelů shetland pony).

### **3.2.5.16 Slovenský teplokrevník**

Plemenná kniha slovenského teplokrevníka chovaného v České republice je vedle českého teplokrevníka druhou plemennou knihou zabývající se šlechtěním teplokrevných koní u nás.

Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice ve svém řádu uvádí, že by to měl být ušlechtilý (příloha 63), korektní a výkonný jezdecký kůň, který je svými vlohami, elegantním harmonickým vzhledem a dlouhých linií předurčen pro jezdecký sport. Žádoucí je zdůrazněný výraz s jasným pohlavním výrazem u hřebců a klisen. Kohoutková výška má u tříletých koní dosahovat 160 až 170 cm.

Žádá se snadno jezditelný, všestranně nadaný, k výkonu pohotový a výkonu schopný kůň, nekomplikovaný, lehce ovladatelný, současně však pracovitý a spolehlivý, silných nervů, s dobrým charakterem a klidným, vyrovnaným temperamentem. Dále se vyžaduje dobré, pevné zdraví, schopnost snášet fyzické i psychické zatížení a přirozená plodnost bez dědičných vad.

Lze zařadit jedince ostatních plemen odpovídající chovnému cíli dle šlechtitelského programu (Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice).

### **3.2.5.17 Trakénský kůň**

Trakénský kůň byl a je jedním z nejvýznamnějších pilířů chovu sportovních koní na celém světě. Je používán jednak v čisté formě, jednak je hojně využíván pro svůj orientální původ a vlastnosti k zušlechťování ostatních plemen sportovních koní (Řád plemenné knihy trakénský kůň).

Právě svým orientálním původem v sobě kumuluje nejlepší vlastnosti plemene arabský plnokrevník, anglický plnokrevník a Achal Teke. Tvrdá selekce probíhala jednak využitím v armádách, jednak byli využíváni ke sportovním a dostihovým účelům.

Je to plemeno sportovních koní s výraznou ušlechtilostí (příloha 64), inteligencí, harmonické tělesné stavby, korektního fundamentu a vysoké výkonnosti ve všech jezdeckých disciplínách, s vynikající mechanikou pohybu. Kohoutková výška 3 - letých koní dosahuje 160 až 170 cm. Vynikají výborným charakterem, jezditelností, klidným až živým temperamentem, mimo jiné dobrou životností, pevným zdravím a dlouhověkostí s přiměřenou raností. Velký důraz je kladen na přirozenou rovnováhu. Ve skoku je žádoucí šikovné, mohutné a opatrné skákání s dostatečným klidem a rozvahou.

K zušlechtění lze použít pouze plemena anglický plnokrevník, arabský plnokrevník nebo angloarab. V oblasti reprodukce se žádá vysoká plodnost bez dědičných vad (Šlechtitelský program plemene Trakénský kůň).

V současnosti je v plemenné knize českého trakéna zapsáno 78 čistokrevných klisen a 2 živí plemenci (Holý a Zavadilová, 2014).

### **3.2.5.18 Velšská plemena pony a kob**

Cílem šlechtění tohoto plemena je ušlechtilý a korektní pony/kůň, s dobrým charakterem, temperamentem, s prostornou a elastickou mechanikou pohybu a pevným zdravím, který je vhodný pro všechny druhy jezdeckého sportu i pro běžné jezdecké, rekreační a vozatajské využití (Asociace svazu chovatelů koní, o.s., 2011).

Tito koně a poníci se dále dělí do následujících sekcí:

- Sekce A: velšský horský pony (Welsh Mountain Pony), KVH do 122 cm (příloha 65)
- Sekce B: velšský pony (Welsh Pony), KVH do 137 cm (příloha 66)

Plemenný standart pony sekce A v plemenné knize platí i pro pony sekce B, ovšem pony sekce B je především popisován jako jezdecký pony, kvalitní, s jezdeckým pohybem, přiměřenou kostrou a hmotou, tvrdý a pevně stavěný s výrazem poníka.

- Sekce C: velšský pony v typu kob (Welsh Pony of Cob Type), KVH do 137 cm (příloha 67)

Silný, tvrdý a aktivní, s poníkovským výrazem a co největší hmotou. Volný, korektní a monumentální. V klusu se musí karpální kloub výrazně ohýbat a celá přední noha se musí natáhnout rovně z plece a co nejvíce dopředu. Hlezenní klouby se ohýbají pod tělo a zadní nohy dopadají rovně a mocně.

- Sekce D: velšský kob (Welsh Cob), KVH nad 137 cm neomezená (příloha 68)

- Sekce WPBR: podílový velš (Welsh Part-Bred), KVH neomezená (minimálně 12,5% registrované velšské krve) - příloha 69.

Welsh Part-Bred (podílový velš) je kůň, který má ve svém rodokmenu nejméně 12,5 % registrované velšské krve, počítáno jak ze strany matky tak otce, nebo kumulativně od obou. Povoleno jsou všechny barvy, včetně strakoše. Při zápisu do hlavní plemenné knihy musí být podílový velš ve velšském typu (viz popis standardu sekcí A, B, C a D), s důrazem na užité vlastnosti a charakter (Český svaz chovatelů velšských koní, 2011).

Plemenná kniha byla založena roku 1901 ve Velké Británii. Jejich šlechtění v České republice vychází z obecně závazných právních předpisů České republiky, nicméně řídí se především pravidly mateřské plemenné knihy ve Velké Británii (The Welsh Stud Book) a dále dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy (Asociace svazu chovatelů koní, o.s., 2011).

### **3.2.6 Plemena ze zahraničí**

Dnes jsou velmi oblíbená tzv. americká plemena koní, bezesporu také proto, že stoupla obliba westernového ježdění, a plemeno Achal Teke, které dnes představuje určitou prestiž, stejně jako kůň fríský. Nicméně pro tato plemena v České republice nejsou vedeny plemenné knihy a jejich registraci je tedy nutné provést v příslušné zemi původu.

#### **3.2.6.1 Achal Teke**

Achaltekinský kůň je považován za jedno z nejstarších plemen koní na světě a za přímého potomka starověkých koní perských. Pro svoji mimořádnou výkonnost a mystickou krásu byli odjakživa tyto koně cenným a žádaným artiklem (příloha 70).

Název Achal Teke pochází z názvu turkmenského kmene "Teke", který choval tyto koně v oaze "Achal", jež se díky své odlehlosti a nepřístupnosti oblasti zasloužila o zachování plemene v té nejčistší podobě, bez přimísení cizí krve a ostatních vlivů.

I dnes se chovají zejména v Turkmenistánu (okolo 40% celkové populace), v Rusku, Uzbekistánu a v menší míře v Evropě a USA. Jejich pohyb je prostorný, elastický a impulsivní, pro jezdce příjemný ve všech chodech, živého temperamentu, nadprůměrného intelektu. Jedinými oficiálními výkonnostními zkouškami jsou dodnes rovinné dostihy, přičemž achaltekinec je stále na druhém místě v rychlosti za anglickým plnokrevníkem.

Nicméně dnes se používají zejména ve vytrvalosti, ale najdeme je i v drezuře, parkuru či všestrannosti (Farma Achal Teke Tukleky).

### **3.2.6.2 Appaloosa horse**

Kresby pravěkých malířů, kteří zhruba 18 tisíc let před narozením Krista, zobrazily skvrnitě koně na stěnách francouzských jeskyní Lascaux a Perche Merle dokazují, že skvrnitě koně (příloha 71) znal již Starý svět.

Avšak Appaloosa je kůň, jehož původ sahá výhradně ke koním vyšlechtěným indiánským kmenem Nez Percé, kteří do chovného programu zařazovali výhradně silné, rychlé a výkonné koně, protože je využívali zejména pro lov bizonů a válečné účely. Tvrdá selekce na prérii z těchto koní udělala plemeno fyzicky nesmírně zdatné, inteligentní a vnímavé – zkušený chovatelé hovoří hlavně o jeho srdci a duši. Je to kůň pro každou příležitost – od westernových disciplín přes distanční jízdy, parkur, drezuru, vozatajství, rekreační sport a turistiku až po dostihový sport. Najdeme je téměř v každém sportovním odvětví, ale také jako rodinné koně (Appaloosa Horse Club).

### **3.2.6.3 Fríský kůň**

Tradiční oblastí chovu fríských koní a zemí jejich původu je Frísko na severu Nizozemí. Tito koně byli známí již před našim letopočtem jako oblíbení koně ve válkách, avšak první písemné označení „fríský kůň“ pochází z roku 1544. Nicméně v důsledku krize jejich chovu v roce 1913 zůstali jen 3 původní plemenní hřebci.

Dnes je chovným cílem zvíře všestranně využitelné, které disponuje elegantním a hrdým vzhledem (příloha 72) s typickými znaky plemene - hustou hřívou, ocasem a rousy, černé barvy, s vznosnými chody a černou barvou srsti, bez bílých odznaků - bílé jsou povoleny jen na hlavě (maximálně do průměru 3, 2 cm jako hvězdička). Fríský kůň má široké spektrum využití, od rekreačního ježdění až po nejvyšší sport, snad také pro jejich snadnou ovladatelnost, inteligenci a ochotu učit se, reprezentativnost a eleganci. Využívá se v soutěžích zápřeže, drezuře i endurance (Czech and Slovak Friesian Horse Organization).

### **3.2.6.4 Paint horse**

Koně tohoto plemene jsou po všech stránkách výjimeční svou povahou, atletickými schopnostmi, pracovitostí a především zbarvením (příloha 73), které dělá z každého kusu neopakovatelný originál. Totiž kůň, jehož dnes označujeme jako amerického painta, je

barevnou variantou amerického quartera, která vznikla v důsledku genetických zákonitostí. Painti mají vlastnosti stejné jako quarteri – tedy klidný a pracovitý charakter, dynamičnost, vytrvalost a cit pro práci s dobyt看em. Navzdory tomu byli, kvůli svému strakatému zbarvení po založení American Quarter Horse Association, označeni za neregistrovatelné a stali se pro ně odpadem (American Paint Horse Association).

### **3.2.6.5 Quarter horse**

Toto plemeno je známo především pro svou inteligenci, ochotu k dlouhé práci, laskavost, a atletické schopnosti v různých disciplínách. Předchůdce quarter horse si původně britští kolonisté v 17. století oblíbili pro jeho schopnost běhat rychleji, než kterékoliv jiné plemeno, na čtvrt míle (odtud jméno Quarter). Později ho používali američtí farmáři při nahánění stád dobytka.

V dnešní době je chován hlavně pro sport, nicméně rychlost, schopnost práce s dobyt看em, inteligence, laskavost a další přednosti mu zůstaly dodnes (příloha 74). Přesto však se častěji využívá na sportovních kolbištích či jako kůň na rodinné vyjížďky ve volném čase (American Quarter Horse Association).



### 3.3 Charakteristika vybraných krajů

Právě Pardubický a s ním sousedící Královéhradecký kraj byly k porovnání pro tuto práci vybrány zcela záměrně. Jsou si totiž velmi podobné, jak geograficky, tak svým umístěním (příloha 75) i počty koní (příloha 76).

Královéhradecký kraj leží v severovýchodní části Čech a společně se sousedními Libereckým a Pardubickým krajem (nacházející se ve východní části Čech) tvoří oblast Severovýchod, která patří mezi tři největší oblasti v republice jak rozlohou, tak počtem obyvatel.

Rozlohou 4 759 km<sup>2</sup> zaujímá Královéhradecký kraj 6% procent rozlohy České republiky a řadí se tak na 9. místo v pořadí krajů, velmi obdobně je na tom i kraj Pardubický, jež se svou rozlohou 4 519 km<sup>2</sup> tvoří 5,7 % rozlohy České republiky a řadí se na 5. místo, mezi kraje nejmenší.

K 31. 12. 2013 je Královéhradecký kraj pátým krajem s nejvyšším podílem zemědělské i orné půdy a lesních pozemků. Zemědělská půda představovala 58% celkové rozlohy kraje, podíl orné půdy činil 40% a lesy pokrývaly území z 31%.

V případě kraje Pardubického připadá 60,0% na zemědělskou půdu, přitom orná půda tvoří až 43,6%, a lesní pozemky pokrývají 29,7 % rozlohy kraje (Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2012, Statistická ročenka Pardubického kraje 2014).

Na území obou krajů se nachází celkem 5 578 zemědělských podniků (příloha 77), jejich rozložení v jednotlivých krajích je zobrazeno na mapách (příloha 78, 79).

### 3.3.1 Pardubický kraj

Pardubický kraj se vyznačuje rozmanitostí přírodních podmínek (příloha 80), osídlení i průmyslové a zemědělské výroby. Část severovýchodní hranice kraje je zároveň i státní česko - polskou hranicí, dále je kraj ohraničen jižní částí Orlických hor a nejzápadnějšími svahy Hrubého Jeseníku. Jih a jihovýchod je lemován vrchovinnými oblastmi Žďárských vrchů a Železných hor, střed a západ kraje je tvořen úrodnou Polabskou nížinou. Orlické hory, Žďárské vrchy a Železné hory patří k chráněným krajinným oblastem.

Nejvyšším bodem kraje je Králický Sněžník (1424 m n. m.), který je také součástí stejnojmenného třetího nejvyššího pohoří České republiky. Centrální a vrcholová část pohoří Králického Sněžníku se zbytky původní vegetace a vrchovištním rašeliništěm byla rovněž vyhlášena národní přírodní rezervací. Nejnižší bod kraje se nachází na hladině Labe u Kojic, při krajské západní hranici - 201 m n. m. (Charakteristika pardubického kraje, 2014).

Hospodářsky nejvýznamnějším územím je úrodný pás podél toku Labe – tedy Polabí, kam je soustředěna většina zemědělství. V tomto odvětví je zaměstnán nadprůměrný počet pracovníků. Surovinová základna je však celkově poměrně chudá, tvoří ji především vápence v oblasti Železných hor, kvalitní stavební kámen (Skutečsko) a šterkopísky. Kraj lze označit jako průmyslově-zemědělský (O kraji, 2011).

Z vodohospodářského hlediska je Pardubický kraj mimořádně významnou oblastí s přebytky vodních zdrojů nadregionálního významu a to jak vod podzemních, tak odběrů vody povrchové. Ke třem největším vodním plochám kraje patří Sečská přehrada (na Chrudimce), dále Bohdanečský rybník (na Opatovickém kanále) a Pastviny (na Divoké Orlici). Část území je pokryta velkoplošnou ochranou, tj. pásmy ochrany vod (Charakteristika pardubického kraje, 2014).

Správním centrem Pardubického kraje jsou Pardubice. Kraj je tvořen 4 okresy - Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Sídlní struktura kraje dominuje převaha středně velkých a menších obcí a měst.

V kraji je rozdílná kvalita životního prostředí - nejméně postižená území patří do oblasti podhůří a vrchoviny, naopak nejvíce poškozené životní prostředí je v územích s koncentrovaným osídlením a průmyslem (O kraji, 2011).

Celkový počet evidovaných hospodářství s koňmi v tomto kraji je 1262 (Ústřední evidence koní).

### 3.3.1.1 Počet koní evidovaných na jednom hospodářství a počty majitelů těchto hospodářství

počet koní - ostatní plemena		počet koní - A 1/1		počet koní - klusák	
	počet majitelů		počet majitelů		počet majitelů
1	1053	1	231	1	26
2	397	2	27	2	3
3	147	3	14	3	1
4	73	4	3	7	1
5	39	5	1	8	1
6	15	6	3	13	1
7	14	7	1	19	1
8	11	8	1		
9	2	10	2	<b>82</b>	<b>34</b>
10	3	13	1		
11	4	15	2		
12	3	22	1		
13	2	37	1		
14	2	40	1		
15	4				
16	2	<b>539</b>	<b>289</b>		
18	1				
19	1				
22	1				
35	1				
46	1				
416	1				
<b>3 881</b>	<b>1 777</b>				

Ústřední evidence koní

### 3.3.1.2 Počty jednotlivých pohlaví koní v kraji

pohlaví	ks	z toho v chovu
hřebci	974	68
klisny	2 336	1 264
valaši	1 192	-----
celkem	4 502	1 332

### Přihlášeno k chovu v rámci českých plemenných knih

✓ český teplokrevník	420
✓ koně z Národního hřebčína Kladruby nad Labem	191
✓ slovenský teplokrevník	182
✓ anglický plnokrevník	85
✓ českomoravský belgický kůň	80
✓ Welsh part - bred	33
✓ český sportovní pony	29
✓ norik	28
✓ kůň Kinský	25
✓ huculský kůň	22
✓ hafling	20
✓ klusák	19
✓ slezský norik	16
✓ Shagya - arab	8
✓ Shetland Pony	6
✓ plnokrevný arabský kůň	5
✓ Minihorse	4
✓ trakén	4
✓ arabský kůň	2
✓ moravský teplokrevník	2
✓ Irish Cob	2
✓ lipický kůň	1
Celkem	1 184

Ústřední evidence koní

### 3.3.1.3 Počty koní jednotlivých plemen

ks	Plemenná příslušnost	ks	Plemenná příslušnost
847	český teplokrevník	4	Minihorse
534	anglický plnokrevník	3	chladnokrevný – norický
518	teplokrevný typ	3	arabský kůň
397	typ pon		lipický kůň
266	kladrubský vraník	3	belgický chladnokrevník
210	kladrubský bělouš	3	welsh mountain ony, sekce A
195	slovenský teplokrevník	3	slezský kůň (silesian horse)
174	chladnokrevný typ	3	malopolský kůň
165	českomoravský belgický kůň	3	v typu fjordského koně
10	bez plemenné příslušnosti	3	tarpan-do PK tisk vždy do typu
85	Welsh part-bred	3	landský minipony
82	klusák	3	plnokrevný achaltekinský kůň
78	norický kůň	2	fjordský kůň
66	hafling	2	moravský teplokrevník
56	slezský norický kůň		německý jezdecký kůň
55	Quarter Horse	2	polský teplokrevník
54	v typu huculského koně	2	teplokrevník
50	huculský kůň	2	ČT-kůň Kinský
9	Paint Horse	2	švýcarský teplokrevník
32	holštýnský kůň	2	strakatý huculský kůň
30	v typu haflinga	2	v typu arabského koně
30	český sportovní pony	2	ruský trakén
2	fríský kůň	2	merénský kůň
24	holandský teplokrevník (KWPN)	2	Fell pony
22	Shagya - arab	2	islandský kůň
20	hannovský kůň	2	minipony
17	Shetland Pony	2	American MiniHorse Registry
16	oldenburský kůň	2	Appaloosa AAPA
1	Polský chladnokrevník	2	Groning Paard
16	Irish Cob	1	meklenburský kůň
16	Welsh pony, sekce B	1	welsh pony
15	kříženec	1	fjordhucul
13	Appaloosa Horse	1	anglo-kabardinský kůň
10	plnokrevný arabský kůň	1	Hispano
9	polský ušlechtilý polokrevník	1	ukrajinský jezdecký kůň
8	velkopolský bavorský kůň	1	běloruský jezdecký kůň
7	teplokrevník	1	holandský teplokrevník (NRPS)
7	slovenský teplokrevník	1	holandský jezdecký kůň (KNHS)
7	polokrevný achaltekinský kůň	1	rakouský teplokrevník
7	belgický teplokrevník (B P)	1	v typu fríského koně
6	NTB registr	1	kisbérský kůň
6	trakénský kůň	1	hessenský kůň
6	Welsh cob, sekce D	1	německý jezdecký pony
6	chladnokrevný – belgický kůň	1	furioso
6	Kůň Kinský	1	v typu merénského koně
6	Zangersheide	1	Sachsen-Anhaltine
5	westfálský kůň	1	holandský minihorse
5	Pura Raza Española	1	holandský jezdecký pony
5	polo pony	1	Shire Horse
4	anglický polokrevník	1	exp.ch.slovenský sportovní pony
4	francouzský jezdecký kůň	1	miniappaloosa
4	oldenburský skokový kůň	1	německý sportovní kůň
4	Rheinländer (rýnský)	1	Autre Que Pur Sang
4	American Miniature Horse	1	Cob,sekce C
		1	N.A.S.H.(North American Spotted Haflinger)

Ústřední evidence koní

### 3.3.2 Královehradecký kraj

Leží v severovýchodní části Čech. Hranice kraje je tvořena z více než jedné třetiny státní hranicí s Polskem v délce asi 208 km (Statistická ročenka Královehradeckého kraje 2012).

Povrch tohoto kraje se vyznačuje velkou vertikální členitostí (příloha 81) – z Polabské nížiny na jihu se zvyšuje severním směrem. Součástí kraje jsou také dvě stará hercynská pohraniční pohoří - Krkonoše a Orlické hory, s množstvím atraktivních lokalit pro letní i zimní turistiku. Horský masiv poté postupně přechází v pahorkatinu, která zasahuje hluboko na jih. Členitý reliéf se nachází také na Žacléřsku a Broumovsku, kde se nachází stará sopečná pohoří (Vraní a Javoří hory), jižní a střední část kraje vyplňuje Česká tabule tvořená křídovými sedimenty s typickou krajinou pískovcových skalních měst. Avšak plošně nejrozsáhlejší je Adršpašsko – teplické skalní město, hojně navštěvované jsou mimo jiné Prachovské skály a Český ráj (Fňukal a kol., 2005).

Právě Teplické a Adršpašské skály, Broumovské stěny, Křížový vrch a Ostaš patří mezi nejvydatnější a nejkvalitnější zásobárny pitné vody v České republice. Hlavními vodními toky v kraji jsou Labe a jeho přítoky - Orlice a Metuje. Téměř celé území kraje tak náleží právě do povodí Labe, jen okrajová část Broumovského výběžku přísluší k povodí Odry (Statistická ročenka Královehradeckého kraje 2012).

Nicméně nerostné bohatství není velké. Největší význam mají ložiska kvalitních sklářských písků na Jičínsku a těžba šterkopísků podél toku Labe. V hospodářství kraje převládá průmysl.

Půdní a klimatické podmínky nižších částí kraje umožňují pěstování cukrovky i pšenice. Ve výše položených oblastech se pěstují méně nenáročné plodiny - žito, ječmen a píce. Na Jičínsku má význam i ovocnářství (O kraji – Královehradecký kraj, 2014).

A celkový počet evidovaných hospodářství, majících koně je 1595 (Ústřední evidence koní).

Území kraje je tvořeno pěti okresy - Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Přičemž nejvyšším vrcholem kraje je Sněžka (1602 m n. m.) v Krkonoších, která je zároveň nejvyšší horou České republiky. Nejnižše položeným bodem je potom hladina Cidliny na území okresu Hradec Králové v nadmořské výšce 202 m (Statistická ročenka Královehradeckého kraje 2012).

**3.3.2.1 Počet koní evidovaných na jednom hospodářství a počty majitelů těchto hospodářství**

počet koní		počet koní		počet koní	
-		-		-	
<b>ostatní</b>	počet	<b>A 1/1</b>	počet	<b>klusák</b>	počet
<b>plemena</b>	majitelů		majitelů		majitelů
1	1306	1	264	1	41
2	516	2	35	2	3
3	174	3	7	4	1
4	90	4	4	<b>51</b>	<b>45</b>
5	45	5	8		
6	37	6	2		
7	23	7	4		
8	15	9	1		
9	7	<b>460</b>	<b>325</b>		
10	6				
11	3				
12	5				
13	3				
14	4				
15	1				
16	1				
17	5				
18	2				
19	1				
20	1				
22	2				
23	1				
25	1				
27	2				
28	1				
38	1				
46	1				
54	1				
71	1				
114	1				
<b>4947</b>	<b>2257</b>				

Ústřední evidence koní

### 3.3.2.2 Počty jednotlivých pohlaví koní v kraji

pohlaví	ks	z toho v chovu
hřebci	981	46
klisny	3 115	1 801
valaši	1 362	-----
celkem	5 458	1 847

### Přihlášeno k chovu v rámci českých plemenných knih

✓ český teplokrevník	728
✓ českomoravský belgický kůň	127
✓ slovenský teplokrevník	234
✓ anglický plnokrevník	90
✓ Welsh part – bred	85
✓ norický kůň	64
✓ Shagya – arab	56
✓ český sportovní pony	54
✓ hafling	52
✓ kůň Kinský	50
✓ huculský kůň	44
✓ moravský teplokrevník	38
✓ klusák	36
✓ Slezský norik	23
✓ Shetland Pony	16
✓ koně z Národního hřebčína Kladruby nad Labem	16
✓ Irish Cob	10
✓ plnokrevný arabský kůň	8
✓ lipický kůň	5
✓ arabský kůň	2
✓ Minihorse	1
✓ trakén	1
Celkem	1 740

Ústřední evidence koní



### 3.3.2.3 Počty koní jednotlivých plemen

ks	Plemenná příslušnost	ks	Plemenná příslušnost
1 393	český teplokrevník	4	německý jezdecký pony
612	teplokrevný typ	4	ČT-kůň Kinský
561	typ pony	4	strakatý huculský kůň
454	anglický plnokrevník	4	v typu fjordského koně
255	českomoravský belgický kůň	4	Pura Raza Española
237	slovenský teplokrevník (CS)	4	Appaloosa AApA
163	norický kůň	3	anglický polokrevník
160	chladnokrevný typ	3	polský teplokrevník
141	welsh part-bred	3	miniappaloosa
120	bez plemenné příslušnosti	3	Fell pony
113	hafling	3	konik polski = potomci původního tarpana
110	Shagya-arab	2	trakénský kůň
97	huculský kůň	2	meklenburský kůň
81	v typu huculského koně	2	belgický chladnokrevník
58	slezský norický kůň	2	anglo-arab
57	shetland pony	2	holandský teplokrevník (NRPS)
53	fríský kůň	2	holandský minihorse
51	klusák	2	Trait Boulonnais
45	český sportovní pony	2	minipony
44	kladrubský vraník	1	arabský kůň
44	Quarter Horse	1	maďarský teplokrevník
40	fjordský kůň	1	welsh pony
40	holštýnský kůň	1	fjordhucul
32	moravský teplokrevník	1	brandenburský kůň
32	Paint Horse	1	německý jezdecký kůň
24	Appaloosa Horse	1	oldenburský skokový kůň
24	v typu haflinga	1	altajský kůň
23	Kříženeček	1	Trait Percheron
22	welsh pony, sekce B	1	ukrajinský jezdecký kůň
21	hannoverský kůň	1	běloruský tažný kůň
20	welsh cob, sekce D	1	běloruský jezdecký kůň
19	plnokrevný arabský kůň	1	rakouský teplokrevník
19	holandský teplokrevník (KWPN)	1	belgický teplokrevník (BWP)
17	Irish Cob	1	Sella Italiano
16	kladrubský bělouš	1	kisbérský kůň
15	oldenburský kůň	1	hessenský kůň
15	polský ušlechtilý polokrevník	1	angloevropská plemenná kniha
14	welsh mountain pony, sekce A	1	malopolský kůň
13	lipický kůň	1	furioso
12	bavorský teplokrevník	1	irský sportovní kůň
12	polský chladnokrevník	1	Zweibrücker (Rheinl-Pfalz-Saar)
12	kůň Kinský	1	v typu merénského koně
9	slezský kůň (silesian horse)	1	shetland pony-mini typ
8	slovenský teplokrevník	1	Sachsen-Anhaltiner
8	polokrevný achaltekinský kůň	1	ruský trakén
7	chladnokrevný-belgický	1	exp.ch.slovenský športový pony
6	NTB registr	1	tarpan
6	welsh pony of cob type, sekce C	1	Zangersheide
6	chladnokrevný-norický	1	Missouri Fox Trotting
5	velkopolský kůň	1	holandský chladnokrevník
5	v typu arabského koně	1	německý sportovní kůň
4	plnokrevný achaltekinský kůň	1	islandský kůň
4	francouzský jezdecký kůň	1	estonský sportovní kůň
4	westfálský kůň	1	holandský minipony
4	Mini horse	1	N.A.S.H. (North American Spotted Haflinger)

Ústřední evidence koní

## **3.4 Psychologie osobnosti a rozhodování**

Podle Cakirpalogla (2012) psychologie osobnosti nezbytně patří do obecné teorie poznání člověka. Cílem této vědecké disciplíny je uchopení struktury, dynamiky a vývoje komplexního psychického fenoménu, který označujeme pojmem „osobnost“. Psychologie osobnosti v rámci svého předmětu hledá odpověď na otázky typu: co, jak a proč? Otázka – jak, zjišťuje procesy, které vedly ke vzniku určitého výsledku, zatímco otázka – proč, hledá příčiny coby pozadí této události. Jedná se o příčinu, kterou označujeme pojmem motiv, jenž zpravidla není viditelný.

Psychologie osobnosti se vytvářela nezávisle na psychologii obecné, proto na rozdíl od ní, vyzdvihuje funkční propojenost všech psychofyzických procesů a jevů v jedinečný, komplexní a proaktivní fenomén, který mimo jiné charakterizují: uvědomělost, důslednost, poměrná vytrvalost, pocit nepřetržité identity a také vnitřní dynamika.

### **3.4.1 Psychologie osobnosti**

V současné psychologii se často hovoří o takzvané velké pěťce = o souboru základních vlastností, kterým lze osobnost vcelku dobře postihnout. Patří sem: extraverte-introverze, psychické (emocionální) stability-lability, tendence k pozitivním vztahům k jiným lidem (dobrosrdečnost, přívětivost či přátelské chování), pozitivní kvalitativní vztah k aktivitě (svědomitost, odpovědnost, cílevědomost) a otevřenost k získávání zkušeností - intelekt, kultivovaná zvědavost, tvůrčí vnímavost a schopnost naslouchat v komunikaci druhým (Paulík, 2010).

Nicméně, osobnost každého člověka je ve značné míře ovlivněna působením pěťce těchto bazálních faktorů. Jejich různé kombinace a intenzita výskytu těch dílčích určuje specifičnost osobnostní skladby a dynamiky vůči ostatním jedincům a také příslušným populačním normám (Cakirpaloglu, 2012).

Cakirpaloglu (2012) dále uvádí, že v osobnosti existují poměrně trvalé dispozice nebo li - rysy (příloha 82). Právě ty regulují různé psychické procesy a behaviorální projevy člověka. Konečným cílem odborníků ale i ostatních je porozumění obecným a specifickým rysům kvůli kontrole a předvídání individuálního i skupinového chování. Podle rysových psychologů má každá osobnost poměrně trvalé vrozené, ale i získané charakteristiky či dispozice, které určují prožívání, myšlení a jednání člověka. Mnozí pokládají osobnostní rysy

za poměrně stabilní a trvalé. Tím se však nezpochybnuje jejich měnitelnost, neboť i temperament jako konstituční dispozice člověka podléhá jistým vlivům výchovy a socializace. Konec konců celoživotní proces vývoje osobnosti platí i pro osobnostní rysy, přičemž vývoj a změna osobnostních dispozic bývá nejdynamičtější v mladším věku. Pozdější etapy života jsou ve znamení relativní stability, což platí i pro řadu vrozených a získaných dispozic (Cakirpaloglu, 2012).

Ovšem temperament není nic speciálně lidského. Tento základ však jednoznačně silně ovlivňuje naše vědomé jednání, často překvapivě proniká i tam, kde se nám zdá, že jednáme čistě rozumově nebo jen podle mravních zásad. Temperament však není centrem osobnosti, je to spíše jakýsi vnitřní terén (Říčan, 2010).

Mezi aktuální dispozice vedle temperamentu patří pozornost, chtění, cítění nebo myšlení, zatímco potencionální dispozice zahrnují různé postoje, dovednosti, hodnoty, apod. A právě dispozice jsou jediným psychologickým důkazem o existenci duševní energie, jež bohužel nelze operacionalizovat ani měřit. Z toho důvodu má duševní energie v psychologii jen hypotetickou povahu, avšak nezbytnou k teoretickému výkladu osobnosti.

Energetický stav osobnosti mohou ovlivnit různé subjektivní a sociální činitele. Například optimismus a aktivita osobnost energizují, zatímco pesimismus, deprese a fyzická nečinnost ji energeticky vyčerpávají. V podobném smyslu - frustrace vyvolaná vlastním neúspěchem či kritikou společnosti má negativní vliv na elán člověka, na druhou stranu - úspěch a pochvala ho posilují (Cakirpaloglu, 2012).

Právě pochvala, uvádí Říčan (2010), je důležitým předpokladem pro zvýšení sebevědomí, které je v současné době velmi populárním pojmem. Považuje se, zejména v americkém prostředí, za důležitou podmínku štěstí, výkonnosti a duševního zdraví. Obecně se soudí, že ve výchově je nutné podporovat sebevědomí dítěte. Nicméně nedávno se zjistilo, že sebevědomé americké děti jsou sice spokojené, nikoli však zvláště úspěšné, a nejsou, alespoň při běžném způsobu měření, méně agresivní, jak se doufalo.

Sebevědomí hraje důležitou roli v posuzování a hodnocení sebe sama z různých hledisek. Protože rozpor, mezi tím jak se člověk aktuálně vidí a jaký by chtěl být, vede k nespokojenosti, naopak rozpor mezi tím, jak se vidí a jakého by si přáli vidět jeho významní blízcí, vede k zahanbení. To vše vede k pocitu viny.

Osobnost, jako taková, tedy představuje souhrn, souvislost či propojení charakteru, temperamentu, schopností a také konstitučních vlastností člověka.

Dokonce biosociální definice odpovídají běžnému použití pojmu: osobnost vyjadřuje míru společenské přitažlivosti nebo také hodnotu společenské stimulace člověka. Jinými slovy, osobnost je výraznější nebo významnější, pokud dokáže upoutat pozornost ostatních lidí (Cakirpaloglu, 2012).

### **3.4.2 Vývoj osobnosti**

Vývoj osobnosti znamená komplexní a celoživotní přeměnu člověka z biologického v jedinečné lidské bytí (Hartl a Hartlová – Císařová, 2004).

Zahrnuje nejvyšší etické a morální vlastnosti, které vyjadřují právě její lidskou povahu, a představuje sociální proces. To znamená, že je výsledkem vlivu člověka na své okolí a také vlivu různých činitelů okolí na člověka.

Osobnost se vždy utváří v rámci lidské situace, tudíž představuje také celoživotní proces, který zahrnuje vzestupnou, involuční dráhu života. Involute však nemusí znamenat úpadek či regres, zejména pokud jde o člověka, který i v pozdějším věku setrvává ve vlastním obohacování a růstu.

Mezi člověkem a okolím není přímý kontakt, nýbrž v tomto meziprostoru působí řada subjektivních činitelů a právě v souladu s tím člověk hodnotí, interpretuje okolní svět a jedná s ním dle subjektivních představ, očekávání a přání. V této interakci aktivně vytváří podmínky a situace svého života, které zpětně ovlivňují jeho osobnost a projevy (Cakirpaloglu, 2012).

Tuto skutečnost doplňuje Plamínek (2008), který píše, že pozitivní zpětná vazba je základem individuálního učení. Člověk (i jiné systémy) se pochopitelně může naučit něčemu, co mu posléze prospívá, ale také něčemu, co mu bude škodit. Důsledky zpětné vazby mohou být – a velmi často také bývají – negativní.

To znamená, že každý člověk je strůjcem své osobnosti (Cakirpaloglu, 2012).

Základní podmínkou vývoje člověka jako druhu i jeho individuálního přežití je účinná adaptace na neustále se měnící podmínky. Od početí do smrti je každý vystaven vlivu mnoha činitelů, s nimiž se musí s vynaložením většího či menšího množství energie vyrovnat. Nicméně úspěšnost a efektivita úsilí, které při tom vynakládá, závisí na celé řadě okolností. Vše směřuje ke změnám ve vlastním systému tak, aby lépe vyhovoval požadavkům okolí.

Znamená to, že jedinec respektuje požadavky svého okolí a snaží se chovat tak, aby jim vyhověl. V sociální psychologii se viditelná tendence maximálně vyhovět lidem kolem sebe na úkor vlastního názoru, případně převažující nadměrný respekt k autoritám označuje jako konformismus. A v psychologii je adaptace na životní prostředí považována za obecnou funkci umožňující lidskému jedinci žít více méně uspokojivě v proměnlivých podmínkách prostředí.

K nejdůležitějším vnějším vlivům působícím právě na adaptační proces se zpravidla řadí životní události, drobné každodenní nepříjemnosti, radosti a sociální opora (zahrnuje různá působení lidí v okolí jedince, kteří jsou mu blízcí, pozitivně ho hodnotí a mají ho rádi). Konkrétním ukazatelem adaptace na sociální podmínky (adjustace) může být schopnost porozumět a vyrovnat se požadavkům vyplývajícím ze sociálních rolí (Paulík, 2010).

Cakirpaloglu (2012) uvádí, že vývoj jedince spočívá v učení a časné zkušenosti. Jinými slovy každý aktuální stav osobnosti nebo jejich dílčích vlastností plynule vyrůstá z předchozího stavu a zároveň ovlivňuje budoucí vývoj. Rovněž zdůrazňuje, že vývoj osobnosti představuje celoživotní růst člověka v rámci lidské situace.

### **3.4.3 Učení a seberozvoj**

Pojem učení, vysvětluje Kosíková (2011) jako formu činnosti, při které jedinec mění své chování a své vlastnosti pod vlivem vnějších podmínek a v závislosti na výsledcích svého jednání, a která zahrnuje veškeré behaviorální a mentální změny, jež jsou důsledkem životních zkušeností.

Vzdělání pak jako osvojení systému určitých vědomostí a dovedností, pochopení vztahů mezi poznatky, získání dovednosti používat svých vědomostí při řešení nových úkolů, dovednosti dalšího sebevzdělání. Vzdělání zahrnuje i osvojení hodnot estetických a morálních, vytváření určitého postoje ke světu, společnosti i sobě samému. Tyto postoje potom nalézají svůj odraz ve schopnosti kritického uvažování v praktických životních názorech a jednání.

Jako nejvyšší úroveň, které může daný jedinec v určitém směru dosáhnout, je označen osobní strop. Do jeho definice patří i jiné vlastnosti - vytrvalost a zájem. To znamená, že ne každou vlastnost, která člověka disponuje k vysoké výkonnosti, označujeme jako schopnost - patří sem například dominance (Říčan, 2010).

Mezi nejdůležitější znaky integrované, vnitřně vyvážené osobnosti patří psychická a sociální zralost, která spočívá v pochopení, přijetí a zvládnání příslušných sociálních rolí (plnění očekávání a požadavků kladených naším okolím na nás v souladu s tím, jakou pozici ve společnosti či v dané sociální skupině zastáváme).

Psychická a sociální zralost je součástí dosažení pocitu naplnění veškerých svých možností, pohody, štěstí, příznačného pro obecně pojaté duševní zdraví.

Posouzení duševního zdraví se může opírat o následující znaky, to znamená, do jaké míry jsou v našem případě naplněny:

- realistické hodnocení světa a sebe samého
- přiměřená nezávislost
- schopnost dosáhnout subjektivního uspokojení
- schopnost seberealizace
- schopnost účinné adaptace v daných podmínkách. Ta nespočívá jen v přizpůsobení se okolí, ale i v aktivním přizpůsobování svého prostředí svým možnostem a představám.
- vyvážení jednotlivých složek osobnosti – biologické (zdravá životospráva), sociální (vztahy k lidem založené na vzájemném respektování práv), psychické (rozvíjení poznávacích, citových i snahových kvalit), spirituální i ekologické (respektování prostředí)

(Paulík, 2010).

Fenomén změny se zdá být všudypřítomný, uvádí Farková (2009). Protože v průběhu uplynulých let se mnohé (a mnozí) změnilo (názorově proměnili). Mnohé se ubírá jiným směrem, než jsme předpokládali a dokázali si představit. Takže veškeré úvahy o povaze dospělosti (jako celku) je nutné hodnotit v širokých souvislostech a událostí, které se v průběhu dospělosti ukazují jako důležité z pohledu osob, které se nacházejí v rámci této dlouhé životní etapy.

Příčemž problematika sebeovládání a seberozvoje představuje široký okruh možností a cest a přitom můžeme programově využívat a rozvíjet svůj potenciál s využitím dostupných možností. Člověk může rozvíjet svůj potenciál prakticky celý život (Paulík, 2010).

Nicméně Urban (2011) uvádí, že se v osobnosti lidí ve značné míře objevuje i nevyzrálost, kterou chápe jako rezignaci na osobní úsilí, nerozvinutí individuálního potenciálu člověka, jeho sklouznutí ke splývajícímu neproduktivnímu rutinérství bez otázek po smyslu či omezené životní i znalostní obzory, které produkují nepatřičnou kategoričnost,

sebejistotu, nedostatek pokory, neschopnost odstoupení od své osoby a od všeho přicházejícího zvnějšku.

Lidé by si tak během dětství a dospívání měli osvojit všechny tolerované a podporované vzorce chování (vyvíjet se a získávat zkušenosti v rámci konkrétního prostředí) osob v určitých systémech a v dospělosti se pak dále socializovat – bohužel se to zdaleka netýká všech (Farková, 2009).

#### **3.4.4 Lidské hodnoty**

Klíčovými a relativně stálými prvky každé kultury jsou potřeby, od kterých se poté odvíjí naopak značně proměnlivé soustavy hodnot a norem. Vztah mezi potřebami, hodnotami a normami lze vnímat jako podmíněný, postupně se rozvíjející (příloha 83). Potřeby tedy podmiňují lidské chování a ovlivňují jeho pravděpodobnost, takže se stávají klíčovou pohnutkou (podnětem, důvodem) určité aktivity (Urban, 2011).

Potřeby se promítají i do dalších vnitřních motivačních činitelů (motivačních dispozic) jako jsou zájmy, hodnoty, postoje. O vlastních hodnotách, zájmech a potřebách si děláme obrázek zejména na základě svých vnitřních tendencí ve vztahu k věcem a lidem a na základě svého chování vůči nim. Jinými slovy, posuzujeme je podle toho, jaké věci a lidi si vybíráme a naopak jakým se snažíme vyhnout.

Takovéto postoje pak zpravidla vyjadřujeme ve svých názorech na věci kolem a ve výběrovém chování. Ovšem ne každý vyslovený názor a ne každý projev chování musí nutně odrážet naši motivaci jednoznačně i díky tomu se někdy nevyznáme v příčinách našeho konkrétního jednání. Postoje mohou být kladné, záporné i neutrální. Někdy se také rozlišuje mezi postoji a zájmy tak, že postoje jsou tím, co ve vztahu k lidem, věcem a událostem vyjadřujeme navenek např. jako názory (Paulík, 2010).

Mezi osobnostními dispozicemi mají zásadní postavení hodnoty: jsou to nejobecnější, nejhlubší a z hlediska individuálního vývoje nejčastější dispozice osobnosti. Každá hodnota zaujímá určité místo, neboť člověk a živočichové neustále utvářejí svou soustavu osobních dispozic, tedy žebříček hodnot. Avšak zatímco živočichové jsou schopni vybudovat jen systém primitivních preferencí, člověk pokračuje dál směrem k nejvyšším etickým a estetickým hodnotám. Existuje psychologické pravidlo, že hodnoty výše postavené mají silnější motivační potenciál a naopak nižší hodnoty motivují méně (Cakirpaloglu, 2012).

Což doplňuje Paulík (2010), který uvádí, že právě hodnoty jsou motivačním faktorem vycházejícím z individuálního hodnocení subjektivních potřeb a zájmů s ohledem

na společenské souvislosti, zvyky, zákony, morálku a kulturu. Takže při oceňování toho, co je pro nás hodnotné, kvůli čemu nás stojí za to volit nějaký způsob chování, nás zákonitě ovlivňují vnitřní i vnější pohnutky.

Hodnoty tedy dávají psychickou energii a zároveň iniciují a zaměřují aktivitu ke zvolenému cíli. Hodnota může být vědomá – charakterizují ji vize nebo představy o budoucím cíli, a nevědomá – ta se projevuje jako nespécifická touha s výrazným emočním a fyziologickým doprovodem.

Hodnoty jsou dále děleny na objektivní - mravní a etické normy, hodnoty kultury společnosti a sociálních skupin, a subjektivní. Psychologický rozbor osobnosti rovněž vyžaduje poznání subjektivních hodnot, které mohou být jak vědomé, tak nevědomé. Subjektivní hodnoty jsou syceny převážně emocemi, čímž bylo potvrzeno lidové rčení, že to, čeho si vážíme, zpravidla milujeme a naopak.

Na druhou stranu z hodnoty, kterou dlouhodobě doprovázejí silné emoce, postupně vzniká komplex (Cakirpaloglu, 2012).

Komplex podle Cakirpalogla (2012) představuje organizovanou soustavu neuvědomělých emocí, myšlenek, dojmů a vzpomínek. Představuje afektivně zabarvený obraz, který se přičí logickému výkladu skutečnosti nebo vědomému postoji. Původem jsou traumatizující zkušenosti osoby, nejčastěji morálního charakteru. Hlavním energetickým dodavatelem komplexu je právě příslušná hodnota, zejména intenzivní prožívání a hodnocení konkrétního objektu nebo situace.

### **3.4.5 Potřeby a motivace**

Potřeby Urban (2011) chápe jako soubor vrozených či získaných požadavků organismu, které u daného jedince, skupiny či společnosti jako celku vyvolávají pocity jiného nedostatku nebo nadbytku, čímž ho/je motivují k cílenému jednání, k nutnosti něco získat nebo se něčeho zbavit.

Jedením z nejčastěji používaných modelů je dělení lidských potřeb podle Abrahama H. Maslowa (příloha 84), který zastával názor, že potřeby musí být uspokojovány od těch nejnižších z důvodu udržení rovnováhy (Urban, 2011).

O motivu se často mluví jako o potřebě zvláště, když má zdůraznit nedostatek nějakého žádoucího předmětu. Pojem pud, zdůrazňuje biologickou energetickou stránku motivu. Pojmy jako přání, zájem, postoj atd. vyjadřuje spíše subjektivní, prožitkovou stránku motivu (Říčan, 2010).



Nicméně motivaci chápe Urban (2011) jako souhrn psychických (vnitřních stavů) a situačních (vnějších pobídek) důvodů chování.

Motivace je souhrnné označení pro motivy i jejich působení. Slovo motiv je převzato z latiny, kde motus znamená pohyb. Motiv je faktor, který uvádí do pohybu. Může jít o pohyb jak ve fyzikálním prostoru, tak, v přeneseném slova smyslu, o pohyb psychický - pohyb myšlenek, představ, přání rozhodnutí atd. Obecně lze říci, že motiv je faktor uvádějící do pohybu jakoukoli činnost či proces, je tedy cokoli, co vede k aktivitě (Říčan, 2010).

### **3.4.6 Socializace**

Člověk aktivně působí na své okolí a vytváří podmínky, které ho zpětně ovlivňují, včetně vývoje jeho osobnosti. Tudiž v procesu socializace jedinec získává potřebné dovednosti, vědomosti, normy, postoje a další znalosti a zkušenosti pro své zdárné zařazení do chodu společnosti. Zároveň se z původní biologické entity vyvíjí v jedinečnou osobnost (Cakirpaloglu, 2012).

Socializace představuje ucelený proces, který zahrnuje jak osvojování si návyků, norem, rolí, hodnot, tak i učení se různým činnostem. V této souvislosti nabývá na významu fakt, že rodina je první socializační prostředí, ve kterém dítě uskutečňuje první sociální vazby, vztahy a interakce, kde se učí přijímat a projevovat lásku a sympatie, přijímat a realizovat požadavky ostatních členů rodinného společenství, přizpůsobovat se, ale také prosazovat své potřeby i zájmy (Gillnerová, 2011).

Nicméně, o sociální pozici člověka rozhoduje řada faktorů, včetně biologických predispozic jako je věk, pohlaví nebo fyzický vzhled (Urban, 2011).

Genderová identita se formuje od raného dětství. V procesu socializace a vzdělávání získává dítě takové vzory chování, které odpovídají jeho pohlaví a jsou „diktovány“ kulturou společnosti, ve které vyrůstá. Genderová identita je tedy bezprostředně spojena s genderovou socializací, během které si jedinci předávají od staršího pokolení k mladšímu společenské hodnoty a normy (Kedron, 2014).

### **3.4.7 Kultura lidí**

Člověk se do kultury rodí, člověk kulturu dědí, tvrdí Urban (2011), ale přitom mu není vrozená, musí se kultuře učit – tj. kultura je opakem vrozeného a instinktivního; člověk kulturu dále rozvíjí, přizpůsobuje ji výzvám doby a předává ji mladším generacím; kulturu vždy sdílí určitá skupina lidí a nezáleží na tom, zda je početně významná či ne; kultura

umožňuje společností odlišit se od ostatních; na světě existuje více kultur, mezi kterými dochází k výměně kulturních prvků.

Farková (2009) uvádí jako velice výrazný faktor společenských proměn celkovou transformaci společnosti, která započala v naší republice oficiálně sice až rokem 1989 (ale dlouho předtím byly více, či méně patrné posuny myšlení a chování osob, marná snaha po „přestavbě společnosti“), ale dosud není ukončena. Transformace jako taková se dotkla i soustavy hodnot, postojů a přesvědčení, a to v hektickém období s rychlostí, která se zatím neměla v dějinách českého území obdoby. Naše nová posttotalitní společnost s sebou ale současně nese prvky mentality přizpůsobení se všemi důsledky.

Jako soubor formálních či neformálních předpisů a pravidel chování lze chápat společenský (též sociální) řád, ze kterého se odvozuje očekávání vůči lidskému chování.

Rutinní a každodenní nastolování řádu je jednou z klíčových funkcí kultury.

Každá kultura má hodnotící charakter. Díky tomu, že nám nabízí určitý katalog preferencí, hodnot, norem, ideálů, tj. tím, že vytváří a legitimizuje v životě člověka rozdíly, lze říci, že kultura lidem plní funkci jakéhosi životního kompasu. A umožňuje pochopit jevy přítomné a těm budoucím propůjčuje smysl: „Mnohé nejjednodušší dovednosti, které nám dnes v obchodu připadají samozřejmé, jsou produktem staletí a tisíciletí kumulativního kulturního vývoje. K dalším klíčovým funkcím kultury řadíme (sebe)realizaci člověka.

V obecnější rovině lze říci, že kulturu tvoří:

- kulturní artefakty (materiální výtvořiny lidské činnosti)
- socio - kulturní regulativy (též sociální normy: zákony a další právní předpisy, pravidla slušného chování, mravy zvyky, obyčej, tabu)
- ideje (nemateriální cíle, vize, hodnoty a představy)
- sociální instituce (nadosobní a tzv. ustrnulé vzorce uspořádání mezilidských vztahů a řešení opakujících se problémů života; např. stát, náboženství, školství, soudnictví, věda, manželství, rodina, korupce, prostituce aj.)

V obecné rovině se také vše, co je v dané společnosti (kultuře) považováno za tak špatné, že se o tom raději ani nemluví, označuje jako tabu (Urban, 2011).

### **3.4.8 Morálka**

Psychologie vnímá morálku jako získanou psychickou dispozici vnímat, cítit a jednat v souladu s etickými normami a zároveň jako nedílnou část osobnosti.

V psychologii se souběžně používají pojmy „morálka“ a „svědomí“. Avšak význam obou pojmů není zcela totožný, a proto jejich použití jako synonyma je zavádějící. Morálka má spíše normativní charakter související se systémy pravidel a omezeními dané kultury, potažmo společnosti; její význam spočívá v regulaci lidských vztahů a dosažení vznešených cílů.

Na druhé straně, svědomí je pojmem, kterým se v psychologii označuje systém individuálních morálních vlastností nebo část osobnosti, která vyjadřuje morální hodnoty. Utváří se procesem zvnitřnění obecných morálních zásad, které se stávají nedílnou částí vyspělé osobnosti a určují jeho prosociální bytí.

Diskuse o tom, jaká je vnitřní skladba morálky či svědomí, nejčastěji vyzdvihuje společenské či kulturní normy, příkazy a zábrany, které člověk získává výchovou a procesem socializace. Tyto vnější obsahy se přeměňují v subjektivní kritéria morálního hodnocení, která dále působí jako trvalé dispozice myšlení, cítění a jednání osobnosti. Morálka vyjadřuje prosociální povahu každého člověka a zabezpečuje bezproblémový chod společenských skupin a institucí. Morálka je také funkčně propojena s ostatními složkami psychiky - iniciuje a reguluje vztahy člověka s ostatními osobami, skupinami, institucemi a přírodou, rovněž participuje na psychické rovnováze a obecném zdraví jedince.

Shrneme-li to, morálka a svědomí tvoří nedílnou část osobnosti dospělého jedince. Jedná se o inherentně lidské dispozice, jež motivují a regulují cílevědomou činnost osobnosti, ovlivňují její subjektivní prožívání pohody, sebeúcty a obecný duševní stav (Cakirpaloglu, 2012).

Avšak zdrojem životních jistot se mohou stát také stereotypy. Tvoří je komplexy představ, které mají příslušníci společenských skupin o sobě nebo o jiných. I stereotypy se vyznačují nediferencovaným paušálním, často iracionálním a předsudečným hodnocením nějak zvláštních skupin či jednotlivců, kteří nejsou vnímáni ve své individualitě a okamžitých kontextech.

Stereotypy se v mnoha ohledech stávají také zdrojem rigidity (ve smyslu strnulosti, plochosti a omezenosti; ve smyslu nevhodné a necitlivé aplikace hodnotících vzorců). V takovém případě jsou stereotypy příčinou značného ochuzení lidského života, neboť znemožňují, aby byl člověk příjemně překvapen, aby byl něčím novým a neočekávaným obohacen. Překvapení totiž za člověkem uplatňujícím stereotypní vzorce myšlení nemůže vůbec přijít (Urban, 2011).

### 3.4.9 Svobodné rozhodování a hodnocení ostatních

Jestliže chceme porozumět jednání lidí, pochopit je a předvídat do budoucnosti, jak budou za různých okolností jednat, pak je nutné vědět, co chtějí, oč jim jde, co je baví, zajímá, těší, nebo zase čeho se bojí, v co doufají, o čem sní. Jaké síly jimi hýbou, odborně řečeno: Jak silně a k čemu jsou motivováni (Říčan, 2010).

Pro lepší působení a více účasti na věcech kolem sebe je důležité znát také vlastní cíle, které však nejsou vždy jen velká rozhodnutí. Jde také o malé aspekty života, které jsou pro člověka důležité. Také motivace za cílem je velmi důležitá (Preuß - Scherle, 2006).

Často má na naše chování i prožívání v určitých situacích nezanedbatelný vliv očekávání lidí v okolí vzhledem k našemu postavení mezi nimi (sociální role). Někdy je dokonce vědomí toho, co naše okolí od nás za daných okolností čeká, silnější než náš vlastní záměr a my se (třeba neradi) podřizujeme. Jindy naopak nesouhlas s předpokládaným očekáváním ostatní od nás nutí k jednání, které bychom jinak nevolili. Vše zaleží na tom, do jaké míry si danou sociální roli uvědomujeme a do jaké míry jsem ochotni ji přijmout. Přijetí konkrétní sociální role nás tedy do určité míry může omezovat, současně nám ale může usnadnit rozhodování a pomoci nám odůvodnit určité jednání (Paulík, 2010).

Na to, jak moc nás budou brát druzí na vědomí, tvrdí Preuß - Scherle (2006), zcela podstatně spolurozhoduje kvalita mezilidských vztahů, která také hraje důležitou roli v tom, jak budou druzí výkony ostatních oceňovat.

K tvoření úsudku: z myšlení vznikají logické kategorie (pravda – lež) a z citění hodnotové kategorie (dobro – zlo). Myšlení a citění se stejně jako jejich produkty navzájem vylučují: úsudek je buď logický nebo hodnotový, nikdy ne obojí zároveň (Cakirpaloglu, 2012).

Prostřednictvím naučeného jednání se však projevují i lidské instinkty, jejichž úloha byla dlouho podceňována. Předpokládalo se, že jsou – zejména ve srovnání s instinktovou výbavou zvířat – velmi chudé, protože jejich úlohu přebírá učení a rozum. U lidí jde spíše o instinktové prvky, jež jsou poměrně volně začleněny do celku prožívání a jednání. Instinkty, případně z nich odvozené pudy, jsou pramenem všech primárních motivů, které jsou dále ve svém projevu modifikovány rozumem a kulturou.

Komplex instinktů, který zahrnuje navíc příslušné emoce, je tedy zároveň biologický i psychologický a zčásti vědomý a projevuje se touhou dosáhnout určitého cíle.

Zatímco jednotlivé instinkty jsou vrozené a vyvíjí se pouze zráním, pudy se vyvíjejí během života, mimo jiné pod vlivem učení, a mají proto u různých kultur různou podobu (Říčan, 2010).

Získávání vlastních zkušeností umožňuje jen posun od výchovy slovní k výchově zkušenostní. K tomu je však nezbytná svoboda rozhodování, jedinec musí mít možnost se svobodně rozhodnout a za své rozhodnutí musí nést odpovědnost. Pokud toto nebude jedinci umožněno, pak bude stále očekávat autoritu – rodič, učitelů..., která bude rozhodovat za něj. Tento fenomén je označován jako „naučená bezmocnost“ a mnohdy zasahuje i do „dospělého“ života. Může být pohodlnější, neboť kdo nerozhoduje, nenesení ani odpovědnost, nicméně právě zodpovědnost, která je soubornou lidskou vlastností, je onou pákou, jejímž prostřednictvím lze ovlivnit celou osobnost (Kosíková, 2011).

I Webster (2009) zmiňuje, že o existenci zvířat a kvalitě jejich života rozhoduje člověk a je to plně jeho zodpovědnost, která rozhodne o životní úrovni chovaných zvířat. Člověk však rozhoduje na základě hodnot pro něj – podle užitečnosti, krásy, nebo jako zdroje zábavy či přátelství.

Největší důraz klade Webster (2009) na vzdělání a tvrdí: „Vzdělávání má zvláštní moc. Pomáhá nám chápat naše vjemy a emoce, které tyto vjemy vzbuzují. Pomáhá nám také porozumět potřebám zvířat, která se také usilovně snaží zvládat situaci. Veškeré vzdělání by mělo být celoživotní zkušeností, a čím ho je více, tím lépe, ale věřím, že každé vzdělání je dobré. Často (příliš často) se říká, že malá znalost je nebezpečná věc. Toto klišé může platit pouze pro znalost bez vzdělání, jelikož jedním ze základních cílů řádného vzdělání je vštípení povědomí o tom, kolik toho nevíme a jak málo doopravdy chápeme. To poskytuje ochranu před mylným přesvědčením i špatnými činy.“

Autor vychází zejména z biologických věd – z fyziologie, etologie a psychologie, které propojuje a uspořádává za pomoci citu pro zvířata, odborných zootechnických znalostí a zdravého rozumu a zdůrazňuje, že nejdůležitější je, jak se sama zvířata cítí, co žádají a jak vnímají kvalitu vlastního života.

Schopnost představit si fakt plurality a relativity hodnot a norem v metodu poznávání okolního světa, se nazývá kulturní relativismus, zmiňuje Urban (2011). Konkrétně jde o ochotu připustit existenci více vzájemně si rovnocenných kultur, jejichž hluboké pochopení je možné pouze z nich samotných, avšak nejde o povýšení hodnocení jiného z pozice lepší, vyspělejší a civilizovanější bytosti s patentem na pravdu a kvalitu.

Za pravý opak tolerantního a otevřeného smýšlení o jiných se považuje etnocentrismus. Ten se projevuje tendencí některých lidí poměřovat vše jiné a cizí prostřednictvím hodnot a norem svého vlastního společenství (etnika, národ, kultura...), které jsou nekriticky považovány za vhodné ke všeobecné nápodobě. Etnocentrismus je tedy intolerantním, myšlenkově a hodnotově uzavřeným postojem, který je teorií zmiňován, společně s rasismem a antisemitismem, jako ukázkový příklad soustavy negativních předsudků.

Předsudky pak představují kategorická, emocionálně nabitá a paušální hodnocení druhých lidí, jejich chování nebo určitých jevů v okolní realitě a z nich plynoucí postoje - rozlišujeme pozitivní předsudky (předsudky pro) a negativní předsudky (předsudky proti). Předsudky lze vnímat jako příklad percepční chyby (= proces vnímání a hodnocení druhých lidí). V případě negativních předsudků se může jednat o tendenci přeceňovat a zveličovat u tzv. nepřítelů veškeré jeho nečinnosti (jedno zda reálné nebo smyšlené). Předsudky bývají produktem absence poznání a nedostatku informací a pramení z nedorozumění druhým. Nositeli předsudků mohou být jak jednotlivci, tak velké sociální skupiny.

Ve všech rozhodnutích se tudíž objevují psychologické aspekty, neboť jsou výsledkem činnosti přemýšlející a prožívající osobnosti ovlivňované jinými lidmi (Pavlica, 1985).

Urban (2011) také zdůrazňuje, že jiné neznámá v životě pozdně moderní společnosti automaticky špatné, takže nesouhlas a poukazování na rozpory nerovná se existenční nebezpečí, které je třeba bez dalšího potrestat či preventivně eliminovat.

Kdo chce někoho soudit, měl by objekt svého zájmu nejprve hluboce poznat, tvrdí, čímž se nemyslí lhostejná prezíravost nebo nekritická akcepce všeho bez práva na pochybnost a prvotní odstup. A je přitom vhodné mít na paměti, že všechny životní cesty a hodnoty nemají stejnou cenu; ne každý pohled na svět lze považovat rovnocenný ostatním.

Zvažujme tedy pečlivě, koho si ve jménu úcty k individuálním svobodám a právu na sebevyjádření pozveme k diskusnímu stolu!

## 4 Materiál a metody

Po zvolení základní hypotézy byla jako podklad pro vytvoření praktické části této práce zvolena dotazníková forma. Celý dotazník je uveden v příloze 85.

### 4.1 Tvorba podkladů pro praktickou část

Dotazování respondentů probíhalo převážně osobní formou, v menší míře přes známé, ve výše uvedených krajích (kapitola 3.3). Tyto kraje byly vybrány pro statistickou část, nejen proto, že vedle sebe sousedí, ale také jsou si velice podobné svou strukturou, velikostí a přírodními podmínkami, jež nezbytně ovlivňují způsob chovu koní.

Samotnému dokončení dotazníku předcházela, jak vyplývá z předchozího odstavce, ještě předvýzkum ve vybraných stájích, aby nedocházelo k nedorozumění. Například v případě stání, bylo nutné v dotazníku použít neoborného výrazu štont, neboť většina respondentů zcela nerozumí významu slova stání. V důsledku toho je v přiloženém dotazníku toto slovo použito.

Vzhledem k cíli této práce byl vytvořen dotazník o 13. otázkách:

1. Jaký je aktuální počet koní ve Vaší stáji?
  - stáji není myšlena jen budova, ale celkový počet koní, které jsou na hospodářství, zahradě apod.  
(tato poznámka byla důležitá, zejména proto, že předvýzkum ukázal nepochopení významu slova stáj)
2. Jaká je maximální kapacita stáje
  - zde, prosím, uveďte, kolik koní by u Vás mohlo, za daných podmínek, nejvýše být
3. Ustajujete i cizí koně?
4. Vypište, prosím, jednotlivá plemena, jejich věk a pohlaví.
5. Jaké je využití koní?
  - lze zaškrtnout i více odpovědí, nicméně například, pokud se respondent věnuje skákání a jednou za rok zajede barely, nejsou barely směrodatné

6. Jaký je u Vás typ ustájení?

- pastvina = kůň se zde v sezóně nakrmí, takže není třeba ho po většinu roku dokrmovat objemným krmivem (to se mu případně potřeby dává jen na noc do stáje, pokud tam chodí); včetně případného přístřešku či přírodní ochrany
- výběh = venkovní plocha, kam je třeba dodávat koni objemné krmivo (nebo se krmí ve stáji, pokud tam chodí), protože tu tráva neroste nebo jen velmi málo a tudíž nepokryje plnou dávku objemného krmení; včetně případného přístřešku či přírodní ochrany  
(i u této otázky se v předvýzkumu ukázalo, že lidé zcela nechápou rozdíl mezi pastvinou a výběhem)

7. Na základě čeho jste si vybral(a) výše uvedený způsob ustájení?

- i zde byla možnost zaškrtnout více odpovědí, nicméně upřednostněny byly maximálně dvě

8. V případě, že byste neměl(a) žádné finanční ani prostorové omezení, chtěl(a) byste změnit typ ustájení?

9. V jakém se nacházíte kraji?

10. V jaké obci se nachází stáj?

(tato informace nebyla použita, zařazena byla z důvodu lepší orientace výzkumu, aby nedošlo k duplicitě dat)

11. Do jaké věkové kategorie se řadíte?

12. Jaké je Vaše nejvyšší dokončené dosažené vzdělání?

13. Jaké je Vaše pohlaví?

Po ukončení dotazníkového průzkumu bylo nutné sesbíraná data upravit tak, aby je bylo možné statisticky zpracovat dle níže uvedených metod, přičemž v praktické části se lze poměrně často setkat se zkrácenými výrazy některých popisků pro lepší přehlednost, zejména v tabulkách. Kvůli větší názornosti jsou také všechny šetřené skupiny dat - tabulky se vstupními hodnotami, zpracované i formou grafů.

Dále je zde použito označení – mladý kůň, do kterého jsou zahrnuty všechny věkové kategorie koní do 3 let, včetně. Uváděné plemeno – pony, zahrnuje všechny koně bez plemenné příslušnosti do 148 cm KVH včetně, s podkovami do 149 cm KVH včetně. Zatímco označení – kříženec zahrnuje všechny ostatní vyšší koně bez plemenné příslušnosti.



## 4.2 Test nezávislosti v kontingenčních tabulkách

Pro výpočty byl použit  $\chi^2$  (Chí kvadrát - test) = Test nezávislosti v kontingenčních tabulkách, protože základní soubor má libovolné rozdělení s neznámou distribuční funkcí  $F(x)$ . Byl proveden náhodný výběr o rozsahu  $n$  a zjištěné výsledky rozříděny do  $k$  tříd (intervalů) s četnostmi  $n_1, n_2, \dots, n_k$  - tabulka I. (Brabenec a kol., 2009).

**I. - Zadané hodnoty**

$X \backslash Y$	$x_1$	$x_2$	...	$x_s$	Řádkové součty $n_{i\cdot}$
$y_1$	$n_{11}$	$n_{12}$	...	$n_{1s}$	$n_{1\cdot}$
$y_2$	$n_{21}$	$n_{22}$	...	$n_{2s}$	$n_{2\cdot}$
$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\ddots$	$\vdots$	$\vdots$
$y_r$	$n_{r1}$	$n_{r2}$	...	$n_{rs}$	$n_{r\cdot}$
Sloupcové součty $n_{\cdot j}$	$n_{\cdot 1}$	$n_{\cdot 2}$	...	$n_{\cdot s}$	$n$

(Hebák, 1995)

Testování probíhá pomocí testového kritéria (vzorec Testovací kritérium), kdy jsou pro jednotlivé intervaly vypočteny teoretické četnosti  $\frac{n_{i\cdot} \cdot n_{\cdot j}}{n}$  odvozené za předpokladu platnosti nulové hypotézy (Brabenec a kol., 2009).

- $H_0$ : náhodné veličiny  $X$  a  $Y$  jsou nezávislé
- $H_A$ : náhodné veličiny  $X$  a  $Y$  nejsou nezávislé

Testovací kritérium je založeno na srovnání skutečných  $n_{ij}$  a teoretických  $\frac{n_{i\cdot} \cdot n_{\cdot j}}{n}$  četností všech tříd. To znamená, že čím větší je neshoda mezi předpokládaným a skutečným rozdělením pravděpodobností základního souboru, tím budou větší rozdíly mezi skutečnými a teoretickými četnostmi. Proto bude nulová hypotézu zamítnuta při velkých hodnotách těchto rozdílů a tudíž i velké hodnotě testovacího kritéria  $\chi^2$ . Z tohoto důvodu je kritická oblast volena ve tvaru  $\chi^2 > \chi^2_{\text{krit}}$  (Kubanová, 2008).

Testovací kritérium:

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{\left(n_{ij} - \frac{n_{i.} \cdot n_{.j}}{n}\right)^2}{\frac{n_{i.} \cdot n_{.j}}{n}}$$

Počet tříd v řádku tabulky - zadané hodnoty, do kterých byl zaříděn náhodný výběr:

$r$

Počet tříd ve sloupci tabulky - zadané hodnoty, do kterých byl zaříděn náhodný výběr:

$s$

Řádkový součet:

$$n_{i.} = \sum_{j=1}^s n_{ij}$$

Sloupcový součet:

$$n_{.j} = \sum_{i=1}^r n_{ij}$$

Celkový počet:

$n$

(Hebák, 1995).

Pro výpočty byla použita Tabulka součinů (tabulka II.), která je pomocnou tabulkou k vypočítání Tabulky výrazů.

## II. - Tabulka součinů

X \ Y	$x_1$	$x_2$	...	$x_s$
$y_1$	$\frac{n_{1.} \cdot n_{.1}}{n}$	$\frac{n_{1.} \cdot n_{.2}}{n}$	...	$\frac{n_{1.} \cdot n_{.s}}{n}$
$y_2$	$\frac{n_{2.} \cdot n_{.1}}{n}$	$\frac{n_{2.} \cdot n_{.2}}{n}$	...	$\frac{n_{2.} \cdot n_{.s}}{n}$
$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\ddots$	$\vdots$
$y_r$	$\frac{n_{r.} \cdot n_{.1}}{n}$	$\frac{n_{r.} \cdot n_{.2}}{n}$	...	$\frac{n_{r.} \cdot n_{.s}}{n}$

(Hebák, 1995)

Člen:

$$\frac{n_{i.} \cdot n_{.j}}{n}$$

V každé buňce, výše uvedené tabulku, se počítá součet řádku násobený součtem sloupců a to celé dělené celkovým počtem. Tento výpočet je shodný pro všechny ostatní buňky, jen souřadnice se mění podle umístění.

V Tabulce výrazů (tabulka III.) se provádí výpočet rozdílu ve jmenovateli mezi první buňkou z tabulky Zadaných hodnot ( $n_{11}$ ) a první buňkou z Tabulky součinů  $\frac{n_{1.} \cdot n_{.1}}{n}$ , to celé na druhou dělené opět první buňkou z tabulky součinů  $\frac{n_{1.} \cdot n_{.1}}{n}$ . I tento výpočet je shodný pro všechny ostatní buňky, jen souřadnice se opět mění podle umístění (Hebák, 1995).

### III. - Tabulka výrazů

X \ Y	$x_1$	$x_2$	...	$x_s$
$y_1$	$\frac{\left(n_{11} - \frac{n_{1.} \cdot n_{.1}}{n}\right)^2}{\frac{n_{1.} \cdot n_{.1}}{n}}$	$\frac{\left(n_{12} - \frac{n_{1.} \cdot n_{.2}}{n}\right)^2}{\frac{n_{1.} \cdot n_{.2}}{n}}$	...	$\frac{\left(n_{1s} - \frac{n_{1.} \cdot n_{.s}}{n}\right)^2}{\frac{n_{1.} \cdot n_{.s}}{n}}$
$y_2$	$\frac{\left(n_{21} - \frac{n_{2.} \cdot n_{.1}}{n}\right)^2}{\frac{n_{2.} \cdot n_{.1}}{n}}$	$\frac{\left(n_{22} - \frac{n_{2.} \cdot n_{.2}}{n}\right)^2}{\frac{n_{2.} \cdot n_{.2}}{n}}$	...	$\frac{\left(n_{2s} - \frac{n_{2.} \cdot n_{.s}}{n}\right)^2}{\frac{n_{2.} \cdot n_{.s}}{n}}$
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
$y_r$	$\frac{\left(n_{r1} - \frac{n_{r.} \cdot n_{.1}}{n}\right)^2}{\frac{n_{r.} \cdot n_{.1}}{n}}$	$\frac{\left(n_{r2} - \frac{n_{r.} \cdot n_{.2}}{n}\right)^2}{\frac{n_{r.} \cdot n_{.2}}{n}}$	...	$\frac{\left(n_{rs} - \frac{n_{r.} \cdot n_{.s}}{n}\right)^2}{\frac{n_{r.} \cdot n_{.s}}{n}}$

(Hebák, 1995)

Vzhledem k rozsahu zjišťovaných závislostí jsou Tabulky součinů a Tabulky výrazů v práci uvedeny v příloze.

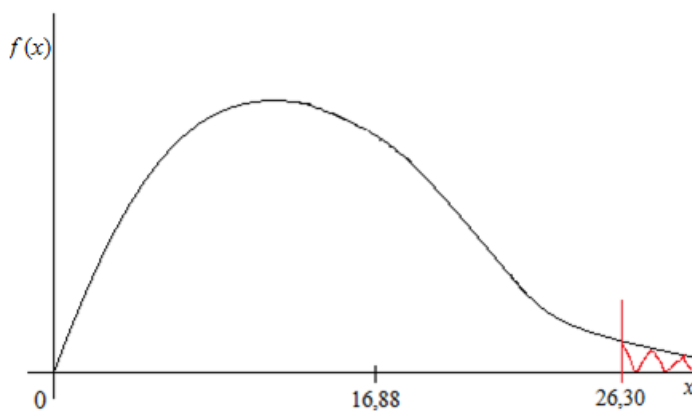
Hodnota testového kritéria (součet všech hodnot z Tabulky výrazů) se následně porovnává s tabulkovou hodnotou vypočítané kritické hodnoty - rozdělení  $f = (r - 1) \cdot (s - 1)$

stupňů volnosti. Nevyhovují-li některé četnosti svým počtem (teoretická četnost  $< 5$ ) lze dosáhnout jejího spojení sloučením několika sousedních tříd, je-li to možné na základě povahy výběrového šetření (Brabenec a kol., 2009).

Vzhledem k rozsahu základního souboru bylo nutné použít funkci  $\text{CHIINV}(\alpha; n)$  v programu Microsoft Excel 2010 pro získání kritické hodnoty, jejíž hodnota hladiny významnosti  $\alpha$  byla zvolena  $\alpha = 5 \%$ , protože tato hodnota představuje naši chybu měření a v praxi se obecně používá nejčastěji,  $n = (r - 1) \cdot (s - 1)$ .

Výsledek lze mimo jiné znázornit i graficky (graf IV – výsledky ze způsobu výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka – Královehradecký kraj; kapitola 8. 19), kde jeho červená část představuje hodnoty testovacího kritéria, pro které zamítáme nulovou hypotézu.

#### IV. – kladně zešikmená Gaussova křivka



$$\chi^2 = 16,88 \text{ (testovací kritérium)}$$

$$\chi^2_{\text{krit}} = 26,30 \text{ (kritická hodnota)}$$

$$\chi^2 < \chi^2_{\text{krit}}$$

Na hladině významnosti  $\alpha = 5 \%$  nezamítáme  $H_0$ . Což znamená, že existuje závislost mezi způsobem rozhodování se o ustájení koní a vzděláním lidí v Královehradeckém kraji.

Nicméně výsledky jsou jasně patrné již z výpočtu jako takového, a proto grafické znázornění není nezbytně nutné a v práci rovněž dále uváděné není.

### 4.3 Shluková analýza

Dále byla použita grafická úprava shlukové analýzy vytvořená v programu STATISTICA 12, která nevyžaduje předem podmínky, týkajících se typu rozdělení proměnných.

Tato analýza tvoří počet ( $n$ ) statistických jednotek, na kterých je naměřena vícerozměrná veličina (Brabenec a kol., 2009).

Shluková analýza hodnotí podobnost či nepodobnost shluků, vzhledem k jejím vypočítaným vzdálenostem. Pokud data nemají stejné měřítko, používají se v normovaném tvaru, aby neměly vliv na výsledek pomocí standardizace dat (Kubanová, 2008).

Pro vytvoření této analýzy je nutné zvolit vhodnou míru vzdálenosti a metodu shluku, v této práci byla zvolen čtverec Euklidovské vzdálenosti a Wardova metoda shlukování.

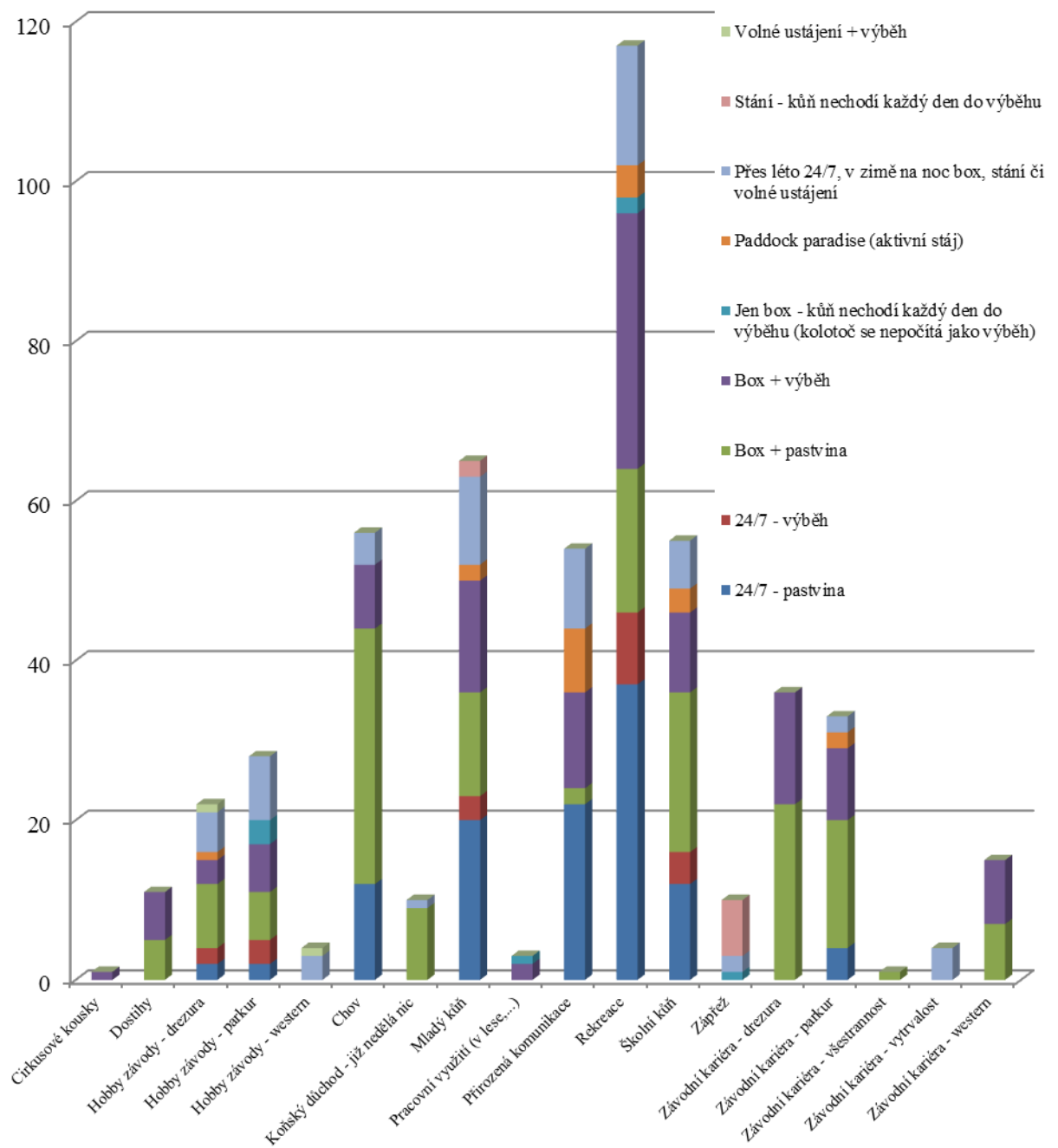
Euklidovská vzdálenost (zvaná také geometrická metrika), která představuje délku přepony pravoúhlého trojúhelníku a její výpočet je založen na Pythagorově větě, je obecně nejčastěji používanou mírou vzdálenosti. Vedle ní se užívá také čtverec Eukleidovské vzdálenosti, který tvoří základ Wardovy metody shlukování (Meloun a Militký).

Tato metoda je založena na ztrátě informací při vzniku shlukování (Kučera) a dle Melouna a Militkého principem Wardovy metody není optimalizace vzdálenosti mezi shluky, ale minimalizace její heterogenity.

## 5 Výsledky

### 5.1 Typ ustájení koní v závislosti na jejich využití - Královehradecký kraj

V. - grafické znázornění typů ustájení koní a jejich využití



## VI. – typ ustájení koní v závislosti na jejich využití

Využití koní	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
Cirkusové kousky	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
<b>Dostihy</b>	0	0	5	6	0	0	0	0	0	11
Hobby závody - drezura	2	2	8	3	0	1	5	0	1	22
<b>Hobby závody - parkur</b>	2	3	6	6	3	0	8	0	0	28
Hobby závody - western	0	0	0	0	0	0	3	0	1	4
<b>Chov</b>	12	0	32	8	0	0	4	0	0	56
Koňský důchod - již nedělá nic	0	0	9	0	0	0	1	0	0	10
<b>Mladý kůň</b>	20	3	13	14	0	2	11	2	0	65
Pracovní využití (v lese,...)	0	0	0	2	1	0	0	0	0	3
<b>Přirozená komunikace</b>	22	0	2	12	0	8	10	0	0	54
Rekreace	37	9	18	32	2	4	15	0	0	117
<b>Školní kůň</b>	12	4	20	10	0	3	6	0	0	55
Zápřež	0	0	0	0	1	0	2	7	0	10
<b>Závodní kariéra - drezura</b>	0	0	22	14	0	0	0	0	0	36
Závodní kariéra - parkur	4	0	16	9	0	2	2	0	0	33
<b>Závodní kariéra - všestrannost</b>	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Závodní kariéra - vytrvalost	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4
<b>Závodní kariéra - western</b>	0	0	7	8	0	0	0	0	0	15
Sloupcové součty	111	21	159	125	7	20	71	9	2	525

$H_0$ : Typ ustájení koní a způsob jejich využití jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a způsob jejich využití jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 86.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 656,0973

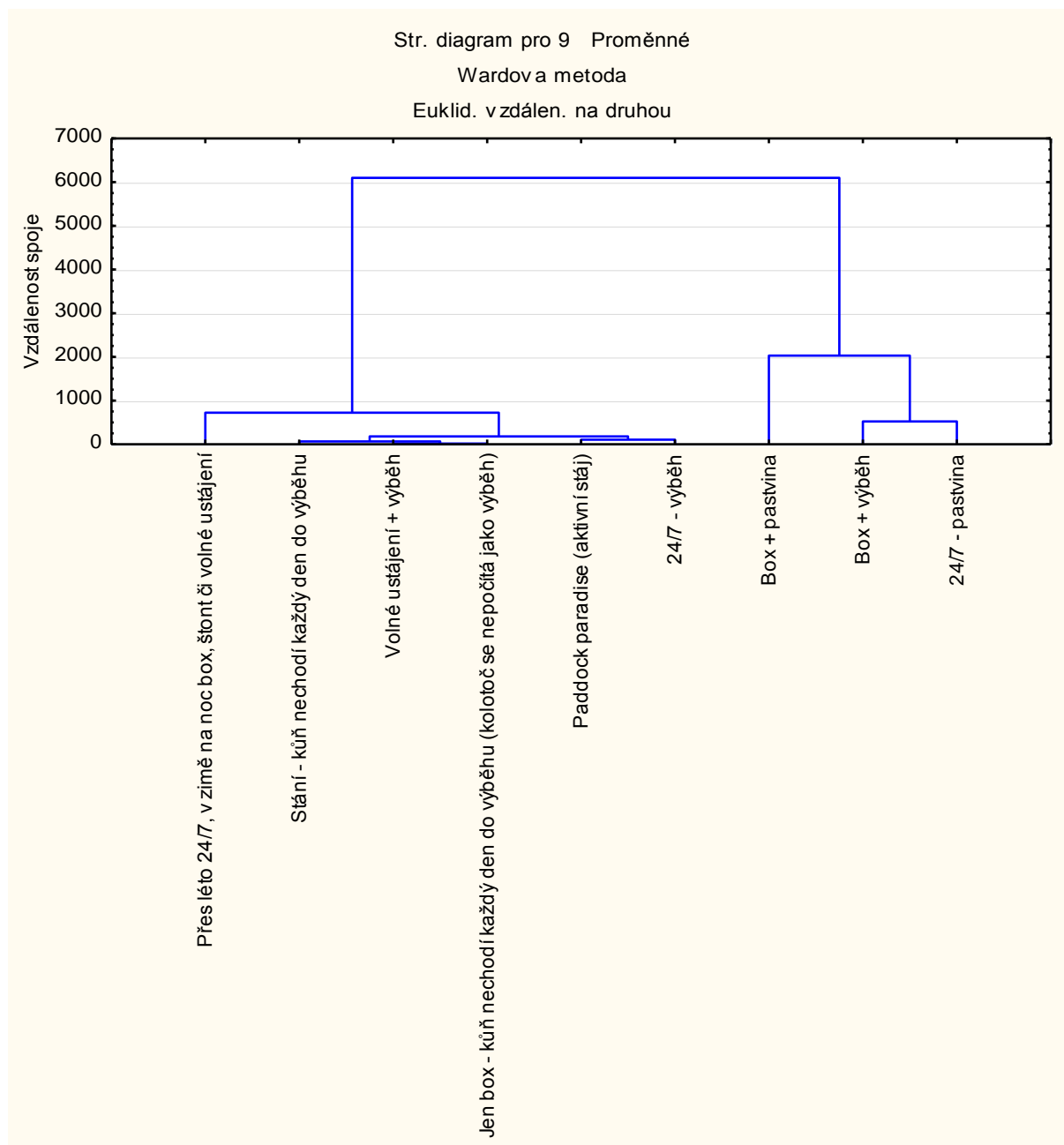
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (9-1) \cdot (18-1)} = \chi^2_{0,95; 136} = 164,2162$$

$$656,073 < 164,2162$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a způsobem využití koní v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

## VII. – Shluková analýza: typ ustájení koní a jejich využití

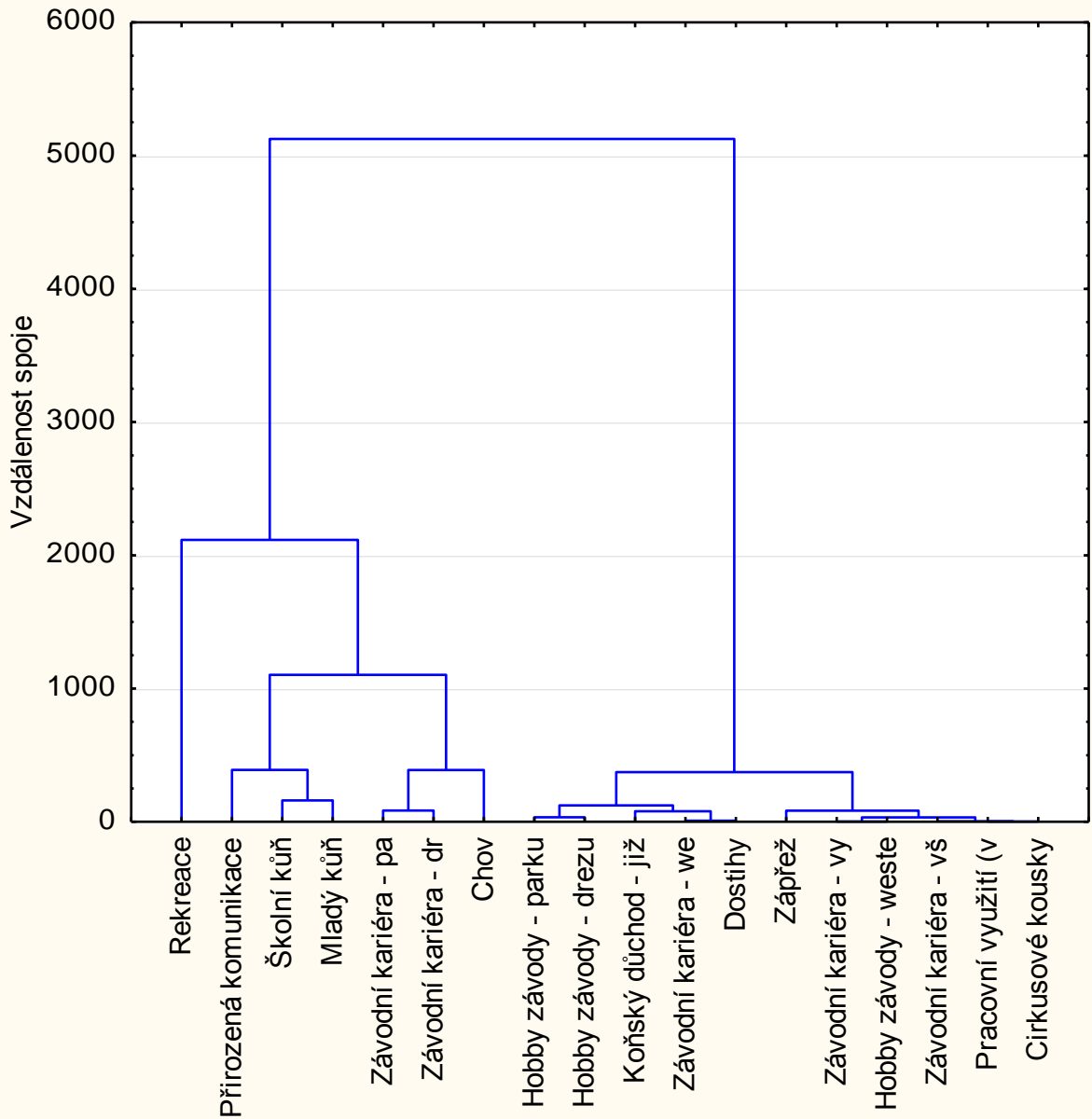


Box + pastvina s boxem + výběhem a 24/7 - pastvinou patří mezi nejrozšířenější technologie ustájení u téměř všech druhů využití koní, a proto i zde jsou znázorněny blízko u sebe.

Ostatní způsoby ustájení jsou mnohem specifičtější pro využití koní, včetně jejich vlastní technologie, a jejich četnost u tázaných respondentů je také mnohem nižší, než u výše zmíněného shluku na pravé straně.



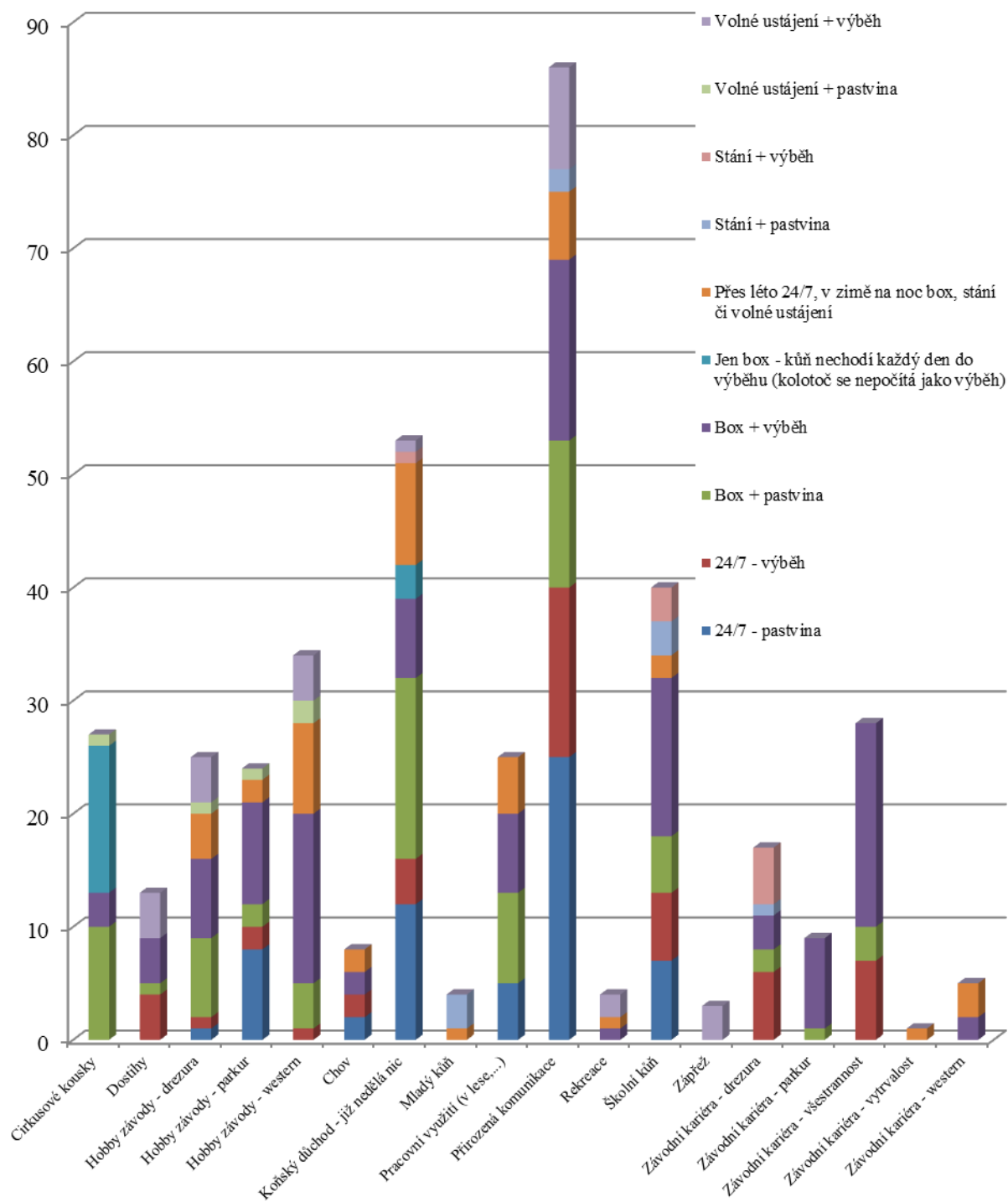
Str. diagram pro 18 případů  
 Wardova metoda  
 Euklid. vzdálen. na druhou



Zde se objevuje větší množství malých shluků, využití koní, v párech, které jsou téměř totožné svou strukturou ustájení. Tato skutečnost je dobře patrná z grafického znázornění (graf V.).

## 5.2 Typ ustájení koní v závislosti na jejich využití - Pardubický kraj

### VIII. - grafické znázornění typů ustájení koní a jejich využití



## IX. – typ ustájení koní v závislosti na jejich využití

Využití koní	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
Cirkusové kousky	0	0	10	3	13	0	0	0	1	0	27
<b>Dostihy</b>	0	4	1	4	0	0	0	0	0	4	13
Hobby závody - drezura	1	1	7	7	0	4	0	0	1	4	25
<b>Hobby závody - parkur</b>	8	2	2	9	0	2	0	0	1	0	24
Hobby závody - western	0	1	4	15	0	8	0	0	2	4	34
<b>Chov</b>	2	2	0	2	0	2	0	0	0	0	8
Koňský důchod - již nedělá nic	12	4	16	7	3	9	0	1	0	1	53
<b>Mladý kůň</b>	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	4
Pracovní využití (v lese,...)	5	0	8	7	0	5	0	0	0	0	25
<b>Přirozená komunikace</b>	25	15	13	16	0	6	2	0	0	9	86
Rekreace	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	4
<b>Školní kůň</b>	7	6	5	14	0	2	3	3	0	0	40
Zápřež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
<b>Závodní kariéra - drezura</b>	0	6	2	3	0	0	1	5	0	0	17
Závodní kariéra - parkur	0	0	1	8	0	0	0	0	0	0	9
<b>Závodní kariéra - všestrannost</b>	0	7	3	18	0	0	0	0	0	0	28
Závodní kariéra - vytrvalost	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
<b>Závodní kariéra - western</b>	0	0	0	2	0	3	0	0	0	0	5
Sloupcové součty	60	48	72	116	16	44	9	9	5	27	406

$H_0$ : Typ ustájení koní a způsob jejich využití jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a způsob jejich využití jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 87.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 607,4732

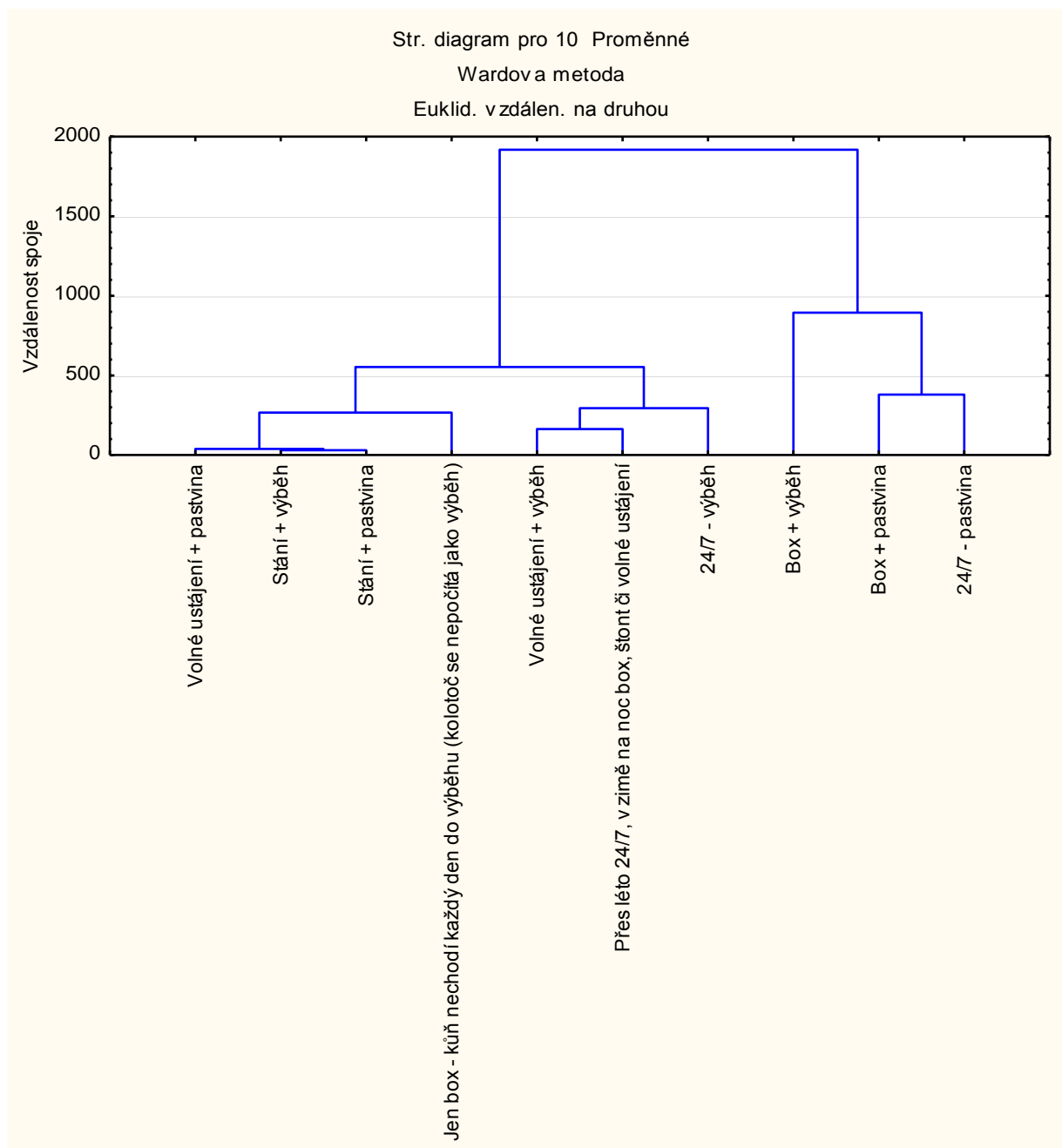
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (10-1) \cdot (18-1)} = \chi^2_{0,95; 153} = 182,8646$$

$$607,4732 < 182,8646$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a způsobem využití koní v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

## X. – Shluková analýza: typ ustájení koní a jejich využití



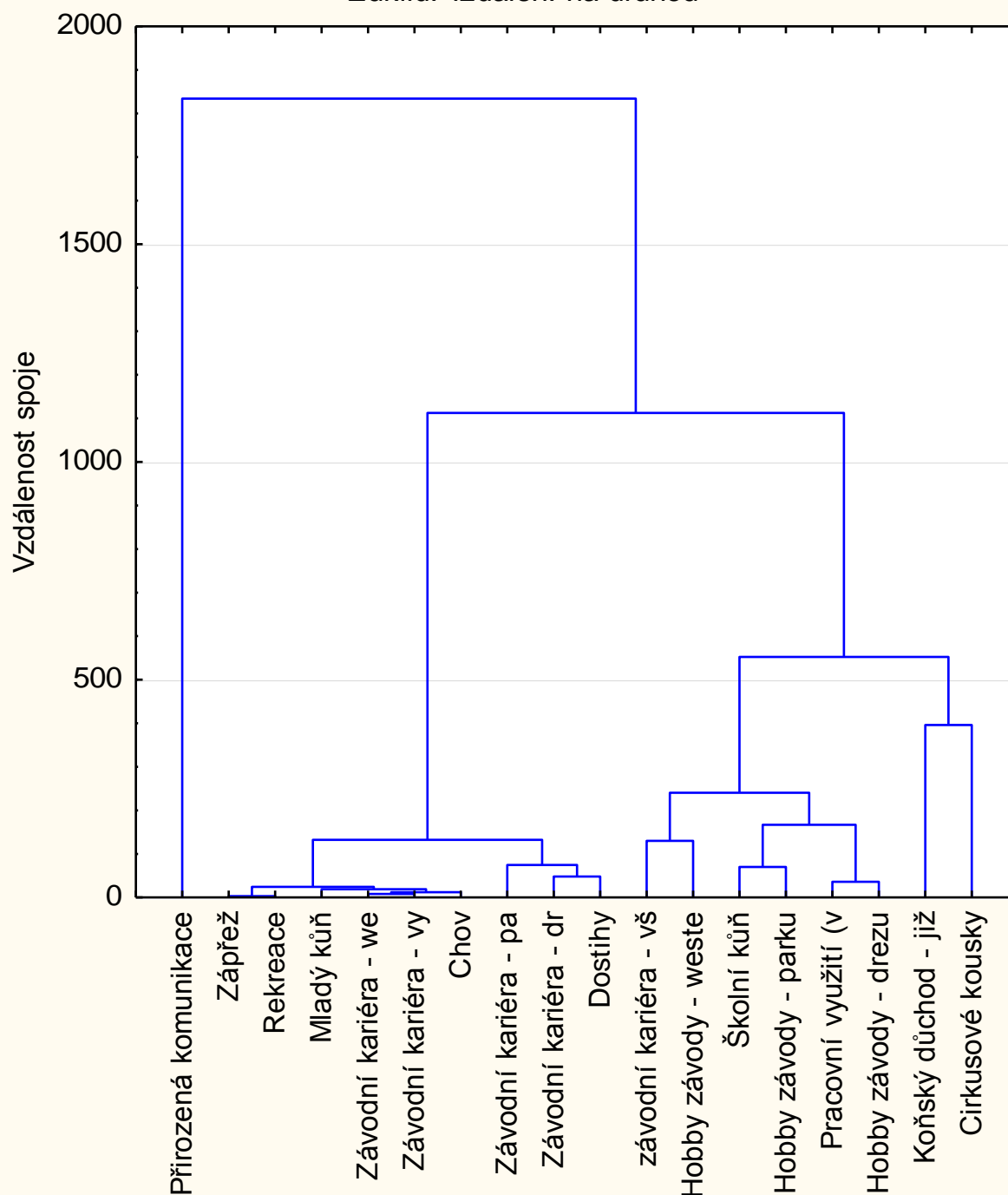
Stejně jako v Královéhradeckém kraji i zde tvoří box + výběh, box + pastvina a 24/7 – pastvina jeden shluk, tudíž si jsou velmi podobné, pouze box + výběh s boxem + pastvinou mají odlišné pozice od druhého kraje.

Nicméně obecně lze říci, že ve využívání koní a jejich ustájení lze častěji najít pravidelně se opakující vzorce, na rozdíl od kraje Královéhradeckého.

Str. diagram pro 18 případů

Wardova metoda

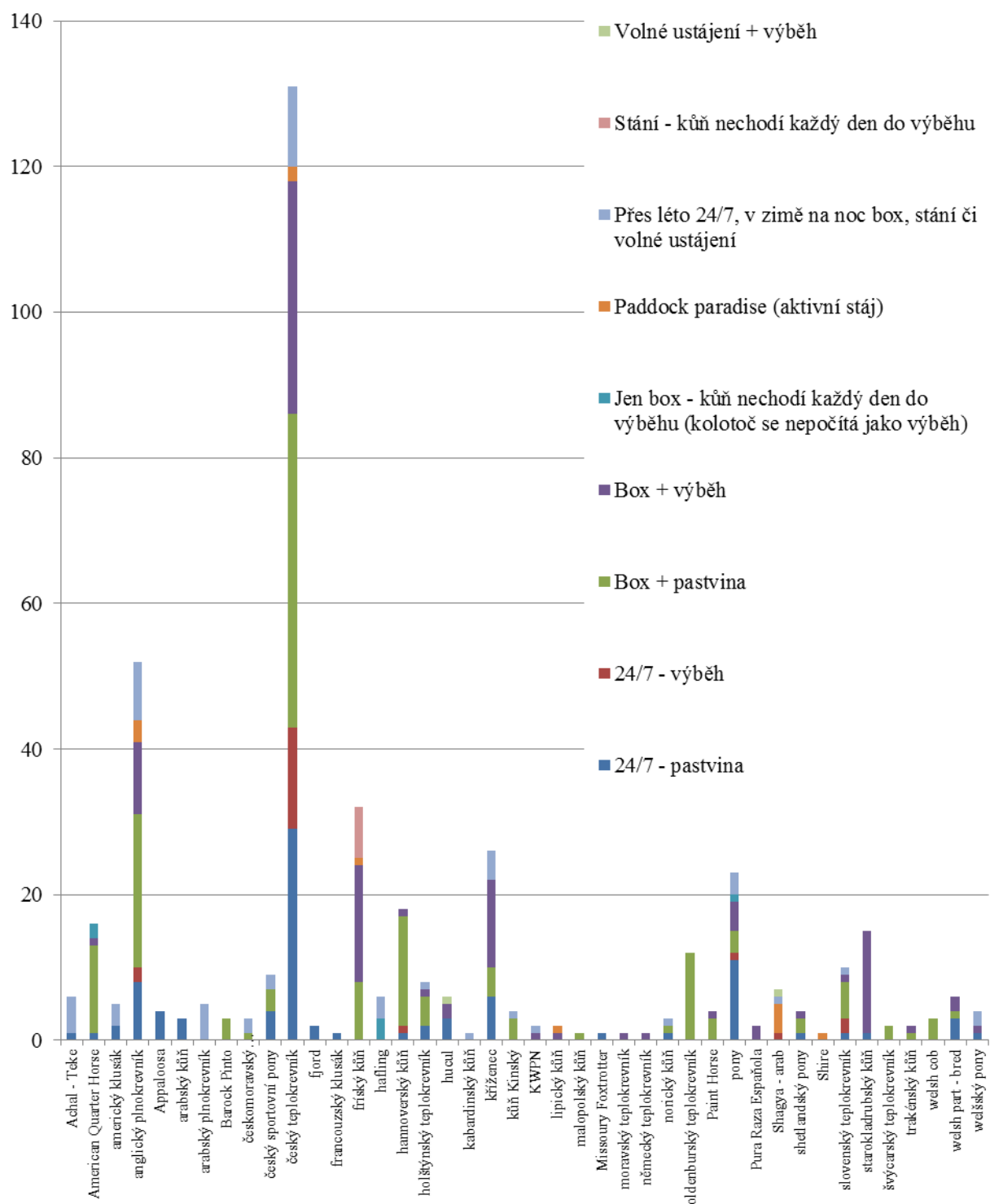
Euklid. vzdálen. na druhou



Zde se vyskytují 4 menší skupiny shluků, které si jsou uvnitř výběrem ustájení velmi podobné, což je názorně vidět na grafu VIII. Stranou stojí, respektive zaštiťuje všechny ostatní skupiny, přirozená komunikace, protože u tohoto využití koně v Pardubickém kraji, se vyskytují téměř všechny způsoby ustájení v obdobných poměrech.

## 5.3 Typ ustájení koní v závislosti na plemenu - Královehradecký kraj

### XI. - grafické znázornění plemen koní v různém typu ustájení



## XII. – plemena koní v různém systému ustájení

Plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise (aktivní stáj)	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
Achal - Teke	1	0	0	0	0	0	5	0	0	6
<b>American Quarter Horse</b>	1	0	12	1	2	0	0	0	0	16
americký klusák	2	0	0	0	0	0	3	0	0	5
<b>anglický plnokrevník</b>	8	2	21	10	0	3	8	0	0	52
Appaloosa	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4
<b>arabský kůň</b>	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
arabský plnokrevník	0	0	0	0	0	0	5	0	0	5
<b>Barock Pinto</b>	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
českomoravský belgický kůň	0	0	1	0	0	0	2	0	0	3
<b>český sportovní pony</b>	4	0	3	0	0	0	2	0	0	9
český teplokrevník	28	14	43	32	0	2	11	0	0	130
<b>českýteplokrevník</b>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
fjord	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
<b>francouzský klusák</b>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
fríský kůň	0	0	8	16	0	1	0	7	0	32
<b>hafling</b>	0	0	0	0	3	0	3	0	0	6
hannoverský kůň	1	1	15	1	0	0	0	0	0	18
<b>holštýnský teplokrevník</b>	2	0	4	1	0	0	1	0	0	8
hucul	3	0	0	2	0	0	0	0	1	6
<b>kabardinský kůň</b>	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
kříženec	6	0	4	12	0	0	4	0	0	26
<b>kůň Kinský</b>	0	0	3	0	0	0	1	0	0	4
KWPN	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
<b>lipický kůň</b>	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
malopolský kůň	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
<b>Missouri Foxtrotter</b>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
moravský teplokrevník	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
<b>německý teplokrevník</b>	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
norický kůň	1	0	1	0	0	0	1	0	0	3
<b>oldenburský teplokrevník</b>	0	0	12	0	0	0	0	0	0	12
Paint Horse	0	0	3	1	0	0	0	0	0	4
<b>pony</b>	11	1	3	4	1	0	3	0	0	23
Pura Raza Española	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
<b>Shagya - arab</b>	0	1	0	0	0	4	1	0	1	7
shetlandský pony	1	0	2	1	0	0	0	0	0	4
<b>Shire</b>	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
slovenský teplokrevník	1	2	5	1	0	0	1	0	0	10
<b>starokladrubský kůň</b>	1	0	0	14	0	0	0	0	0	15
švýcarský teplokrevník	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
<b>trakénský kůň</b>	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
welsh cob	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3
<b>welsh part - bred</b>	3	0	1	2	0	0	0	0	0	8
welšský pony	1	0	0	1	0	0	2	0	0	4
Sloupcové součty	87	21	151	106	6	12	55	7	2	449

H<sub>0</sub>: Plemeno koní a způsob jejich ustájení jsou závislé.

H<sub>A</sub>: Plemeno koní a způsob jejich ustájení jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 88.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 818,413

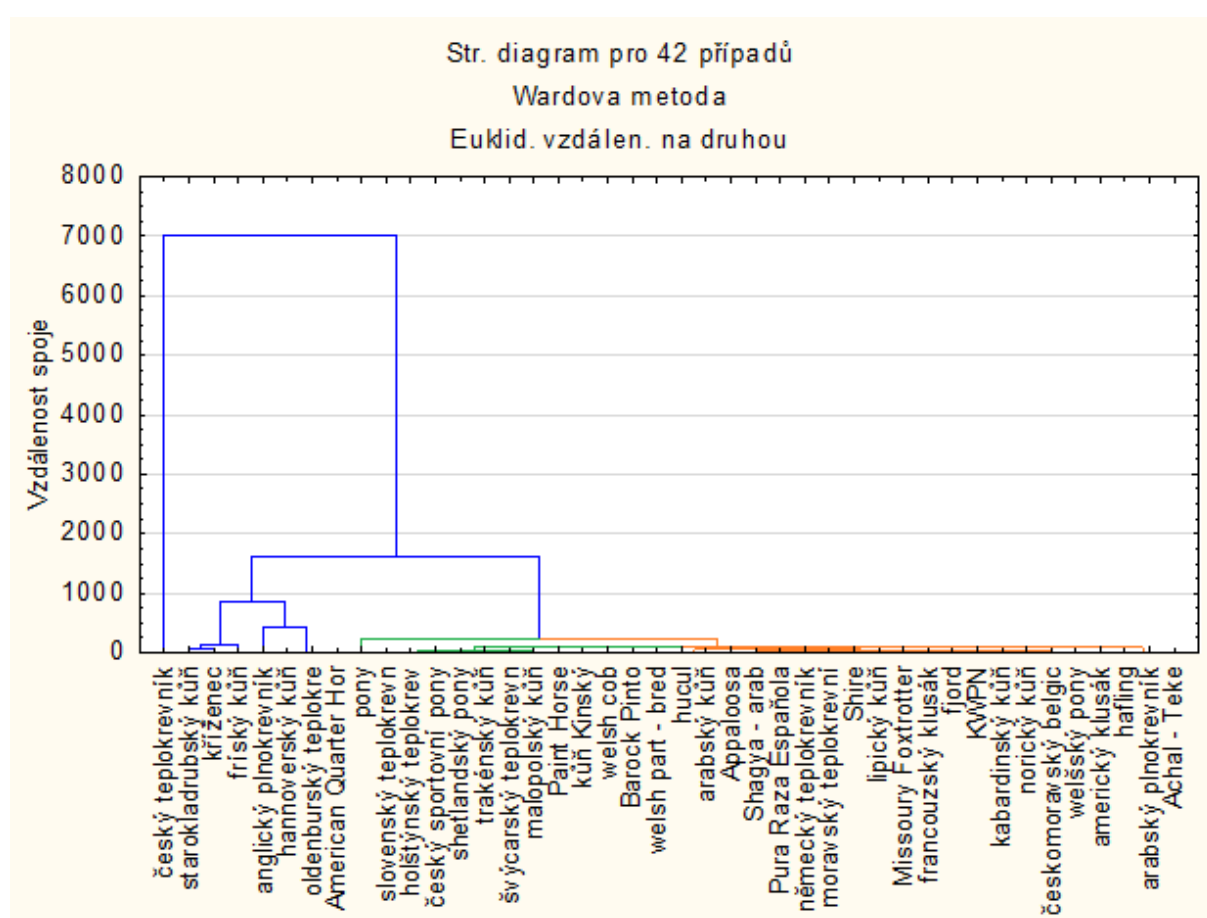
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (9-1) \cdot (42-1)} = \chi^2_{0,95; 328} = 371,2348$$

$$818,413 < 371,2348$$

Hypotézu H<sub>0</sub> zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi plemeny a způsoby ustájení koní v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

### XIII. - Shluková analýza: plemena koní v různých systémech ustájení

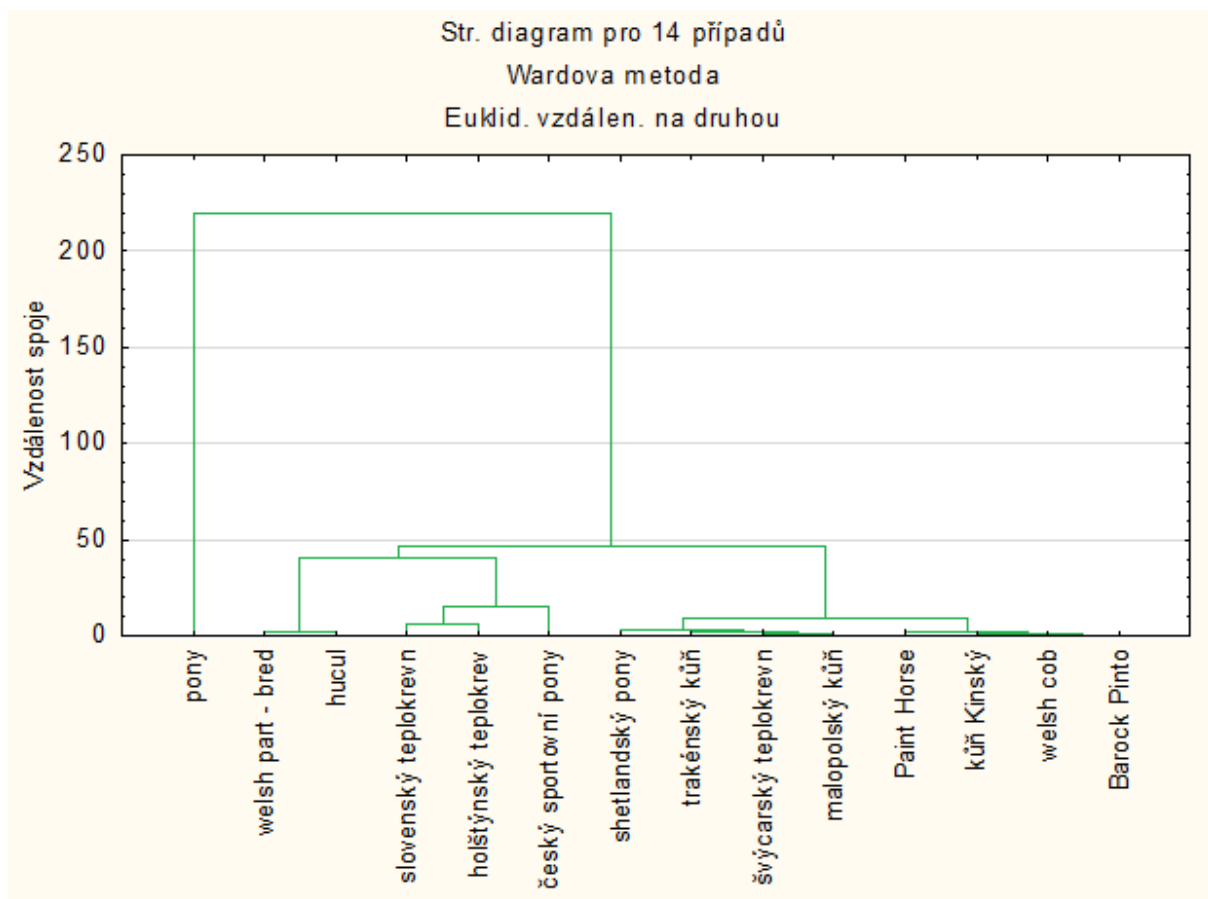




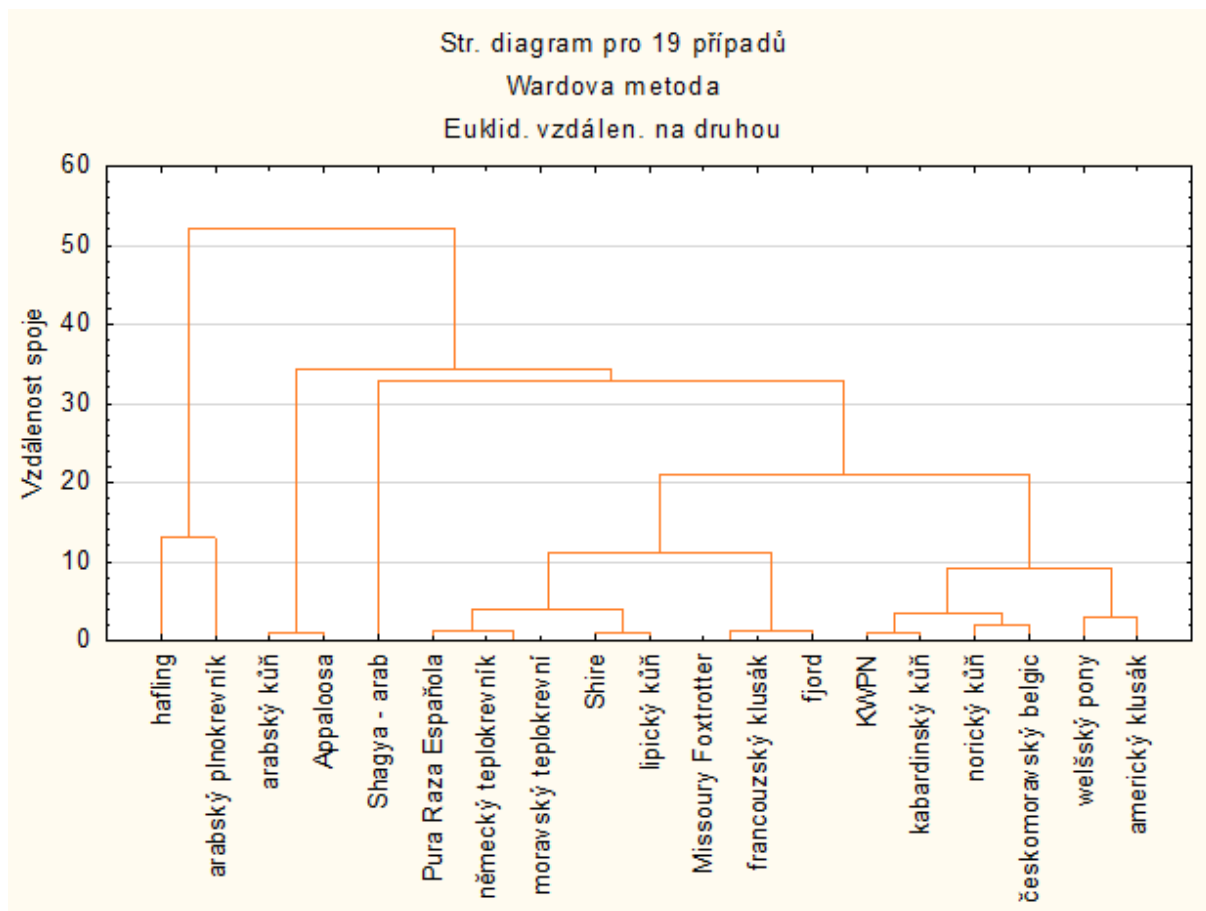
Vzhledem k počtu vyskytujících se plemen bylo nutné výše uvedenou shlukovou analýzu pro přehlednost rozdělit do dvou menších. Stejně tak je to i pro Pardubický kraj.

Český teplokrevník však patří svým počtem mezi nejčastěji vyskytující se plemeno koní, takže i jeho způsoby ustájení jsou velmi pestré. V důsledku toho je od ostatních plemen absolutně vzdálen.

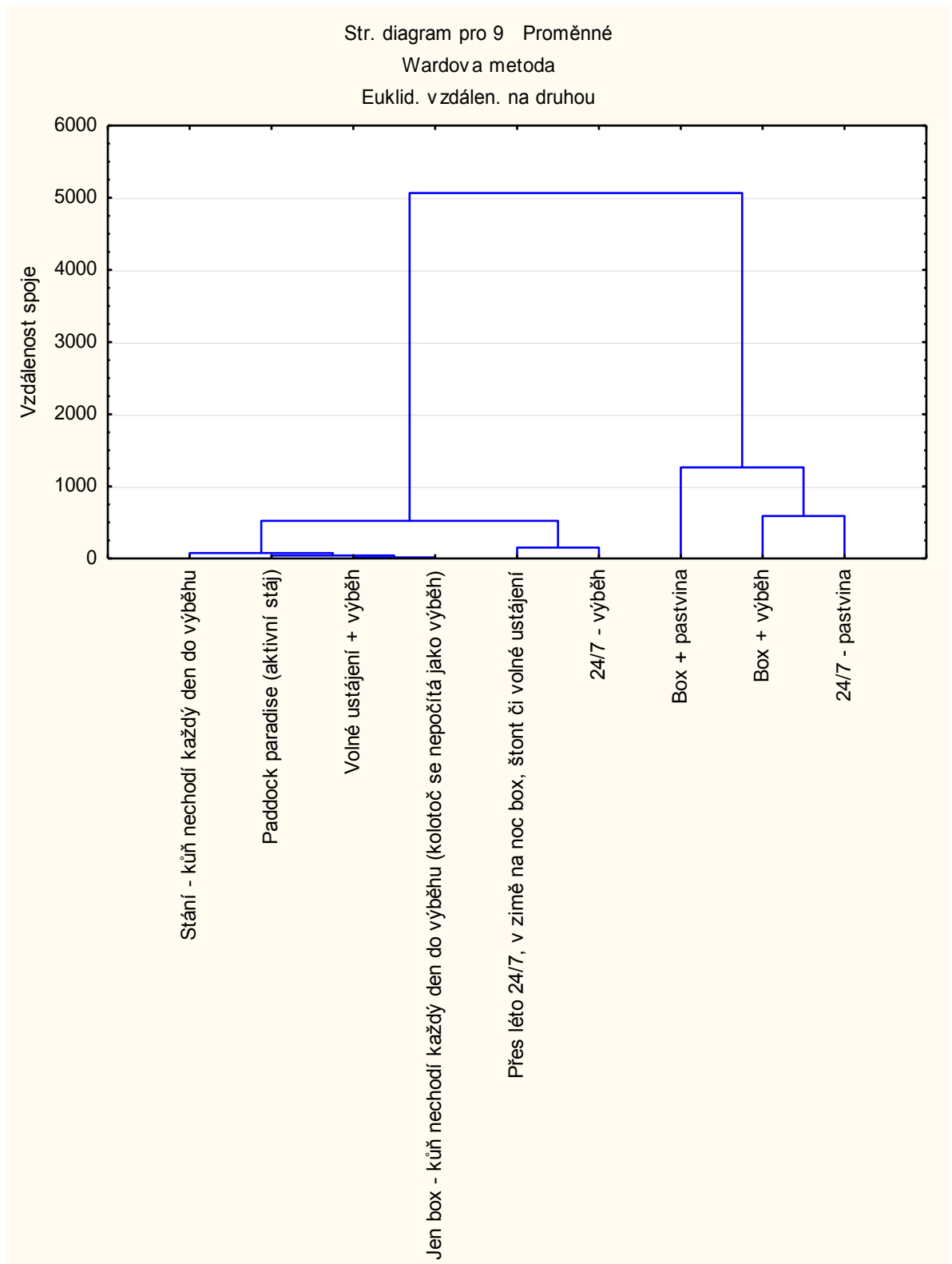
Vedle něho tvoří další skupinu shluk koní, jejichž ustájení je poněkud jednotvárnější (graf XI.).



I z této shlukové analýzy je patrné, že většina koní, které spolu tvoří menší shluky, je si vzhledem k plemenné příslušnosti v jistých ohledech podobná.



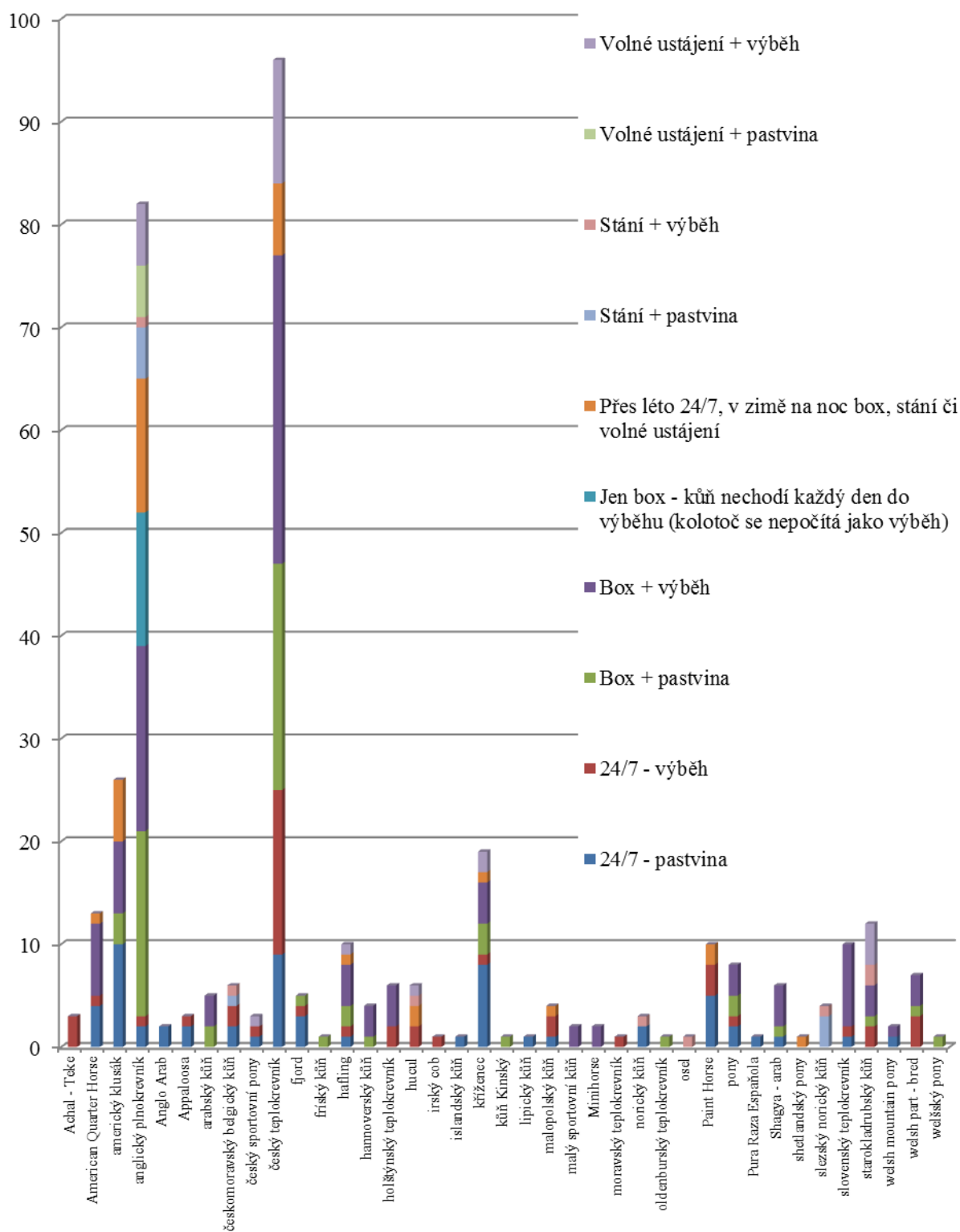
Tato část shluku je svým charakterem velmi podobná shluku předchozímu, nicméně zde se nevyskytuje plemeno – pony, které zahrnuje všechny koně bez plemenné příslušnosti do 148 cm včetně, a tudíž i koně patřící do této kategorie jsou ustájeny velmi různorodě. A proto se pony nepřibližuje jednotlivým plemenům zvláště, ale jako celku.



Z porovnání této shlukové analýzy a analýzy, kde je srovnáváno ustájení koní a jejich využití, vyplývá, že si jsou velmi podobné. Nicméně tato skutečnost odpovídá tomu, že v praxi jsou podobná plemena většinou využívána i podobným způsobem.

## 5.4 Typ ustájení koní v závislosti na plemenu - Pardubický kraj

### XIV. - grafické znázornění plemen koní v různém typu ustájení



## XV. – plemena koní v různém systému ustájení

Plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
Achal - Teke	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
<b>American Quarter Horse</b>	4	1	0	7	0	1	0	0	0	0	13
americký klusák	10	0	3	7	0	6	0	0	0	0	26
<b>anglický plnokrevník</b>	2	1	18	18	13	13	5	1	5	6	82
Anglo Arab	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
<b>Appaloosa</b>	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
arabský kůň	0	0	2	3	0	0	0	0	0	0	5
<b>českomoravský belgický kůň</b>	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	6
český sportovní pony	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3
<b>český teplokrevník</b>	9	16	22	30	0	7	0	0	0	12	96
fjord	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	5
<b>fríský kůň</b>	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
hafling	1	1	2	4	0	1	0	0	0	1	10
<b>hannoverský kůň</b>	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	4
holštýnský teplokrevník	0	2	0	4	0	0	0	0	0	0	6
<b>hucul</b>	0	2	0	0	0	2	0	1	0	1	6
irský cob	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<b>islandský kůň</b>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
kříženec	8	1	3	4	0	1	0	0	0	2	19
<b>kůň Kínský</b>	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
lipický kůň	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<b>malopolský kůň</b>	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	4
malý sportovní kůň	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
<b>Minihorse</b>	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
moravský teplokrevník	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<b>norický kůň</b>	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3
oldenburský teplokrevník	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
<b>osel</b>	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Paint Horse	5	3	0	0	0	2	0	0	0	0	10
<b>pony</b>	2	1	2	3	0	0	0	0	0	0	8
Pura Raza Española	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<b>Shagya - arab</b>	1	0	1	4	0	0	0	0	0	0	6
shetlandský pony	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
<b>slezský norický kůň</b>	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	4
slovenský teplokrevník	1	1	0	8	0	0	0	0	0	0	10
<b>starokladrubský kůň</b>	0	2	1	3	0	0	0	2	0	4	12
welsh mountain pony	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
<b>welsh part - bred</b>	0	3	1	3	0	0	0	0	0	0	7
welšský pony	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Sloupcové součty	60	46	61	106	13	35	9	8	5	27	370

H<sub>0</sub>: Plemeno koní a způsob jejich ustájení jsou závislé.

H<sub>A</sub>: Plemeno koní a způsob jejich ustájení jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 89.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 572,5332

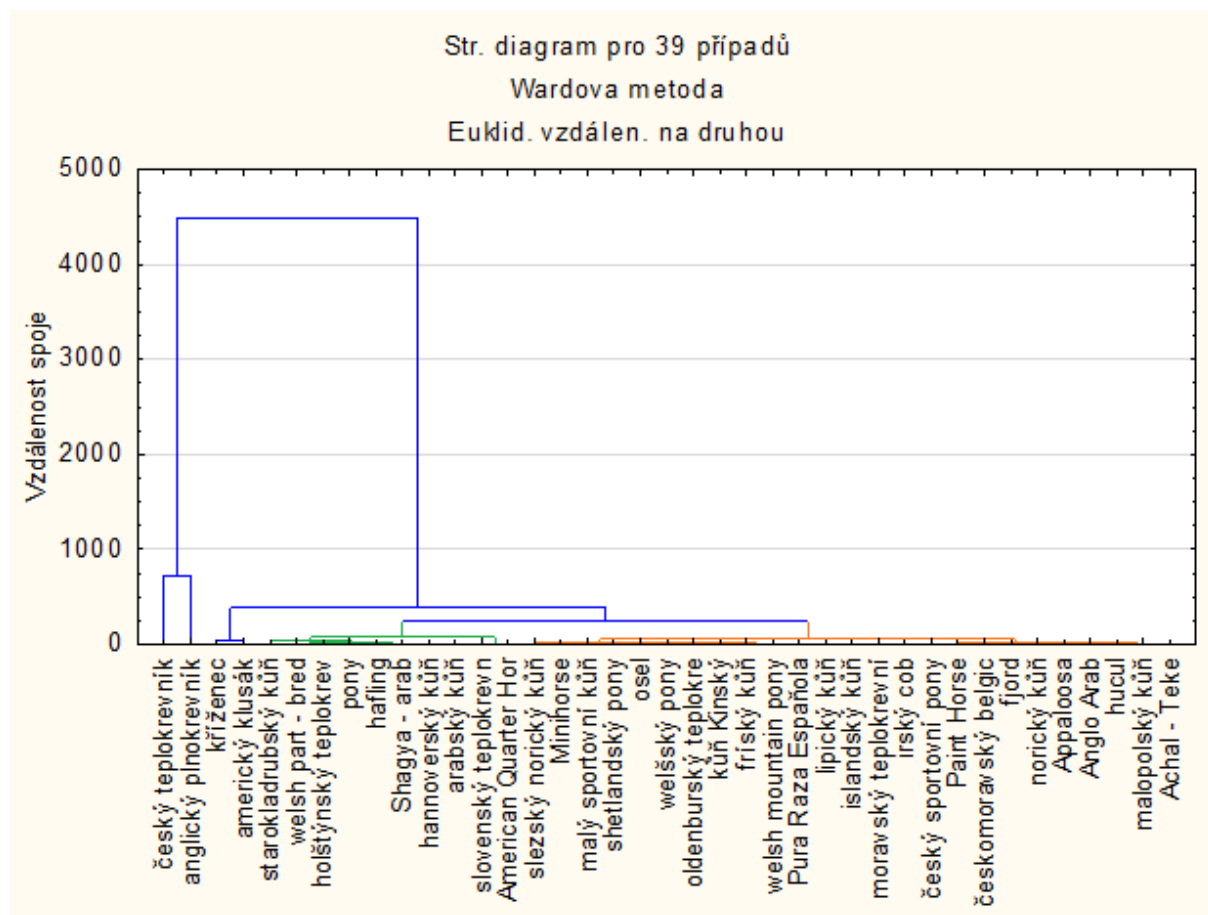
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (39-1) \cdot (10-1)} = \chi^2_{0,95; 342} = 386,1252$$

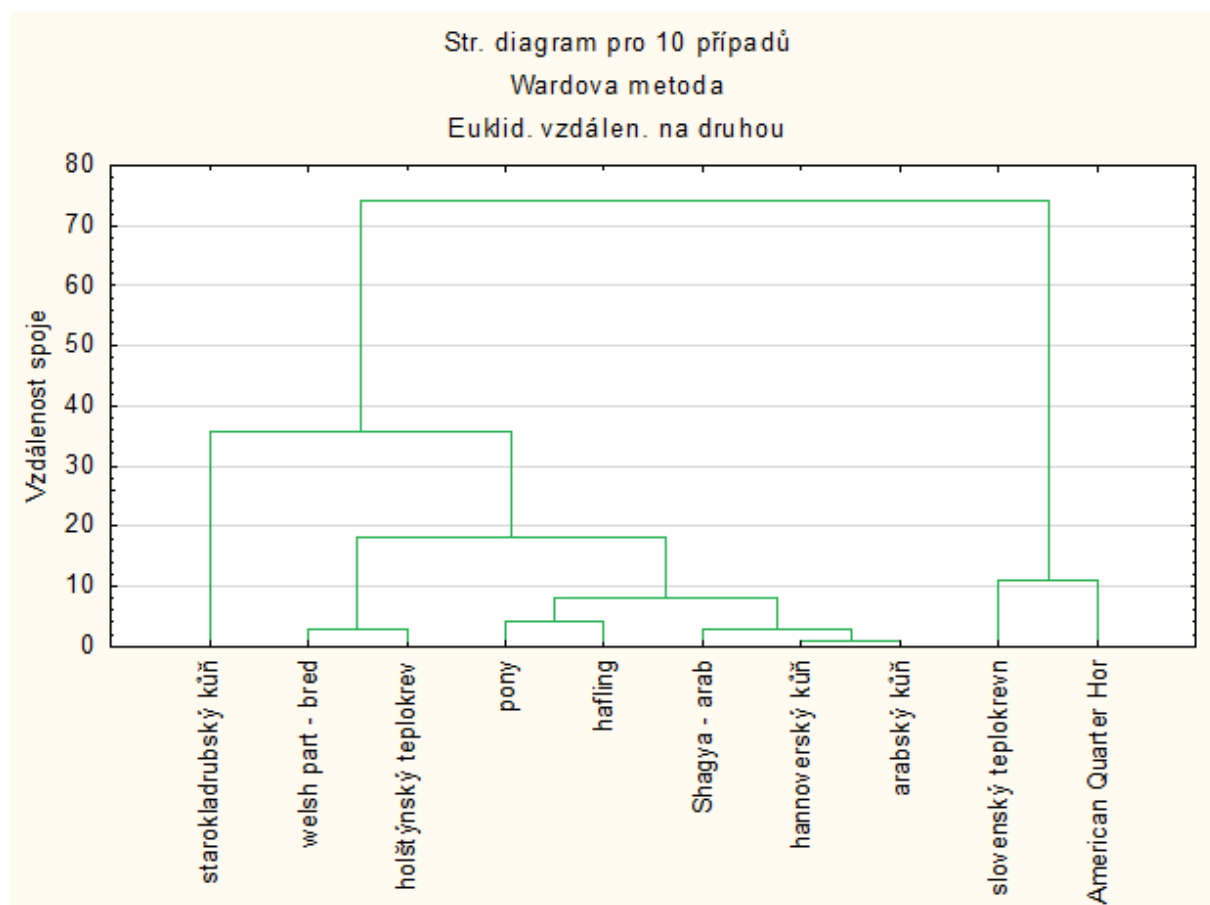
$$572,5332 < 386,1252$$

Hypotézu H<sub>0</sub> zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi plemeny a způsoby ustájení koní v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

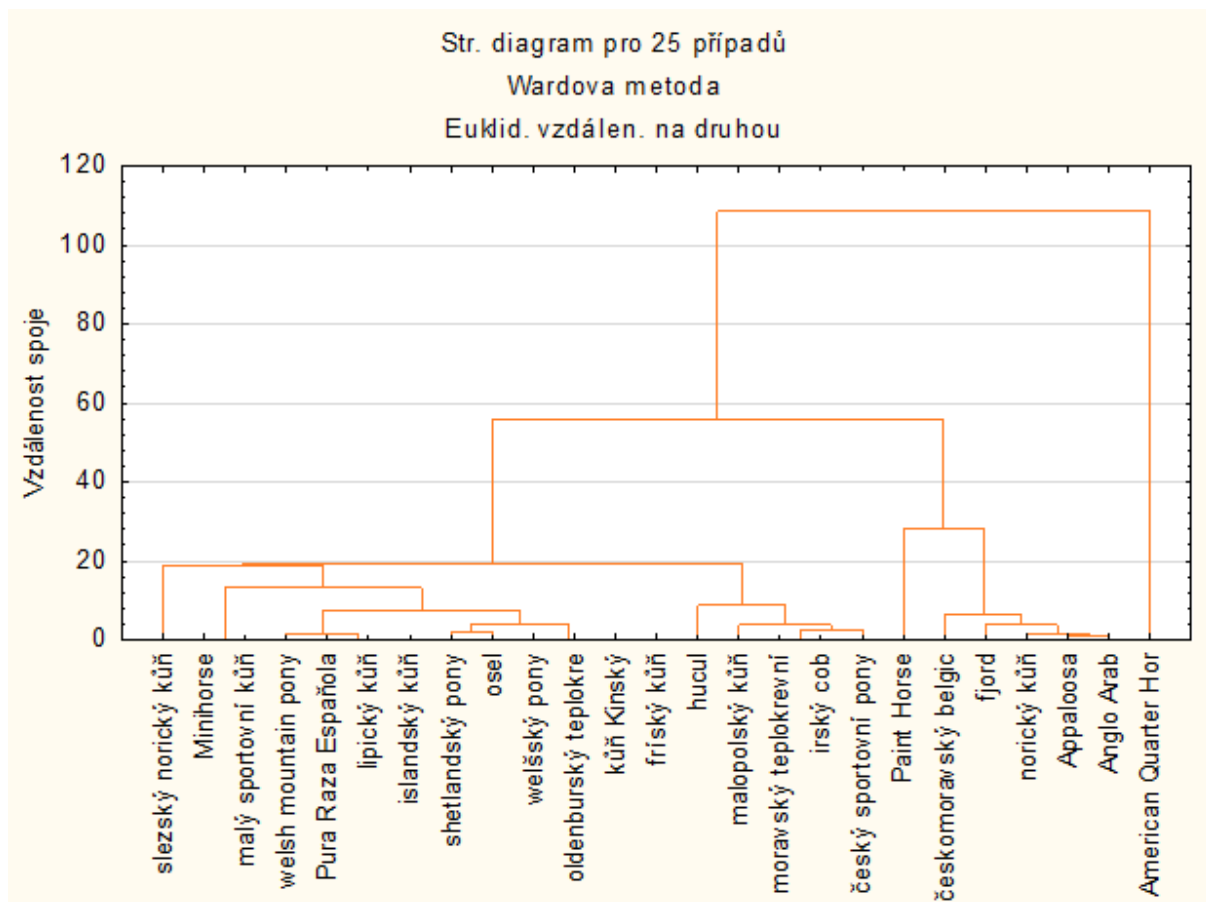
### XVI. - Shluková analýza: plemena koní v různých systémech ustájení



Český teplokrevník a anglický plnokrevník tvoří jednoznačně nejpočetnější skupinu koní v Pardubickém kraji, díky čemuž společně zaštiťují ostatní shluky. Jako nejrozšířenější plemena jsou také používána rozmanitým způsobem a i ve způsobu ustájení jsou u nich zahrnuty téměř všechny varianty.

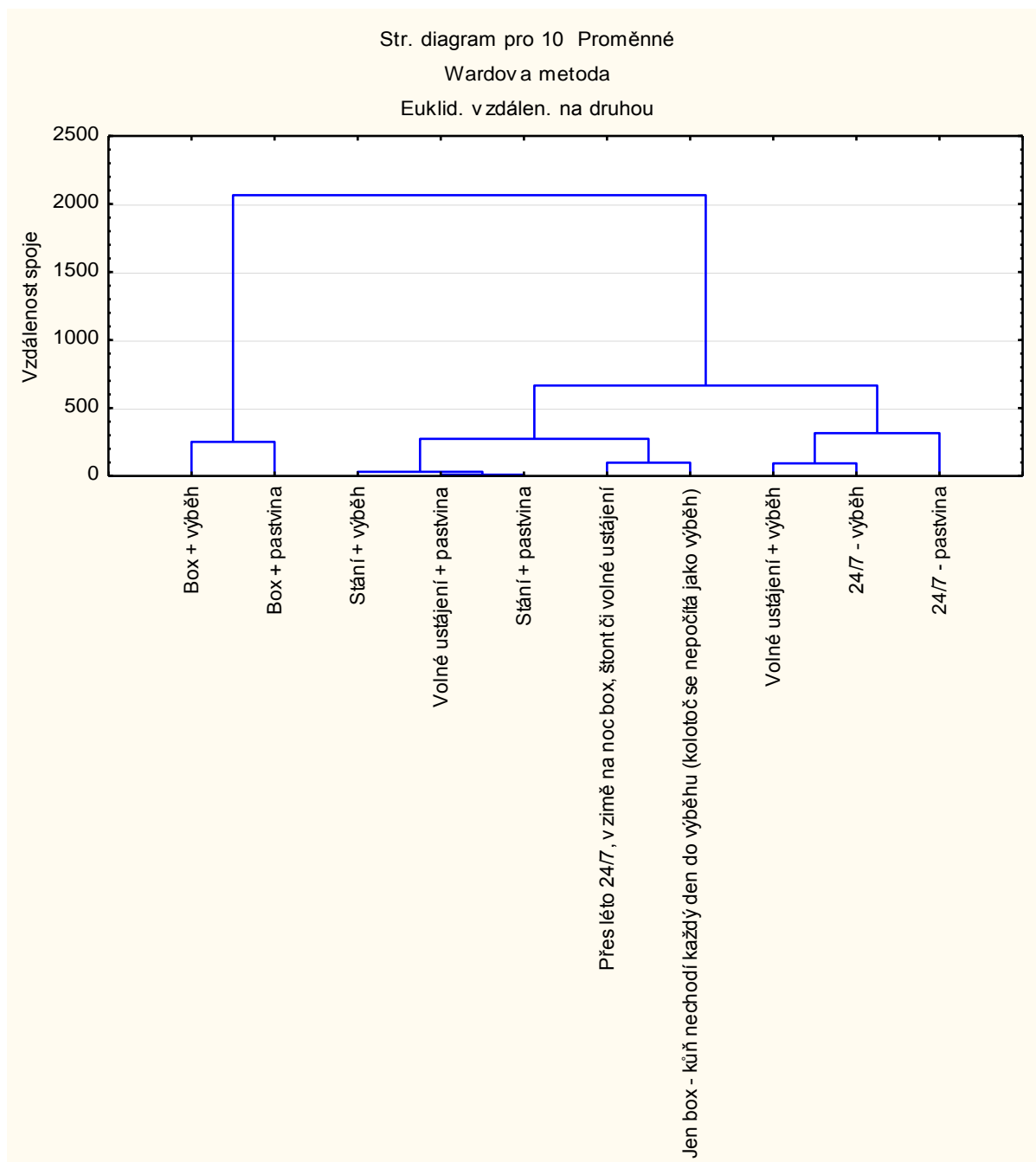


V Pardubickém kraji jsou jednotlivé shlukové skupiny utvářeny zcela specifickým způsobem, neboť vezmeme-li v potaz i standartní využití těchto plemen, utváří shluky, které vypadají na první pohled netypicky.



I v této části analýzy se vzájemná závislost plemene a způsobu ustájení vymyká očekávání, až na drobné výjimky.





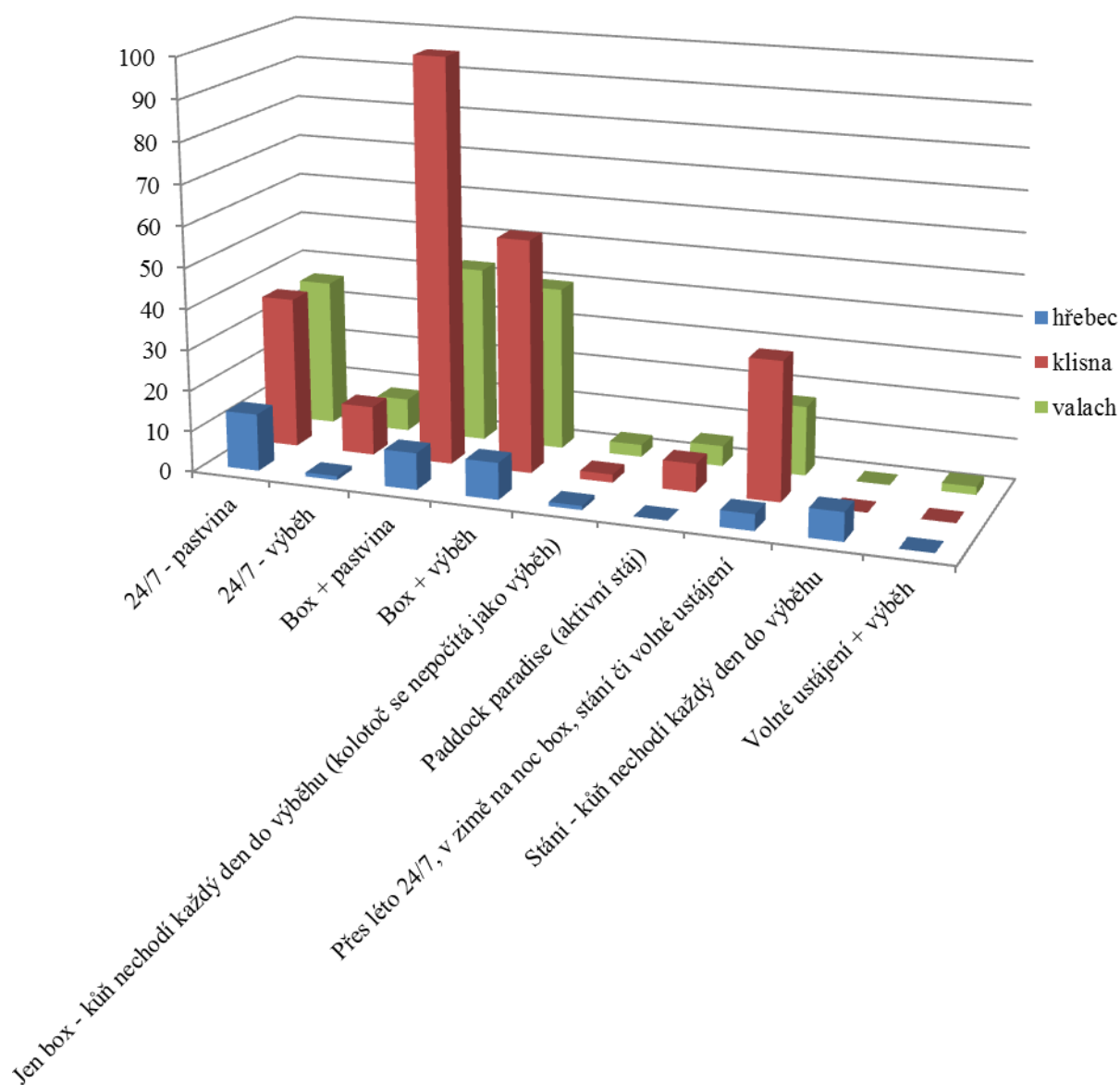
Box + výběh a box + pastvina jsou jednoznačně nejoblíbenějšími systémy ustájení v Pardubickém kraji pro většinu plemen (graf XIV.), proto tvoří oddělenou dvojici.

Na druhou stranu, například stání + výběh a volné ustájení + pastvina patří mezi nejméně zastoupené způsoby ustájení, čímž si jsou vlastně nejbližší.

Další shlukovou skupinu tvoří volné ustájení + výběh, 24/7 – výběh a 24/7 – pastvina, které technologicky charakterizuje svoboda pohybu takto ustájených zvířat.

## 5.5 Typ ustájení koní v závislosti na pohlaví koní - Královehradecký kraj

### XVII. - grafické znázornění typu ustájení koní a pohlaví



### XVIII. – typ ustájení koní a jejich pohlaví

Pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
hřebeč	14	1	9	9	1	0	4	7	0	45
<b>klisna</b>	37	12	99	57	2	7	34	0	0	248
valach	36	8	43	40	3	5	17	0	2	154
Sloupcové součty	87	21	151	106	6	12	55	7	2	447

$H_0$ : Typ ustájení koní a pohlaví koní jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a pohlaví koní jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 90.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 85,14981

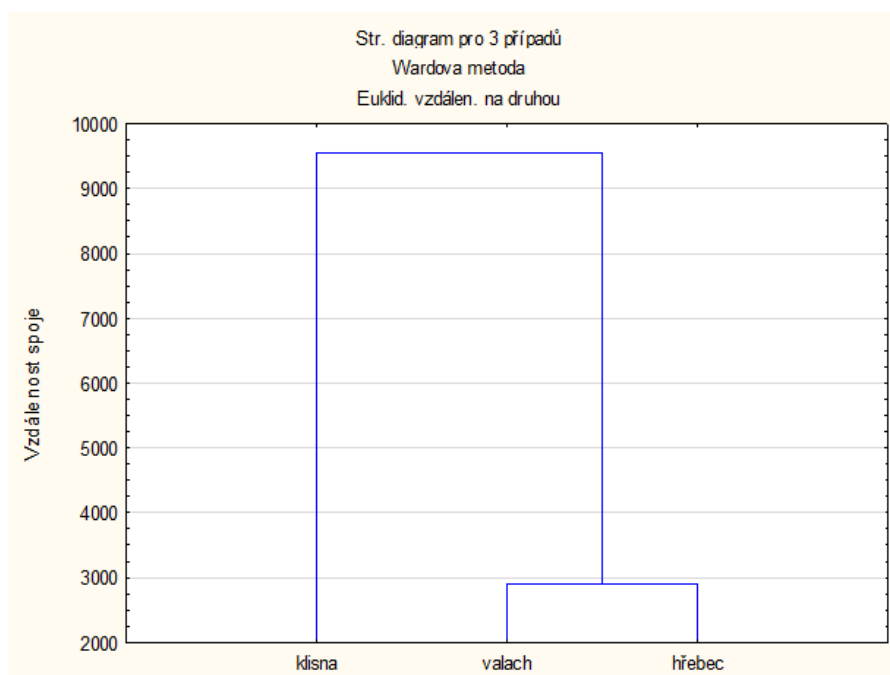
STUPNĚ  $\chi^2$

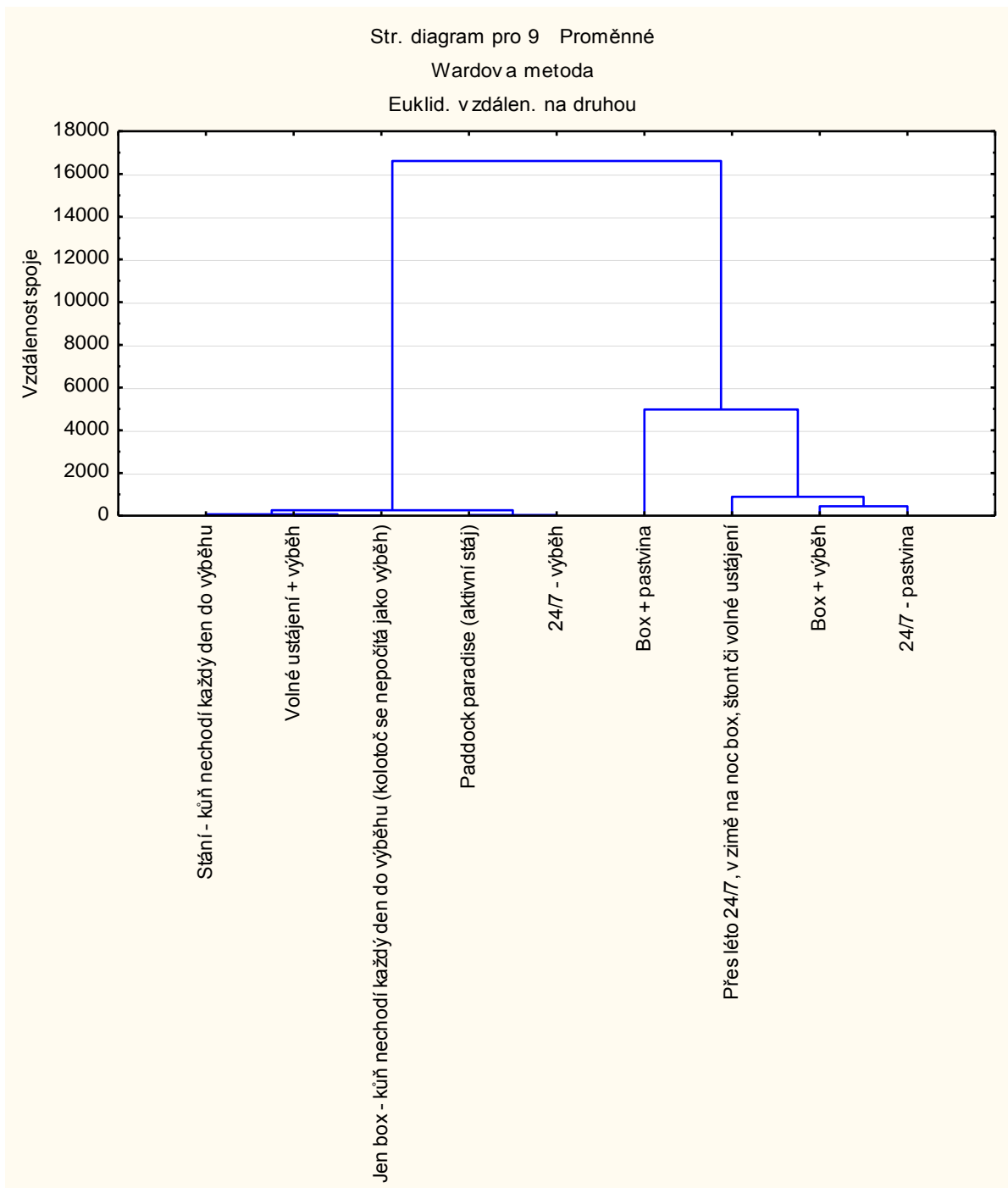
$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (9-1) \cdot (3-1)} = \chi^2_{0,95; 16} = 26,29623$$

$$85,14981 < 26,29623$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a pohlavím koní v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

### XIX. - Shluková analýza: pohlaví koní v různých systémech ustájení

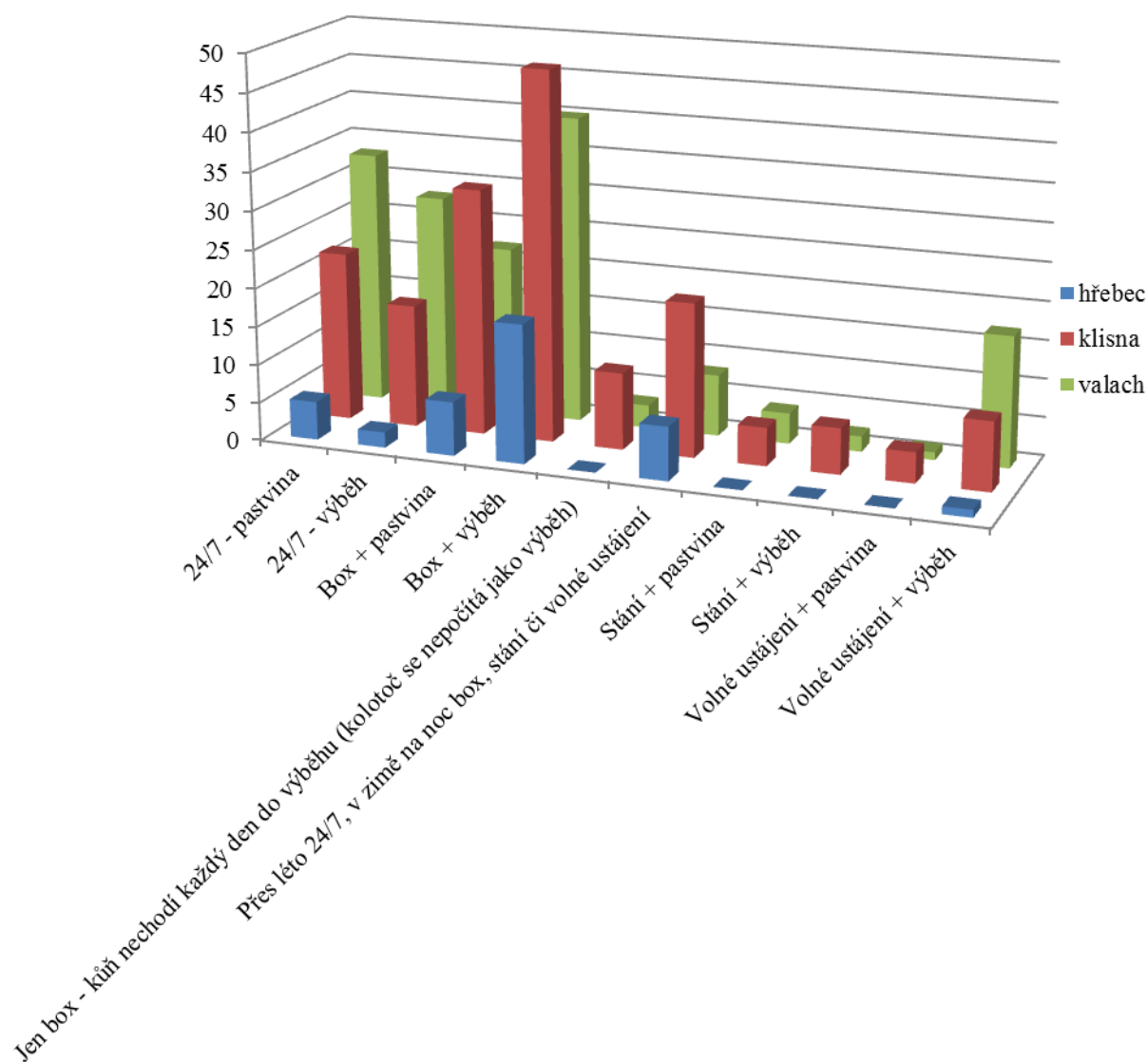




V této shlukové analýze je evidentně potvrzena nezávislost mezi pohlavím koně a jeho ustájením, neboť při porovnání s grafem XVII. jsou všechny typy ustájení využívány pro všechna pohlaví poměrově zhruba stejně.

## 5.6 Typ ustájení koní v závislosti na pohlaví koní - Pardubický kraj

XX. - grafické znázornění typu ustájení koní a pohlaví



## XXI. – typ ustájení koní a jejich pohlaví

Pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
hřebeč	5	2	7	18	0	7	0	0	0	1	40
klisna	22	16	32	48	10	20	5	6	4	9	172
valach	33	28	22	40	3	8	4	2	1	17	158
Celkový součet	60	46	61	106	13	35	9	8	5	27	370

$H_0$ : Typ ustájení koní a pohlaví koní jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a pohlaví koní jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 91.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ      39,08769

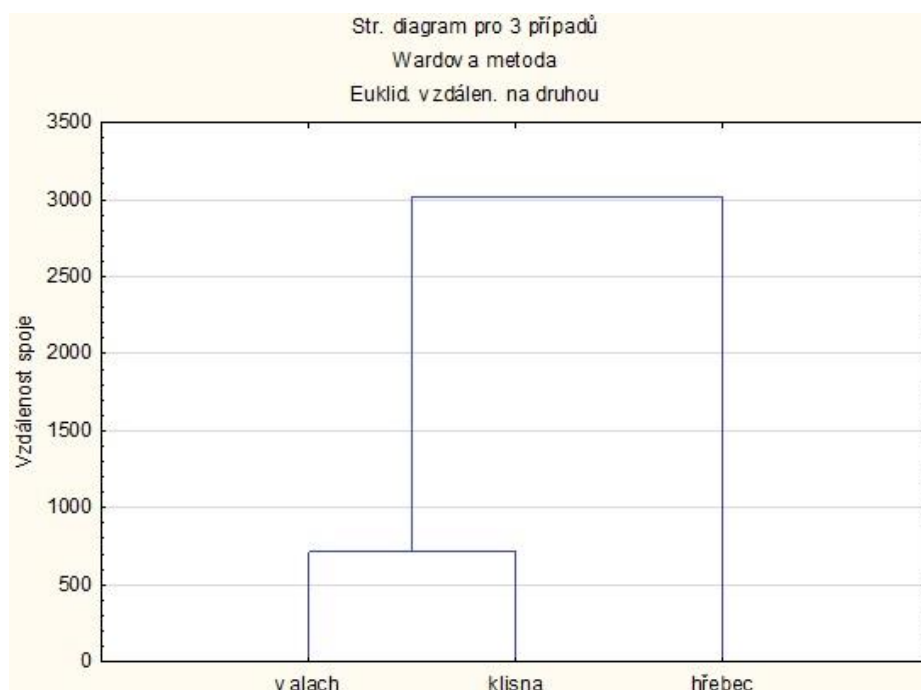
STUPNĚ  $\chi^2$

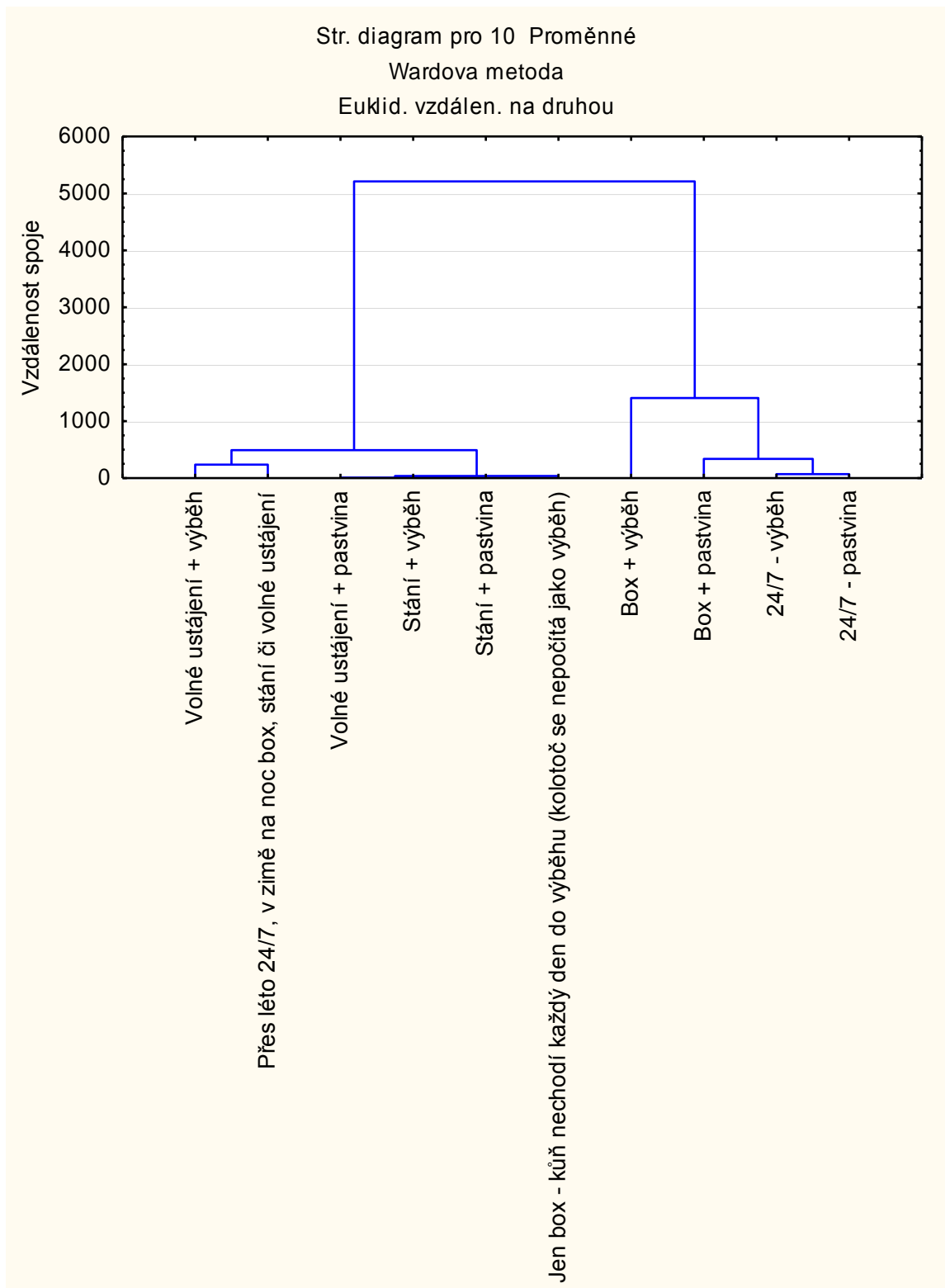
$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (10-1) \cdot (3-1)} = \chi^2_{0,95; 18} = 28,8693$$

$$39,08769 < 28,8693$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a pohlavím koní v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

## XXII. – Shluková analýza: pohlaví koní v různých systémech ustájení



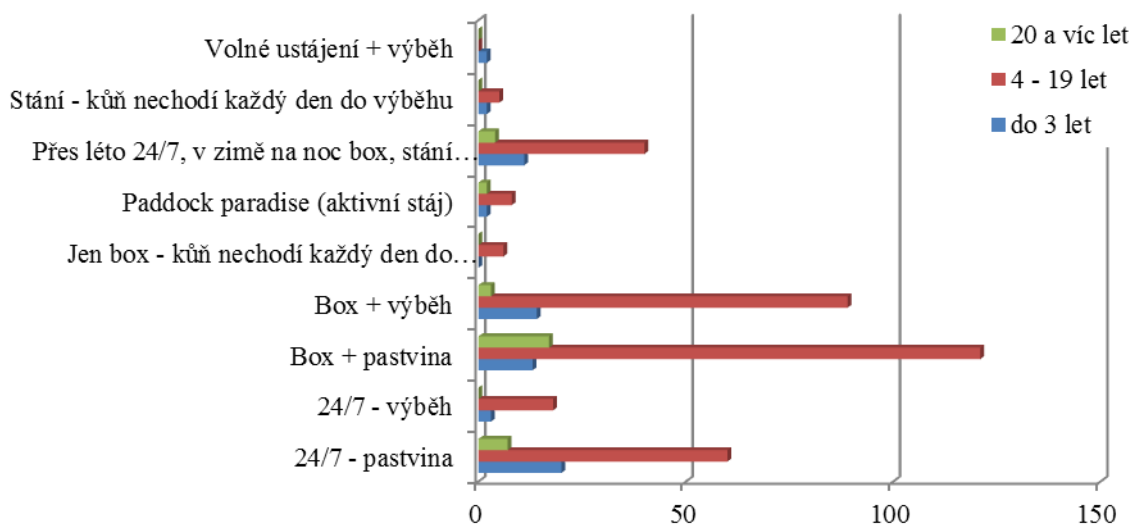


Ze shluku jasně vyplývá podobnost mezi blízkými utvořenými skupinami, co se týče technologie.

A proto je zcela patrný rozdíl v krajích mezi ustájením koní a jejich pohlavím, neboť v Královehradeckém se tato podobnost nevyskytla.

## 5.7 Typ ustájení koní v závislosti na jejich věku – Královehradecký kraj

### XXIII. – grafické znázornění věku koní v různých systémech ustájení



### XXIV. – věk koní a různé způsoby ustájení

Věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
do 3 let	20	3	13	14	0	2	11	2	2	67
4 - 19 let	60	18	121	89	6	8	40	5	0	347
20 a více let	7	0	17	3	0	2	4	0	0	33
Sloupcové součty	87	21	151	106	6	12	55	7	2	447

$H_0$ : Typ ustájení koní a věk koní jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a věk koní jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 92.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 34,57102

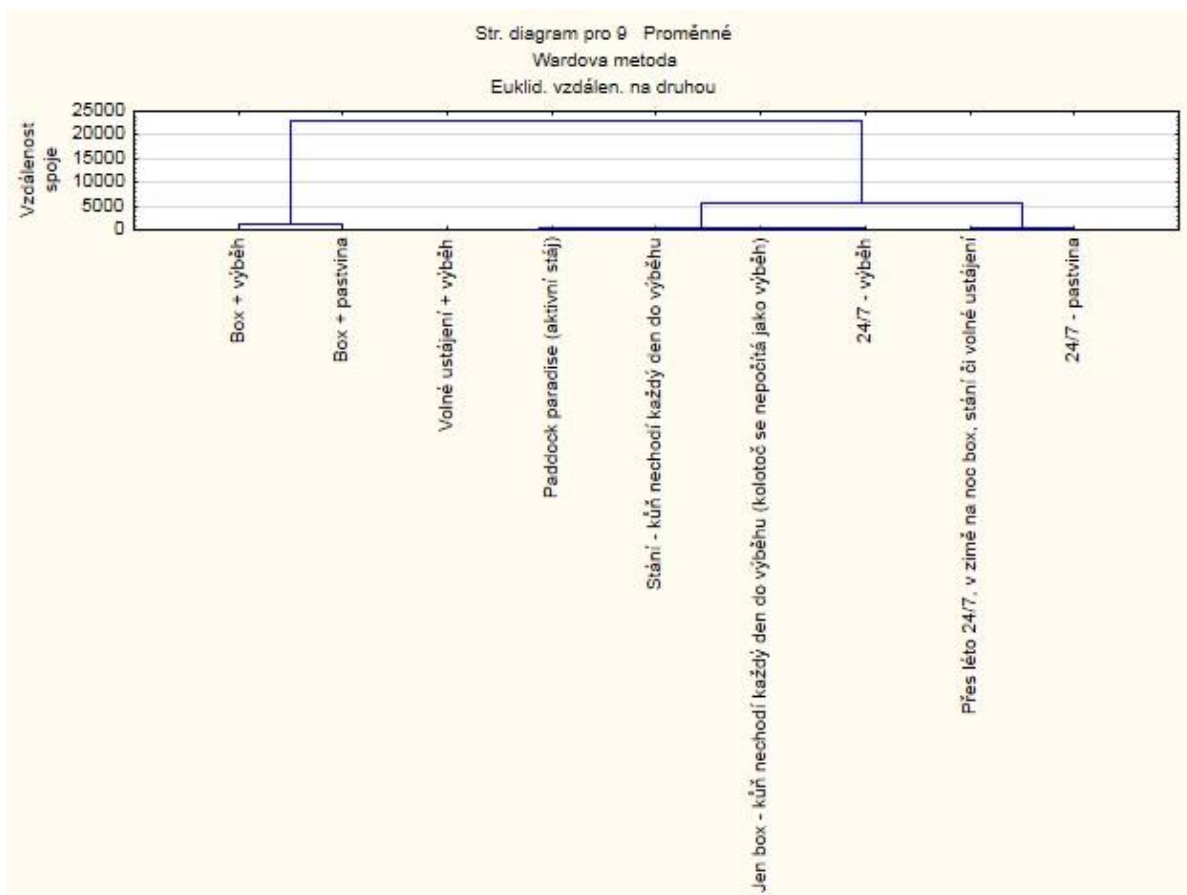
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (9-1) \cdot (3-1)} = \chi^2_{0,95; 16} = 26,29623$$

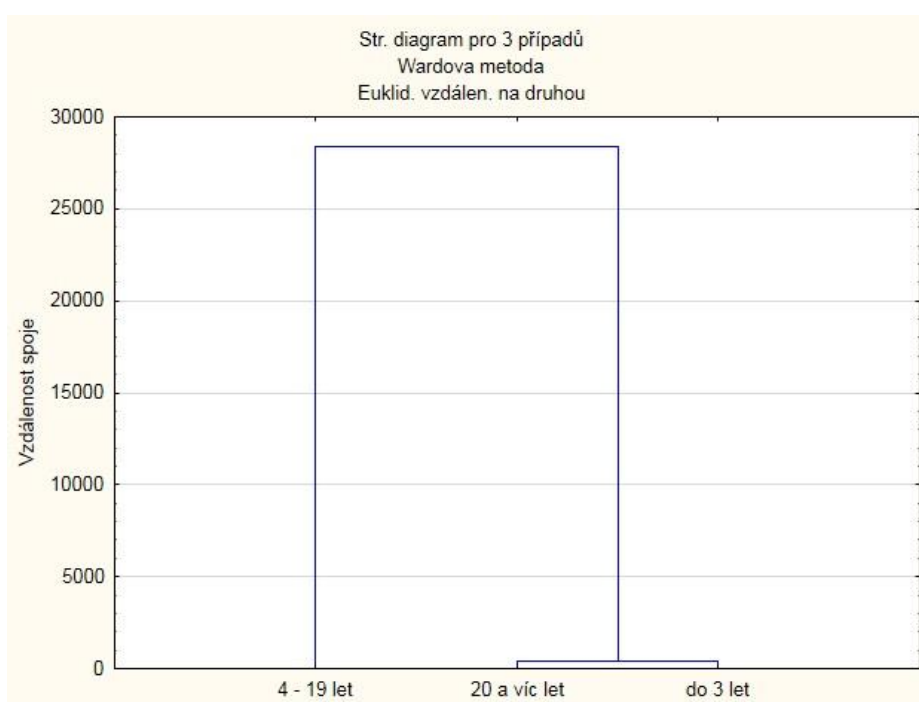
$$34,57102 < 26,29623$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a věkem koní v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.



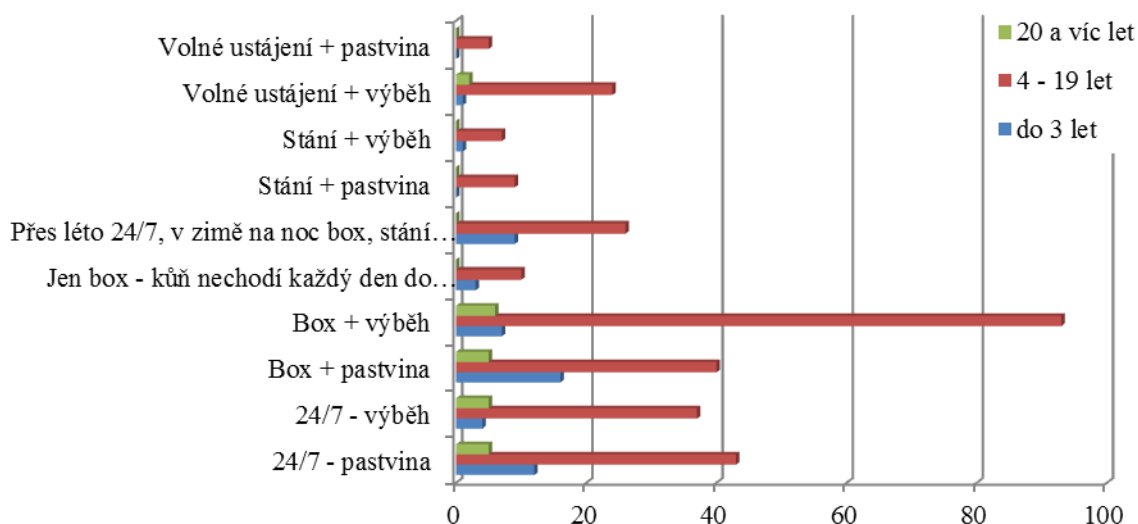


I zde box + výběh a box + pastvina tvoří dvojici, která je zároveň ostatním typům ustájení nejvzdálenější, zřejmě mimo jiné proto, že jejich využití je nejvíce zastoupeno v nejpočetnější skupině koní 4 – 19 let.



## 5.8 Typ ustájení koní v závislosti na jejich věku – Pardubický kraj

### XXVI. – grafické znázornění věku koní v různých systémech ustájení



### XXVII. – věk koní a různé způsoby ustájení

Věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + výběh	Volné ustájení + pastvina	Řádkové součty
do 3 let	12	4	16	7	3	9	0	1	1	0	53
4 - 19 let	43	37	40	93	10	26	9	7	24	5	294
20 a víc let	5	5	5	6	0	0	0	0	2	0	23
Sloupcové součty	60	46	61	106	13	35	9	8	27	5	370

$H_0$ : Typ ustájení koní a věk koní jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a věk koní jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 93.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 31,81119

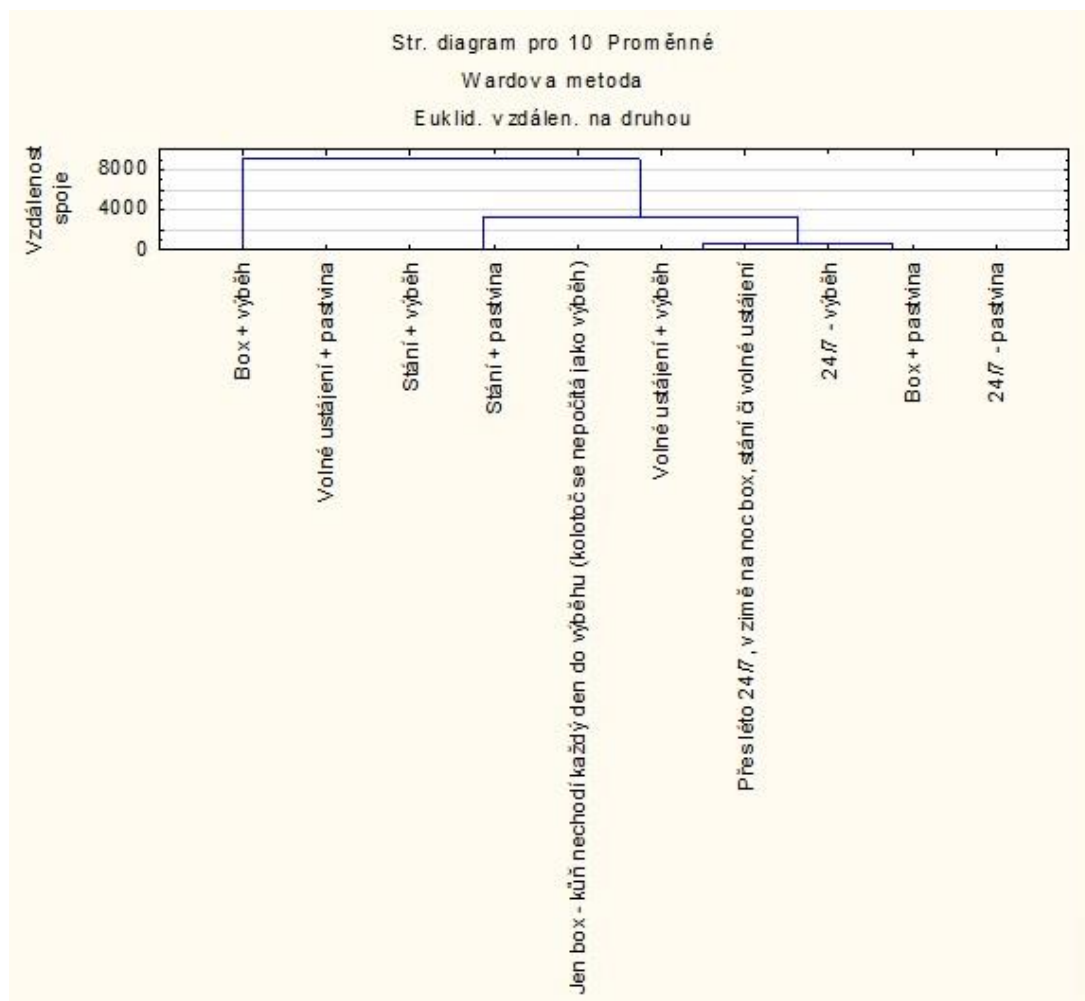
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (10-1) \cdot (3-1)} = \chi^2_{0,95; 18} = 28,8693$$

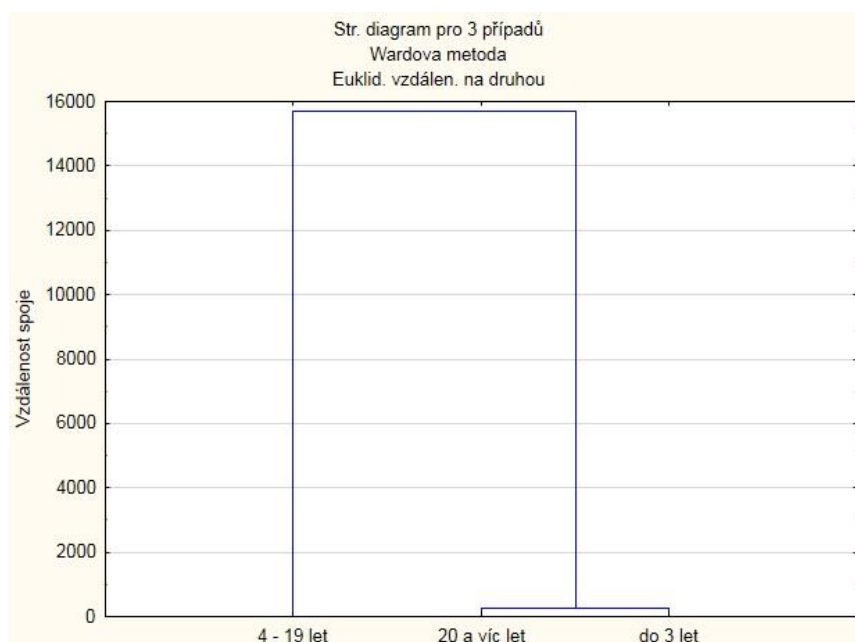
$$31,81119 < 28,8693$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a věkem koní v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

## XXVIII. – Shluková analýza: věk koní a různé systémy ustájení

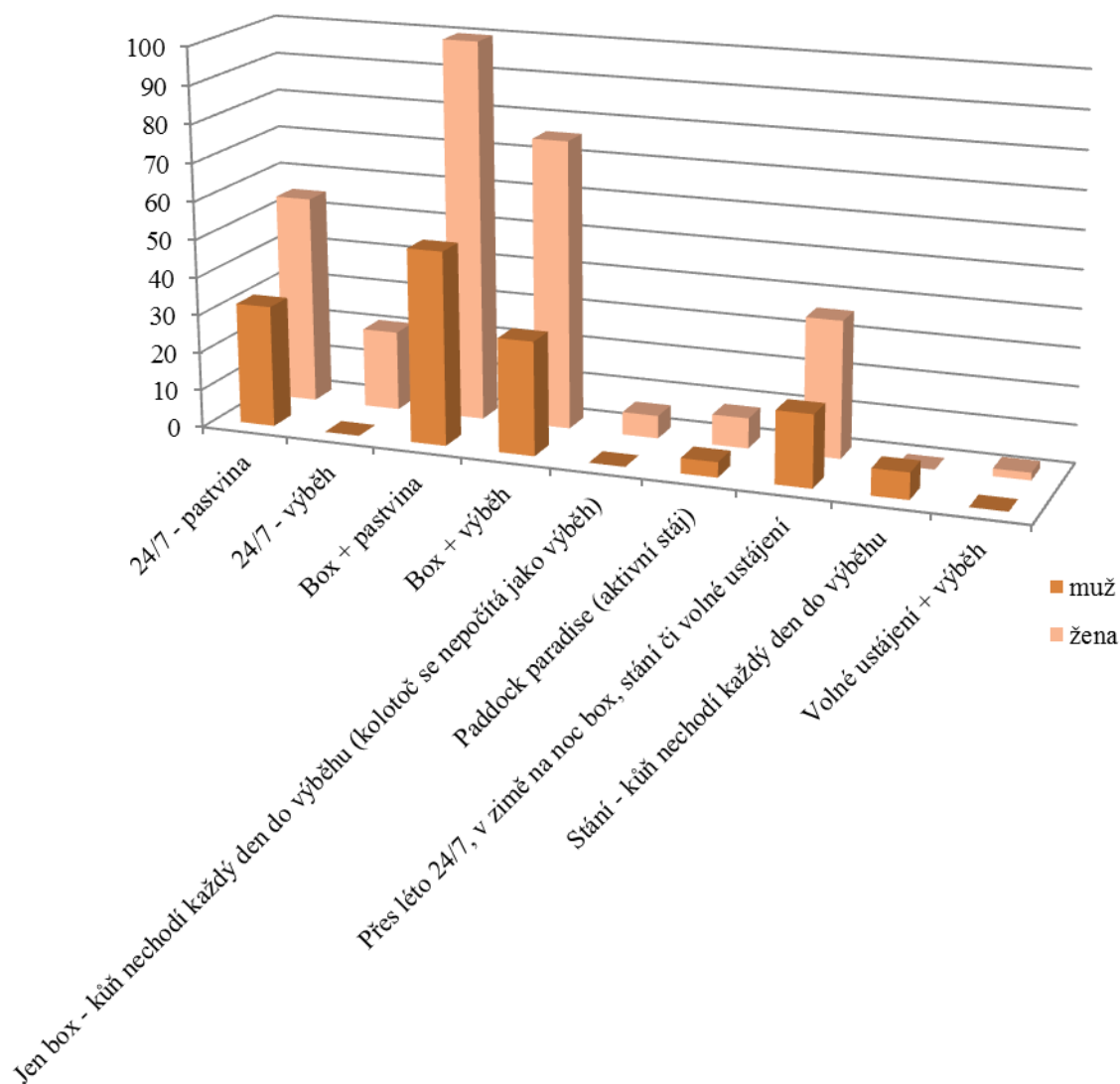


Box + výběh opět zastupuje nejpočetnější věková kategorie koní 4 – 19 let, proto je od ostatních shluků nejvzdálenější.



## 5.9 Typ ustájení koní v závislosti na pohlaví člověka – Královehradecký kraj

XXIX. – grafické znázornění způsobu ustájení vzhledem k pohlaví člověka



### XXX. – způsob ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka

Pohlaví člověka	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
muž	32	0	51	30	0	4	19	7	0	143
žena	55	21	100	76	6	8	36	0	2	304
Sloupcové součty	87	21	151	106	6	12	55	7	2	447

$H_0$ : Typ ustájení koní a pohlaví člověka jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a pohlaví člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 94.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ      30,49906

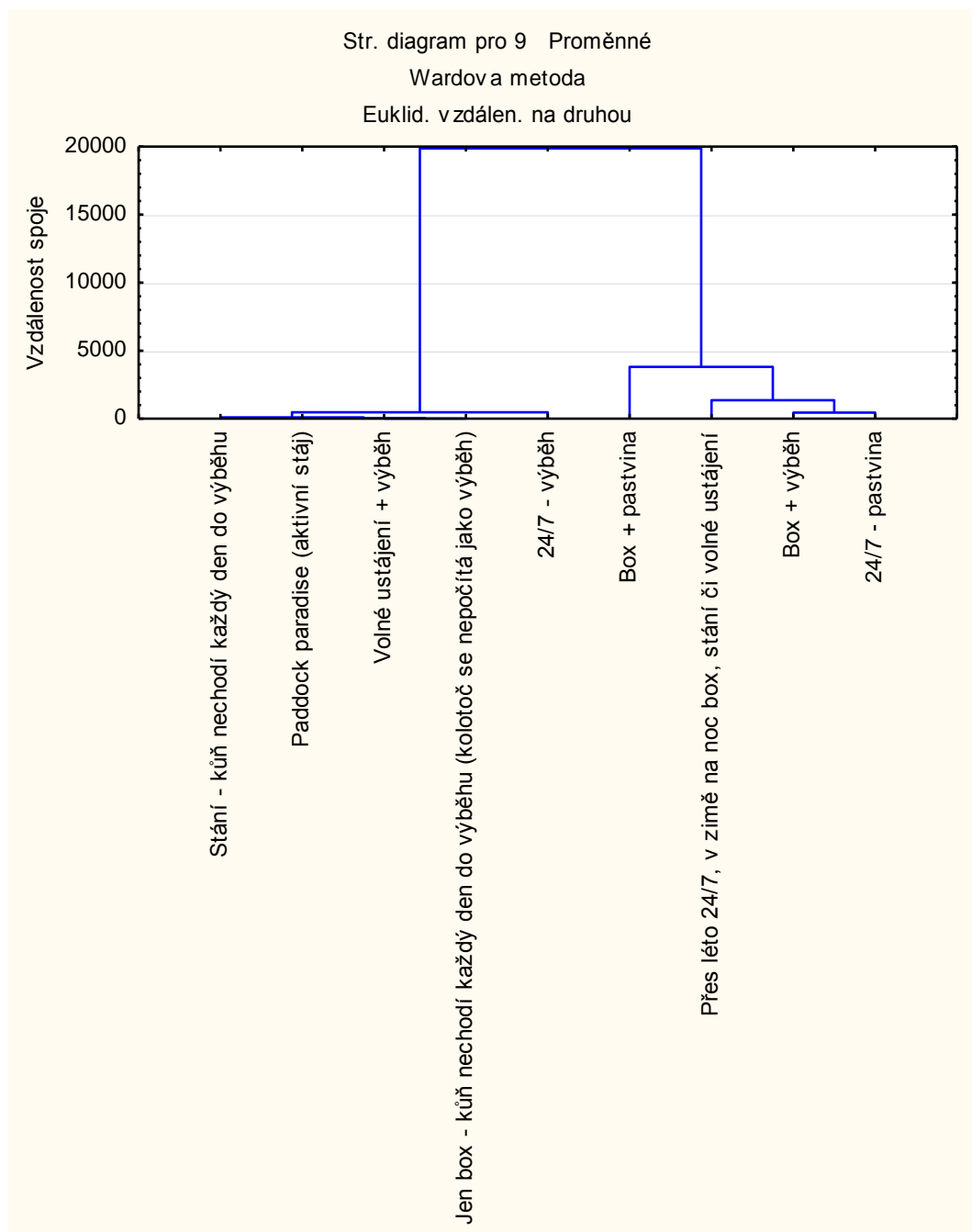
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (9-1) \cdot (2-1)} = \chi^2_{0,95; 8} = 15,50731$$

$$30,49906 < 15,50731$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a pohlavím člověka v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

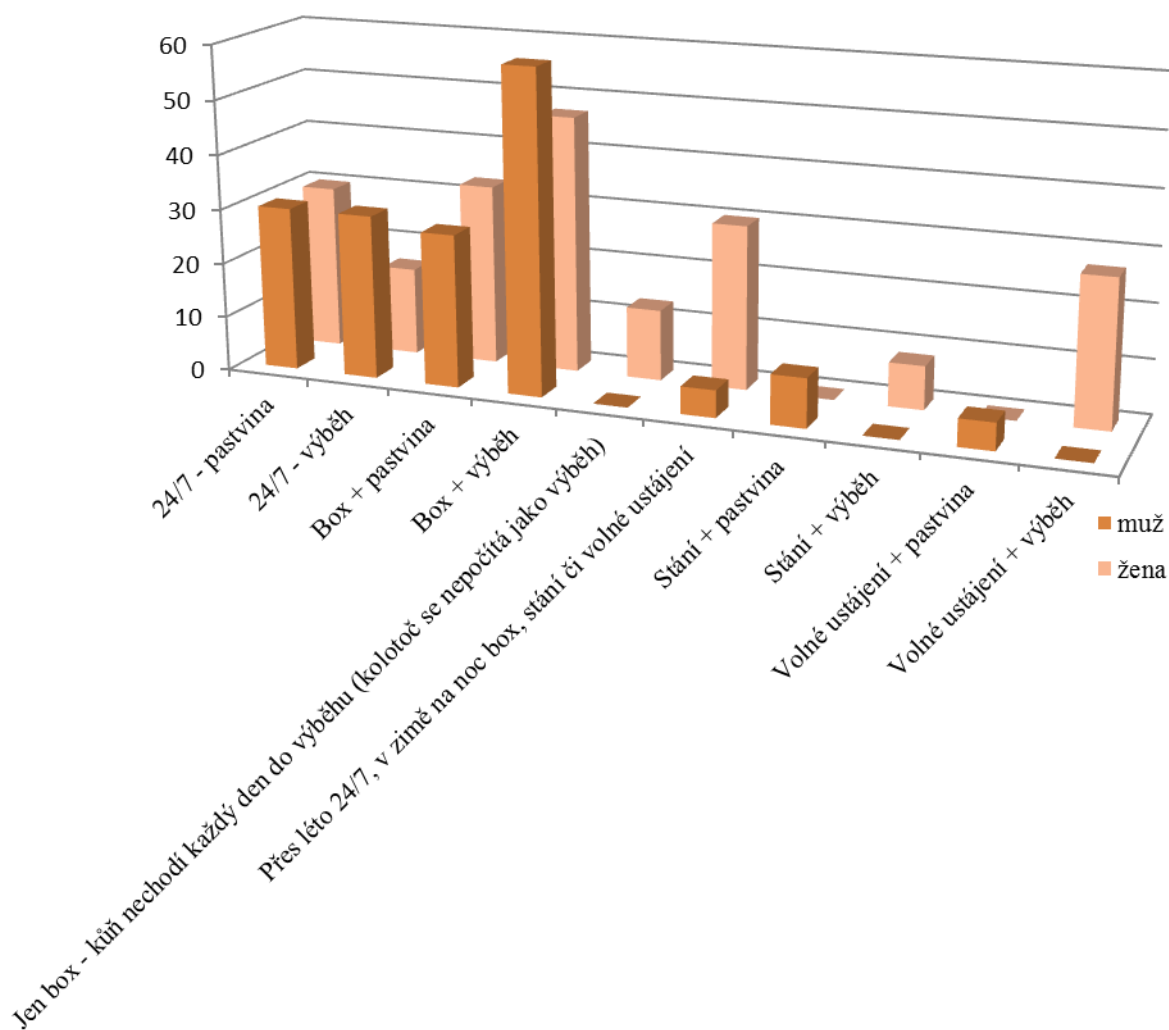
### XXXI. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka



Shluková analýza graficky potvrzuje nezávislost mezi typem ustájení a pohlavím člověka, neboť jak znázorňuje graf XIX., obě pohlaví preferují stejné typy ustájení koní v podobném poměru – pravá část analýzy.

## 5.10 Typ ustájení koní v závislosti na pohlaví člověka – Pardubický kraj

XXXII. – grafické znázornění způsobu ustájení vzhledem k pohlaví člověka



### XXXIII. – způsob ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka

Pohlaví člověka	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
muž	30	30	28	59	0	5	9	0	5	0	166
žena	30	16	33	47	13	30	0	8	0	27	204
Sloupcové součty	60	46	61	106	13	35	9	8	5	27	370

$H_0$ : Typ ustájení koní a pohlaví člověka jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a pohlaví člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 95.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ      82,85761

STUPNĚ  $\chi^2$

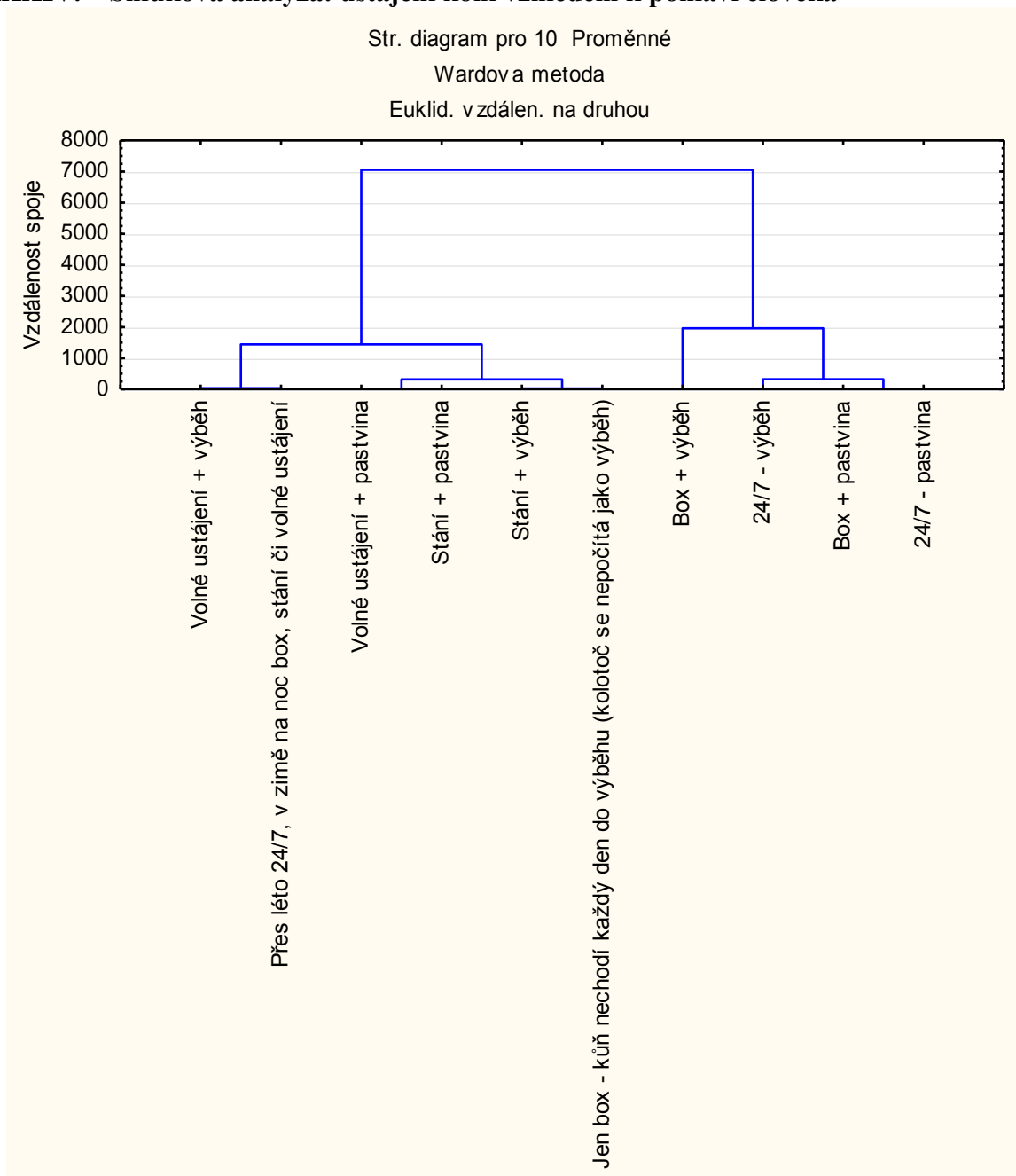
$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (10-1) \cdot (2-1)} = \chi^2_{0,95; 9} = 16,91898$$

$$82,85761 < 16,91898$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a pohlavím člověka v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.



### XXXIV. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka

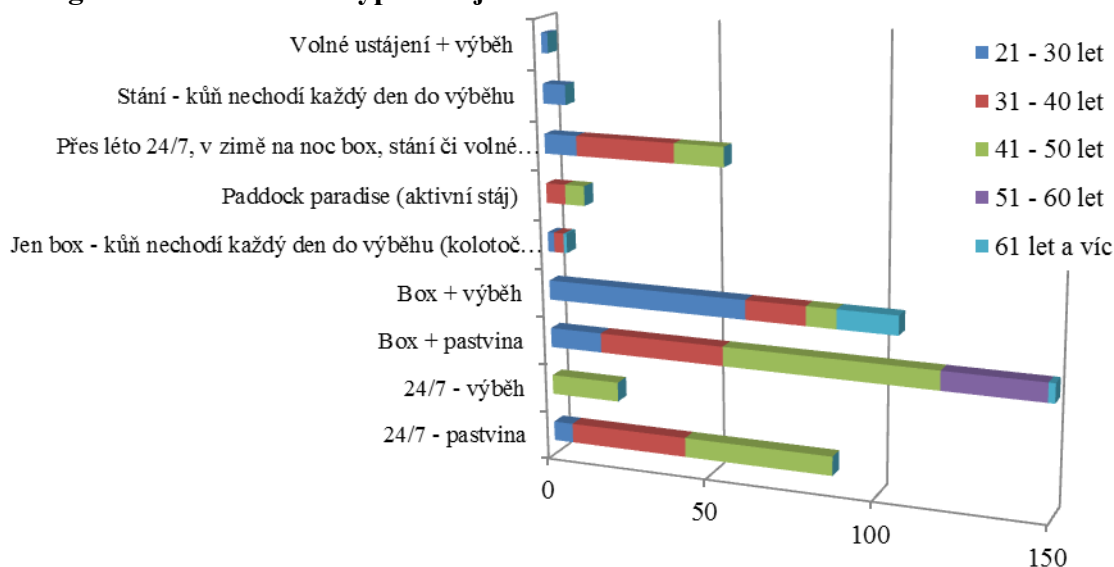


Z výsledku je zcela evidentní, že neexistuje žádná vazba systému ustájení koní na pohlaví člověka, ale že je každý člověk při své volbě jedinečný.

Avšak na rozdíl od Královehradeckého kraje nepoukazuje ani graf XXXII. na vazbu mezi pohlavími při preferovaných způsobech ustájení.

## 5.11 Typ ustájení koní v závislosti na věku člověka – Královehradecký kraj

XXXV. – grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem k věku člověka



XXXVI. – způsob ustájení koní vzhledem k věku člověka

Věk lidí	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
21 - 30 let	6	0	16	61	2	0	10	7	2	104
31 - 40 let	36	0	38	18	3	6	30	0	0	131
41 - 50 let	45	21	64	9	0	6	15	0	0	160
51 - 60 let	0	0	30	0	0	0	0	0	0	30
61 let a víc	0	0	3	18	1	0	0	0	0	22
Sloupcové součty	87	21	151	106	6	12	55	7	2	447

$H_0$ : Typ ustájení koní a věk člověka jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a věk člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 96.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 304,3222

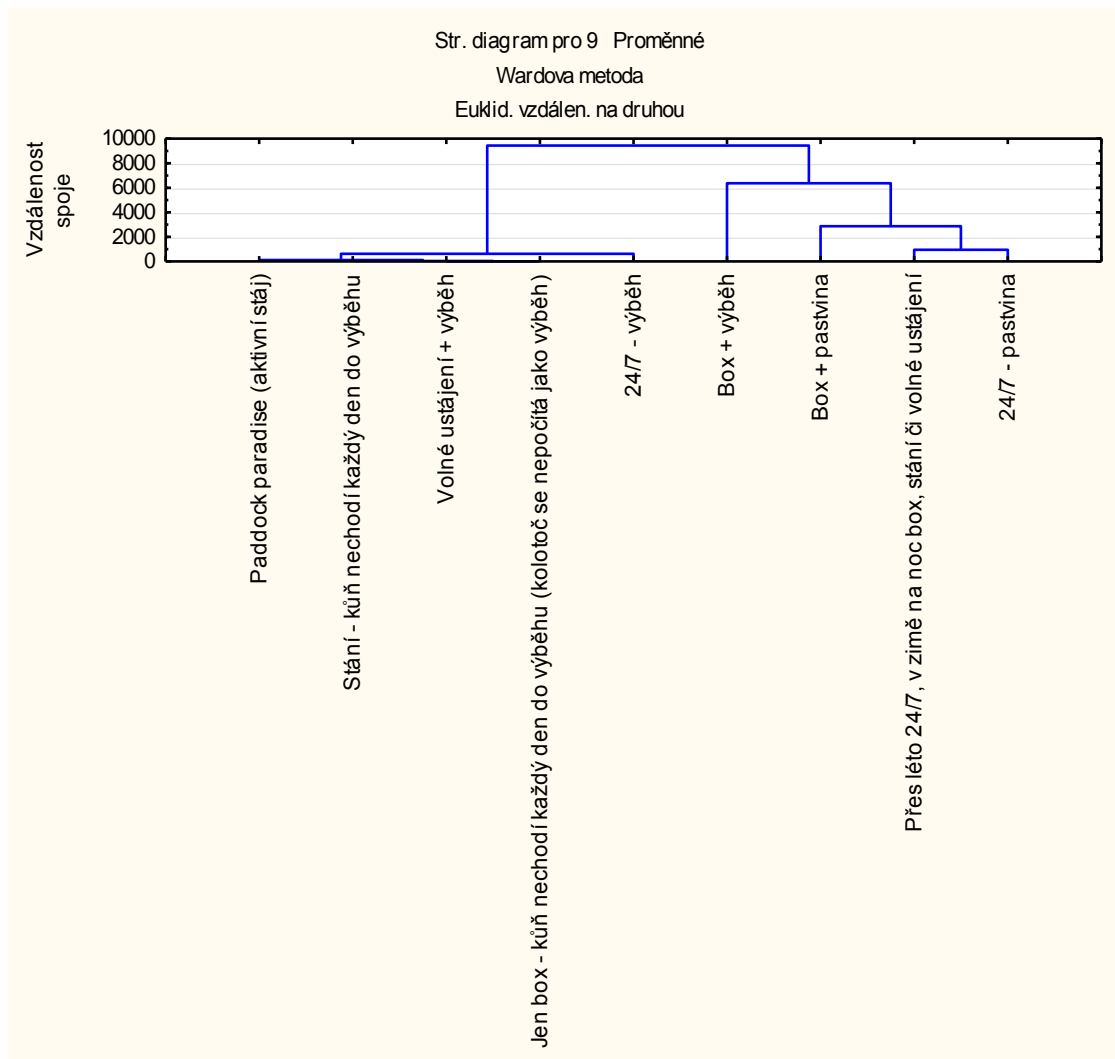
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (9-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 32} = 46,19426$$

$$304,3222 < 46,19426$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a věkem člověka v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

### XXXVII. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem k věku člověka

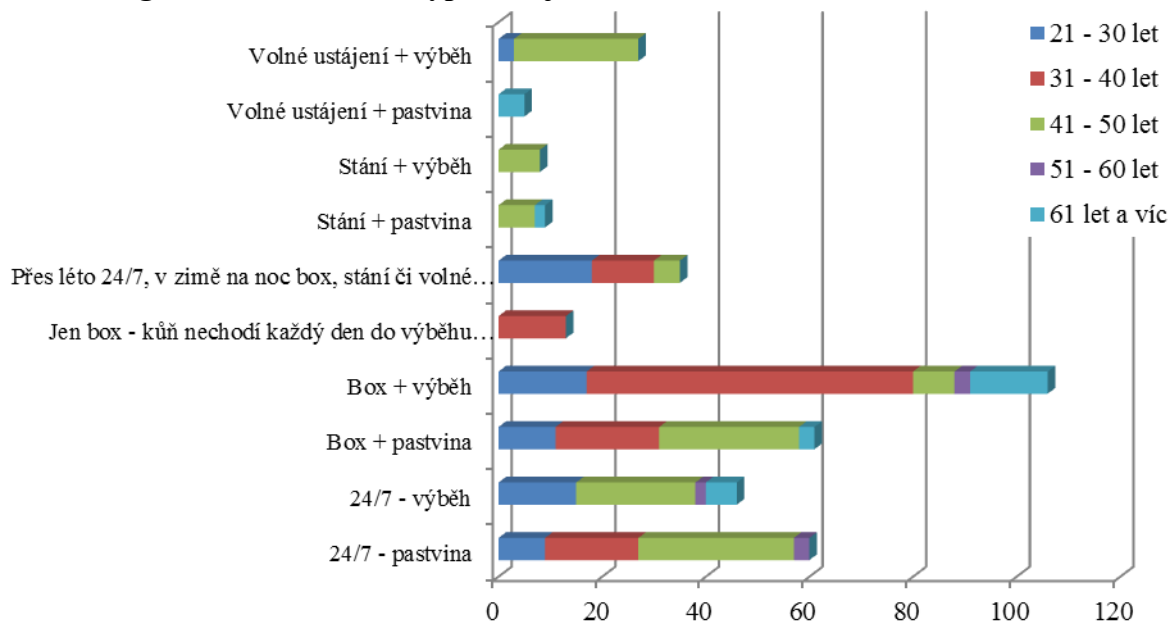


V levé části se vyskytují shluky, které zvolilo nejméně respondentů, tudíž jsou si blízké. Na rozdíl od ostatních, jež zahrnují širší spektrum věkových skupin.

Další shluk s věkem člověka na horizontální ose by neměl význam, neboť málo, který člověk radikálně mění způsob ustájení koní, pro který se jednou rozhodl. Tudíž věk lidí není rozhodujícím a směrodatným faktorem.

## 5.12 Typ ustájení koní v závislosti na věku člověka – Pardubický kraj

XXXVIII. – grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem k věku člověka



XXXIX. – způsob ustájení koní vzhledem k věku člověka

Věk lidí	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
21 - 30 let	9	15	11	17	0	18	0	0	0	3	73
31 - 40 let	18	0	20	63	13	12	0	0	0	0	126
41 - 50 let	30	23	27	8	0	5	7	8	0	24	132
51 - 60 let	3	2	0	3	0	0	0	0	0	0	8
61 let a víc	0	6	3	15	0	0	2	0	5	0	31
Sloupcové součty	60	46	61	106	13	35	9	8	5	27	370

$H_0$ : Typ ustájení koní a věk člověka jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a věk člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 97.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 254,6993

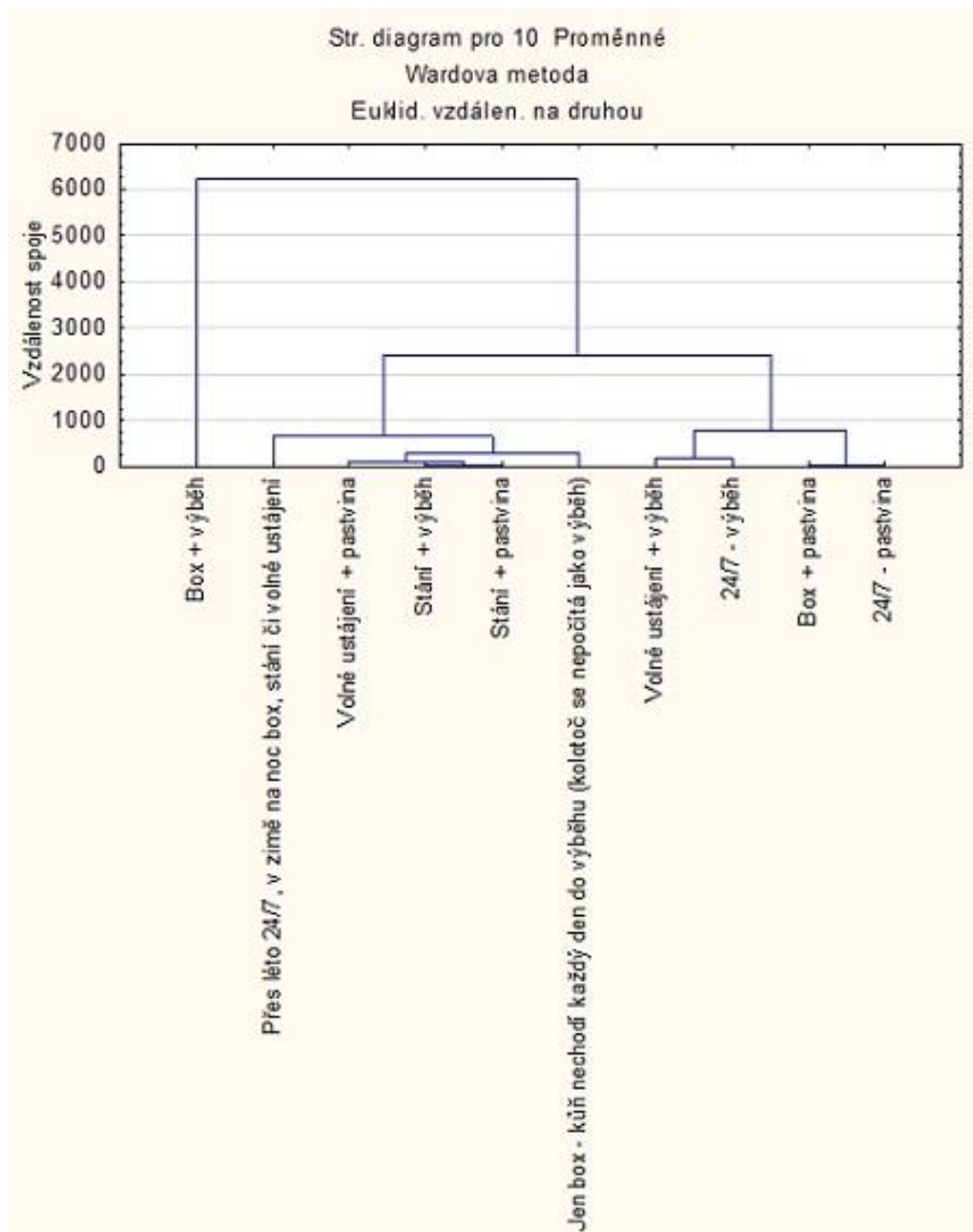
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (10-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 36} = 50,99846$$

$$254,6993 < 50,99846$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a věkem člověka v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

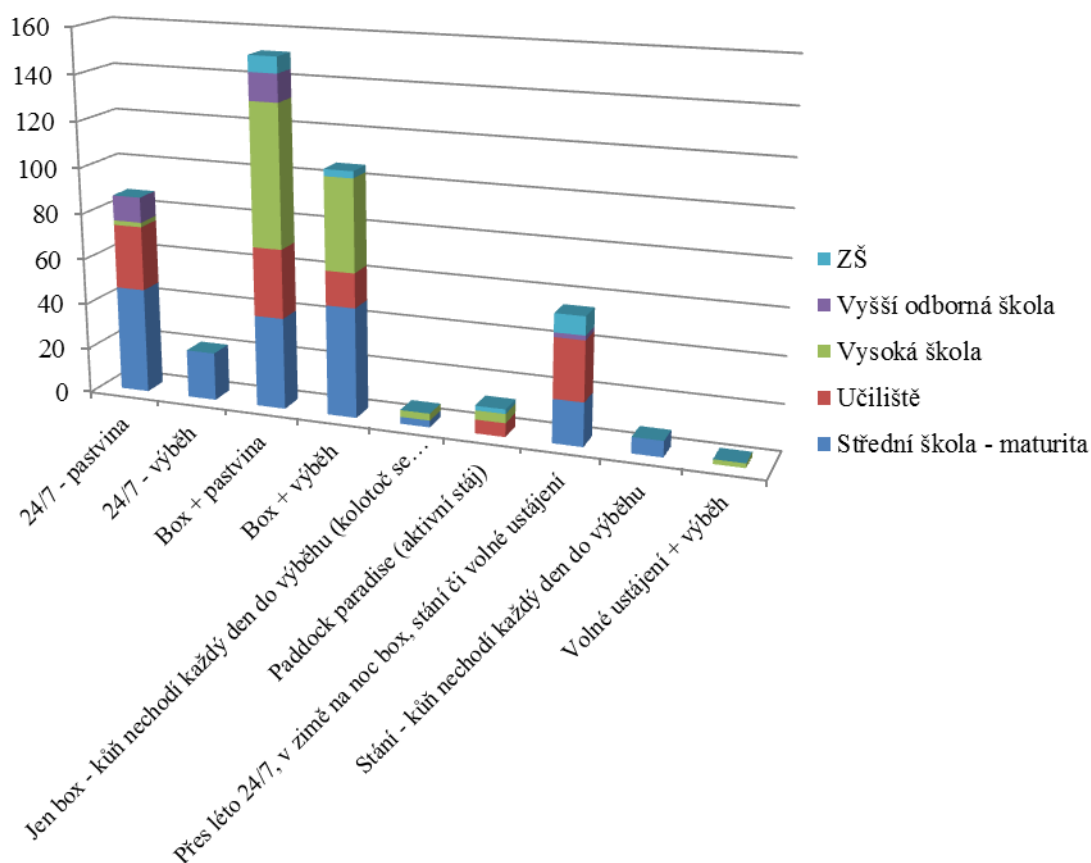
## XL. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem k věku člověka



Opět je potvrzeno, že ani mezi typem ustájení a věkem lidí není žádná závislost, protože box + výběh je nejpreferovanějším systémem u všech věkových kategorií. Ostatní jsou si blízké tím, že již v žádném z nich není zastoupeno celé věkové spektrum lidí.

## 5.13 Typ ustájení koní v závislosti na vzdělání člověka – Královehradecký kraj

**XLI. - grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka**



**XLII. – způsob ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka**

Vzdělání lidí	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
Střední škola - maturita	46	21	40	48	3	0	19	7	0	184
Učiliště	28	0	30	15	0	6	26	0	0	105
Vysoká škola	2	0	62	40	3	4	0	0	2	113
Vyšší odborná škola	11	0	12	0	0	0	2	0	0	25
ZŠ	0	0	7	3	0	2	8	0	0	20
Sloupcové součty	87	21	151	106	6	12	55	7	2	447

$H_0$ : Typ ustájení koní a vzdělání člověka jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a vzdělání člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 98.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 181,6504

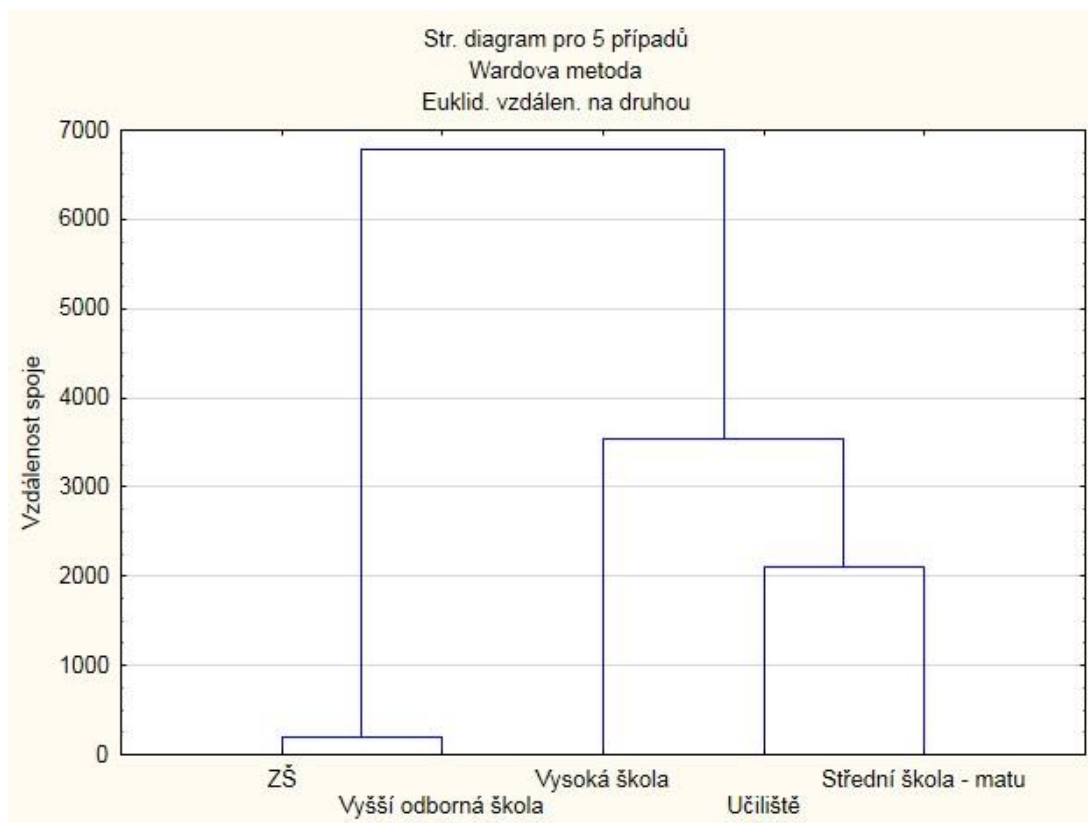
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (9-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 32} = 46,19426$$

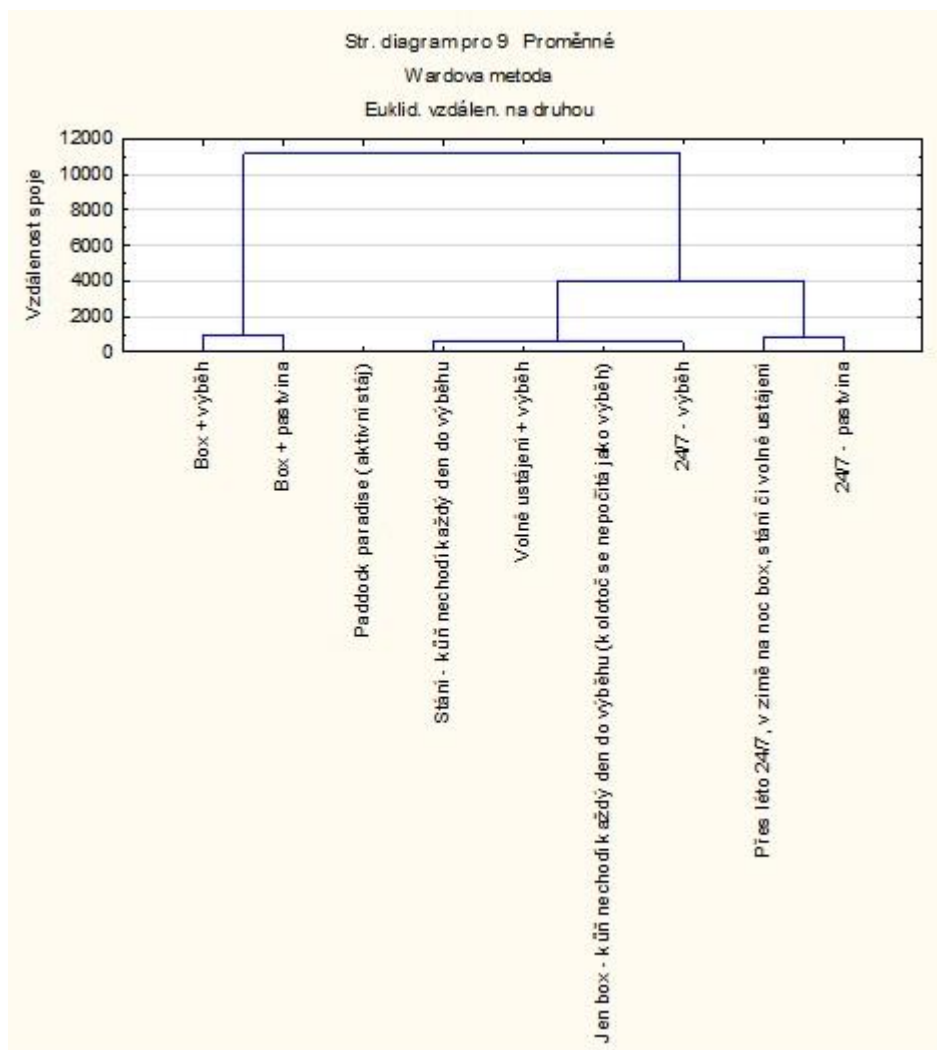
$$181,6504 < 46,19426$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a vzděláním člověka v Královéhradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

### XLIII. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka



Rozdělení jednotlivých shluků v podstatě odpovídá počtu respondentů v jednotlivých kategoriích.

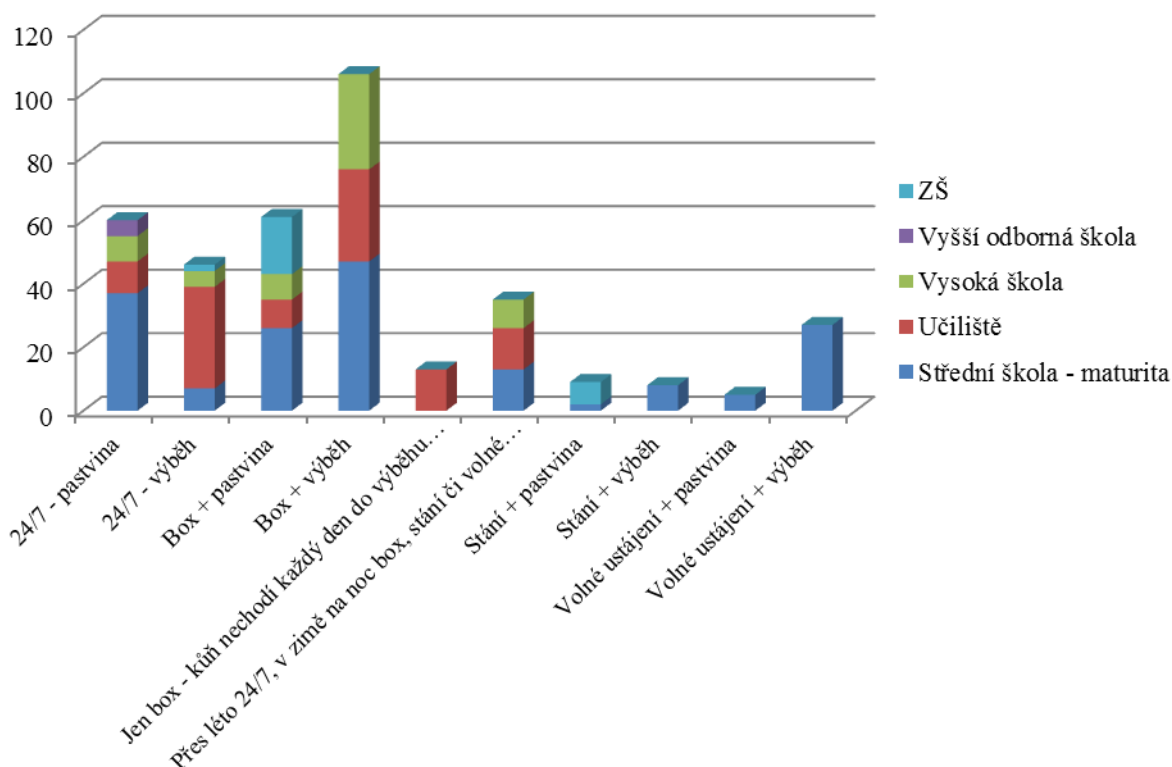


V tomto případě opravdu nelze určit, v jaké míře jsou si typy ustájení skutečně blízké vzhledem ke vzdělání lidí, neboť opět jsou zde nejvíce zastoupeny dvě obecně nejoblíbenější skupiny ustájení – box + výběh a box + pastvina, přes léto 24/7, v zimě na noc box, stání či volné ustájení s 24/7 – pastvina.



## 5.14 Typ ustájení koní v závislosti na vzdělání člověka – Pardubický kraj

XLIV. - grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka



XLV. – způsob ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka

Vzdělání lidí	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
Střední škola - maturita	37	7	26	47	0	13	2	8	5	27	172
Učiliště	10	32	9	29	13	13	0	0	0	0	106
Vysoká škola	8	5	8	30	0	9	0	0	0	0	60
Vyšší odborná škola	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
ZŠ	0	2	18	0	0	0	7	0	0	0	27
Sloupcové součty	60	46	61	106	13	35	9	8	5	27	370

$H_0$ : Typ ustájení koní a vzdělání člověka jsou závislé.

$H_A$ : Typ ustájení koní a vzdělání člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 99.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 287,963

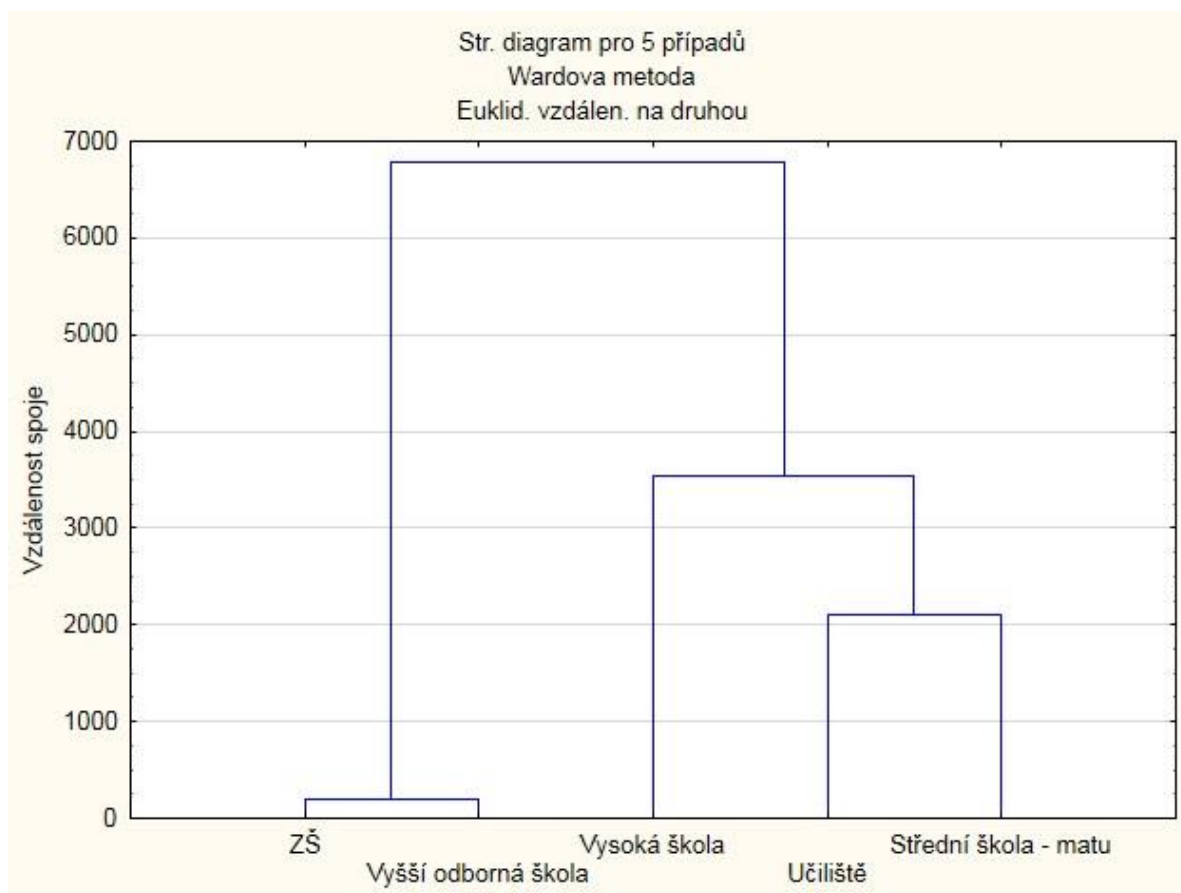
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (10-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 45} = 50,99846$$

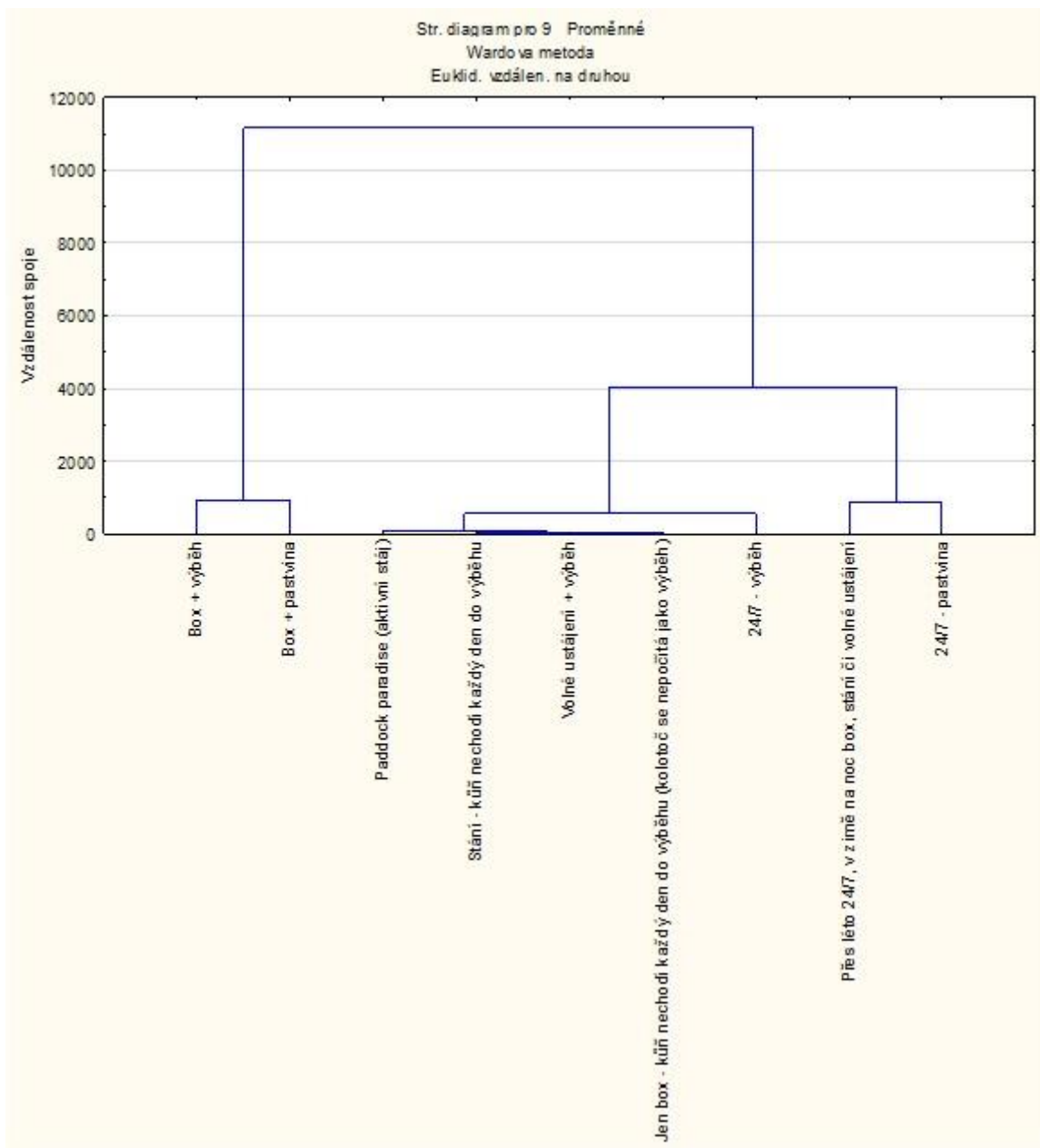
$$287,9635 < 50,99846$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi ustájením a vzděláním člověka v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

#### XLVI. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka



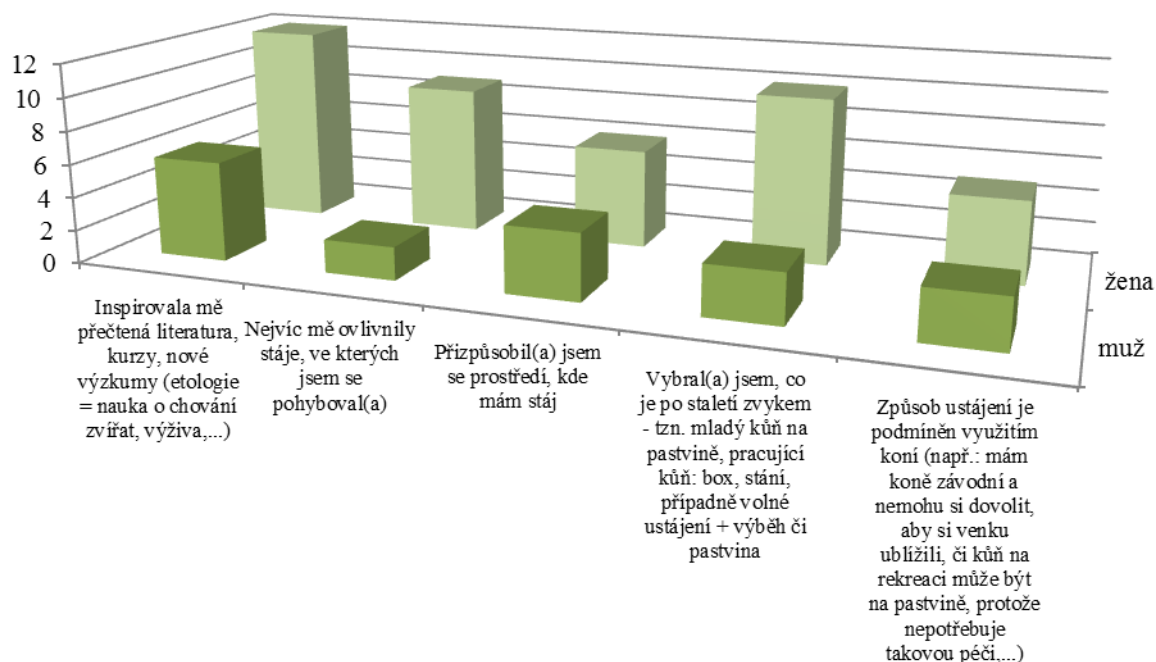
Rozložení shlukového pole je opět přizpůsobeno zejména počtům lidí v jednotlivých kategoriích.



V daném případě si respondenti opět ve většině případů zvolili podobné typy ustájení jako v Královéhradeckém kraji. Nicméně rozdíl je patrný ve výměně režimu za volné ustájení + výběh, pravděpodobně proto, že v tomto typu ustájení se nachází větší množství dostihových koní, než je tomu v kraji sousedním.

## 5.15 Způsob výběru ustájení v závislosti na pohlaví člověka – Královehradecký kraj

XLVII. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka



XLVIII. – způsob výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka

Způsob výběru ustájení	muž	žena	Řádkové součty
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	6	12	18
<b>Nejvíce mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	2	9	11
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	4	6	10
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, stání, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	3	10	13
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	3	5	8
Sloupcové součty	18	42	60

$H_0$ : Způsob výběru ustájení koní a pohlaví člověka jsou závislé.

$H_A$ : Způsob výběru ustájení koní a pohlaví člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 100.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 1,814019

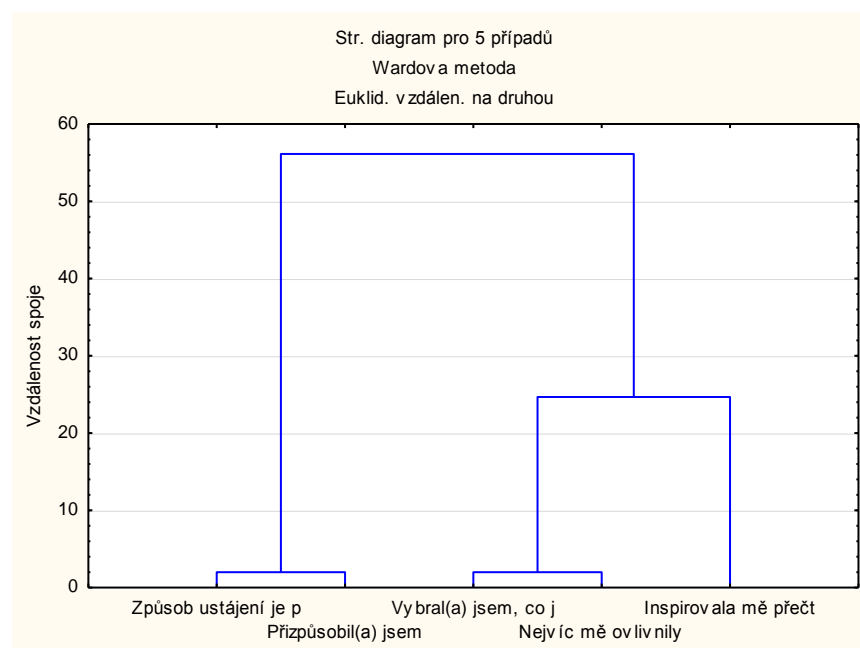
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (2-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 4} = 9,487729$$

$$1,814019 < 9,487729$$

Hypotézu  $H_0$  nezamítáme. Byl prokázán vztah mezi způsobem výběru ustájení a pohlavím člověka v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

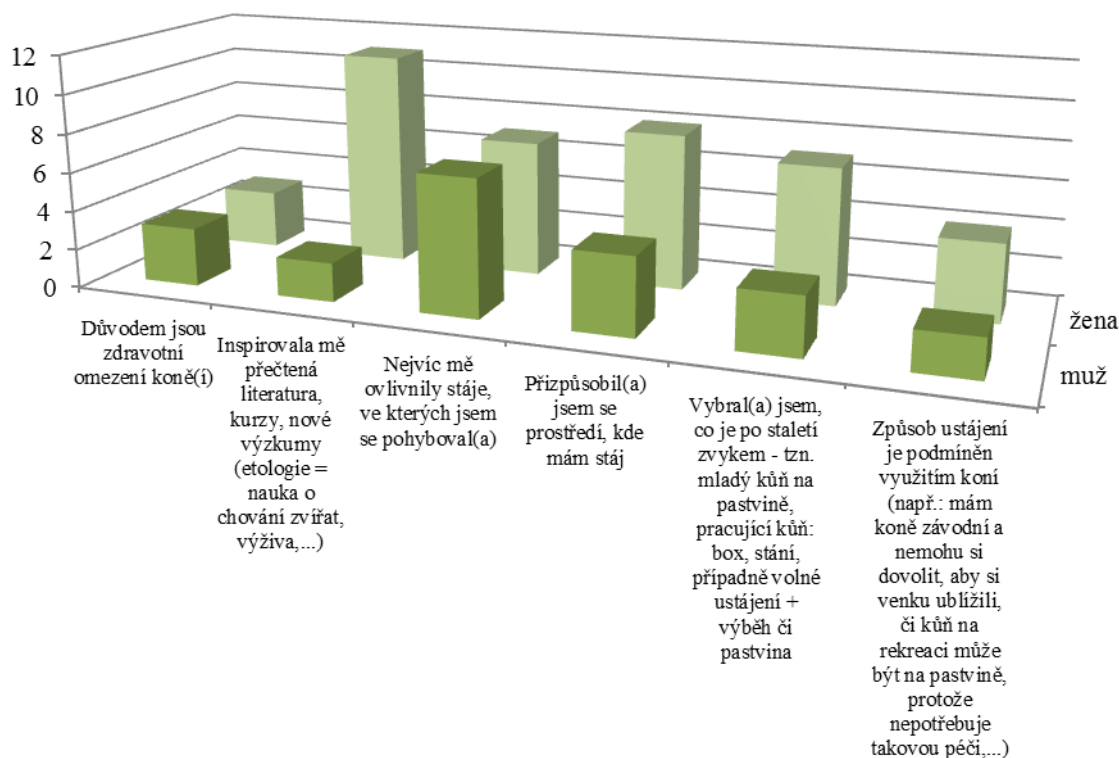
#### XLIX. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka



Na tuto otázku respondenti odpovídali pro jednotlivé možnosti ve velmi obdobných poměrech (graf XLVII.), a proto shluková analýza potvrdila pozitivní výsledek testu nezávislosti.

## 5.16 Způsob výběru ustájení v závislosti na pohlaví člověka – Pardubický kraj

L. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka



LI. – způsob výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka

Způsob výběru ustájení	muž	žena	Řádkové součty
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	3	3	6
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	2	11	13
Nejvíce mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	7	7	14
<b>Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	4	8	12
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, stání, případně volné ustájení + výběh či pastvina	3	7	10
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	2	4	6
Sloupcové součty	21	40	61

H<sub>0</sub>: Způsob výběru ustájení koní a pohlaví člověka jsou závislé.

H<sub>A</sub>: Způsob výběru ustájení koní a pohlaví člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 101.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 4,329948

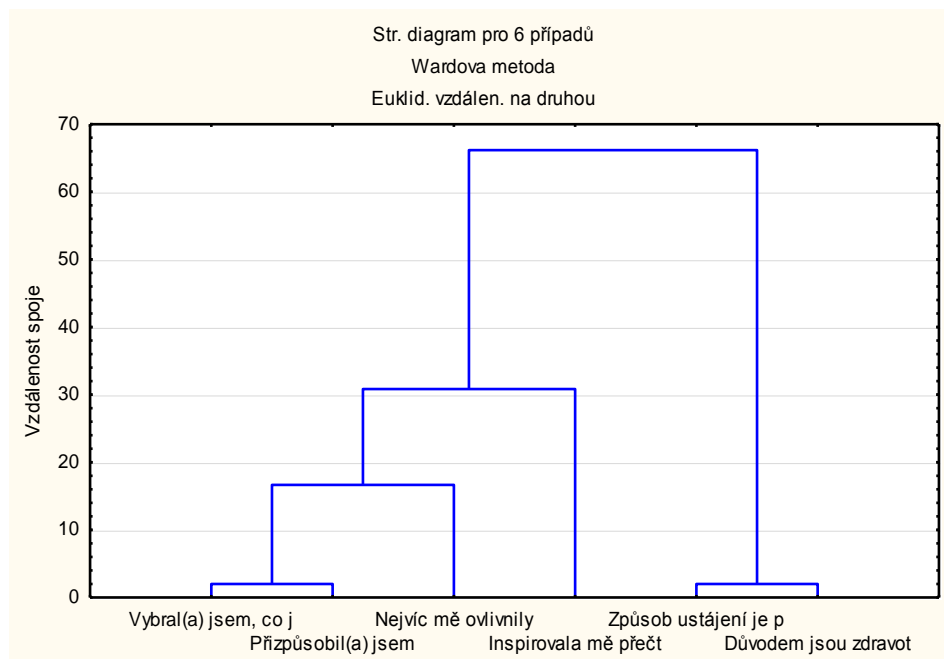
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (2-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 4} = 9,487729$$

$$4,329948 < 9,487729$$

Hypotézu H<sub>0</sub> nezamítáme. Byl prokázán vztah mezi způsobem výběru ustájení a pohlavím člověka v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

## LII. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka

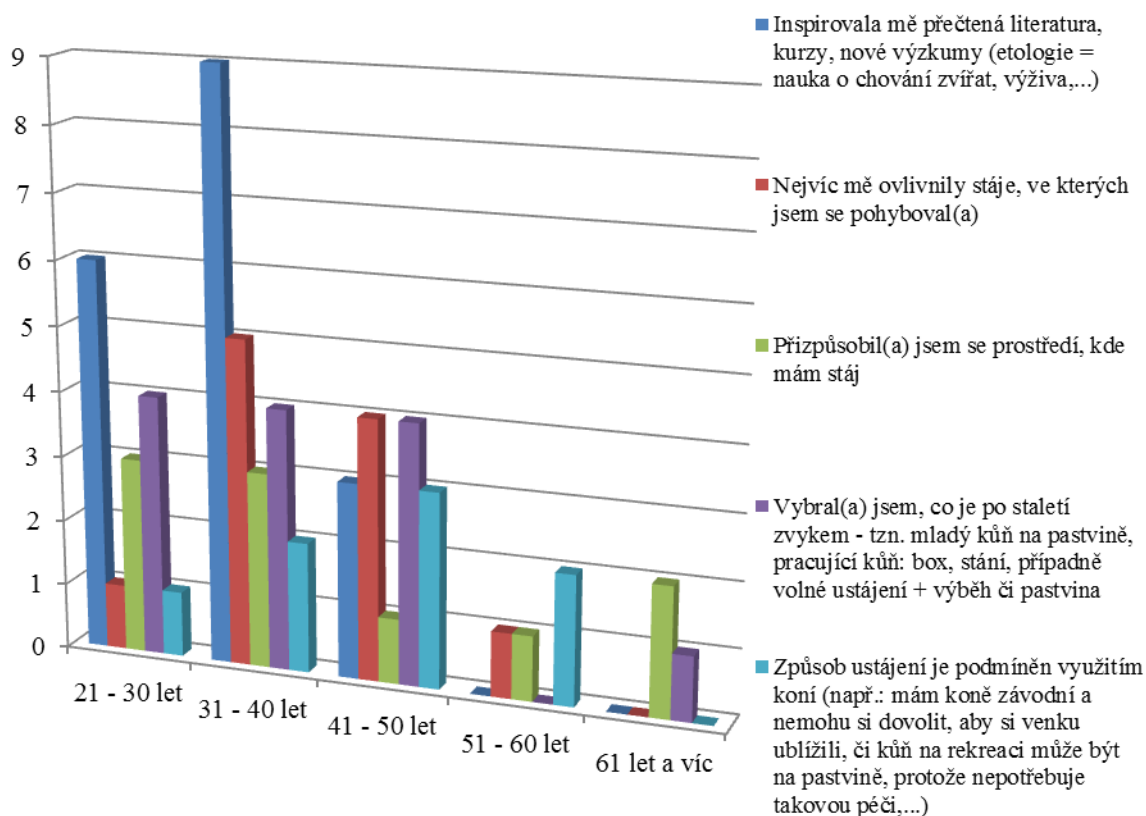


Závislost byla opět potvrzena, protože respondenti odpovídali obdobným poměrem, kromě inspirace literaturou a etologií, neboť ženy se pravděpodobně o toto téma více zajímají.

Pravý shluk je vzdálen z důvodu menšího počtu odpovědí (graf L.).

## 5.17 Způsob výběru ustájení v závislosti na věku člověka – Královehradecký kraj

### LIII. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem k věku člověka



### LIV. – způsob výběru ustájení vzhledem k věku člověka

Způsob výběru ustájení	21 - 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 - 60 let	61 let a víc	Řádkové součty
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	6	9	3	0	0	18
Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	1	5	4	1	0	11
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	3	3	1	1	2	10
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, stání, případně volné ustájení + výběh či pastvina	4	4	4	0	1	13
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	1	2	3	2	0	8
Sloupcové součty	15	23	15	4	3	60



$H_0$ : Způsob výběru ustájení koní a věk člověka jsou závislé.

$H_A$ : Způsob výběru ustájení koní a věk člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 102.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 19,46093

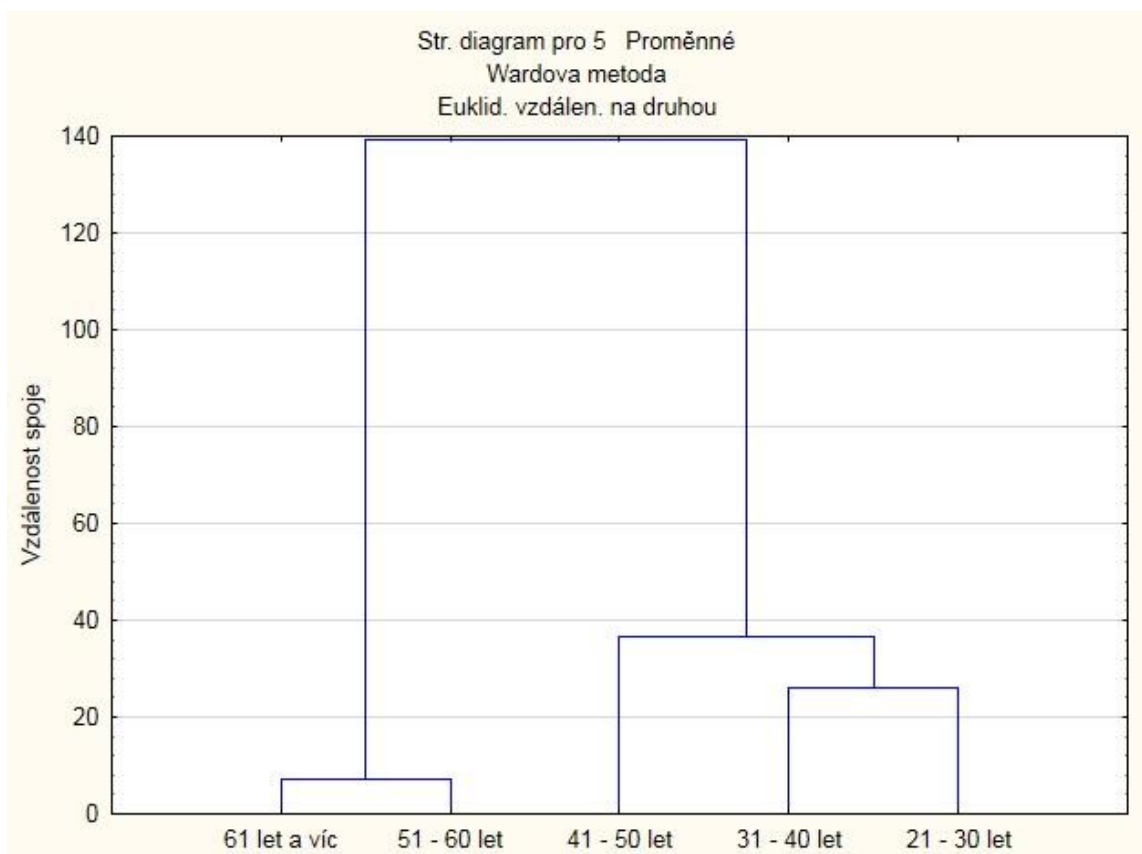
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (5-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 16} = 26,29623$$

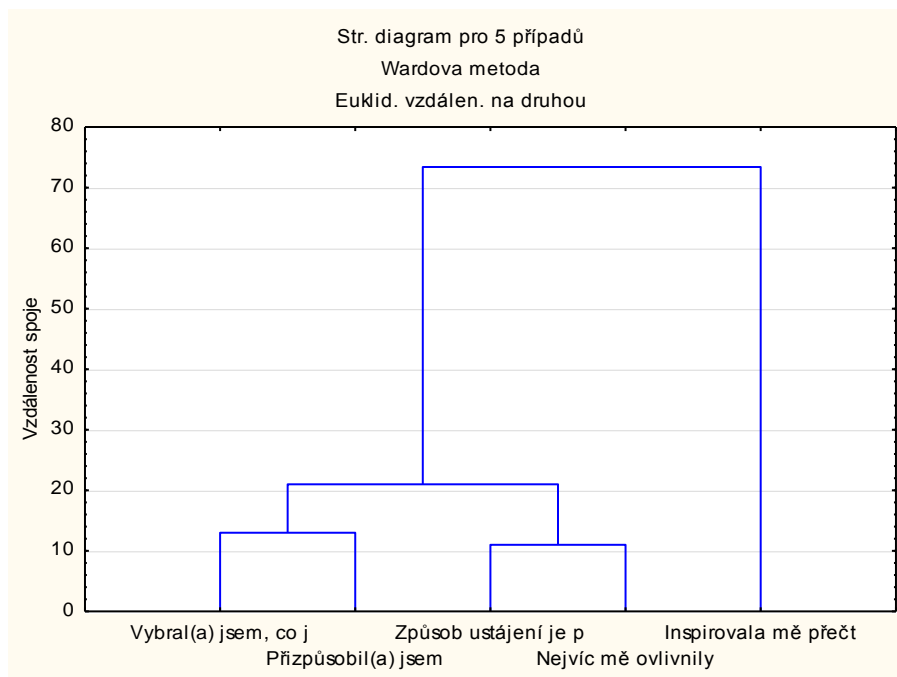
$$19,46093 < 26,29623$$

Hypotézu  $H_0$  nezamítáme. Byl prokázán vztah mezi způsobem výběru ustájení a věkem člověka v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

#### LV. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem k věku člověka



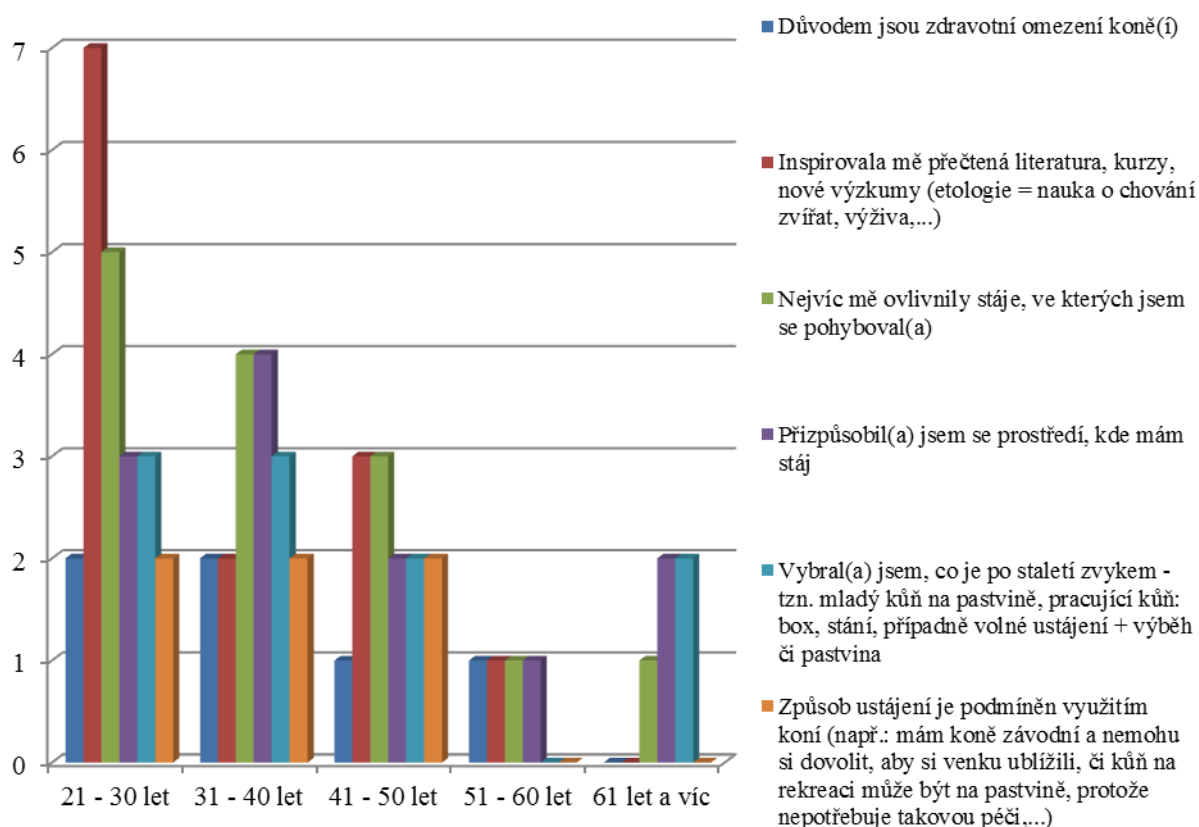
Analýza v podstatě demonstuje vývoj sebevzdělání a vývoj civilizace, kdy věkově blízcí lidé mají velmi podobné názory, než generace vzdálenější.



O literaturu a výzkumy se všeobecně zajímají více mladí lidé, proto je inspirace přečtenou literaturou zcela mimo shlukovou skupinu, ale zároveň se na ostatní vzdáleně napojuje, takže nelze říci, že by se mladí lidé nepoučili i jinak.

## 5.18 Způsob výběru ustájení v závislosti na věku člověka – Pardubický kraj

LVI. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem k věku člověka



LVII. – způsob výběru ustájení vzhledem k věku člověka

Způsob výběru ustájení	21 - 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 - 60 let	61 let a víc	Řádkové součty
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	2	2	1	1	0	6
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	7	2	3	1	0	13
Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	5	4	3	1	1	14
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	3	4	2	1	2	12
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, stání, případně volné ustájení + výběh či pastvina	3	3	2	0	2	10
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	2	2	2	0	0	6
Sloupcové součty	22	17	13	4	5	61

$H_0$ : Způsob výběru ustájení koní a věk člověka jsou závislé.

$H_A$ : Způsob výběru ustájení koní a věk člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 103.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 10,18651

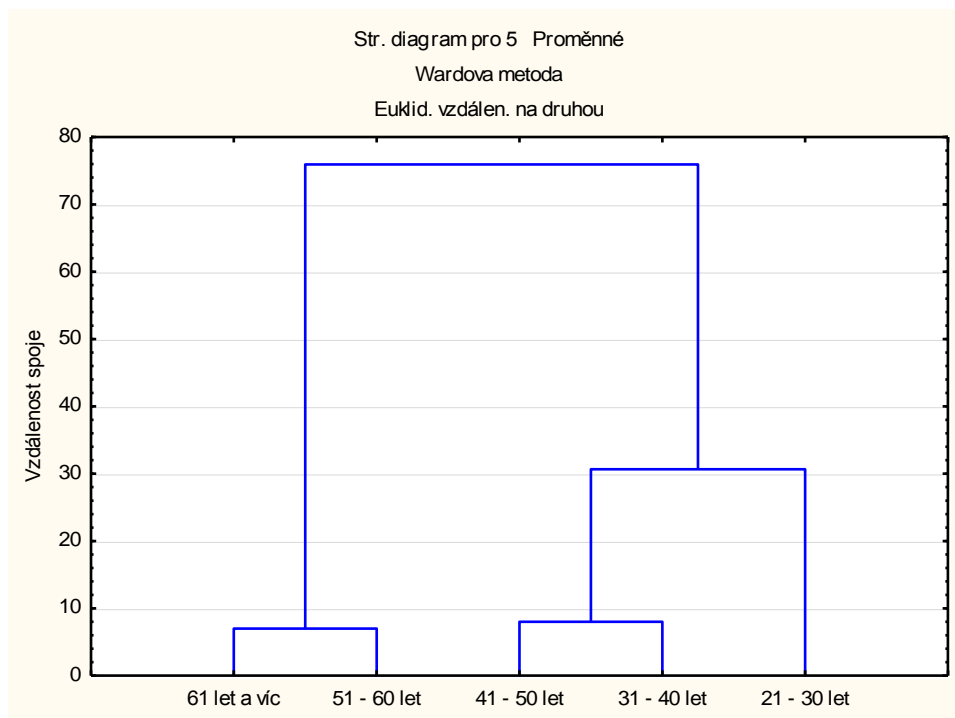
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (5-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 16} = 31,41043$$

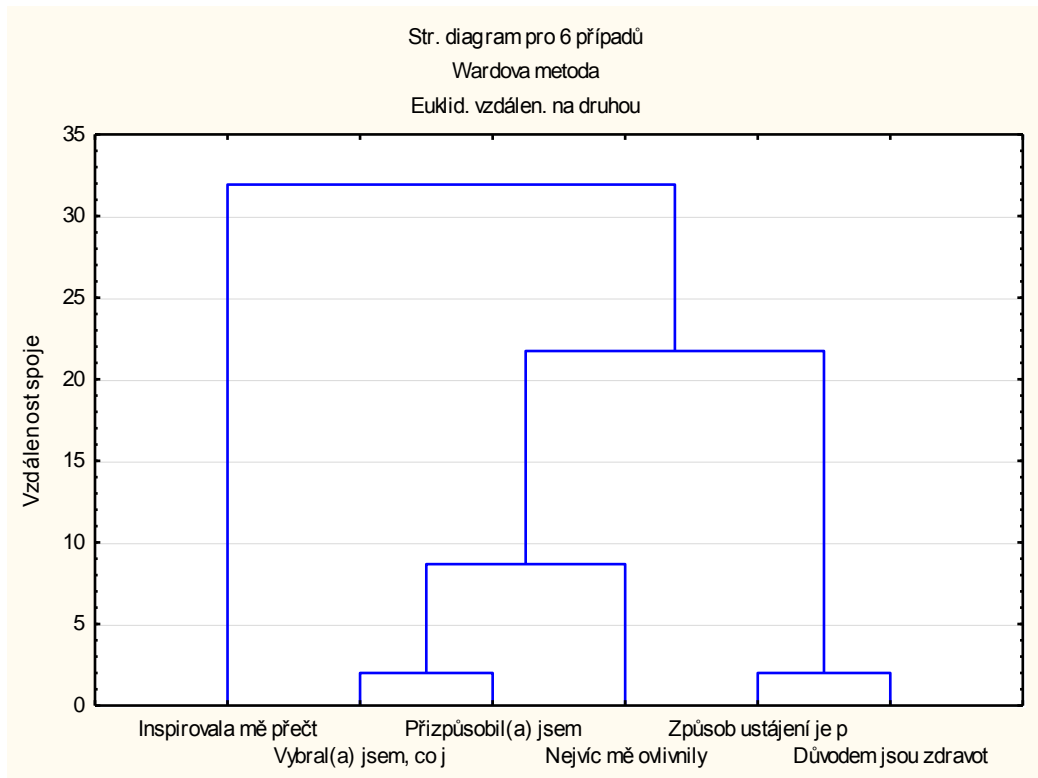
$$10,18651 < 31,41043$$

Hypotézu  $H_0$  nezamítáme. Byl prokázán vztah mezi způsobem výběru ustájení a věkem člověka v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

#### LVIII. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem k věku člověka



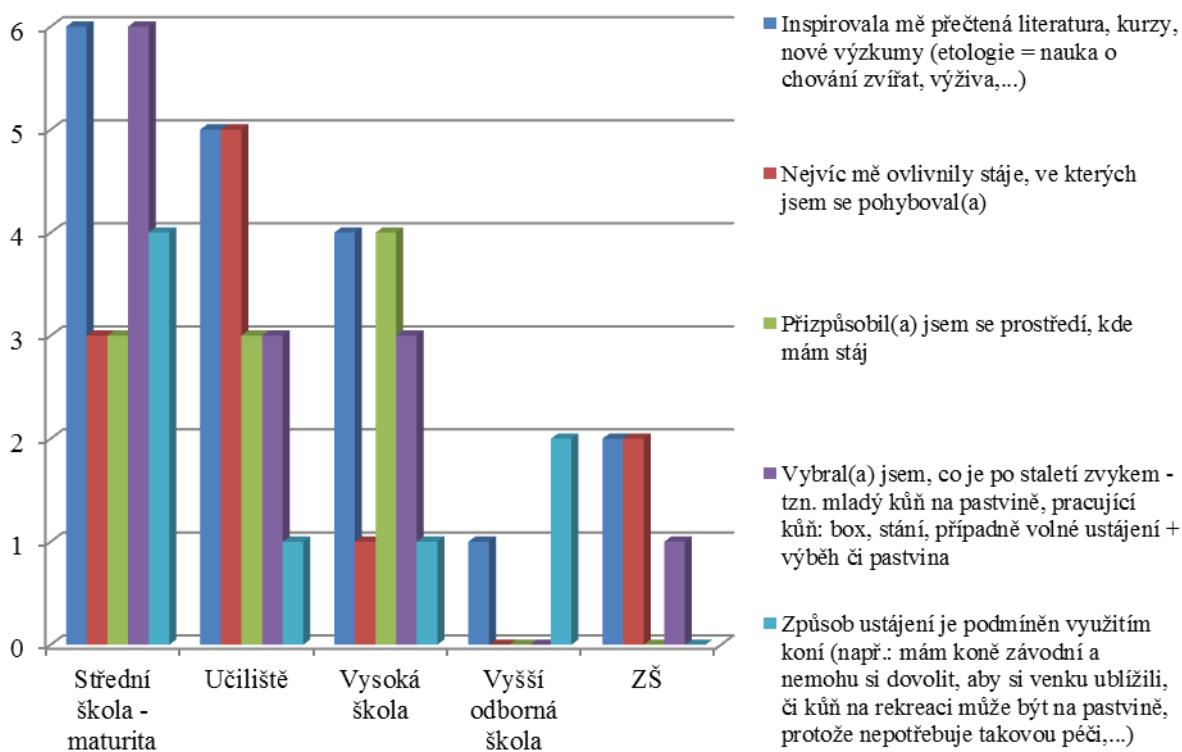
Oproti Královohradeckému kraji jsou mladí lidé více zastoupeni jako samostatná jednotka.



Strukturově lze hodnotit oba kraje jako velmi podobné v souvislosti s rozhodováním se a věkovou skupinou lidí.

## 5.19 Způsob výběru ustájení v závislosti na vzdělání člověka – Královehradecký kraj

LIX. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka



LX. – způsob výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka

Způsob výběru ustájení	Střední škola - maturita	Učiliště	Vysoká škola	Vyšší odborná škola	ZŠ	Řádkové součty
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	6	5	4	1	2	18
Nejvíce mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	3	5	1	0	2	11
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	3	3	4	0	0	10
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, stání, případně volné ustájení + výběh či pastvina	6	3	3	0	1	13
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	4	1	1	2	0	8
<b>Sloupcové součty</b>	<b>22</b>	<b>17</b>	<b>13</b>	<b>3</b>	<b>5</b>	<b>60</b>

H<sub>0</sub>: Způsob výběru ustájení koní a vzdělání člověka jsou závislé.

H<sub>A</sub>: Způsob výběru ustájení koní a vzdělání člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 104.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 16,87537

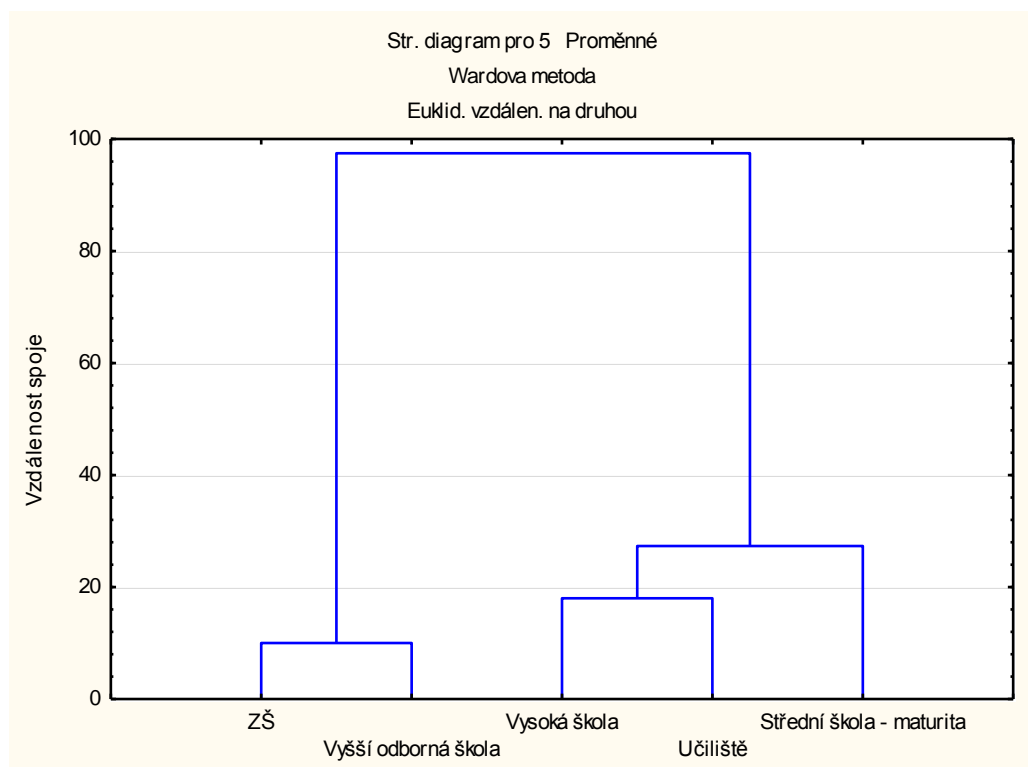
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (5-1) \cdot (5-1)} = \chi^2_{0,95; 16} = 26,29623$$

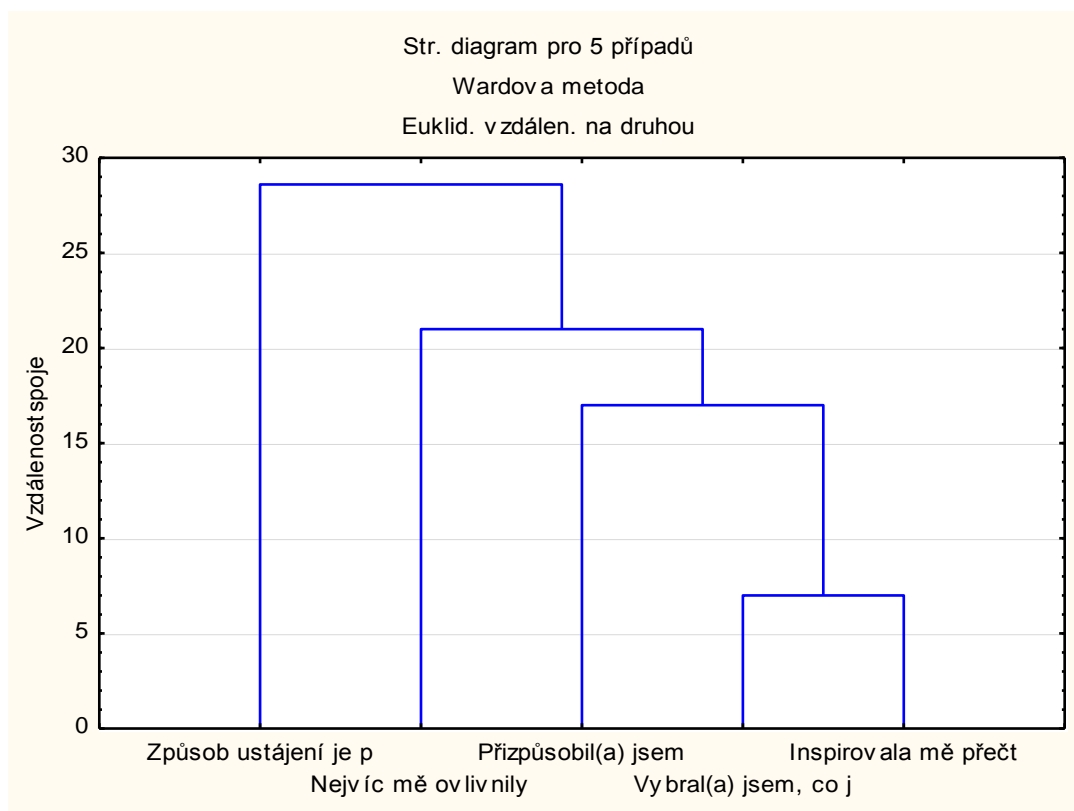
$$16,87537 < 26,29623$$

Hypotézu H<sub>0</sub> nezamítáme. Byl prokázán vztah mezi způsobem výběru ustájení a vzděláním člověka v Královéhradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

### LXI. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka



Vysoká škola a učiliště jsou si velmi podobné poměrem mezi inspirací literaturou a výběrem toho, co je po staletí zvykem. Naproti tomu respondenti ze střední školy vybrali tyto možnosti téměř v poměru 1:1.

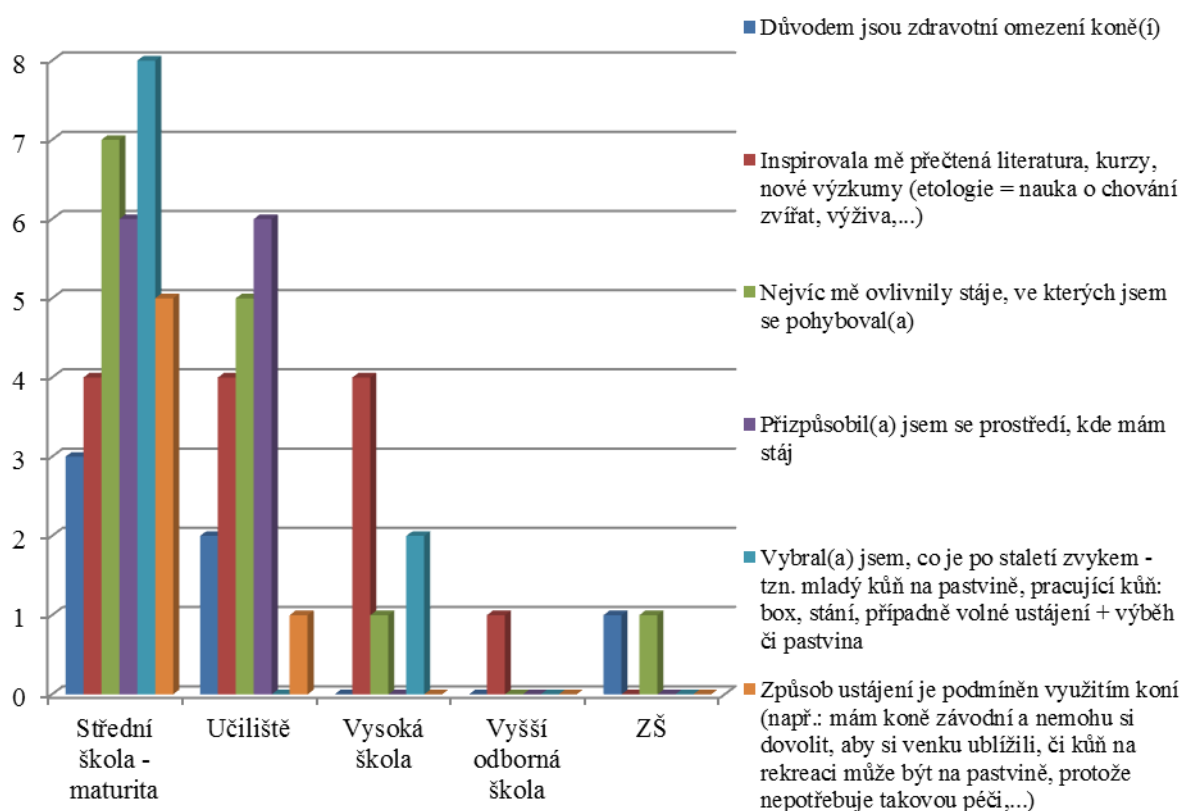


Inspirace přečtenou literaturou a etologií je si velmi blízká s tím, co je po staletí zvykem, pravděpodobně z důvodu četnosti odpovědí respondentů.



## 5.20 Způsob výběru ustájení v závislosti na vzdělání člověka – Pardubický kraj

### LXII. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka



### LXIII. – způsob výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka

Způsob výběru ustájení	Střední škola - maturita	Učiliště	Vysoká škola	Vyšší odborná škola	ZŠ	Řádkové součty
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	3	2	0	0	1	6
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	4	4	4	1	0	13
Nejvíce mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	7	5	1	0	1	14
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	6	6	0	0	0	12
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, stání, případně volné ustájení + výběh či pastvina	8	0	2	0	0	10
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	5	1	0	0	0	6
Sloupcové součty	33	18	7	1	2	61

$H_0$ : Způsob výběru ustájení koní a vzdělání člověka jsou závislé.

$H_A$ : Způsob výběru ustájení koní a vzdělání člověka jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 105.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 25,59618

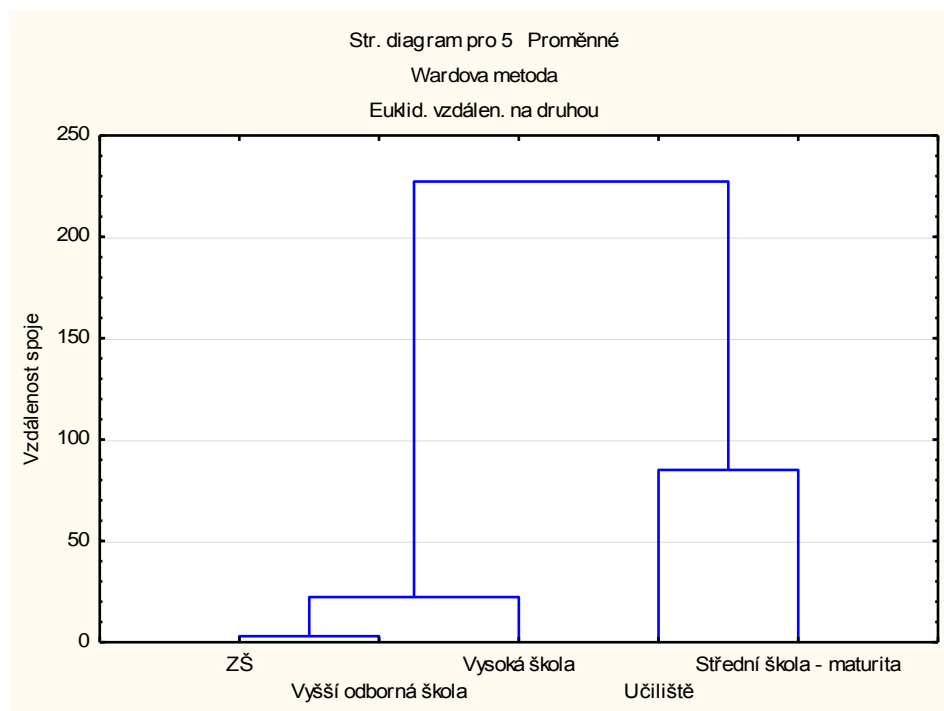
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (5-1) \cdot (6-1)} = \chi^2_{0,95; 20} = 31,41043$$

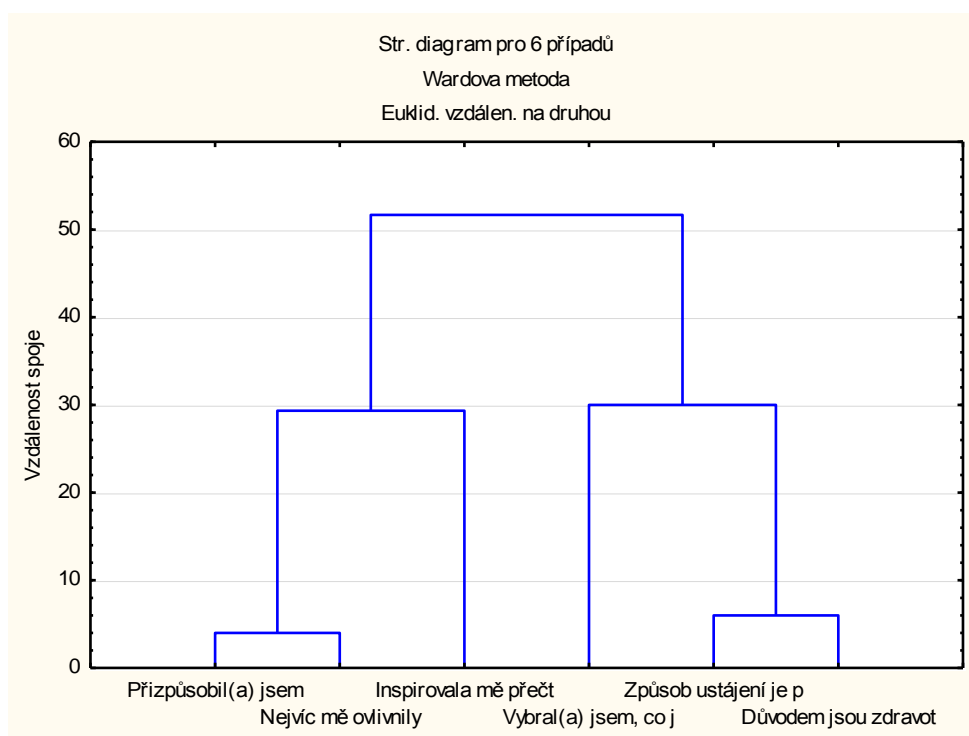
$$25,59618 < 31,41043$$

Hypotézu  $H_0$  nezamítáme. Byl prokázán vztah mezi způsobem výběru ustájení a vzděláním člověka v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

#### LXIV. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka



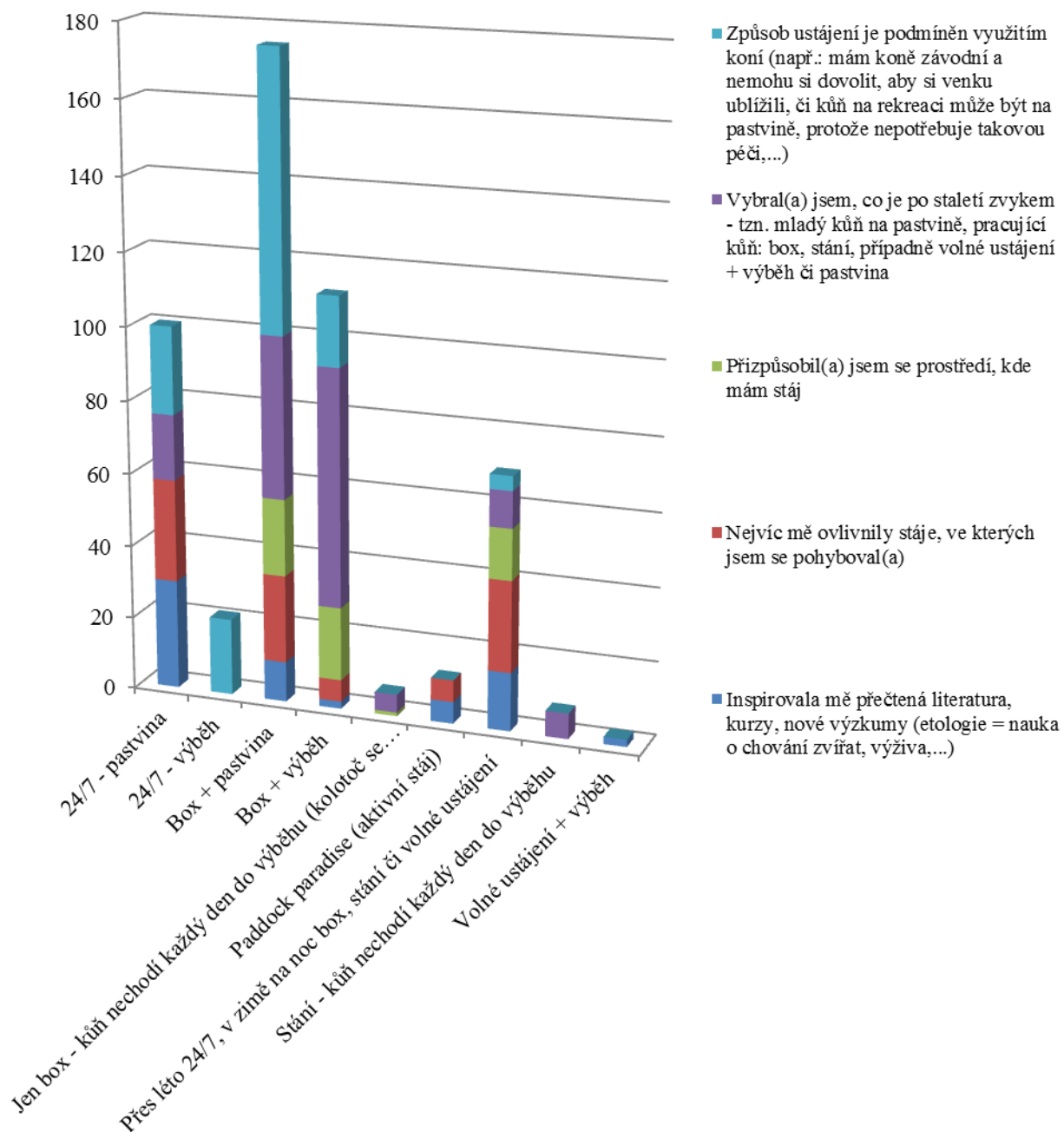
Rozdělení opět odpovídá skladbě respondentů.



Vytvoření dvou výrazných shluků je z hlediska sebevzdělání celkem očekávané. Při porovnání s grafem LXII. je inspirace literaturou nejvíce zastoupeným způsobem výběru u lidí vysokoškolsky vzdělaných a u středních škol a učilišť jen doplňuje ostatní výběry. Zatímco výběr vzhledem k využití koně je výraznější zejména u lidí s maturitním vzděláním.

## 5.21 Typ ustájení koní v závislosti na jeho způsobu výběru – Královehradecký kraj

LXV. – grafické znázornění typu ustájení koní v závislosti na způsobu jeho výběru



## LXVI. – typ ustájení koní a způsob výběru ustájení

Způsob výběru ustájení koní	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	30	0	11	2	0	6	16	0	2	67
<b>Nejvíce mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	28	0	24	6	0	6	25	0	0	89
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	0	0	21	20	1	0	14	0	0	56
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	18	0	44	65	5	0	10	7	0	149
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	24	21	75	19	0	0	4	0	0	143
Sloupcové součty	100	21	175	112	6	12	69	7	2	504

$H_0$ : Způsob výběru ustájení koní a typ ustájení jsou závislé.

$H_A$ : Způsob výběru ustájení koní a typ ustájení jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 106.

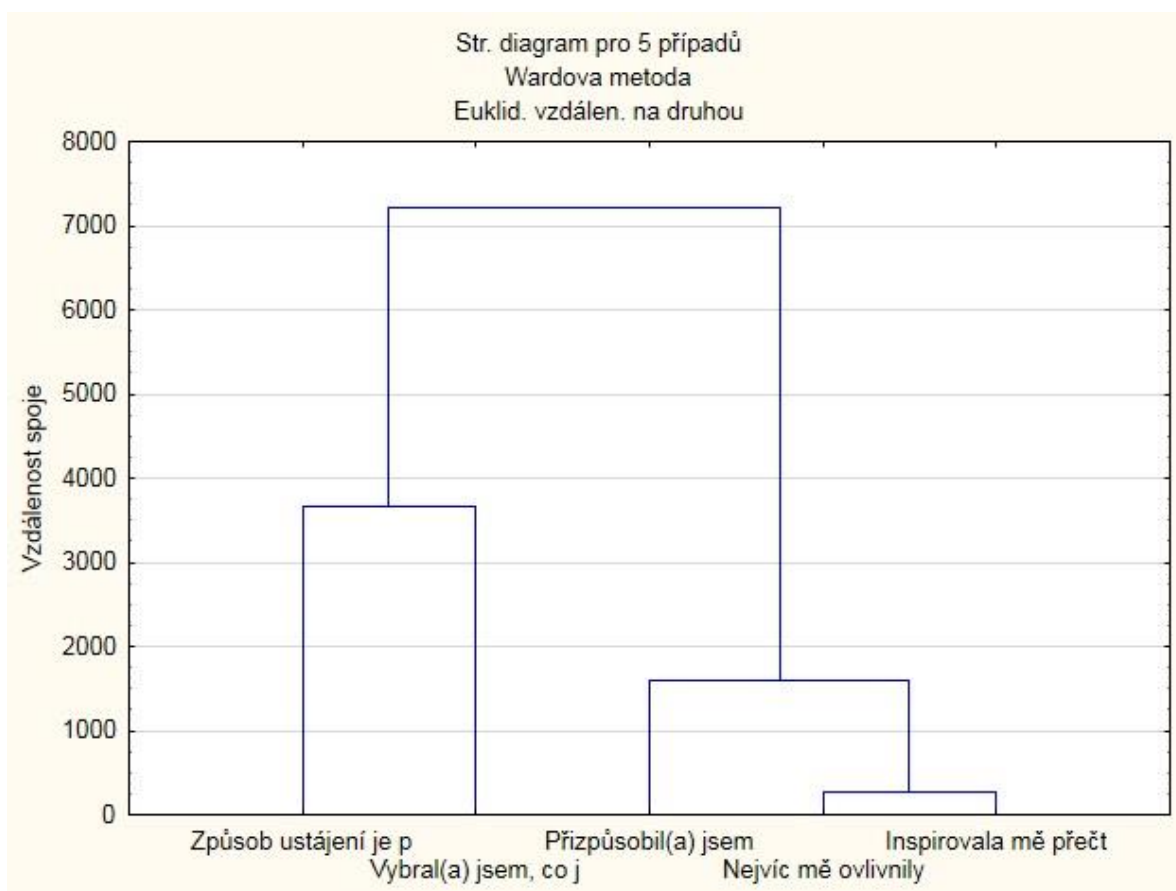
SOUČET TABULKY VÝRAZŮ      211,3753

STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (9-1) \cdot (4-1)} = \chi^2_{0,95; 20} = 36,41503$$

$$211,3753 < 36,41503$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi způsobem výběru ustájení a typem ustájení v Královehradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

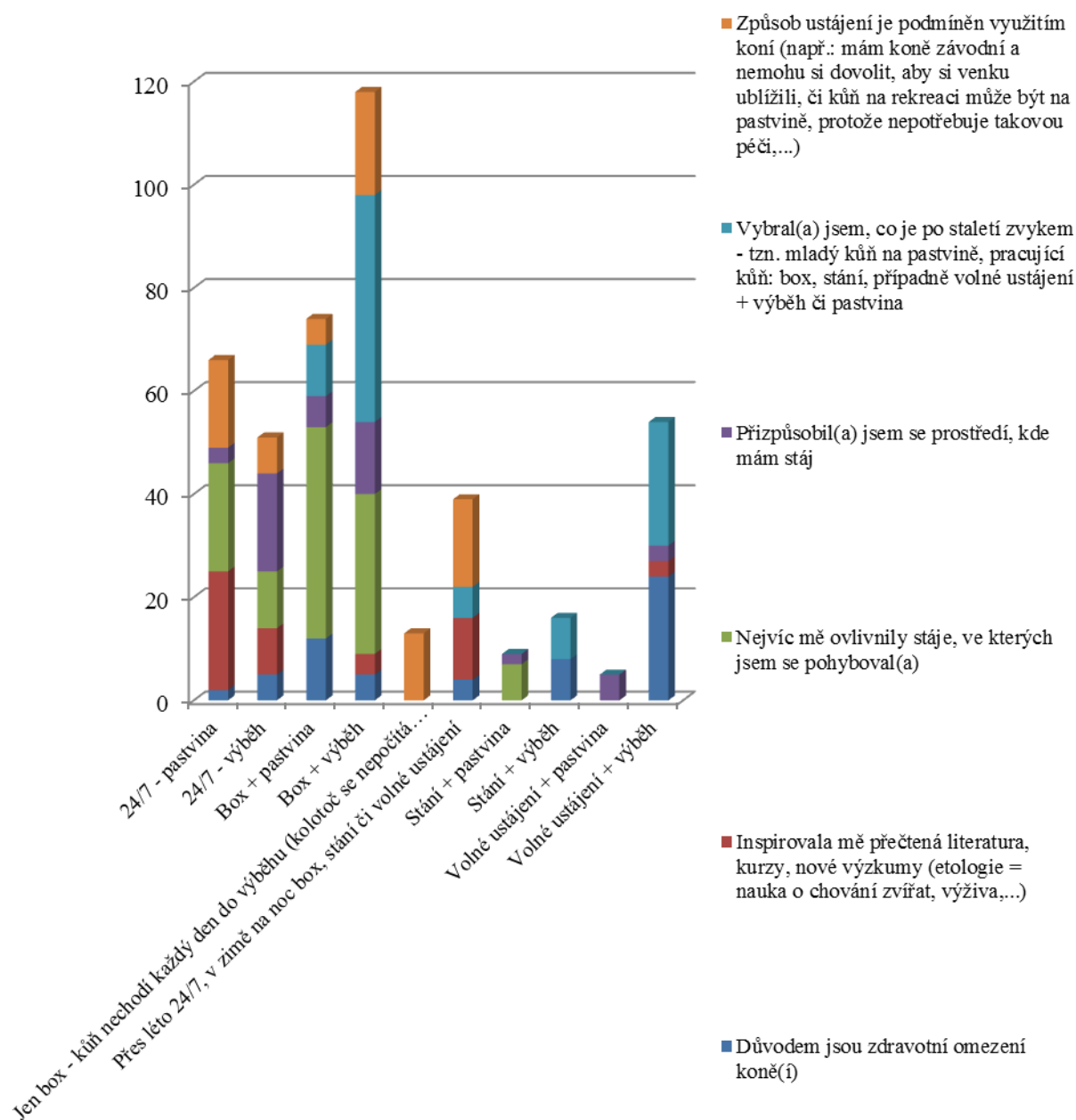


Respondenti jsou v podstatě rozděleni do dvou skupin, což nám ukazuje i tato shluková analýza.



## 5.22 Typ ustájení koní v závislosti na jeho způsobu výběru – Pardubický kraj

### LXVIII. – grafické znázornění typu ustájení koní v závislosti na způsobu jeho výběru





## LXIX. – typ ustájení koní a způsob výběru ustájení

Způsob výběru ustájení	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh	Řádkové součty
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	2	5	12	5	0	4	0	8	0	24	60
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	23	9	0	4	0	12	0	0	0	3	51
Nejvíce mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	21	11	41	31	0	0	7	0	0	0	111
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	3	19	6	14	0	0	2	0	5	3	52
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, stont, případně volné ustájení + výběh či pastvina	0	0	10	44	0	6	0	8	0	24	92
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	17	7	5	20	13	17	0	0	0	0	79
Sloupcové součty	66	51	74	118	13	39	9	16	5	54	445

$H_0$ : Způsob výběru ustájení koní a typ ustájení jsou závislé.

$H_A$ : Způsob výběru ustájení koní a typ ustájení jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 107.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 442,8874

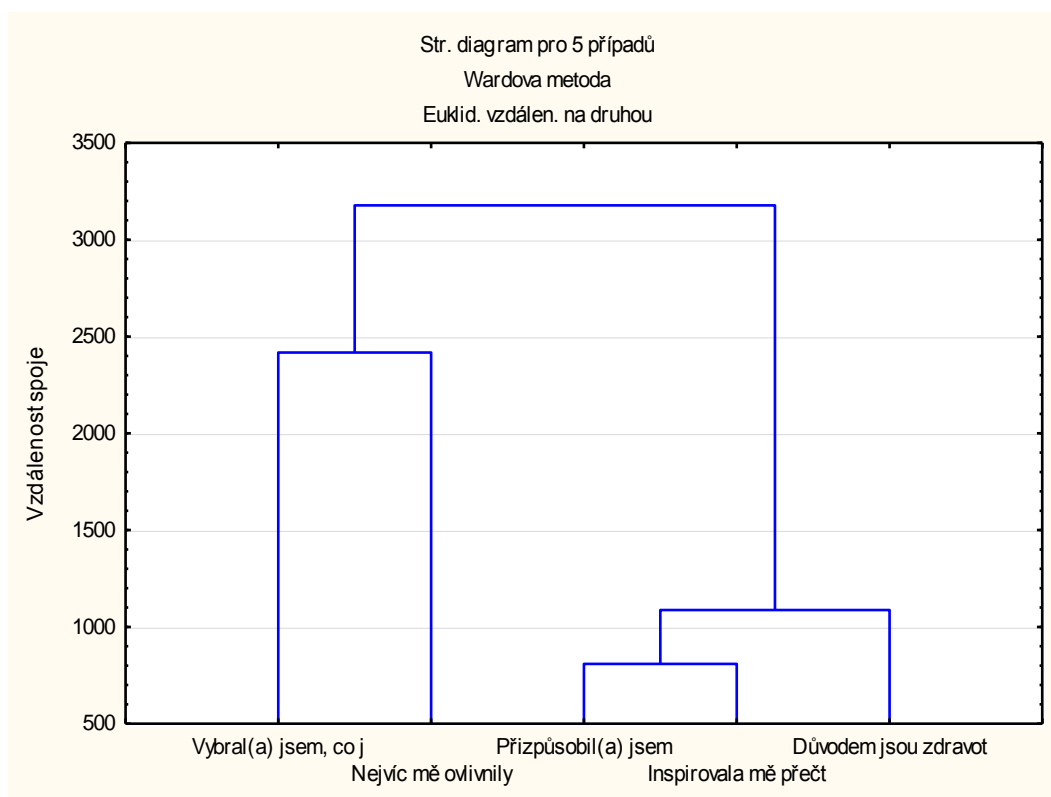
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (10-1) \cdot (6-1)} = \chi^2_{0,95; 45} = 61,65623$$

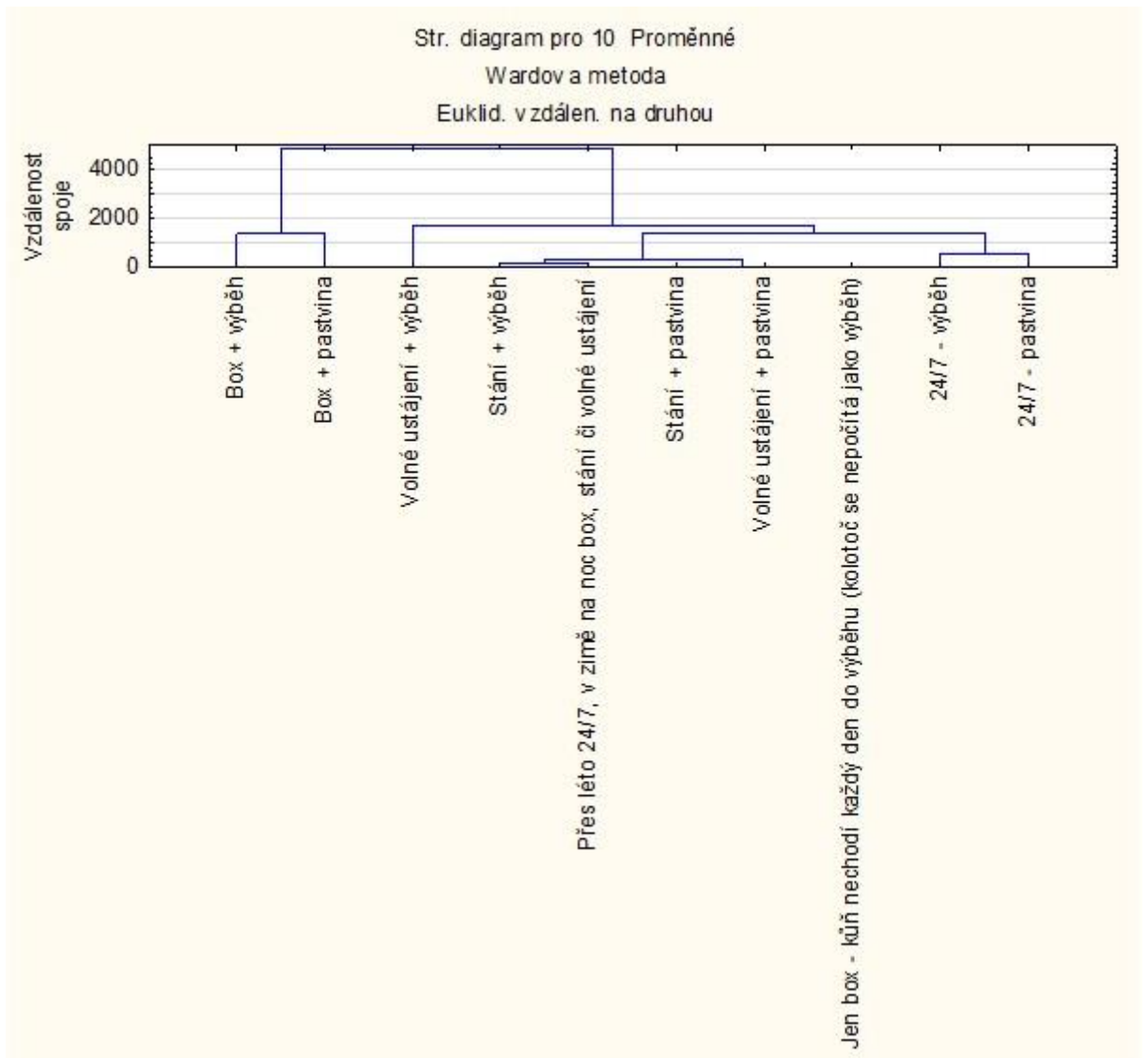
$$442,8874 < 61,65623$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi způsobem výběru ustájení a typem ustájení v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

## LXX. – Shluková analýza: typ ustájení koní v závislosti na způsobu jeho výběru



Vezmeme-li v úvahu, že předchozím výpočtem nebyla prokázána závislost, tak ze shlukové analýzy jasně vyplývá, že mezi jednotlivými odpověďmi jsou velmi malé podobnosti, neboť vzdálenosti mezi shluky jsou poměrně výrazné, přestože nějaké vazby byly nalezeny.



Opět, velmi podobně jako v Královehradeckém kraji jsou zde utvořeny tři samostatné skupiny, z nichž dvě mají na sebe poměrně blízkou technologickou návaznost a to box + výběh či pastvina a 24/7 výběh či pastvina.

## **5.23 Závislost mezi věkem koní a způsobem jejich ustájení – Královehradecký kraj**

Vzhledem k tomu, že nebyla prokázána závislost mezi věkem koní a všemi možnými způsoby ustájení, byly typy ustájení, do dalších dvou níže uvedených analýz, sloučeny do následujících logických skupin, dle jejich technologické podobnosti, a byla provedena nová analýza.

### **✓ 24/7**

- 24/7 – pastvina
- 24/7 – výběh
- Paddock paradise (aktivní stáj)
- Přes léto 24/7, v zimě na noc box, štont či volné ustájení

### **✓ stáj + venek**

- Box + pastvina
- Box + výběh
- Stání + pastvina
- Stání + výběh

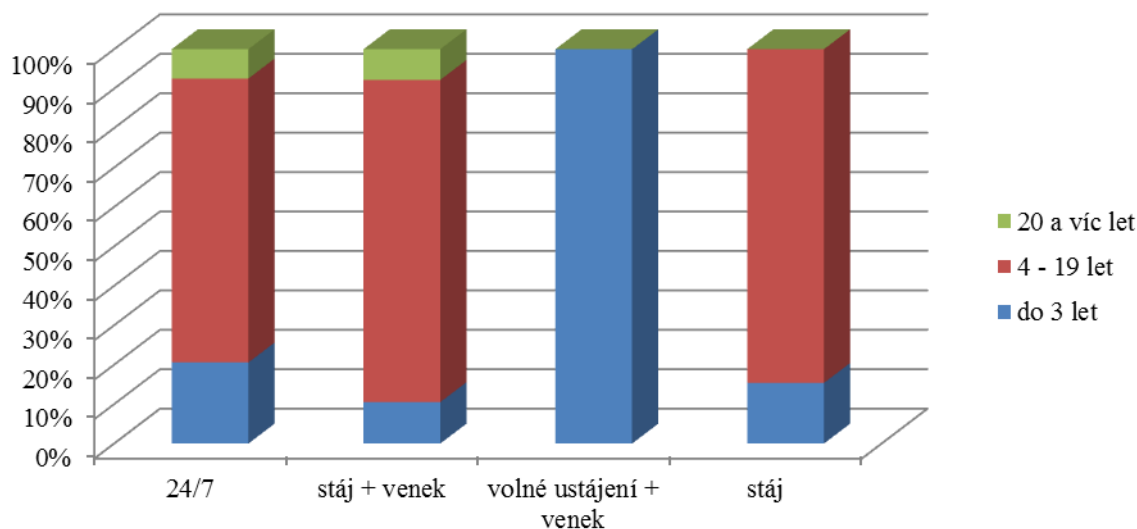
### **✓ volné ustájení + venek**

- Volné ustájení + pastvina
- Volné ustájení + výběh

### **✓ stáj**

- Jen box - kůň nechodí každý den do výběhu (kolotoč se nepočítá jako výběh)
- Stání - kůň nechodí každý den do výběhu
- Volné ustájení – kůň nechodí každý den do výběhu

### LXXI. - Grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem k jejich věkové kategorii



### LXXII. - Věkové kategorie koní a způsob jejich ustájení

věková kategorie koní	24/7	stáj + venek	volné ustájení + venek	stáj	řádkové součty
do 3 let	36	27	2	2	67
<b>4 - 19 let</b>	126	210	0	11	347
20 a víc let	13	20	0	0	33
sloupcové součty	175	257	2	13	447

$H_0$ : Způsob ustájení koní a věková kategorie koní jsou závislé.

$H_A$ : Způsob ustájení koní a věková kategorie koní jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 108.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ      20,79299731

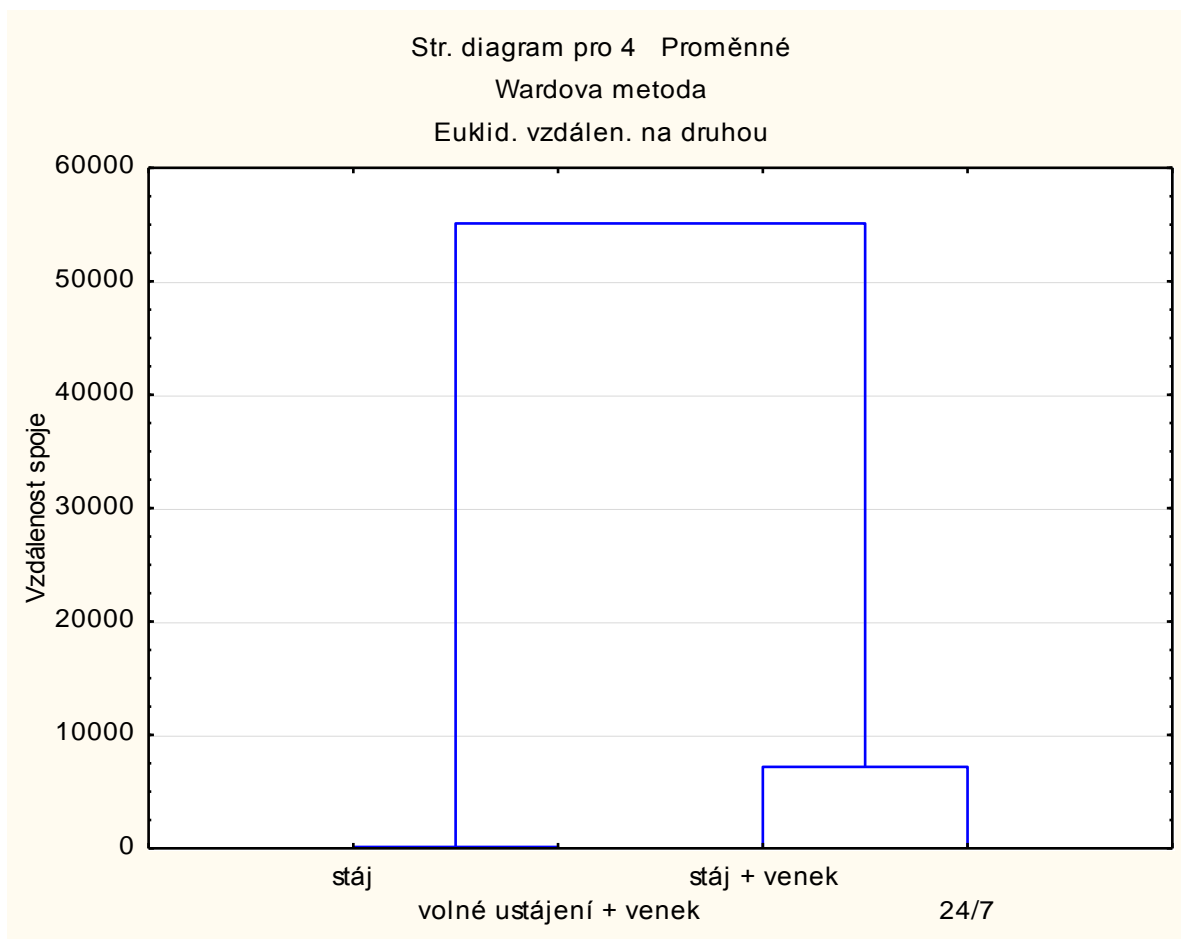
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (4-1) \cdot (3-1)} = \chi^2_{0,95; 6} = 12,59158724$$

$$20,79299731 < 12,591587243$$

Hypotézu  $H_0$  zamítáme. Nebyl prokázán vztah mezi způsobem ustájení a věkovou kategorií koní v Králověhradeckém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

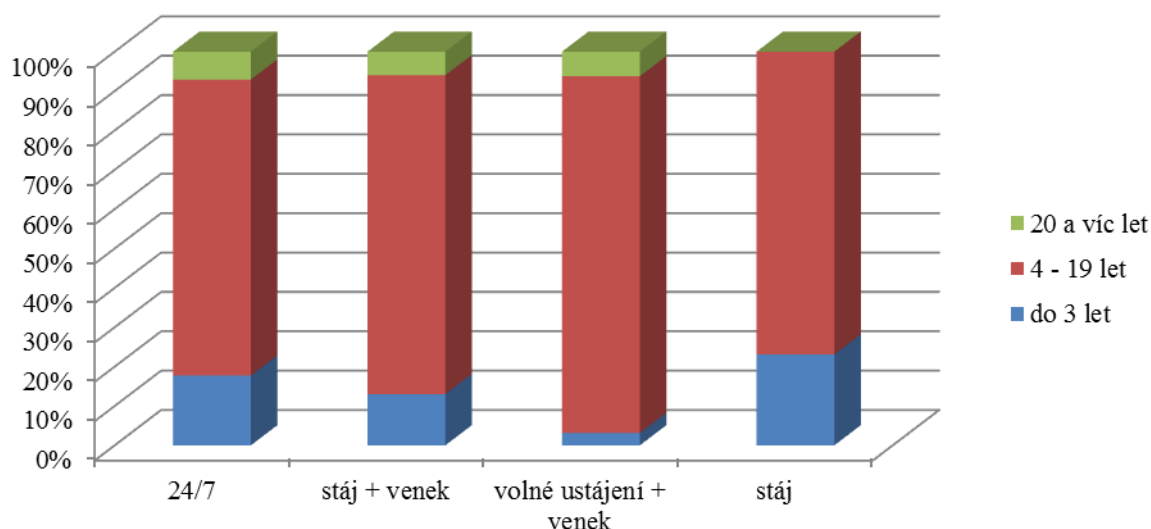
### LXXIII. - Shluková analýza: typ ustájení koní v závislosti na jejich věkové kategorii



Již z grafu LXXI. je patrná nevyvážená skladba jednotlivých věkových kategorií, čemuž odpovídá i výsledný shluk, z důvodu velkých vzdáleností mezi skupinami.

## 5.24 Závislost mezi věkem koní a způsobem jejich ustájení – Pardubický kraj

LXXIV. - Grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem k jejich věkové kategorii



LXXV. - Věkové kategorie koní a způsob jejich ustájení

věková kategorie koní	24/7	stáj + venek	volné ustájení + venek	stáj	řádkové součty
do 3 let	25	24	1	3	53
<b>4 - 19 let</b>	106	149	29	10	294
20 a víc let	10	11	2	0	23
sloupcové součty	141	184	32	13	370

H<sub>0</sub>: Způsob ustájení koní a věková kategorie koní jsou závislé.

H<sub>A</sub>: Způsob ustájení koní a věková kategorie koní jsou nezávislé.

Pomocné výpočty v příloze 109.

SOUČET TABULKY VÝRAZŮ 6,74034222

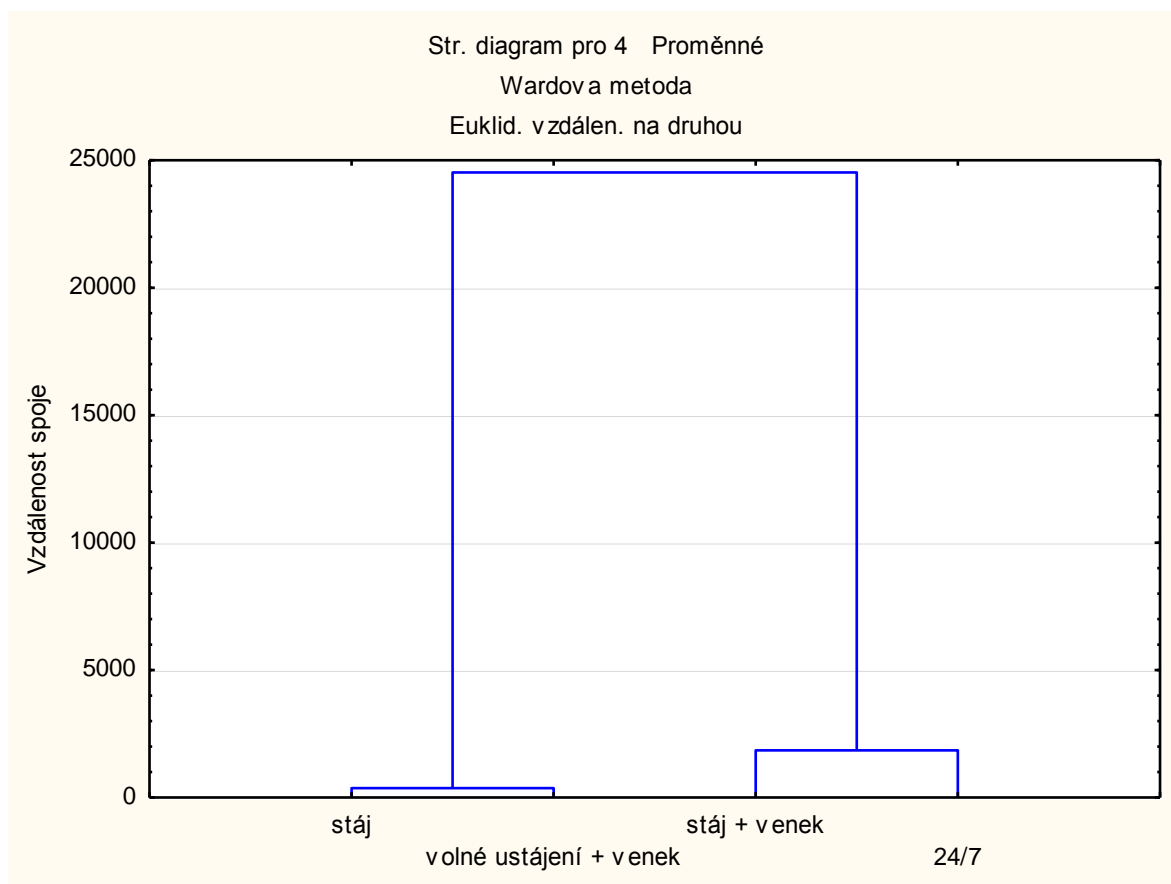
STUPNĚ  $\chi^2$

$$\chi^2_{(1-\alpha); (r-1) \cdot (s-1)} = \chi^2_{0,95; (4-1) \cdot (3-1)} = \chi^2_{0,95; 6} = 12,5915872$$

$$6,74034222 < 12,5915872$$

Hypotézu H<sub>0</sub> nezamítáme. Byl prokázán vztah mezi způsobem ustájení a věkovou kategorií koní v Pardubickém kraji na hladině významnosti  $\alpha$  5%.

## LXXVI. - Shluková analýza: typ ustájení koní v závislosti na jejich věkové kategorii

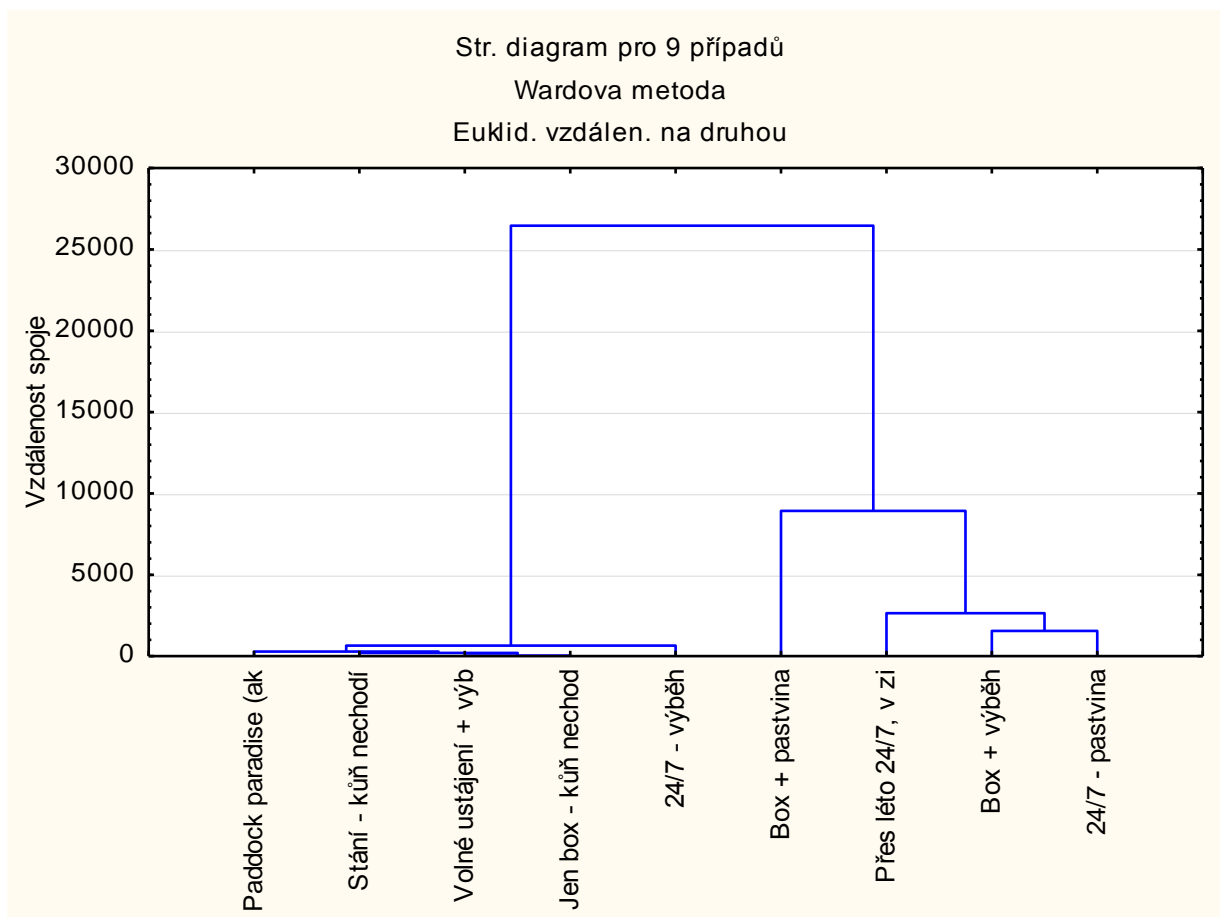


Ačkoli výsledky shlukových analýz v porovnání s Královéhradeckým krajem vypadají podobně, vzdálenosti u tohoto kraje jsou mnohonásobně větší. Nicméně, z důvodu rovnoměrnějšího zastoupení jednotlivých věkových skupin v různých typech ustájení, byla prokázána závislost mezi určenou věkovou skupinou koní a systémem ustájení.



## 5.25 Shluková analýza: Typ ustájení v závislosti na pohlaví, využití a plemenu koní – Královehradecký kraj

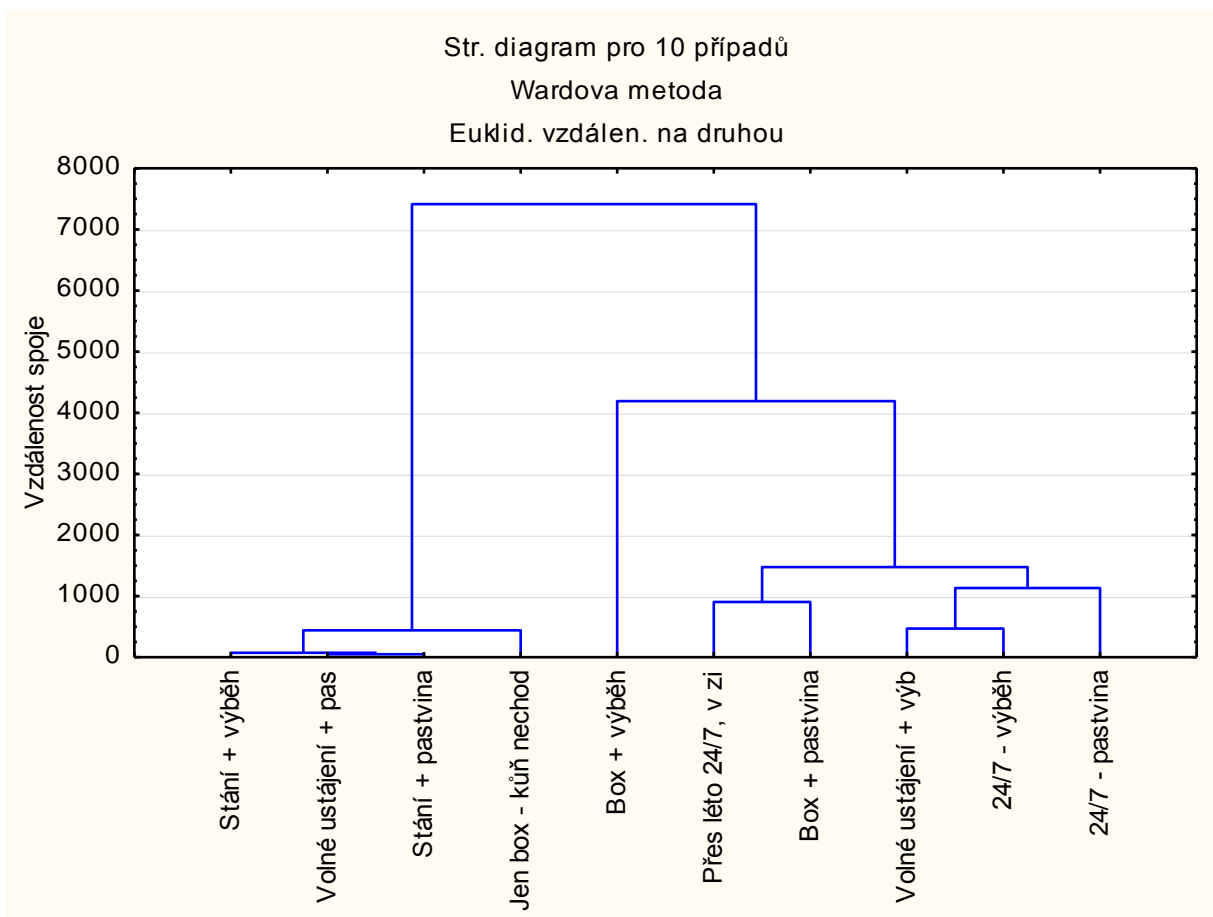
LXXVII.



Z porovnání s předchozími analýzami typu ustájení a - pohlaví, využití i plemene, jasně vyplývá, že všechny tvoří velmi podobné shluky. Zejména shluk - box + pastvina, režim přes léto 24/7,..., box + výběh a 24/7 pastvina, je stále se opakující soustavou. Z toho je patrné, že žádný z výše uvedených faktorů, a dokonce ani všechny dohromady, nemají na typ ustájení rozhodující vliv, čímž se jen potvrzují výsledky předchozích výpočtů.

## 5.26 Shluková analýza: Typ ustájení v závislosti na pohlaví, využití a plemenu koní – Pardubický kraj

LXXVIII.

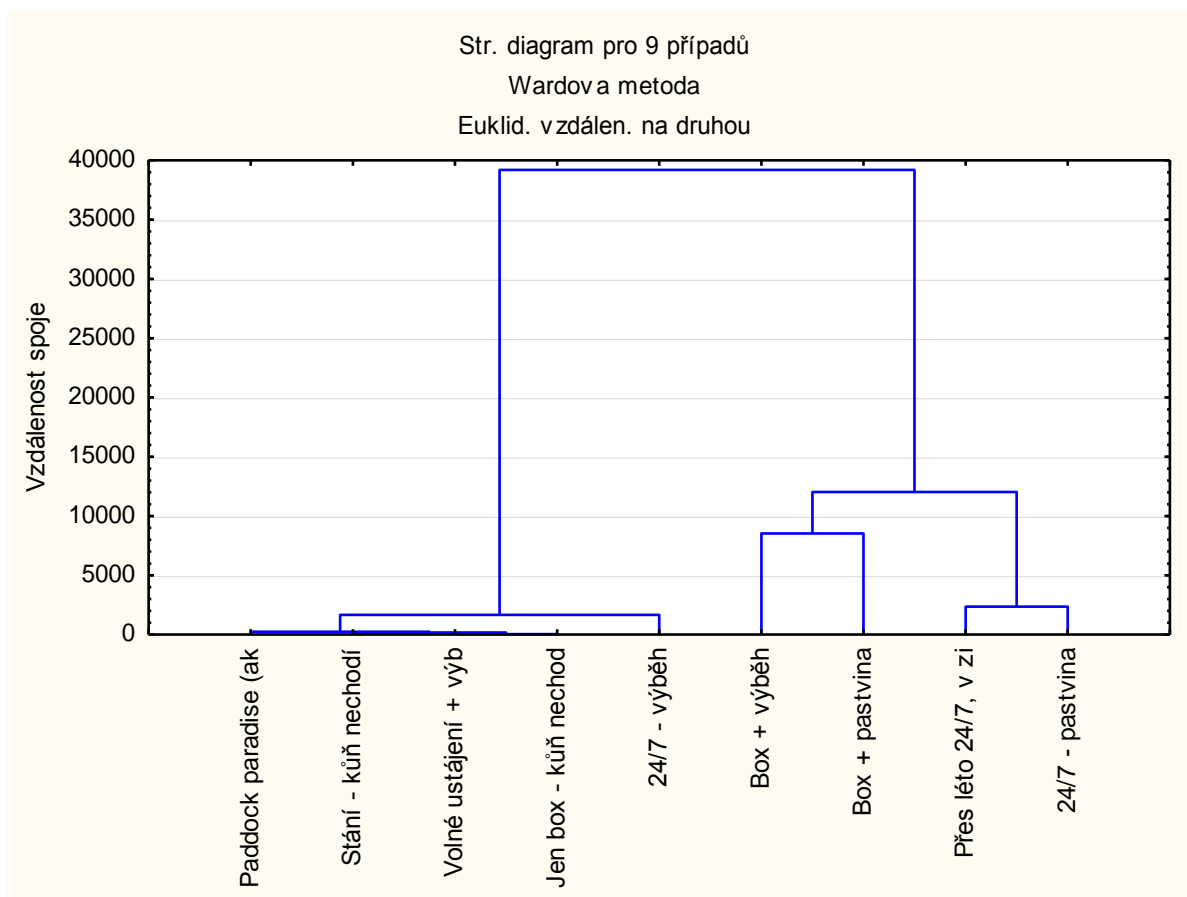


Zde jsou jasně oddělené typy ustájení s podobným technologickým řešením. Box + výběh zde zaštiťuje ostatní, protože je jednoznačně nejpoužívanějším ustájením. Dvojici tvoří režim přes léto 24/7, ... s box + pastvinou, kterou charakterizuje jak použití boxu, tak využívání pastviny. Vedle je zobrazena dvojice výběhového způsobu ustájení, nad kterým je ještě pastvina, jež má s volným ustájením a výběhem společnou mentalitu chovu – volnost. Levý velký shluk je pak tvořen specifickými a obecně méně volenými způsoby ustájení.

Z této shlukové analýzy jasně plyne, že člověk volí charakter ustájení (pastvina či výběh a svoboda či oddělování), konkrétní systém stáje je pak pravděpodobně důsledkem náhodné souhry okolností, než systematického výběru.

## 5.27 Shluková analýza: typ ustájení v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka – Královehradecký kraj

LXXIX.



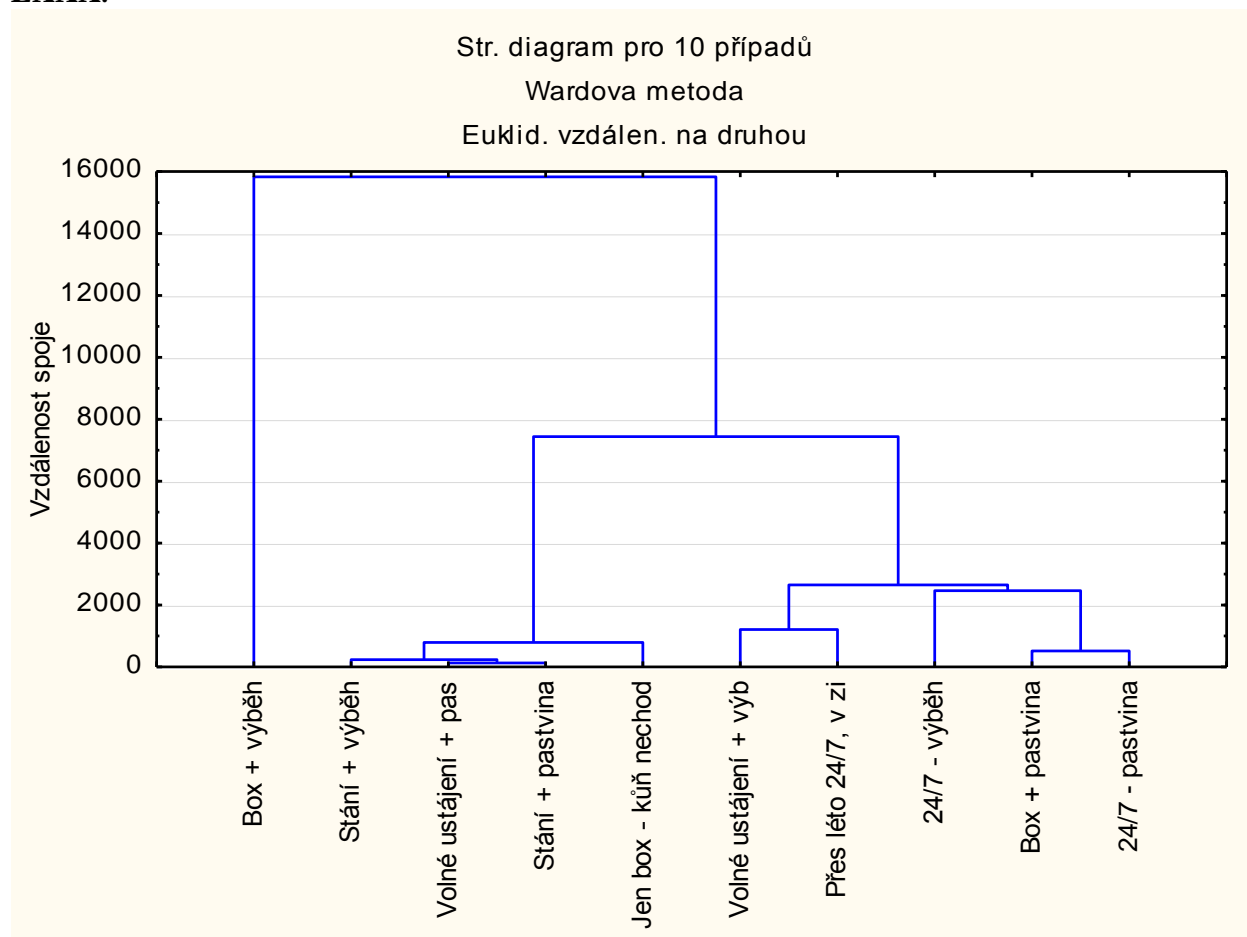
Stejně jako v předchozí analýze i zde jsou shluky tvořeny podobným způsobem, což potvrzuje filozofii výběru ustájení zmíněnou výše.

Napravo je dvojice charakterizována boxy a druhá dvojice, kterou spojuje pastvina.

Vlevo leží méně rozšířené způsoby ustájení, jako je Paddock paradise, jež je velmi konfrontovaným tématem, stejně tak výběhové chovy nejsou příliš sympatické veterinářům a obecně kontrolorům welfare, dále ustájení bez možného pobytu venku naopak vyžaduje velkou starost ze strany ošetřovatele, neboť kůň si sám prostě pohyb nezajistí.

## 5.28 Shluková analýza: typ ustájení v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka – Pardubický kraj

LXXX.

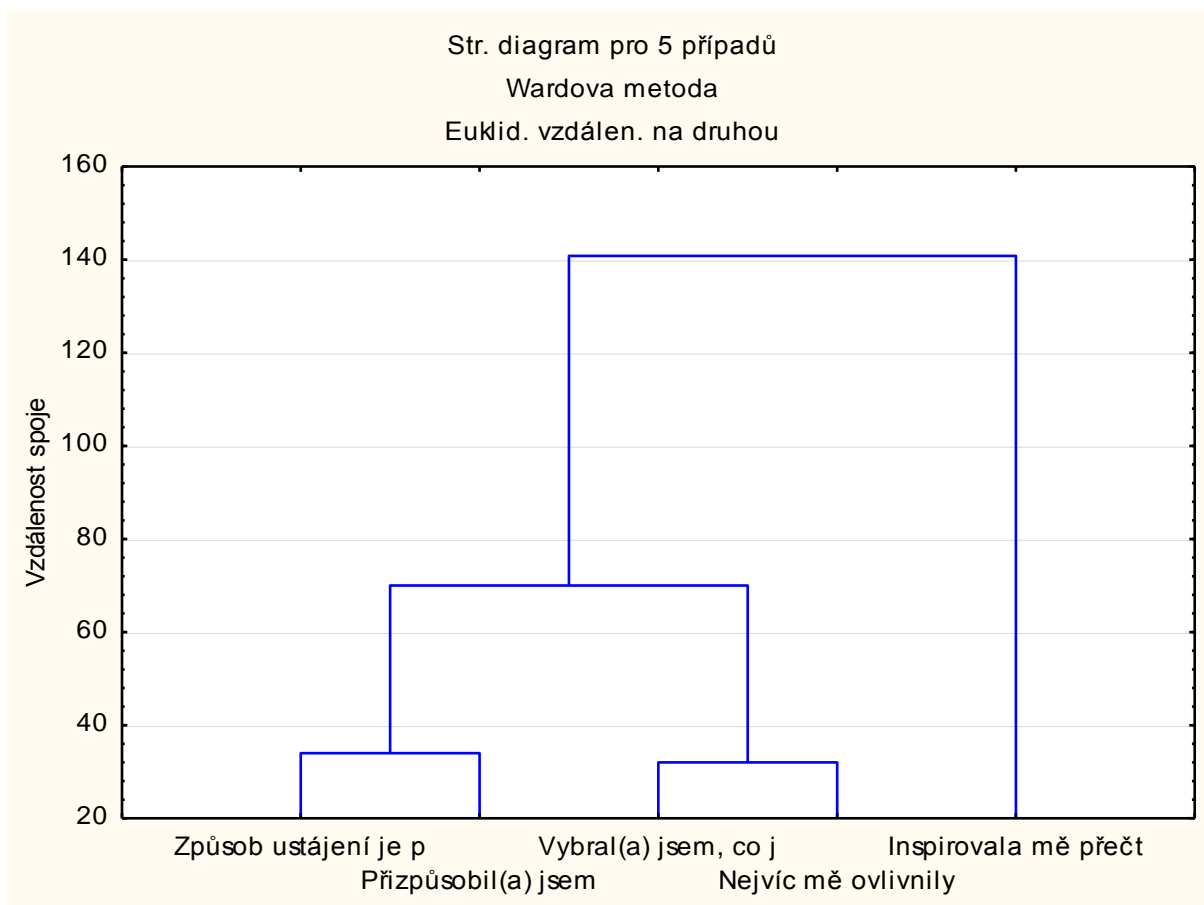


V Pardubickém kraji je box + výběh absolutně nejpreferovanějším způsobem ustájení, a leží tak nad všemi shluky.

Na druhou stranu zde již není tak patrná blízkost filozofie mezi dvěma sousedícími shluky, jako tomu je v sousedním kraji. Naopak, toto rozdělení působí v souvislostech až chaoticky.

**5.29 Shluková analýza: výběr způsobu ustájení koní v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka – Královehradecký kraj**

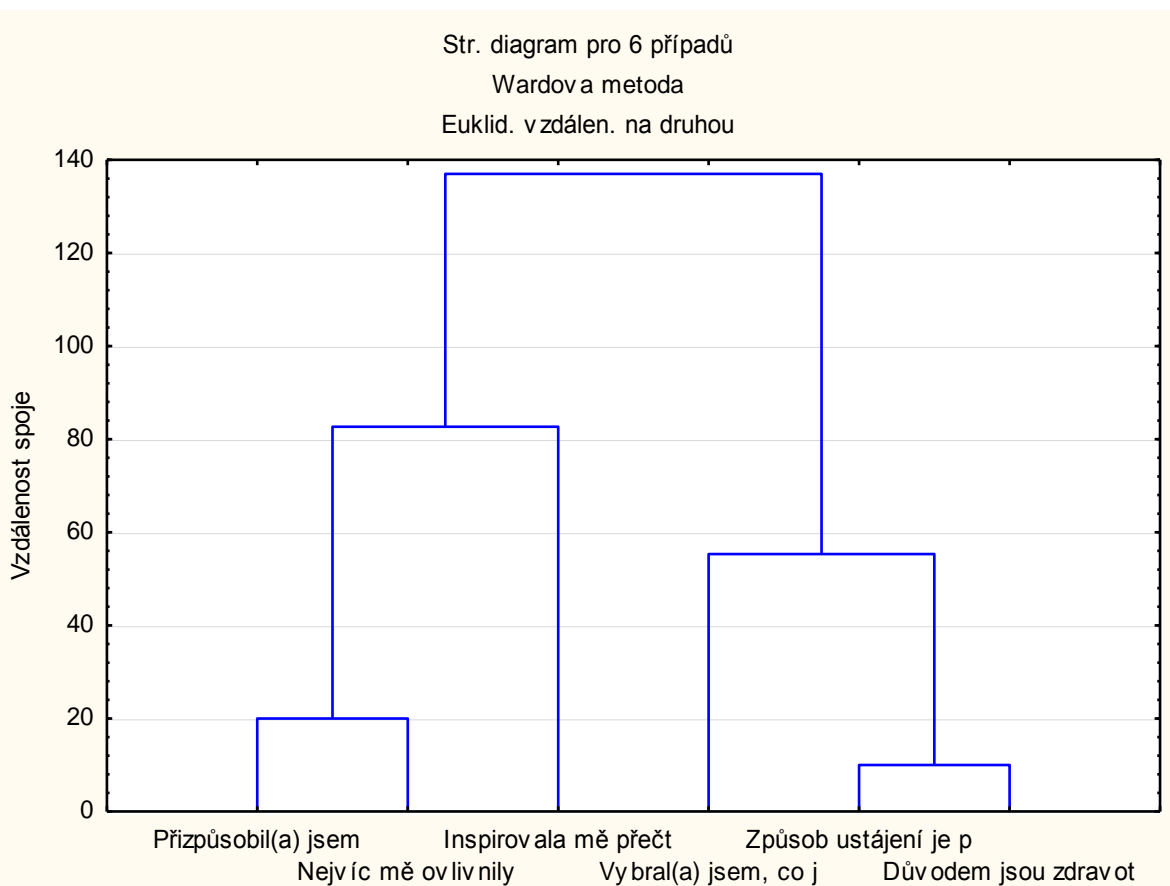
LXXXI.



V poslední době jsou lidé obecně otevřenější k novým informacím, což se projevilo i v této shlukové analýze, kdy inspirace literaturou protíná absolutně všechny skupiny lidí. Dále jsou zde relativně stejně vypadající shluky, přičemž jeden z nich je obecně inspirován stájemí, druhý koňmi samotnými.

### 5.30 Shluková analýza: výběr způsobu ustájení koní v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka – Pardubický kraj

LXXXII.



Tato analýza je rozdělena na dvě skupiny shluků, kdy jeden je zaštitěn inspirací literaturou a druhý shluk je prolnut výběrem toho, co je zvykem. Což je obrovský rozdíl oproti Královehradeckému kraji.

## 6 Diskuze

Do práce byla zpracována data z 54 stájí Královehradeckého a 54 stájí Pardubického kraje, celkem tedy od 108 respondentů, z nichž naprostá většina ustájení i nabízí. Základní statistický soubor tak čítá 817 koní. Dotazované stáje byly velmi různorodé, co do počtu koní, tak způsobu ustájení i pestrosti plemen se širokou škálou věku a využití, ačkoli koně chovaní v hřebčinech - Kladruby nad Labem a Slatiňany, zcela záměrně do práce zahrnuti nebyli, v Královehradeckém kraji žádné podobné hřebčiny nejsou, takže další práce s těmito daty by hodně zkreslila výsledek.

Již Musil (1925) uvádí, že způsob ustájení koní vždy závisel na mnoha faktorech, jako je plemeno koní, jejich využití či vnější prostředí. Všechny tyto vlivy proto byly do studie zahrnuty.

Při následném statistickém vyhodnocování závislostí: ustájení – plemeno, ustájení – využití koně, ustájení – pohlaví koně a ustájení – věk koně, nebyla ani v jednom kraji prokázána nebyla. Tato skutečnost bohužel nekorresponduje s tvrzením Vasilenkové, která doporučuje, že je třeba rozlišit, pro které druhy koní je ten, který způsob ustájení vhodný, a to mimo jiné i vzhledem k jejich využití.

Nicméně ve shlukových analýzách lze u koní závodně sportujících v Královehradeckém kraji nalézt převažující preferenci pro boxové ustájení s výběhem či pastvinou, výjimku tvoří koně závodící ve vytrvalosti. To je v souladu se zjištěním Vasilenkové, že se právě boxové ustájení využívá převážně pro jezdecké koně nebo koně jinak sportovně využívané, protože jim nabízí možnost nerušeného odpočinku.

Naproti tomu v kraji Pardubickém jsou někteří závodní drezurní koně ustájení v režimu 24/7 – výběh.

Dříve běžně využívané, v posledních letech často odsuzované, stání je překvapivě také nemálo zastoupeno, ačkoli se objevuje i pro jinak využívané koně, nejen pro koně tažné. Vysvětlením může být tvrzení Zinka (2008), který uvádí, že přestože není z pohledu welfare tento typ ustájení příliš vhodný, za určitých okolností může řešit problém s nedostatkem ustajovacích míst.

Na druhou stranu, v Královehradeckém kraji jsou na stání bez možnosti pastviny, dokonce i výběhu, umístění i mladí koně, což je v přímém rozporu s doporučením Stenitze (1957), jež

pastevnímu porostu pro mladé koně přičítá, včetně kladného působení neomezeného pohybu na funkční činnost organismu, i příznivé působení travního porostu na fyziologii trávení.

Podle mého názoru je obecně ustájení koní bez možnosti volného pohybu venku jistým krokem zpět, protože jak uvádí Vočadlo (1914), již v té době se pro vzácné koně (myšleno jezdecké) venku při konírnách upravovaly místa k proběhnutí, mnohdy pro každého koně zvlášť, oddělena živým plotem nebo tyčevinou.

Ovšem současným obecně rozšířeným trendem je návrat k přírodě, takže se rozšiřují počty koní chovaných pastevně, na čemž se také shodují Vasilenková a Watts (2011). Nicméně se zvyšováním počtu koní ustájených pastevně, roste i počet koní obézních a postižených laminitidou. Přičemž mezi nejnáchylnější koně patří plemena, původně z drsných podmínek – shetlandi, huculové, haflingové, fjordi a pony obecně, uvádí Watts (2011). Tuto skutečnost potvrdil i výzkum, protože u respondentů absolutně nelze prokázat rozdíl v ustájení ani mezi pony plemeny a velkými teplokrevnými koňmi v žádném z krajů.

Zajímavostí je rozdíl mezi kraji ve Shlukové analýze: ustájení – pohlaví koně, kde v Královehradeckém si jsou blíží valach a hřebec, a v kraji sousedním je větší podobnost v systému ustájení u klisny s valachem.

Obecně lze říci, že je nutno souhlasit s Websterem (2009), který klade největší důraz na vzdělání a tvrdí, že nám pomáhá porozumět potřebám zvířat, která se vždy snaží usilovně zvládnout situaci.

V obou krajích byla totiž prokázána závislost mezi vzděláním člověka a způsobem výběru ustájení. Z výzkumu vyplývá, že nemalou roli hraje inspirace přečtenou literaturou a etologií koní, přičemž tato skutečnost je nejvýraznější u lidí se středoškolským vzděláním, kterých bylo mezi respondenty zároveň nejvíc. V Královehradeckém kraji tuto možnost zvolilo zhruba stejně středoškoláků, stejně jako variantu ustájení takového, jaké se po staletí nezměnilo – to znamená mladý kůň na pastvině a pracující kůň je umístován do boxů či na stání, s případnou možností výběhu či pastviny.

Naopak ve druhém kraji nejvíc lidí tohoto vzdělání vybralo to, co je po staletí zvykem a další nejčastěji volenou variantou byly zkušenosti nasbírané z předchozích stájí.

Inspirace literaturou je potom nejdůležitější pro lidi vysokoškolsky vzdělané v Pardubickém kraji.



Závislost v obou krajích byla také zjištěna mezi pohlavím člověka a způsobem výběru ustájení, která mimo jiné potvrzuje předchozí tvrzení, neboť lidé z Královehradeckého kraje obecně nejvíce preferovali výběr podle zvyku a následně inspiraci literaturou. Naopak v Pardubickém kraji převládla jednoznačně literatura.

Na druhou stranu, co se týče věku lidí a způsobu výběru ustájení, závislost prokázána nebyla.

Tento výsledek je zcela logický v návaznosti na samotný vývoj civilizace a politické situace, což je v souladu s tvrzením Farkové (2009), která prezentuje jako velice výrazný faktor společenských proměn celkovou transformaci společnosti po roce 1989, jež není doposud ukončena. Změna se dotkla i soustavy hodnot, postojů a přesvědčení, ovšem tato společnost s sebou nese také přizpůsobení se všemi důsledky.

Dříve také bohužel nebylo příliš podporováno cestování, ani samostatné vzdělávání, takže zkušenosti byly předávány z generace na generaci. Dnes již tomu tak není, mladí lidé mají mnoho příležitostí se vzdělávat a seberealizovat, na druhou stranu často je to průběh zcela prostý zařazení tradičních způsobů a mnohaletých zkušeností, což znázorňuje Shluková analýza v Pardubickém kraji. Avšak i mezi staršími lidmi je obliba rozšiřování si svých obzorů, na druhou stranu ne všichni lidé jsou ochotni měnit své dlouhodobé návyky.

Velmi zajímavé je zjištění, že ačkoliv mezi způsobem výběru ustájení a ustájením samotným závislost prokázána nebyla, v Pardubickém kraji se objevuje trend výběru režimu 24/7 – pastvina a přes léto 24/7, v zimě na noc box, stání či volné ustájení na základě inspirace přečtenou literaturou, což je potvrzením vysvětlení pojmu učení, jak ho definuje Kosíková (2011). Na druhou stranu u boxu + výběh či volného ustájení + výběh byla nejčastěji zvolena možnost vlivu zkušeností z přechozích stájí a společně s boxem + pastvinou jsou zároveň vybírány nejčastěji jako po staletí nejtypičtější variantu.

V Královehradeckém kraji takovéto rozdíly nejsou a všechny typy ustájení ovlivňují téměř všechny způsoby výběru.

Avšak v průběhu sběru dat a při rozhovorech s respondenty se ukázalo, že obecně klesá odborná erudovanost majitelů, což je v souladu s názory uvedenými v Koncepci koní v České republice. Jak je již uvedeno v metodice, ve vytvořeném dotazníku bylo nutné použít slovo štont, protože někteří respondenti nesprávně pochopili význam slova stání i vazné ustájení. Mezi další nutné úpravy patřilo bližší vysvětlení slov pastvina a výběh.

Právě Webster (2009) zdůrazňuje, že pouze člověk je tím, kdo rozhoduje o kvalitě života zvířat. Upozorňuje na skutečnost, že člověk by neměl vnímat kvalitu života zvířat tak, jak ji cítí sám, ale tak, jak ji vnímají zvířata. Autor tudíž vychází nejen ze zdravého rozumu, také však z etologických a zootechnických znalostí.

Z tohoto důvodu byla zvolena základní hypotéza, že nedodržování tzv. technologické návaznosti, jež je poměrně časté, má negativní vliv na chované koně a že chovatelé obecně preferují více tradiční způsob ustájení koní - mladí koně vyrůstají na pastvinách a koně pracující respektive sportující jsou umístěni do boxů či na stání s případnou omezenou možností výběhu, či pastviny.

Ačkoli při vhodné úpravě dat byla vypočítána existující závislost mezi věkem koní a způsobem ustájení v Pardubickém kraji, základní hypotézu přijmout v tomto směru nelze, což vyplývá z grafů - v tomto kraji jsou mladí koně umísťováni do stejných technologických systémů, jako koně starší. Výjimku tvoří Královehradecký kraj, kde je většina mladých koní ve volném ustájení s výběhem či pastvinou.

Následné hromadné shlukové analýzy v podstatě znovu potvrdily výsledky analýz jednotlivých, neboť v Královehradeckém kraji se projevil trend 4 typů ustájení – box + výběh či pastvina a 24/7 – pastvina nebo jen přes léto a v zimě na noc box, stání či volné ustájení. S tím, že se lidé v tomto kraji rozhodují zejména podle toho, zda chtějí box či ne, případně jestli se přikloní k variantě, kterou znají z předchozí stáje nebo vyberou to nejlepší pro koně. V sousedním kraji jsou lidé v podstatě rozděleni do dvou výrazných skupin, jedni, které nejvíce ovlivnila přečtená literatura, nové výzkumy, etologie či výživa a druzí, kteří používají způsoby ustájení, jejichž koncept byl vytvořen před mnoha lety a nyní se jen udržuje.

Zároveň není důvod se domnívat, že jsou výsledky aktuální pouze pro krátké časové období, neboť součástí dotazníku byla také otázka, zda by respondenti chtěli, pokud by mohli, změnit dosavadní způsob ustájení koní. Z celkového počtu dotazovaných se ke změnám přiklonilo dohromady 23 chovatelů, jež by rádi koním dopřáli kvalitnější způsob ustájení ve smyslu zlepšení úrovně jejich života, což je ve shodě s Hillovou (2006) a O Araya, CJ Nicol, JP Smulders, T Tadich (2012), kteří doporučují, že nejlepším způsobem, jak udržet koně v psychické pohodě, tedy vyvarovat se zlovyků, je pečovat o něho dle jeho přirozených principů, to znamená snažit se vytvořit kompromis mezi jeho původními životními podmínkami a naším životním stylem tak, aby se cítil spokojený.

Z Královehradeckého kraje je to pouze 10 lidí, přičemž jeden by rád vybudoval místo pastviny Paddock paradise, jejichž počty vedle „klasických způsobů ustájení“ v posledních letech narůstají, tvrdí Wayne Elliot (2009), jedna by chtěla koním dopřát alespoň výběh, protože nyní jsou jen v boxu, další by rád propojil boxy s výběhy tak, aby do nich měli koně neomezený přístup, a dva lidé mají k dispozici pouze výběhy, ale mnohem raději by koním dopřáli pastvinu.

V Pardubickém kraji je situace podobná, zde by změnu uvítalo 13 respondentů, přičemž jeden by rád vyměnil současné ustájení za výše zmíněný Paddock paradise, dva lidé si přejí vybudovat boxy k pastevnímu ustájení, jeden by chtěl propojit boxy s výběhy a další člověk by vyměnil pro koně pastvinu za výběhy.

Nicméně z průzkumu také vyplývá, že kapacity stáji ani v jednom z krajů nejsou naplněné. Ať se jedná o stáje nájemní či o dnes velmi rozšířený trend ustájit si koně doma a vzít jednoho či dva koně na ustájení, aby finančně pokryli výdaje na koně vlastní.

## 7 Závěr

Domnívám se, že grafy, shlukové analýzy a výpočty z Testů nezávislosti v kontingenčních tabulkách podávají dostatečně široký a ucelený obraz o vzájemném působení vlastností určujících výběr typu ustájení koní, ačkoliv neprokázaly závislosti ve všech zjišťovaných souvislostech.

Přestože mezi Královehradeckým a Pardubickým krajem jsou rozdíly, základní hypotéza jako celek potvrzena nebyla, neboť většina respondentů používá boxové ustájení s výběhem či pastvinou pro všechny kategorie koní, bez ohledu na jejich využití, plemennou příslušnost, pohlaví či věk. Ačkoliv koně závodní jsou ustájeni zpravidla v boxu, u mladých koní rozhodně není pastevní ustájení nejpreferovanější.

Na druhou stranu výše zmíněné dva nejčastěji používané typy ustájení jsou voleny především jako ustájení, jež je po staletí považováno za typické, také z důvodu možnosti oddělení koní, aby se vzájemně nezranili, ovšem chovatelé je volí mimo jiné podle zhlédnutého vzoru v navštěvovaných stájích.

Zatímco režim 24/7 – pastvina po celý rok, nebo jen přes léto, jež jsou mnohem častěji preferovány v Královehradeckém kraji, jsou upřednostněny po sestudování literatury a následně chovatelé použijí stejný typ ustájení, se kterým se setkávají v dalších stájích.

Z práce tedy vyplývá, že respondenti volí typ ustájení především podle preferencí jich samotných, přičemž ve většině případů má na jejich konečné rozhodnutí vliv zejména prostředí, ve kterém se pohybují, již méně vlastní úsudek či kůň samotný a jeho skutečné potřeby, ať fyziologické nebo psychické.

V konečném důsledku jsou to právě koně, kteří si musí se způsobem ustájení poradit sami a vyrovnat se s ním, neboť většina chovatelů nepřemýšlí nad vhodností zvoleného ustájení pro jednotlivé koně, natož pak nad důsledky ustájení nevhodně zvoleného.

## 8 Seznam literatury

- Araya, CJ Nicol, JP Smulders, T Tadich. Husbandry practices associated with the presentation of abnormal behaviours in Chilean Creole horses. *Archivos de medicina veterinaria* [online]. 10. 5. 2012. [cit. 2014-6-27]. Dostupné z <<http://dx.doi.org/10.4067/S0301-732X2012000300011>>.
- Brabenec, V., Hošková, P., Louda, Z., Procházková, R., Šařecová, P. 2009. *Statistika a biometrika, přednášky a cvičení pro FAPPZ a ITS*. Česká zemědělská univerzita v Praze – Provozně ekonomická fakulta. Praha. 272 s. ISBN: 978-80-213-1138-1.
- Birdová, J. 2004. *Chov koní přirozeným způsobem*. Slovart s.r.o. 206 s. ISBN: 80-7209-644-3.
- Blackburn L. Feeding Hay in the Field [online]. 2003 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.naturallyhorses.org.uk>>
- Cakirpaloglu, P. 2012. *Úvod do psychologie osobnosti*. Grada Publishing a.s. 287 s. ISBN: 9788024740331.
- Dlabola, O. O plemenu Shagya arab. [online]. 21. února 2013 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.shagyaarab.org/clanky/o-plemenu-shagya-arab/>>
- Farková, M. 2009. *Dospělost a její variabilita*. Grada Publishing a.s. Havlíčkův Brod. 136 s. ISBN: 978-80-247-7766-5.
- Fňukal, M., Jurek, M., Klapka, P., Smolová, I., Toušek, V. 2005. *Česká republika - Portréty krajů*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Praha 1. 136s. ISBN: 80-239-6305-8.
- Gaudníková, J., Machek, J. 2010. *Situační a výhledová zpráva koně 2010*. Ministerstvo zemědělství. Praha. 36 s. ISBN: 80-7084-914-9.
- Gillernová, I., Kebza, V., Rymeš, M. 2011. *Psychologické aspekty změn v české společnosti - Člověk na přelomu tisíciletí*. Grada Publishing a.s. Havlíčkův Brod. 256 s. ISBN: 978-80-247-2798-1.
- Hartl, P., Hartlová – Císařová, H. 2004. *Psychologický slovník*. Portál. Praha. 774 s. ISBN: 80-7178-303-X.
- Hájek, J. 2011. *Kronika kladrubská: barokní kůň v Čechách: z minulosti i přítomnosti chovu koní a obce Kladrub nad Labem: sbíráno a sepisováno v letech 1976 – 1982: doplněno až do roku 1990*. 2. díl. Bezdědice. 216 s. ISBN: 978-80-903147-1-9.

- Hebák, P. 1995. Testování statistických hypotéz. Vysoká škola ekonomická. Praha. 277 s. ISBN: 80-7079-294-9.
- Hejčman, M., Pavlů, V. 2006. Historie pastevního obhospodařování. In: Mládek, J., Pavlů, V., Hejčman, M. (eds.) Pastva jako prostředek údržby trvalých travních porostů v chráněných územích. 2006. Výzkumný ústav rostlinné výroby Praha. s. 7 – 9. ISBN: 80-86555-76-3.
- Hillová, Ch. 2006. Jak myslí kůň. Euromedia Group, a.s. Praha. 192 s. ISBN: 978-80-242-3142-6.
- Holý, V., Zavadilová, L. 2014. Trakénský kůň v Čechách a ve světě a jeho vliv na ostatní sportovní plemena. Svaz chovatelů českého trakéna. 24 s.
- Hošák, F. Chovný cíl. [online]. 2014 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.cspony.estranky.cz/clanky/cesky-sportovni-pony---chovny-cil.html>>
- Huntington, P. 2004. Horse Sense. Landlinks Press. Australie. 341 p. ISBN: 0643065989.
- Jackson, J. 2007. Paddock Paradise: A Guide to Natural Horse Boarding. Star Ridge Publishing. Arizona. 122 p. ISBN: 0965800784.
- Jeřábek, R. 2007. Lidová kultura: národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Mladá fronta. 1 582 s. ISBN: 8020417133.
- Kedron, K. 2014. Genderové aspekty ve slovanské frazeologii (na materiálu běloruštiny, polštiny a češtiny). Karolinum Press. 166 s. ISBN: 9788024622217.
- Kokaisl, P., Pargač, J. 2006. Pastevecká společnost v proměnách času: Kyrgyzstán a Kazachstán. Nostalgie. Praha. 297 s. ISBN: 80-7308-119-9.
- Kosíková, V. 2011. Psychologie ve vzdělávání a její psychodidaktické aspekty. Grada Publishing a.s. 265 s. ISBN: 9788024724331.
- Kubanová, J. 2008. Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi. Třetí vydání. Statistika. Bratislava. 247 s. ISBN: 978-80-85659-47-4.
- Kučera, J. Shluková analýza [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z <[http://is.muni.cz/th/172767/fi\\_b/5739129/web/web/hiermet.html](http://is.muni.cz/th/172767/fi_b/5739129/web/web/hiermet.html)>
- Labl, K., Lambl, J. B. 1862. Rolník nového věku. I. L. Kober. Praha. 58 s.
- Laml, M. 1944. Hospodářské stavitelství. 245 s.
- Lerche, F., Novák, P. 1958. Odchov hříbat. Státní zemědělské nakladatelství Praha. 75 s.

- Meloun, M., Militký, J. Přednosti analýzy shluků ve vícerozměrné statistické analýze [online]. [cit. 2015-03-01].  
Dostupné z <<http://meloun.upce.cz/docs/publication/152.pdf>>
- Musil, Č. 1925. Moderní zemědělské stavby se zřetelem na horské oblasti. Nákladem Ministerstva zemědělství ČSSR. Praha. 96 s.
- Navrátil, J., Žlumov, P. 2011. Technologie chovu a zoohygienu. In: Dušek, J. (ed.). Misař, D. Müller, Z., Navrátil, J., Rajman, J., Tluchoř, V., Žlumov, P. Chov koní. Praha. Nakladatelství Brázda s.r.o. s. 289 - 292. ISBN: 8020903887.
- Novotná, M. Arabský plnokrevník [online]. 12. srpna 2010 [cit. 2014-09-17].  
Dostupné z <<http://www.achpak.cz/?id=16&clid=83>>
- Paulík, K. 2010. Psychologie lidské odolnosti. Grada Publishing a.s. 240 s. ISBN: 9788024781600.
- Pavlica, K. 1985. Základy vojenské psychologie. Naše vojsko. 662 s.
- Petráň, J. 1963. Zemědělská výroba v Čechách v druhé polovině 16. a počátkem 17. století. Praha: SPN. 255 s.
- Plamínek, J. 2008. Řešení problémů a rozhodování. Grada Publishing a.s. Praha. 144 s. ISBN: 978-80-247-2437-9.
- Pokorná, H., Šplíchal, J. Vyhodnocení šlechtitelského programu koní plemene klusák do roku 2013 [online]. [cit. 2014-09-17].  
Dostupné z <[http://www.apic-ak.cz/data\\_ak/14/v/KoncepceChovuKoniKlusak.pdf](http://www.apic-ak.cz/data_ak/14/v/KoncepceChovuKoniKlusak.pdf)>
- Preuß – Scherle, B. 2006. Entscheide und ... Gewinne!. GRÄFE UND UNZER Verlag GmbH. 160 p. ISBN: 383380162X.
- Řičan, P. 2010. In: Blatný, M., (ed.). Hřebíčková, M., Millová, K., Plháková, A., Slezáčková, A., Stuchlíková, I. Psychologie osobnosti. Grada Publishing, a.s. Praha. 304 s. ISBN: 978-80-247-3434-7.
- Sejkora, K. 1957. Hygienu koně – Zařízení koníren – Transporty koní. In: Ambrož, L., Bílek, F., Blažek, K., Dušek, j., Hartmann, K., Keil, H., Král, E., Koubek, K., Lerche, F., Michal, V., Munk, Z., Müller, V., Pernička, J., Píša, A., Procházka, V., Příbyl, E., Richter, L., Řechka, J., Sejkora, K. Speciální zootechnika, chov koní. Druhé vydání. Státní zemědělské nakladatelství Praha. Praha. s. 929 – 944.
- Steinitz, J. 1957. Pastva koní a pastviny pro koně. In: Ambrož, L., Bílek, F., Blažek, K., Dušek, j., Hartmann, K., Keil, H., Král, E., Koubek, K., Lerche, F., Michal, V., Munk, Z., Müller, V., Pernička, J., Píša, A., Procházka, V., Příbyl, E., Richter, L.,

- Řechka, J., Sejkora, K. Speciální zootechnika, chov koní. Druhé vydání. Státní zemědělské nakladatelství Praha. Praha. s. 911 – 921.
- Šindelářová, M. Norický kůň dnes [online]. 2012. 18. září 2014 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.schchk.cz/clanky/norik/historie-a-vyvoj-plemene/>>
  - Štefanová, J. 22. září 2014. pers. comm.
  - Urban, L. 2011. Sociologie trochu jinak. Grada Publishing a.s. České Budějovice. 27 s. ISBN: 9788024735627.
  - Vasilenková, Z. Problematika ustájení koní [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <[www.uzemi.eu/IncludeDatagetfile.phpdb=uzemi&id=1174](http://www.uzemi.eu/IncludeDatagetfile.phpdb=uzemi&id=1174)>
  - Vašina, L. 2010. Komparativní psychologie. Grada Publishing a.s. 208 s. ISBN: 9788024769578.
  - Vočadlo, V. 1914. Stavby hospodářské. Brno. 46 s.
  - Vonková, V. 2014. Vznik plemene [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.achmk.cz/vznik-plemene/>>
  - Watts, K. Managing grazing for horses „at risk“ for laminitis [online]. 2011 [cit. 2014 09-17]. Dostupné z <<http://www.safergrass.org/pdf/Managegrazing.pdf>>
  - Waynelliot, T. 2009. Paradise paddocks. The Sunday Times. 20 Dec. 44.
  - Webster, J. 2009. Životní pohoda zvířat – Kulhání k Ráji. Práh. Praha. 291 s. ISBN: 978-80-7252-264-4.
  - Zink, V. Ustájení [online]. 2008 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <[http://www.agropress.cz/typy\\_ustajeni.php](http://www.agropress.cz/typy_ustajeni.php)>
  - Zlámaný, J. Chov koní [online]. 2012 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.dostihy.cz/cz/chov-koni.html>>

## Ostatní zdroje:

- American Quarter Horse Association. Breed history [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.aqha.com/About/Content-Pages/The-American-Quarter-Horse/Breed-History.aspx>>
- American Paint Horse Association. History of the Breed. [online]. 2014 [cit. 2014 09 17]. Dostupné z <<http://www.apha.com/breed/history>>



- Appaloosa Horse Club. Appaloosa Characteristics [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.appaloosa.com/registration/indentify.htm>>
- Asociace chovatelů huculského koně. Šlechtitelský program huculského koně [online]. Pardubice. 2009 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://hucul-achhk.cz/pdf/program.pdf>>
- Asociace svazů chovatelů koní České republiky, o.s. Arabský kůň [online]. 2011 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://dev.aschk.cz/arabsky-kun>>
- Asociace svazů chovatelů koní České republiky, o.s. Oslí [online]. 2011 [cit. 2014 09 17]. Dostupné z <<http://dev.aschk.cz/osli>>
- Asociace svazů chovatelů koní České republiky, o.s. Shetlandský pony [online]. 2011 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://dev.aschk.cz/shetlandsky-pony>>
- Asociace svazů chovatelů koní České republiky, o.s. Slezský norický kůň [online]. 2011 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://dev.aschk.cz/slezsky-noricky-kun>>
- Asociace svazů chovatelů koní České republiky, o.s. Velšská plemena pony a kob [online]. 2011 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://dev.aschk.cz/velsska-plemena-pony-a-kob>>
- Czech and Slovak Friesian Horse Organization [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.csfho.cz>>
- Český statistický úřad
- Český svaz chovatelů velšských koní. Popis plemene [online]. 2011 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.welsh-cz.com/>>
- Equus Kinsky. Historie chovu koní Kinských [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.equus-kinsky.cz/eq2.htm>>
- Farma Achal Teke Tuleky. O plemeni [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.akhal.cz/O%20plemeni.htm>>
- Charakteristika pardubického kraje. Statistická ročenka Pardubického kraje 2014 [online]. 2014 [cit. 2014-02-03]. Dostupné z <[http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A1004EEB67/\\$File/33009214chcz.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A1004EEB67/$File/33009214chcz.pdf)>
- Koncepce chovu koní v ČR. 30. června 2014. Ministerstvo zemědělství. Praha. 37 s.
- Národní hřebčín Kladruby nad Labem s.p.o.. Plemeno starokladrubského koně [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.nhkladruby.cz/plemeno>>

- Občanské sdružení chovatelů Irských Cobů. Původ irského coba [online]. [cit. 2014 09-17]. Dostupné z <<http://www.icscr.cz/>>
- O kraji – Královehradecký kraj [online]. 2014 [cit. 2014-02-09]. Dostupné z <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>>
- O kraji [online]. 2011 [cit. 2014-02-03]. Dostupné z <<http://www.pardubickykraj.cz/o-kraji-/27654?managepreview=ok&language=1&chapter=1174>>
- Předpis č. 208/2004 Sb. - Vyhláška o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat. Ze dne 14. 4. 2004. In Sbírka zákonů České republiky. částka 69. Dostupné z <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-208>>
- Řád plemenné knihy trakénský kůň [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.ceskytraken.cz/node/5>>
- Statistická ročenka Královehradeckého kraje 2012 [online]. 2014 [cit. 2014-02-09]. Dostupné z <[http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A1004ECCEF/\\$File/33008914ccz.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A1004ECCEF/$File/33008914ccz.pdf)>
- Statistická ročenka Pardubického kraje 2014 [online]. 2014 [cit. 2014-02-03]. Dostupné z <[http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A1004EEB67/\\$File/33009214chcz.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A1004EEB67/$File/33009214chcz.pdf)>
- Svaz chovatelů českého teplokrevníka. Šlechtitelský program, zkušební řád, řád plemenné knihy českého teplokrevníka [online]. 31. března 2014 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.schct.cz/chov.php3>>
- Svaz chovatelů haflinga. Hafling [online]. 2010 [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.haflingove.cz/hafling.html>>
- Svaz chovatelů lipického koně České republiky. Lipický kůň [online]. [cit. 2014 09 17]. Dostupné z <<http://www.schlk.wbs.cz/Lipicky-kun.html>>
- Svaz chovatelů plemene moravský teplokrevník. Historie moravského teplokrevníka [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/historie-moravskeho-teplokrevnika/>>
- Svaz chovatelů shetland pony. Standart plemene shetland pony [online]. [cit. 2014 09 17]. Dostupné z <[http://schshp.shetland.cz/popis\\_plemene.php](http://schshp.shetland.cz/popis_plemene.php)>
- Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice. Slovenský teplokrevník v České republice [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.studbookcs.cz/>>

- Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice. Řád plemenné knihy plemene Slovenský teplokrevník chovaný v České republice. [online]. [cit. 2014 09 17]. Dostupné z <<http://www.studbookcs.cz/doc/rad2.pdf>>
- Šlechtitelský program plemene českomoravský belgický kůň [online]. [cit. 2014 09 17]. Dostupné z <[http://www.aschk.cz/plemena/rpk\\_cmb2005.doc](http://www.aschk.cz/plemena/rpk_cmb2005.doc)>
- Šlechtitelský program plemene slezský norický kůň
- Šlechtitelský program plemene slezský norický kůň [online]. [cit. 2014-09-18]. Dostupné z<<http://dev.aschk.cz/slezsky-noricky-kun/dokumenty>>
- Šlechtitelský program plemene trakénský kůň [online]. [cit. 2014-09-18]. Dostupné z <<http://www.ceskytraken.cz/node/5>>
- Ústřední evidence koní
- Ústřední evidence koní České republiky [online]. [cit. 2014-09-17]. Dostupné z <<http://www.uek.cz/>>

## Internetové zdroje obrázků:

- <http://dev.aschk.cz/arabsky-kun>
- <http://dev.aschk.cz/shetlandsky-pony>
- [http://de.wikipedia.org/wiki/Paddock#mediaviewer/File:Paddock\\_Image\\_Roewer\\_Rueb\\_02.jpg](http://de.wikipedia.org/wiki/Paddock#mediaviewer/File:Paddock_Image_Roewer_Rueb_02.jpg)
- <http://jk-horni-hermanice.webnode.cz/fotogalerie-domaci/#>
- <http://jkzizkovec.webnode.cz/album/z-aktivni-staje/#zizkoec-058-jpg>
- <http://marjoleinklomp.nl/content/2014/08/O-o-tijd-voor-een-nieuwe-blog-Paddock-Paradise-wat-is-dat>
- <http://paddockparadise.eu/en/paddock-paradise/why-paddock-paradise-.html>
- <http://prabos.cz/cz/3-obchodni-zastoupeni/30-kralovehradecky-kraj.html>
- [http://ranc-radana.cz/?page\\_id=36](http://ranc-radana.cz/?page_id=36)
- <http://satanranch.cz/index.php?ID=zpravodaj&id=10&kat=14>
- <http://utucnaka.blog.cz/1112/frisky-kun>
- [http://web2.mendelu.cz/af\\_291\\_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1016](http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1016)
- <http://wholehorsecare.com/nutrition-support/paddock-paradise/>
- <http://www.akhal.cz/O%20plemeni.htm>
- <http://www.achpak.cz/?id=9&idp=100>
- <http://www.aqha.com/About/Content-Pages/The-American-Quarter-Horse/Owning-an-American-Quarter-Horse.aspx>
- <http://www.equus-kinsky.cz/eq4.htm>
- <https://www.facebook.com/RycholkaPaddockParadise>
- [http://www.gopixpic.com/1062/paddock-paradise/http://www\\*damemarieshire\\*com/images/p002\\_1\\_07\\*.jpg/](http://www.gopixpic.com/1062/paddock-paradise/http://www*damemarieshire*com/images/p002_1_07*.jpg/)
- <http://www.hippiegeekfarmart.com/bloggity-blog/paddock-paradise>
- <http://www.jk-apollo.cz/ustajeni.html>
- <http://www.kone-naboso.cz/2010/04/nas-paddock-paradise/>
- [http://www.domovprokone.cz/cz\\_o-nas,78.html](http://www.domovprokone.cz/cz_o-nas,78.html)
- <http://www.farmaulesa.cz/cs/ustajeni-koni>
- <http://www.ifauna.cz/kone/forum/r/detail/683299/chladasci-98>
- <http://www.moravskyteplotkrevnik.cz/fotografie-od-nasich-clenu/frencis-tasov-2010/>
- <http://www.pardubickykraj.cz/o-kraji-/27654?managepreview=ok&language=1&chapter=1174>

- <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>
- <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/pardubicky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>
- <http://www.sejlinka.wbs.cz/EKO-Farma-Bludicka.html>
- <http://www.sheelahclarkson.com/horsefarms/center/>
- <http://www.schkk.cz/fotoalbum/potomci-po-718-mineral/>
- <http://www.stallvenus.com/index.php?categoryId=133&id=13706&action=itemDetail&nid=6599&lid=cs&oid=3370673>
- <http://www.studbookcs.cz/>
- <http://www.syvjournal.com/archive/9/5/7854/>
- <http://www.ustajeni.cz/boarding.htm>
- <http://www.zahradni-nabytek.cz/text/cz/drevostavby-vyroba-z-dubu.aspx>
- <http://www.web2.mendelu.cz>
- <http://www.welsh-cz.com/>
- [www.acrofarm.wz.cz](http://www.acrofarm.wz.cz)
- [www.apassionata.com](http://www.apassionata.com)
- [www.farmabulovka.estranky.cz](http://www.farmabulovka.estranky.cz)
- [www.safergrass.org](http://www.safergrass.org)
- [www.zoohluboka.cz](http://www.zoohluboka.cz)

### **Autoři obrázků:**

- |   |                     |
|---|---------------------|
| ○ Michal Černý  | ○ Věra Marková      |
| ○ Kateřina Třasáková                                      | ○ Anna Reibergerová |
| ○ Marion a Hanz Kuczka                                    | ○ Alžběta Arlethová |
| ○ Šárka Veinhauerová, Vladimír<br>Valenta, Josef Vostárek | ○ Denisa Vegler     |
| ○ Tereza Huclová  | ○ Ivana Maršálková  |
| ○ Zuzana Buráňová   | ○ Otto Dlabola      |
| ○ Aneta Hnyková   | ○ Hampson           |
| ○ Daniel Tousek   | ○ Lukáš Urban       |

## 9 Samostatné přílohy

### 1 - klisny s hříbaty v NŽ Topolčianky



[http://web2.mendelu.cz/af\\_291\\_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1016](http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1016)

### 2 - Statek Hájek ve Volyni - stáj pro 50 hříbat



<http://www.ustajeni.cz/boarding.htm>

### 3 - volná stáj – Satan ranch



<http://satanranch.cz/index.php?ID=zpravodaj&id=10&kat=14>

#### 4 - Odchovna hříbat (Lubomír Vrtek)



<http://jk-horni-hermanice.webnode.cz/fotogalerie-domaci/#>

#### 5 - velká volná stáj s volným průchodem na pastvinu – Domov pro koně v Leštině



[http://www.domovprokone.cz/cz\\_o-nas,78.html](http://www.domovprokone.cz/cz_o-nas,78.html)

#### 6 - Farma u lesa, a.s.



<http://www.farmaulesa.cz/cs/ustajeni-koni>



## 7 - JK Izabel Zdražany v Chlumci nad Cidlinou



[http://www.jkizabel.cz/Fotogalerie\\_Ustajeni.htm](http://www.jkizabel.cz/Fotogalerie_Ustajeni.htm)

## 8 - EKO farma Bludička – Nový Jičín



<http://www.sejlinka.wbs.cz/EKO-Farma-Bludicka.html>

## 9 – vazné ustájení remont v Kladrubech nad Labem



<http://www.web2.mendelu.cz>



## 10 – vazné ustájení u Petry Horváthové



<http://www.ifauna.cz/kone/forum/r/detail/683299/chladasci-98>



## 11 – vazné ustájení u Michaely Mařincové



<http://www.ifauna.cz/kone/forum/r/detail/683299/chladasci-98>



## 12 – venkovní boxy



<http://www.zahradni-nabytek.cz/text/cz/drevostavby-vyroba-z-dubu.aspx>

### 13 – vnitřní jednořadové boxy v JK Apollo



<http://www.jk-apollo.cz/ustajeni.html>

### 14 – vnitřní jednořadové boxy v JS Equus Kinsky



<http://www.equus-kinsky.cz/eq4.htm>

### 15 – boxy umístěné ve dvou řadách



<http://www.sheelahclarkson.com/horsefarms/center/>

### 16 – jednotlivé boxy s vlastními malými venkovními výběhy, známými jako paddocky



[http://de.wikipedia.org/wiki/Paddock#mediaviewer/File:Paddock\\_Image\\_Roewer\\_Rueb\\_02.jpg](http://de.wikipedia.org/wiki/Paddock#mediaviewer/File:Paddock_Image_Roewer_Rueb_02.jpg)



### 17 - koně na pastvinách v Kyrgyzstánu



Autor: Michal Černý

### 18 – stádo mladých hřebců



Autor: Kateřina Třasáková

### 19 – klisny různého věku s valachem, konec října



Autor: Kateřina Třasáková

### 20 – přírodní podmínky koní



[www.safergrass.org](http://www.safergrass.org)

### 21 – skupinka místních koní v JK Žižkovec



<http://jkzizkovec.webnode.cz/album/z-aktivni-staje/#zizkoec-058-jpg>

## 22 – stádo v Aktivní stáji



<https://www.facebook.com/RycholkaPaddockParadise>

## 23- pohled na cesty shora v Aktivní stáji



<http://wholehorsecare.com/nutrition-support/paddock-paradise/>

## 24- široká písková cesta v Aktivní stáji



<http://www.hippiegeekfarmart.com/bloggity-blog/paddock-paradise>

## 25 – štěrková cesta v Aktivní stáji



## 26 – cesta s přírodními kavaletami



[/http://www.damemarieshire.com/images/p002\\_1\\_07\\*.jpg/](http://www.damemarieshire.com/images/p002_1_07*.jpg/)

## 27 - cesty vysypané pískem



<http://www.kone-naboso.cz/2010/04/nas-paddock-přradise/>



### 28 – přírodní cesta



<http://www.gopixpic.com/1062/paddock-paradise>

### 29- pohled na „trek“ shora



<http://www.syvjournal.com/archive/9/5/7854/>

### 30 - volný prostor na hraní



<https://www.facebook.com/RycholkaPaddockParadise>

### 31 – stromy sloužící k ochraně



<https://www.facebook.com/RycholkaPaddockParadise>

### 32 – stromy přímo na „treku“

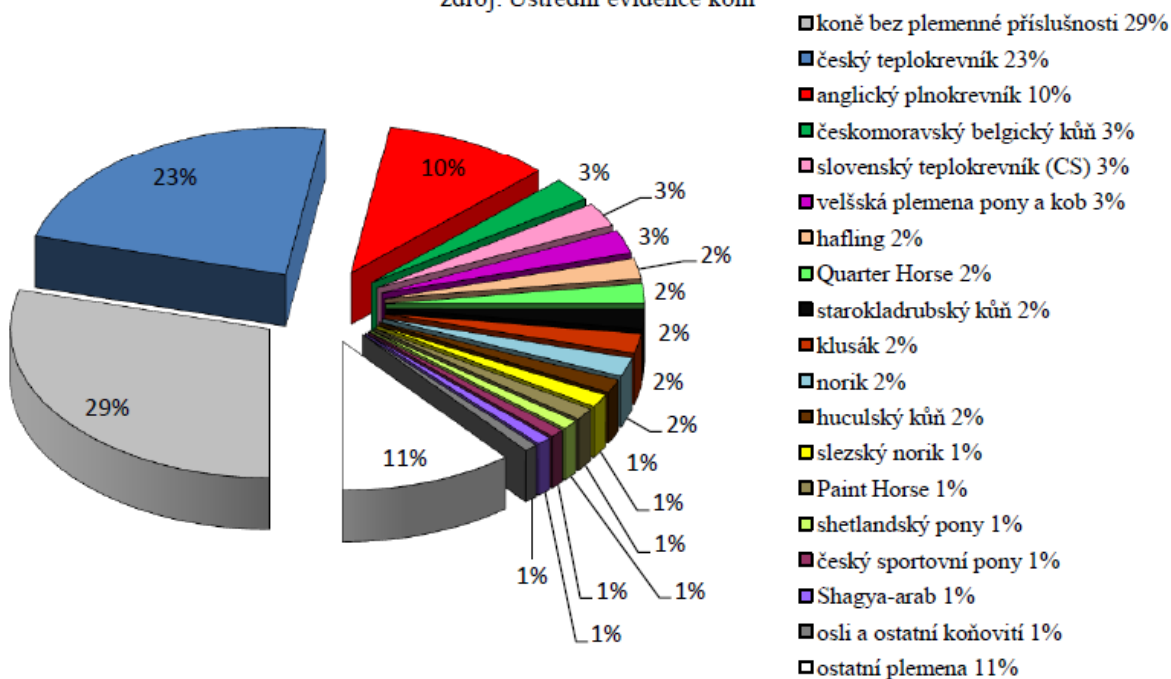


<http://www.kone-naboso.cz/2010/04/nas-paddock-paradise/>



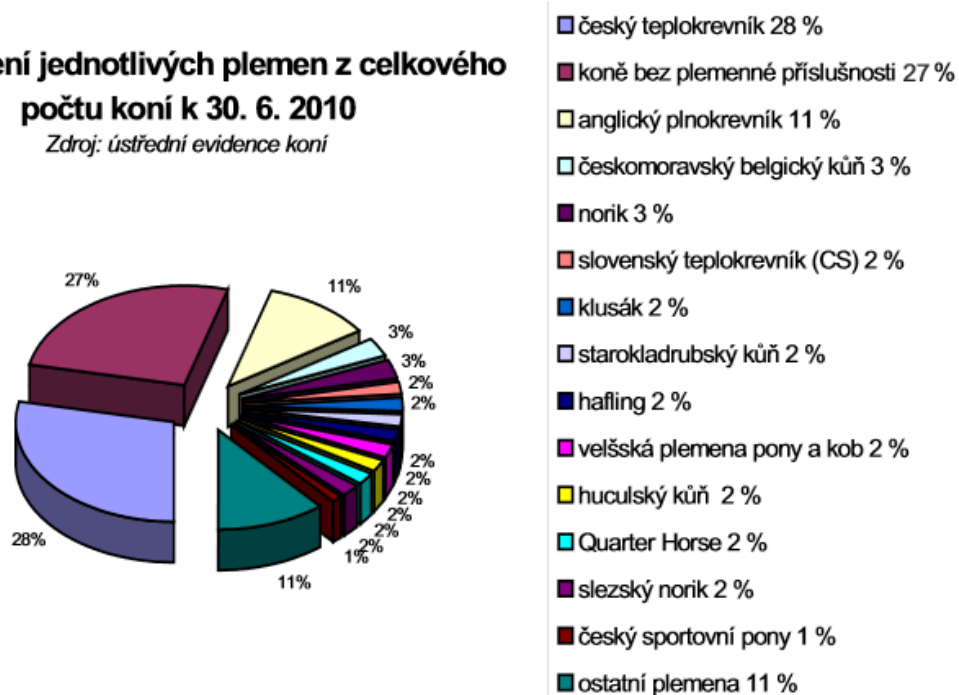
## Zastoupení jednotlivých plemen z celkového počtu koní k 1. 1. 2014

zdroj: Ústřední evidence koní



## Zastoupení jednotlivých plemen z celkového počtu koní k 30. 6. 2010

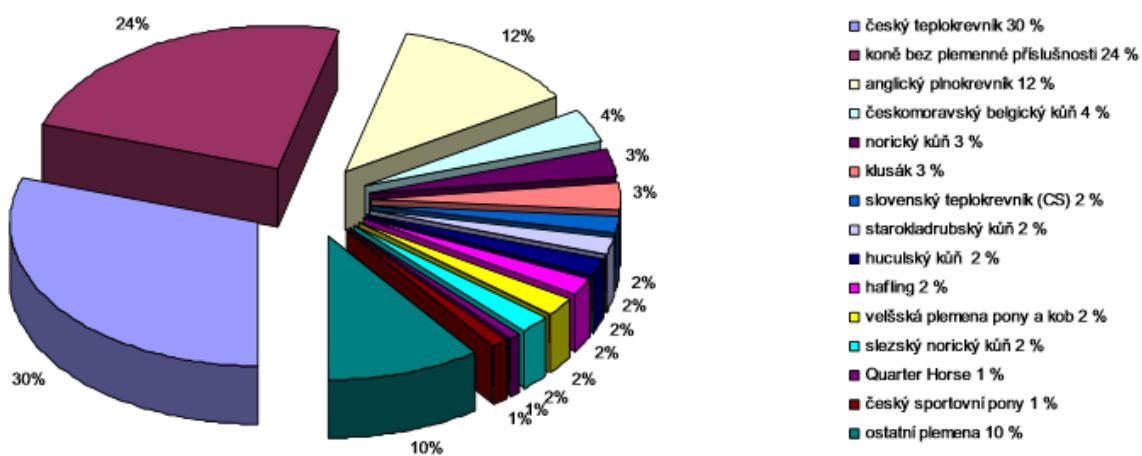
Zdroj: ústřední evidence koní





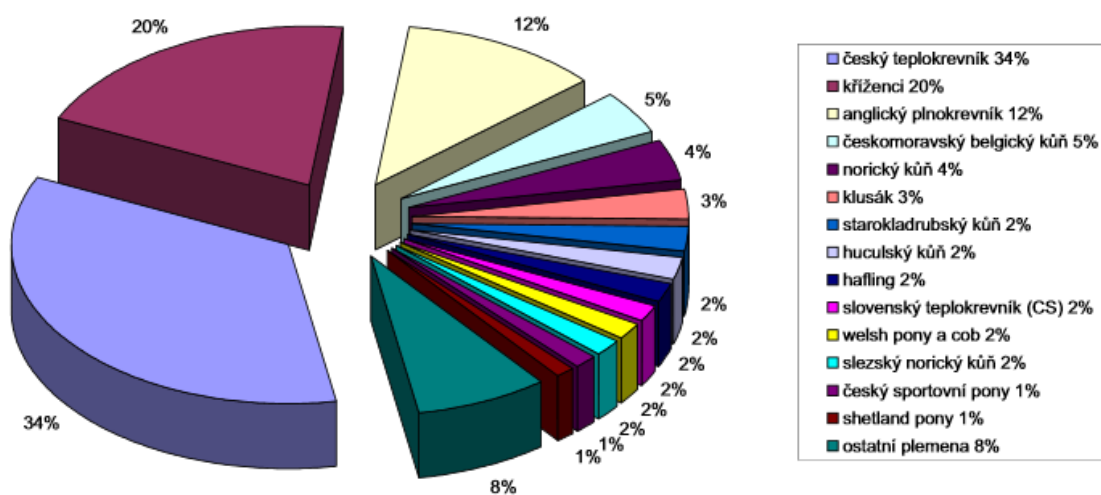
### Zastoupení jednotlivých plemen z celkového počtu koní k 30.6.2008

Zdroj: ústřední evidence koní



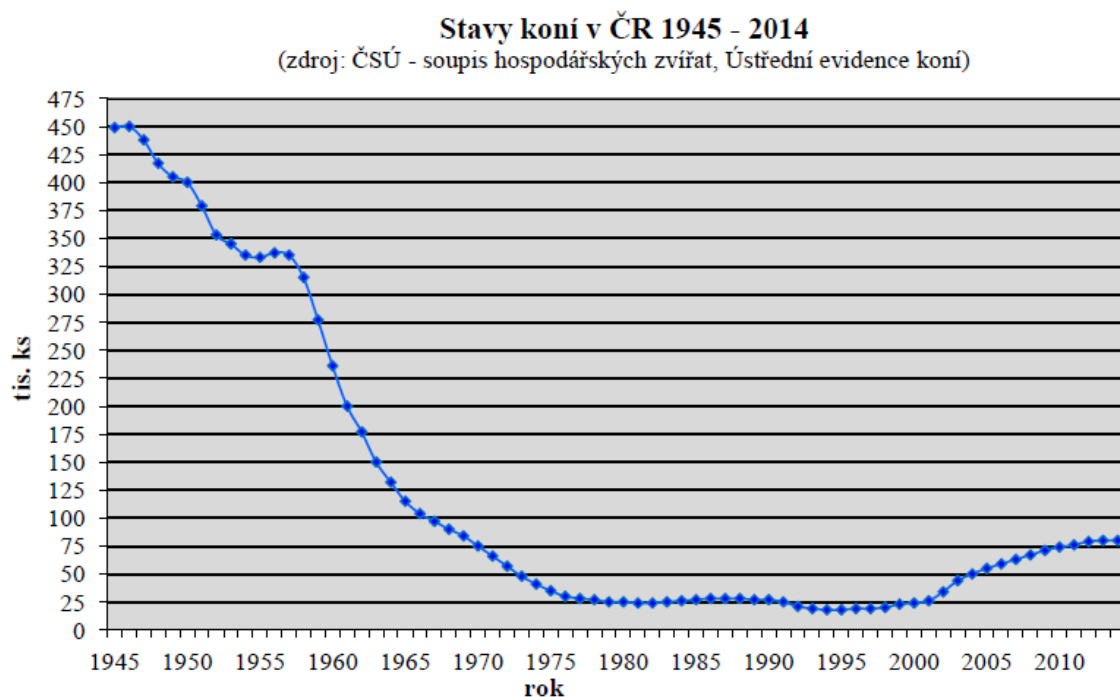
### Zastoupení jednotlivých plemen z celkového počtu koní k 31.12.2005

Zdroj: ústřední evidence koní





### 37 – vývoj početního stavu koní



### 38

#### Počty koní podle plemen a jejich vývoj

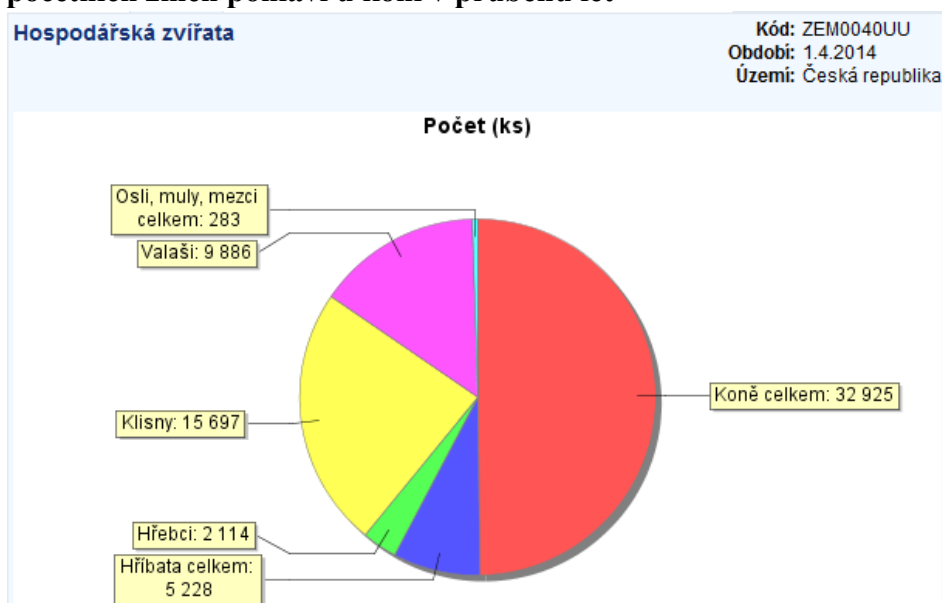
plemeno	stav k 1.1.2014 v ks	vývoj	stav k 30.6.2012 v ks	vývoj	stav k 30.6.2010 v ks
<i>koně bez plemenné příslušnosti</i>	23 858	↑	21 982	↑	18 884
český teplokrevník	18 994	↓	19 228	↓	20 177
anglický plnokrevník	8 545	↑	8 266	↑	7 736
českomoravský belgický kůň	2 134	↑	1 957	↓	2 304
slovenský teplokrevník (CS)	2 194	↓	2 274	↑	1 733
velšská plemena pony a kob	2 075	↑	1 796	↑	1 401
hafling	1 800	↑	1 690	↑	1 469
<i>Quarter Horse</i>	1 767	↑	1 685	↑	1 182
starokladubský kůň	1 752	↑	1 681	↑	1 592
klusák	1 742	↑	1 576	↓	1 667
norik	1 675	↑	1 319	↓	2 145
huculský kůň	1186	↑	1185	↓	1372

slezský norik	1 149	↑	1 092	↑	1 081
Paint Horse	1 091	↑	907	↑	634
shetlandský pony	825	↑	691	↑	590
český sportovní pony	746	↑	713	↓	720
Shagya-arab	744	↑	703	↑	629
Appaloosa Horse	696	↑	645	↑	497
holštýnský teplokrevník	677	↑	613	↑	517
holandský teplokrevník (KWPN)	665	↑	535	↑	315
fríský kůň	656	↑	572	↑	422
hannoverský teplokrevník	508	↑	479	↑	380
plnokrevný arabský kůň	435	↑	396	↑	344
oldenburský kůň	342	↑	291	↑	211
lipický kůň	329	↑	302	↓	353
Irish cob	284	↑	209	↑	111
moravský teplokrevník	167	↑	128	↑	73
kůň Kinský	88	↑	68	↑	119
arabský kůň	99	↓	106	↓	112
Mini horse	55	↑	29	↓	38

Vysv.: kurzívou jsou uvedena plemena, pro která nejsou v ČR vedeny plemenné knihy

Ústřední evidence koní

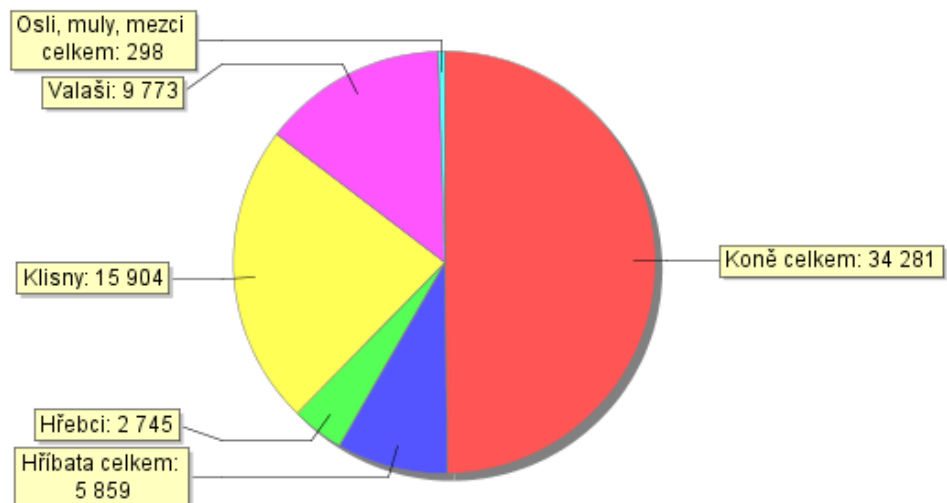
### 39 – vývoj početních změn pohlaví u koní v průběhu let



## Hospodářská zvířata

Kód: ZEM0040UU  
Období: 1.4.2013  
Území: Česká republika

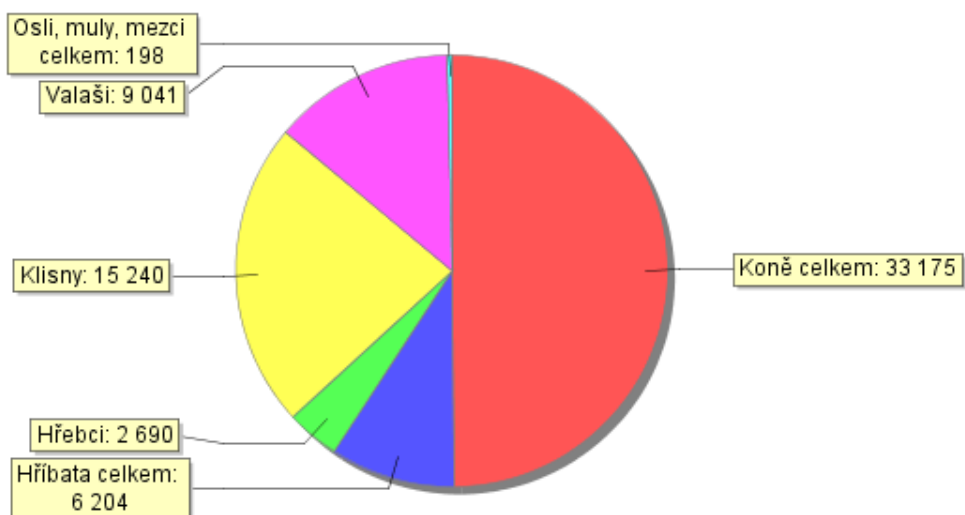
### Počet (ks)



## Hospodářská zvířata

Kód: ZEM0040UU  
Období: 1.4.2012  
Území: Česká republika

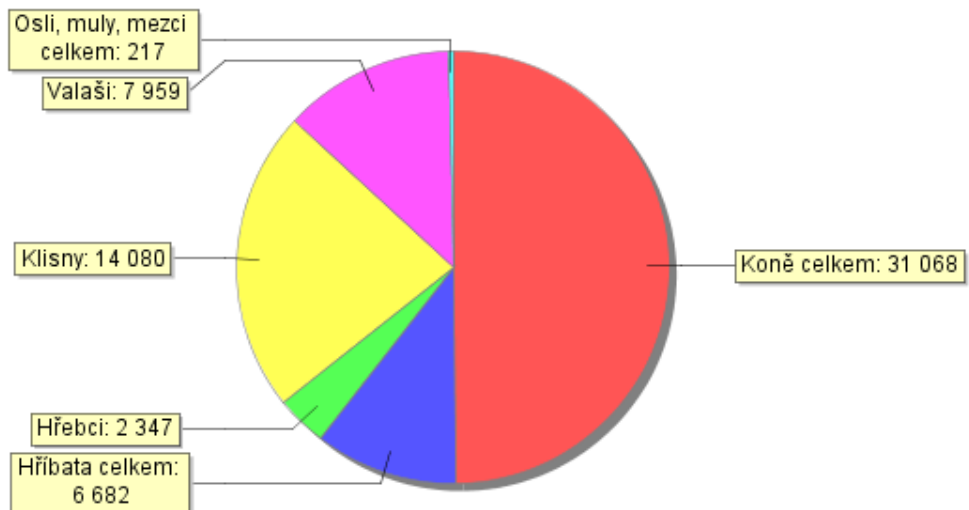
### Počet (ks)



## Hospodářská zvířata

Kód: ZEM0040UU  
Období: 1.4.2011  
Území: Česká republika

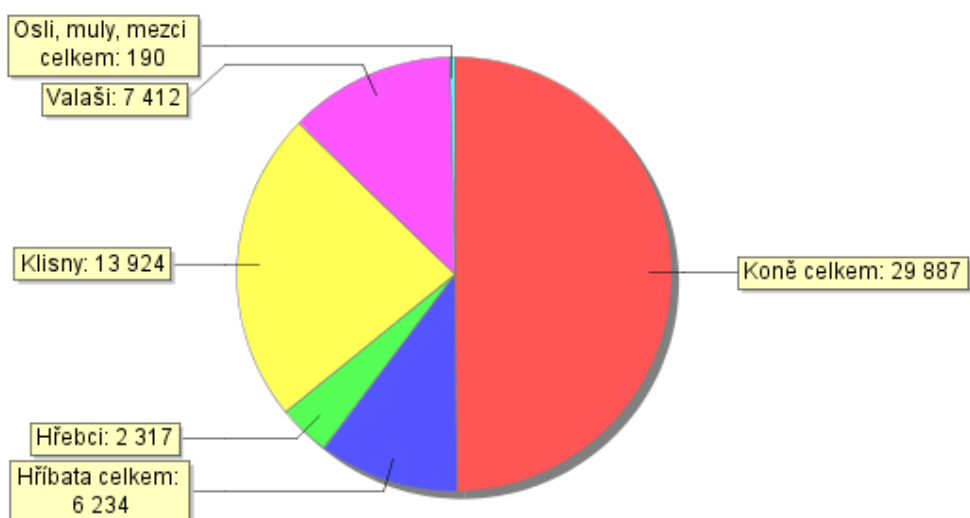
### Počet (ks)



## Hospodářská zvířata

Kód: ZEM0040UU  
Období: 1.4.2010  
Území: Česká republika

### Počet (ks)



#### 40 – stádo mladých kladrubských koní



Autoři: Marion a Hanz Kuczka

#### 41 – starokladrubský kůň v bílé variantě



Autoři: Šárka Veinhauerová, Vladimír Valenta, Josef Vostárek

#### 42 – starokladrubský kůň v černé barvě



Autor: Tereza Huclová

#### 43 – slezský norický kůň



Zdroj: Šlechtitelský program plemene Slezský norický kůň

#### 44 – typický hřebec českomoravského belgického koně



Autor: Zuzana Buráňová



**45 – huculská klisna**



Autor: Aneta Hnyková

**46 - typický představitel plemene – norický kůň**



www.farmabulovka.estranky.cz

**47 – mladý plnokrevný hřebec**



http://dev.aschk.cz/arabsky-kun

**48 – stádo arabských koní**



Autor: Daniel Tousek

**49 – plnokrevná arabská klisna**



http://www.achpak.cz/?id=9&idp=100

**50 – český sportovní pony**



Autor: Zuzana Buráňová

### 51 – český teplokrevník



Autor: Tereza Hučlová

### 52 – stádo mladých haflingů



Autor: Věra Marková

### 53 – hřebec Irského coba



Autor: Anna Reibergerová

<http://www.stallvenus.com/index.php?categoryId=133&id=13706&action=itemDetail&nid=6599&lid=cs&oid=3370673>

### 54 – mladý hřebec amerického klusáka



### 55 – potomek po hřebci 718 – Mineral



<http://www.schkk.cz/fotoalbum/potomci-po-718-mineral/>

### 56 – lipický kůň



Autor: Alžběta Arlethová



### 57 – Minihorse



[www.acrofarm.wz.cz](http://www.acrofarm.wz.cz)

### 58 – zástupce moravského teplokrevníka



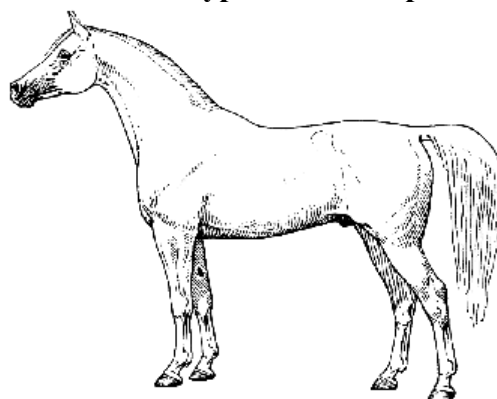
<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/fotografie-od-nasich-clenu/frencis-tasov-2010/>

### 59 – oslice s hřibětem



[www.zoohluboka.cz](http://www.zoohluboka.cz)

### 60 – kresba typického zástupce



(Diabola, 2013)

### 62 – typická hlava a výraz shetlandského pony

### 61 – tělesný rámec shetlanda



<http://dev.aschk.cz/shetlandsky-pony>



Autor: Denisa Végler



**63 – plemenný hřebec slovenského teplokrevníka**



<http://www.studbookcs.cz/>

**64 – hřebec trakénského koně**



Autor: Ivana Maršálková

**65**



**68**

**66**



**69**

**67**



<http://www.welsh-cz.com/>

**70 – nejtypičtější zlatá barva srsti achaltekinského koně**



<http://www.akhal.cz/O%20plemeni.htm>

**71 – „appaloosa zbarvení“, typické pro plemeno Appaloosa**



[www.apassionata.com](http://www.apassionata.com)

**72 – fríský kůň**



<http://utucnaka.blog.cz/1112/frisky-kun>

**73 – Paint horse**



[http://ranc-radana.cz/?page\\_id=36](http://ranc-radana.cz/?page_id=36)

<http://www.aqha.com/About/Content-Pages/The-American-Quarter-Horse/Owning-an-American-Quarter-Horse.aspx>

**74 – Quarter horse**

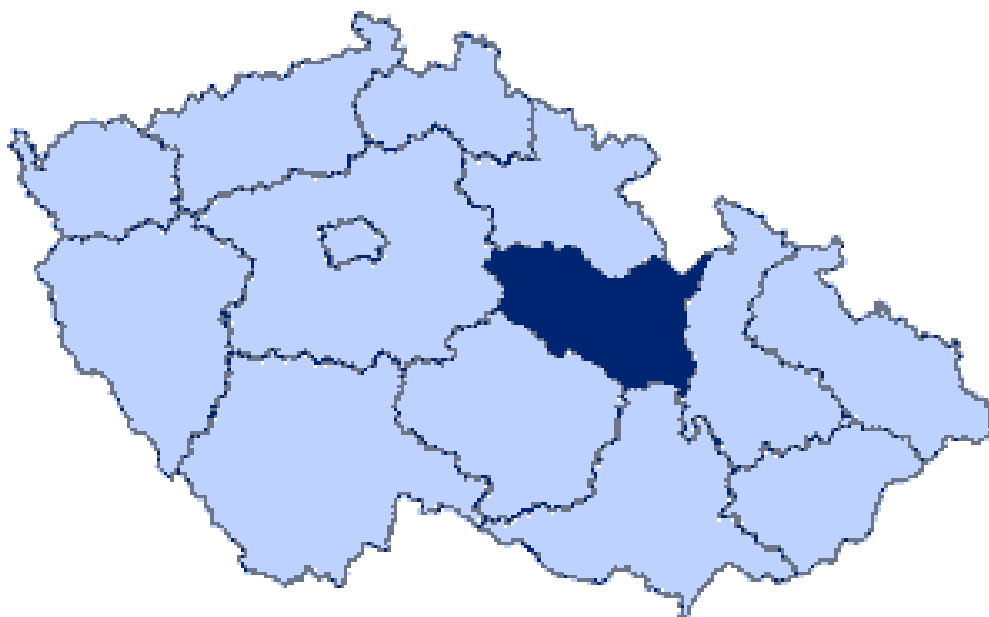


## 75 – umístění Královehradeckého kraje



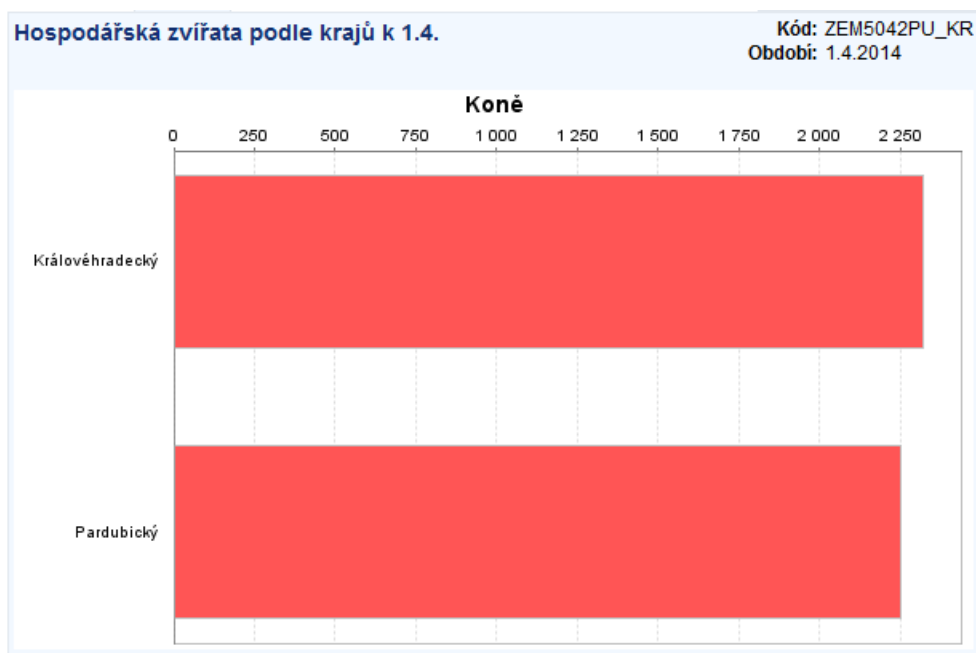
<http://prabos.cz/cz/3-obchodni-zastoupeni/30-kralovehradecky-kraj.html>

## - umístění Pardubického kraje



<http://www.pardubickykraj.cz/o-kraji-/27654?managepreview=ok&language=1&chapter=1174>

## 76 – počet koní v obou krajích



Zdroj: Český statistický úřad

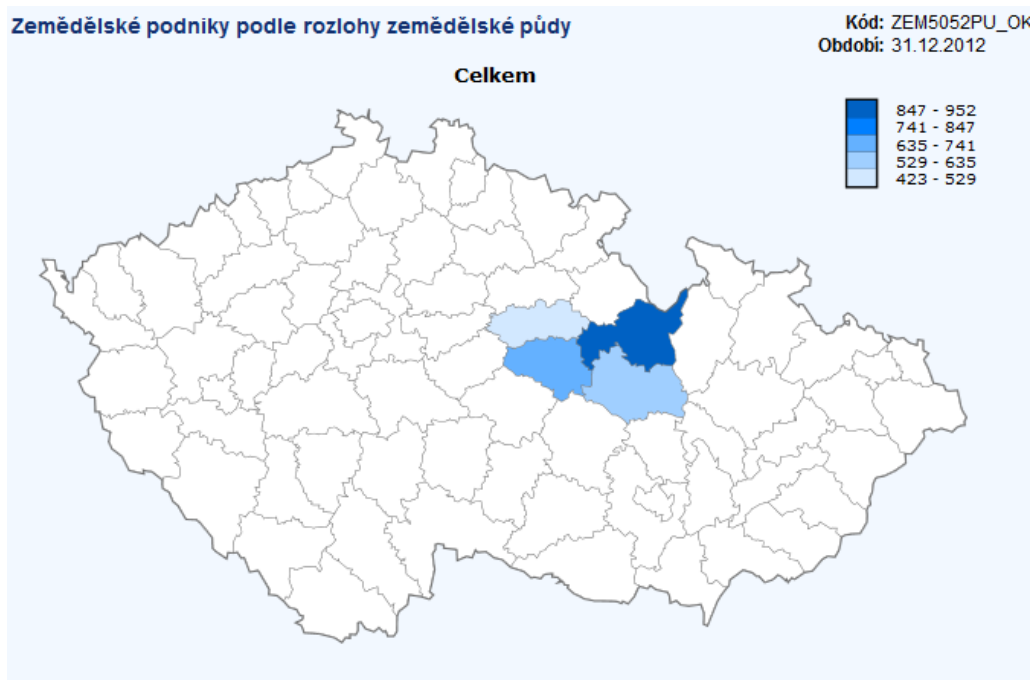
## 77 – rozlohy zemědělských podniků v krajích

Zemědělské podniky podle rozlohy zemědělské půdy Kód: ZEM5052PU\_OK  
Období: 31.12.2012

ČR, kraje, okresy	Celkem	v tom s rozlohou zemědělské půdy (ha)						
		žádná	0 - 4,99	5 - 9,99	10 - 49,99	50 - 99,99	100 - 499,99	500 a více
Královéhradecký kraj	2 951	128	1 323	366	684	157	182	111
Hradec Králové	510	40	186	58	111	46	45	24
Jičín	505	28	223	54	127	27	23	23
Náchod	691	19	331	94	154	28	46	19
Rychnov nad Kněžnou	616	23	283	83	144	25	34	24
Trutnov	629	18	300	77	148	31	34	21
Pardubický kraj	2 627	123	1 227	348	516	142	154	117
Chrudim	656	28	348	72	114	33	34	27
Pardubice	423	33	171	57	79	25	36	22
Svitavy	596	34	255	91	106	35	39	36
Ústí nad Orlicí	952	28	453	128	217	49	45	32

Zdroj: Český statistický úřad

## 78 – zemědělské podniky v Pardubickém kraji



Zdroj: Český statistický úřad

## 79 – zemědělské podniky v Královohradeckém kraji



Zdroj: Český statistický úřad



## 80 – Pardubický kraj



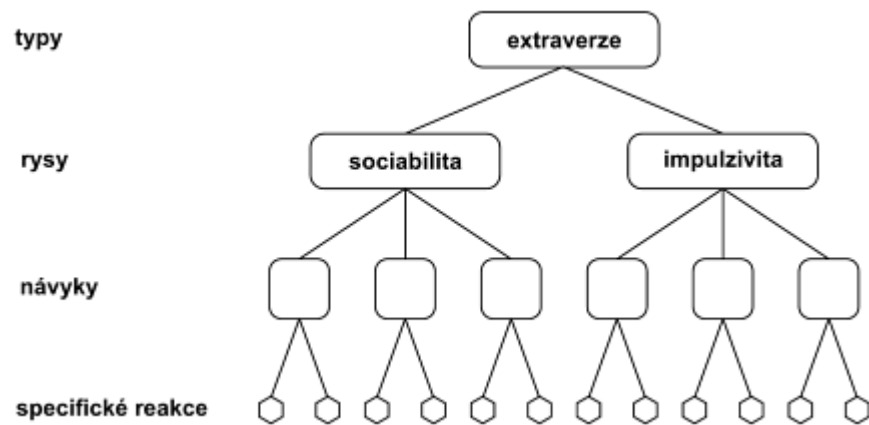
<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/pardubicky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

## 81 – Královehradecký kraj



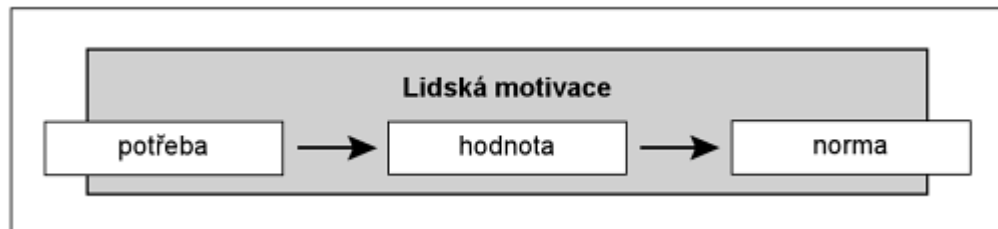
<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/>

## 82 – zařazení jednotlivých dispozičních složek, vedoucích až k reakci



(Hampson, 1992)

## 83- motivace



(Urban, 2011)

## 84 – dělení potřeb (Abraham H. Maslow)



(Urban, 2011)

## 85 – dotazník

### 1. Jaký je aktuální počet koní ve Vaší stáji?

- stáji není myšlena jen budova, ale celkový počet koní, které máte na hospodářství, zahradě, apod.

### 2. Jaká je maximální kapacita stáje?

- zde, prosím, uveďte, kolik koní by u Vás mohlo za daných podmínek nejvýše být

### 3. Ustatajete i cizí koně?

- ANO
- NE

### 4. Vypište, prosím, jednotlivá plemena, jejich věk a pohlaví

- jednotlivé koně, prosím, očísľujte a napište pod sebe
- př.: hucul, 7 let, hřebec



## 5. Jaké je využití koní?

- *zde můžete zaškrtnout i více odpovědí, nicméně například, pokud se věnujete skákání a jednou za rok si zajedete barely, nejsou barely směrodatné*

- Rekreace
- Hobby závody – parkur
- Hobby závody – western
- Hobby závody – drezura
- Hobby závody – vytrvalost
- Závodní kariéra – parkur
- Závodní kariéra – western
- Závodní kariéra – drezura
- Závodní kariéra – vytrvalost
- Závodní kariéra – všestrannost
- Zápřež
- Pracovní využití (v lese,...)
- Dostihy
- Voltižní kůň
- Školní kůň
- Chov
- Přirozená komunikace
- Koňský důchod – již nedělá nic
- Společník – pro Vás (sekačka na trávu) nebo pro jiného koně, například z důvodu nemoci, či koník pro radost,...
- Jiné – popište jaké, v případě, že každý kůň dělá něco jiného, vypište vedle jednotlivých využití jejich pořadová čísla dle předchozí otázky

## 6. Jaký je u Vás typ ustájení?

**pastvina** = *kůň se zde v sezóně nakrmí, takže není třeba ho po většinu roku dokrmovat objemným krmivem (to se mu případně dává jen na noc do stáje, pokud tam chodí), včetně případného přístřešku či přírodní ochrany*

**výběh** = *venkovní plocha, kam je třeba dodávat koni objemné krmivo (nebo se krmí ve stáji, pokud tam chodí), protože tu tráva neroste případně velmi málo a tudíž nepokryje plnou dávku objemného krmení, včetně přírodního přístřešku či přírodní ochrany*

- Jen box – kůň nechodí každý den do výběhu (kolotoč se nepočítá jako výběh)
- Box + výběh
- Box + pastvina
- 24/7 – pastvina
- 24/7 – výběh
- Přes léto 24/7, v zimě na noc box, štont či volné ustájení
- Štont – kůň nechodí každý den do výběhu
- Štont + výběh
- Štont + pastvina
- Volné ustájení – kůň nechodí každý den do výběhu
- Volné ustájení + výběh
- Volné ustájení + pastvina
- Paddock paradise (aktivní stáj)
- Jiné – popište jaké, v případě, že je každý kůň ustájen jiným způsobem, vypište, prosím, vedle jednotlivých ustájení jejich pořadová čísla dle předchozí otázky
- Jiné – popište jaké, v případě, že každý kůň dělá něco jiného, vypište, prosím, vedle jednotlivých využití jejich pořadová čísla dle předchozí otázky

**7. Na základě čeho, jste si vybral(a) VÝŠE UVEDENÝ ZPŮSOB USTÁJENÍ?**

- *zde, prosím, vyberte tu možnost, která Vás jednoznačně ovlivnila nejvíc.*
- *můžete vybrat i více odpovědí, nicméně tuto možnost, prosím, volte minimálně, raději svou odpověď, prosím, upřesněte v kolonce jiný důvod.*
  
- Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)
- Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, neboť nepotřebuje takový dohled a péči,...)
- Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)
- Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem – tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina nebo nic
- Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj
- Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)
- Finanční omezení (na boxy nebo naopak na pronájem pastvin,...)
- Jiný důvod – prosím, uveďte jaký

**8. V případě, že byste neměl(a) žádné finanční ani prostorové omezení, chtěl(a) byste změnit TYP USTÁJENÍ?**

- NE
- ANO – napište, prosím, jaký typ ustájení byste si přál(a)

**9. V jakém se nacházíte kraji?**

- Královehradecký
- Pardubický

**10. V jaké obci se nachází stáj?**

**11. Do jaké věkové kategorie se řadíte?**

- Do 20 let
- 21 – 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 – 60 let
- 60 let a víc

**12. Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání?**

- ZŠ
- Učiliště
- Střední škola – maturita
- Vyšší odborná škola
- Vysoká škola

**13. Jaké je Vaše pohlaví?**

- ŽENA
- MUŽ

**86 - pomocné výpočty k typu ustájení koní v závislosti na jejich využití  
(Královehradecký kraj)**

**TABULKA SOUČINŮ**

využití	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
cirkusové kousky	0,211	0,040	0,303	0,238	0,013	0,038	0,135	0,017	0,004
<b>dotihy</b>	2,326	0,440	3,331	2,619	0,147	0,419	1,488	0,189	0,042
hobby závody - drezura	4,651	0,880	6,663	5,238	0,293	0,838	2,975	0,377	0,084
<b>hobby závody - parkur</b>	5,920	1,120	8,480	6,667	0,373	1,067	3,787	0,480	0,107
hobby závody - western	0,846	0,160	1,211	0,952	0,053	0,152	0,541	0,069	0,015
<b>chov</b>	11,840	2,240	16,960	13,333	0,747	2,133	7,573	0,960	0,213
koňský důchod - již nedělá nic	2,114	0,400	3,029	2,381	0,133	0,381	1,352	0,171	0,038
<b>mladý kůň</b>	13,743	2,600	19,686	15,476	0,867	2,476	8,790	1,114	0,248
pracovní využití (v lese,...)	0,634	0,120	0,909	0,714	0,040	0,114	0,406	0,051	0,011
<b>přirozená komunikace</b>	11,417	2,160	16,354	12,857	0,720	2,057	7,303	0,926	0,206
rekreace	24,737	4,680	35,434	27,857	1,560	4,457	15,823	2,006	0,446
<b>školní kůň</b>	11,629	2,200	16,657	13,095	0,733	2,095	7,438	0,943	0,210
zápřež	2,114	0,400	3,029	2,381	0,133	0,381	1,352	0,171	0,038
<b>závodní kariéra - drezura</b>	7,611	1,440	10,903	8,571	0,480	1,371	4,869	0,617	0,137
závodní kariéra - parkur	6,977	1,320	9,994	7,857	0,440	1,257	4,463	0,566	0,126
<b>závodní kariéra - všestrannost</b>	0,211	0,040	0,303	0,238	0,013	0,038	0,135	0,017	0,004
závodní kariéra - vytrvalost	0,846	0,160	1,211	0,952	0,053	0,152	0,541	0,069	0,015
<b>závodní kariéra - western</b>	3,171	0,600	4,543	3,571	0,200	0,571	2,029	0,257	0,057

TABULKA VÝRAZŮ

využití	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
cirkusové kousky	0,211	0,040	0,303	2,438	0,013	0,038	0,135	0,017	0,004
<b>dostihy</b>	2,326	0,440	0,836	4,365	0,147	0,419	1,488	0,189	0,042
hobby závody - drezura	1,511	1,425	0,268	0,956	0,293	0,031	1,378	0,377	10,016
<b>hobby závody - parkur</b>	2,596	3,156	0,725	0,067	18,480	1,067	4,688	0,480	0,107
hobby závody - western	0,846	0,160	1,211	0,952	0,053	0,152	11,178	0,069	63,640
<b>chov</b>	0,002	2,240	13,337	2,133	0,747	2,133	1,686	0,960	0,213
koňský důchod - již nedělá nic	2,114	0,400	11,774	2,381	0,133	0,381	0,092	0,171	0,038
<b>mladý kůň</b>	2,849	0,062	2,271	0,141	0,867	0,092	0,555	0,704	0,248
pracovní využití (v lese,...)	0,634	0,120	0,909	2,314	23,040	0,114	0,406	0,051	0,011
<b>přirozená komunikace</b>	9,810	2,160	12,599	0,057	0,720	17,168	0,996	0,926	0,206
rekreace	6,079	3,988	8,578	0,616	0,124	0,047	0,043	2,006	0,446
<b>školní kůň</b>	0,012	1,473	0,671	0,732	0,733	0,391	0,278	0,943	0,210
zápřež	2,114	0,400	3,029	2,381	5,633	0,381	0,310	272,005	0,038
<b>závodní kariéra - drezura</b>	7,611	1,440	11,295	3,438	0,480	1,371	4,869	0,617	0,137
závodní kariéra - parkur	1,270	1,320	3,609	0,166	0,440	0,439	1,359	0,566	0,126
<b>závodní kariéra - všestrannost</b>	0,211	0,040	1,605	0,238	0,013	0,038	0,135	0,017	0,004
závodní kariéra - vytrvalost	0,846	0,160	1,211	0,952	0,053	0,152	22,118	0,069	0,015
<b>závodní kariéra - western</b>	3,171	0,600	1,329	5,491	0,200	0,571	2,029	0,257	0,057

## 87 - pomocné výpočty k typu ustájení koní v závislosti na jejich využití (Pardubický kraj)

TABULKA SOUČINŮ

využití	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
cirkusové kousky	3,990	3,192	4,788	7,714	1,064	2,926	0,599	0,599	0,333	1,796
<b>dostihy</b>	1,921	1,537	2,305	3,714	0,512	1,409	0,288	0,288	0,160	0,865
hobby závody - drezura	3,695	2,956	4,433	7,143	0,985	2,709	0,554	0,554	0,308	1,663
<b>hobby závody - parkur</b>	3,547	2,837	4,256	6,857	0,946	2,601	0,532	0,532	0,296	1,596
hobby závody - western	5,025	4,020	6,030	9,714	1,340	3,685	0,754	0,754	0,419	2,261
<b>chov</b>	1,182	0,946	1,419	2,286	0,315	0,867	0,177	0,177	0,099	0,532
koňský důchod - již nedělá nic	7,833	6,266	9,399	15,143	2,089	5,744	1,175	1,175	0,653	3,525
<b>mladý kůň</b>	0,591	0,473	0,709	1,143	0,158	0,433	0,089	0,089	0,049	0,266
pracovní využití (v lese,...)	3,695	2,956	4,433	7,143	0,985	2,709	0,554	0,554	0,308	1,663
<b>přirozená komunikace</b>	12,709	10,167	15,251	24,571	3,389	9,320	1,906	1,906	1,059	5,719
rekreace	0,591	0,473	0,709	1,143	0,158	0,433	0,089	0,089	0,049	0,266
<b>školní kůň</b>	5,911	4,729	7,094	11,429	1,576	4,335	0,887	0,887	0,493	2,660

TABULKA SOUČINŮ

využití	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
zápřež	0,443	0,355	0,532	0,857	0,118	0,325	0,067	0,067	0,037	0,200
<b>závodní kariéra - drezura</b>	2,512	2,010	3,015	4,857	0,670	1,842	0,377	0,377	0,209	1,131
závodní kariéra - parkur	1,330	1,064	1,596	2,571	0,355	0,975	0,200	0,200	0,111	0,599
<b>závodní kariéra - všestrannost</b>	4,138	3,310	4,966	8,000	1,103	3,034	0,621	0,621	0,345	1,862
závodní kariéra - vytrvalost	0,148	0,118	0,177	0,286	0,039	0,108	0,022	0,022	0,012	0,067
<b>závodní kariéra - western</b>	0,739	0,591	0,887	1,429	0,197	0,542	0,111	0,111	0,062	0,333

TABULKA VÝRAZŮ

využití	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
cirkusové kousky	3,990	3,192	5,673	2,881	133,893	2,926	0,599	0,599	1,340	1,796
<b>dostihy</b>	1,921	3,947	0,739	0,022	0,512	1,409	0,288	0,288	0,160	11,372
hobby závody - drezura	1,965	1,294	1,486	0,003	0,985	0,615	0,554	0,554	1,556	3,286
<b>hobby závody - parkur</b>	5,591	0,247	1,196	0,670	0,946	0,139	0,532	0,532	1,679	1,596
hobby závody - western	5,025	2,268	0,683	2,876	1,340	5,054	0,754	0,754	5,972	1,337
<b>chov</b>	0,566	1,175	1,419	0,036	0,315	1,481	0,177	0,177	0,099	0,532
koňský důchod - již nedělá nic	2,217	0,819	4,636	4,379	0,398	1,846	1,175	0,026	0,653	1,808
<b>mladý kůň</b>	0,591	0,473	0,709	1,143	0,158	0,740	95,589	0,089	0,049	0,266
pracovní využití (v lese,...)	0,461	2,956	2,869	0,003	0,985	1,937	0,554	0,554	0,308	1,663
<b>přirozená komunikace</b>	11,886	2,297	0,332	2,990	3,389	1,183	0,005	1,906	1,059	1,882
rekreace	0,591	0,473	0,709	0,018	0,158	0,740	0,089	0,089	0,049	11,303
<b>školní kůň</b>	0,200	0,342	0,618	0,579	1,576	1,258	5,037	5,037	0,493	2,660
zápřež	0,443	0,355	0,532	0,857	0,118	0,325	0,067	0,067	0,037	39,311
<b>závodní kariéra - drezura</b>	2,512	7,922	0,342	0,710	0,670	1,842	1,030	56,717	0,209	1,131
závodní kariéra - parkur	1,330	1,064	0,223	11,460	0,355	0,975	0,200	0,200	0,111	0,599
<b>závodní kariéra - všestrannost</b>	4,138	4,112	0,778	12,500	1,103	3,034	0,621	0,621	0,345	1,862
závodní kariéra - vytrvalost	0,148	0,118	0,177	0,286	0,039	7,336	0,022	0,022	0,012	0,067
<b>závodní kariéra - western</b>	0,739	0,591	0,887	0,229	0,197	11,151	0,111	0,111	0,062	0,333

## 88 - plemena koní v různém systému ustájení (Královehradecký kraj)

TABULKA SOUČINŮ

plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
Achal - Teke	1,163	0,281	2,018	1,416	0,080	0,160	0,735	0,094	0,027
<b>American Quarter Horse</b>	3,100	0,748	5,381	3,777	0,214	0,428	1,960	0,249	0,071
americký klusák	0,969	0,234	1,682	1,180	0,067	0,134	0,612	0,078	0,022
<b>anglický plnokrevník</b>	10,076	2,432	17,488	12,276	0,695	1,390	6,370	0,811	0,232
Appaloosa	0,775	0,187	1,345	0,944	0,053	0,107	0,490	0,062	0,018
<b>arabský kůň</b>	0,581	0,140	1,009	0,708	0,040	0,080	0,367	0,047	0,013
arabský plnokrevník	0,969	0,234	1,682	1,180	0,067	0,134	0,612	0,078	0,022
<b>Barock Pinto</b>	0,581	0,140	1,009	0,708	0,040	0,080	0,367	0,047	0,013
českomoravský belgický kůň	0,581	0,140	1,009	0,708	0,040	0,080	0,367	0,047	0,013
<b>český sportovní pony</b>	1,744	0,421	3,027	2,125	0,120	0,241	1,102	0,140	0,040
český teplokrevník	25,383	6,127	44,056	30,927	1,751	3,501	16,047	2,042	0,584
<b>fjord</b>	0,388	0,094	0,673	0,472	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
francouzský klusák	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
<b>fríský kůň</b>	6,200	1,497	10,762	7,555	0,428	0,855	3,920	0,499	0,143
hafling	1,163	0,281	2,018	1,416	0,080	0,160	0,735	0,094	0,027
<b>hannoverský kůň</b>	3,488	0,842	6,053	4,249	0,241	0,481	2,205	0,281	0,080
holštýnský teplokrevník	1,550	0,374	2,690	1,889	0,107	0,214	0,980	0,125	0,036
<b>hucul</b>	1,163	0,281	2,018	1,416	0,080	0,160	0,735	0,094	0,027
kabardinský kůň	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
<b>kříženec</b>	5,038	1,216	8,744	6,138	0,347	0,695	3,185	0,405	0,116
kůň Kinský	0,775	0,187	1,345	0,944	0,053	0,107	0,490	0,062	0,018
<b>KWPN</b>	0,388	0,094	0,673	0,472	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
lipický kůň	0,388	0,094	0,673	0,472	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
<b>malopolský kůň</b>	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
Missouri Foxtrotter	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
<b>moravský teplokrevník</b>	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
německý teplokrevník	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
<b>norický kůň</b>	0,581	0,140	1,009	0,708	0,040	0,080	0,367	0,047	0,013
oldenburský teplokrevník	2,325	0,561	4,036	2,833	0,160	0,321	1,470	0,187	0,053
<b>Paint Horse</b>	0,775	0,187	1,345	0,944	0,053	0,107	0,490	0,062	0,018
pony	4,457	1,076	7,735	5,430	0,307	0,615	2,817	0,359	0,102
<b>Pura Raza Esponola</b>	0,388	0,094	0,673	0,472	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
shagya - arab	1,356	0,327	2,354	1,653	0,094	0,187	0,857	0,109	0,031
<b>shetlandský pony</b>	0,775	0,187	1,345	0,944	0,053	0,107	0,490	0,062	0,018
Shire	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
<b>slovenský teplokrevník</b>	1,938	0,468	3,363	2,361	0,134	0,267	1,225	0,156	0,045
starokladubský kůň	2,906	0,702	5,045	3,541	0,200	0,401	1,837	0,234	0,067
<b>švýcarský teplokrevník</b>	0,388	0,094	0,673	0,472	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
trakénský kůň	0,388	0,094	0,673	0,472	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009



**TABULKA SOUČINŮ**

plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
<b>welsh cob</b>	0,581	0,140	1,009	0,708	0,040	0,080	0,367	0,047	0,013
welsh part - bred	1,550	0,374	2,690	1,889	0,107	0,214	0,980	0,125	0,036
<b>welšský pony</b>	0,775	0,187	1,345	0,944	0,053	0,107	0,490	0,062	0,018

**TABULKA VÝRAZŮ**

plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
Achal - Teke	0,023	0,281	2,018	1,416	0,080	0,160	24,750	0,094	0,027
<b>American Quarter Horse</b>	1,423	0,748	8,142	2,042	14,922	0,428	1,960	0,249	0,071
americký klusák	1,098	0,234	1,682	1,180	0,067	0,134	9,307	0,078	0,022
<b>anglický plnokrevník</b>	0,428	0,077	0,705	0,422	0,695	1,866	0,417	0,811	0,232
Appaloosa	13,419	0,187	1,345	0,944	0,053	0,107	0,490	0,062	0,018
<b>arabský kůň</b>	10,064	0,140	1,009	0,708	0,040	0,080	0,367	0,047	0,013
arabský plnokrevník	0,969	0,234	1,682	1,180	0,067	0,134	31,431	0,078	0,022
<b>Barock Pinto</b>	0,581	0,140	3,929	0,708	0,040	0,080	0,367	0,047	0,013
českomoravský belgický kůň	0,581	0,140	0,000	0,708	0,040	0,080	7,252	0,047	0,013
<b>český sportovní pony</b>	2,919	0,421	0,000	2,125	0,120	0,241	0,731	0,140	0,040
český teplokrevník	0,515	10,117	0,025	0,037	1,751	0,644	1,587	2,042	0,584
<b>fjord</b>	6,709	0,094	0,673	0,472	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
francouzský klusák	3,355	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
<b>fríský kůň</b>	6,200	1,497	0,709	9,441	0,428	0,025	3,920	84,718	0,143
hafling	1,163	0,281	2,018	1,416	106,330	0,160	6,980	0,094	0,027
<b>hannoverský kůň</b>	1,774	0,030	13,222	2,485	0,241	0,481	2,205	0,281	0,080
holštýnský teplokrevník	0,131	0,374	0,637	0,418	0,107	0,214	0,000	0,125	0,036
<b>hucul</b>	2,904	0,281	2,018	0,240	0,080	0,160	0,735	0,094	35,443
kabardinský kůň	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	6,286	0,016	0,004
<b>kříženec</b>	0,184	1,216	2,574	5,598	0,347	0,695	0,209	0,405	0,116
kůň Kinský	0,775	0,187	2,036	0,944	0,053	0,107	0,531	0,062	0,018
<b>KWPN</b>	0,388	0,094	0,673	0,590	0,027	0,053	2,327	0,031	0,009
lipický kůň	0,388	0,094	0,673	0,590	0,027	16,762	0,245	0,031	0,009
<b>malopolský kůň</b>	0,194	0,047	1,310	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
Missoury Foxtrotter	3,355	0,047	0,336	0,236	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
<b>moravský teplokrevník</b>	0,194	0,047	0,336	2,472	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
německý teplokrevník	0,194	0,047	0,336	2,472	0,013	0,027	0,122	0,016	0,004
<b>norický kůň</b>	0,302	0,140	0,000	0,708	0,040	0,080	1,089	0,047	0,013
oldenburský teplokrevník	2,325	0,561	15,718	2,833	0,160	0,321	1,470	0,187	0,053
<b>Paint Horse</b>	0,775	0,187	2,036	0,003	0,053	0,107	0,490	0,062	0,018
pony	9,607	0,005	2,899	0,377	1,561	0,615	0,012	0,359	0,102
<b>Pura Raza Espeñola</b>	0,388	0,094	0,673	4,944	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
shagya - arab	1,356	1,382	2,354	1,653	0,094	77,711	0,024	0,109	30,103

TABULKA VÝRAZŮ

plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
<b>shetlandský pony</b>	0,065	0,187	0,319	0,003	0,053	0,107	0,490	0,062	0,018
Shire	0,194	0,047	0,336	0,236	0,013	35,443	0,122	0,016	0,004
<b>slovenský teplokrevník</b>	0,454	5,020	0,797	0,784	0,134	0,267	0,041	0,156	0,045
starokladrubský kůň	1,251	0,702	5,045	30,890	0,200	0,401	1,837	0,234	0,067
<b>švýcarský teplokrevník</b>	0,388	0,094	2,620	0,472	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
trakénský kůň	0,388	0,094	0,159	0,590	0,027	0,053	0,245	0,031	0,009
<b>welsh cob</b>	0,581	0,140	3,929	0,708	0,040	0,080	0,367	0,047	0,013
welsh part - bred	1,356	0,374	1,062	0,007	0,107	0,214	0,980	0,125	0,036
<b>welšský pony</b>	0,065	0,187	1,345	0,003	0,053	0,107	4,654	0,062	0,018

## 89 - plemena koní v různém systému ustájení (Pardubický kraj)

TABULKA SOUČINŮ

plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
Achal - Teke	0,486	0,373	0,495	0,859	0,105	0,284	0,073	0,065	0,041	0,219
<b>American Quarter Horse</b>	2,108	1,616	2,143	3,724	0,457	1,230	0,316	0,281	0,176	0,949
americký klusák	4,216	3,232	4,286	7,449	0,914	2,459	0,632	0,562	0,351	1,897
<b>anglický plnokrevník</b>	13,297	10,195	13,519	23,492	2,881	7,757	1,995	1,773	1,108	5,984
Anglo Arab	0,324	0,249	0,330	0,573	0,070	0,189	0,049	0,043	0,027	0,146
<b>Appaloosa</b>	0,486	0,373	0,495	0,859	0,105	0,284	0,073	0,065	0,041	0,219
arabský kůň	0,811	0,622	0,824	1,432	0,176	0,473	0,122	0,108	0,068	0,365
<b>českomoravský belgický kůň</b>	0,973	0,746	0,989	1,719	0,211	0,568	0,146	0,130	0,081	0,438
český sportovní pony	0,486	0,373	0,495	0,859	0,105	0,284	0,073	0,065	0,041	0,219
<b>český teplokrevník</b>	15,568	11,935	15,827	27,503	3,373	9,081	2,335	2,076	1,297	7,005
fjord	0,811	0,622	0,824	1,432	0,176	0,473	0,122	0,108	0,068	0,365
<b>fríský kůň</b>	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
hafling	1,622	1,243	1,649	2,865	0,351	0,946	0,243	0,216	0,135	0,730
<b>hannoverský kůň</b>	0,649	0,497	0,659	1,146	0,141	0,378	0,097	0,086	0,054	0,292
holštýnský teplokrevník	0,973	0,746	0,989	1,719	0,211	0,568	0,146	0,130	0,081	0,438
<b>hucul</b>	0,973	0,746	0,989	1,719	0,211	0,568	0,146	0,130	0,081	0,438
írský cob	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>islandský kůň</b>	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
kříženec	3,081	2,362	3,132	5,443	0,668	1,797	0,462	0,411	0,257	1,386
<b>kůň Kinský</b>	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
lipický kůň	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>malopolský kůň</b>	0,649	0,497	0,659	1,146	0,141	0,378	0,097	0,086	0,054	0,292
malý sportovní kůň	0,324	0,249	0,330	0,573	0,070	0,189	0,049	0,043	0,027	0,146
<b>Minihorse</b>	0,324	0,249	0,330	0,573	0,070	0,189	0,049	0,043	0,027	0,146

TABULKA SOUČINŮ

plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
moravský teplokrevník	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>norický kůň</b>	0,486	0,373	0,495	0,859	0,105	0,284	0,073	0,065	0,041	0,219
oldenburský teplokrevník	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>osel</b>	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
Paint Horse	1,622	1,243	1,649	2,865	0,351	0,946	0,243	0,216	0,135	0,730
<b>pony</b>	1,297	0,995	1,319	2,292	0,281	0,757	0,195	0,173	0,108	0,584
Pura Raza Espeñola	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>shagya - arab</b>	0,973	0,746	0,989	1,719	0,211	0,568	0,146	0,130	0,081	0,438
shetlandský pony	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>slezský norický kůň</b>	0,649	0,497	0,659	1,146	0,141	0,378	0,097	0,086	0,054	0,292
slovenský teplokrevník	1,622	1,243	1,649	2,865	0,351	0,946	0,243	0,216	0,135	0,730
<b>starokladrubský kůň</b>	1,946	1,492	1,978	3,438	0,422	1,135	0,292	0,259	0,162	0,876
welsh mountain pony	0,324	0,249	0,330	0,573	0,070	0,189	0,049	0,043	0,027	0,146
<b>welsh part - bred</b>	1,135	0,870	1,154	2,005	0,246	0,662	0,170	0,151	0,095	0,511
welšský pony	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073

TABULKA VÝRAZŮ

plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
Achal - Teke	0,486	18,503	0,495	0,859	0,105	0,284	0,073	0,065	0,041	0,219
<b>American Quarter Horse</b>	1,698	0,235	2,143	2,881	0,457	0,043	0,316	0,281	0,176	0,949
americký klusák	7,934	3,232	0,386	0,027	0,914	5,097	0,632	0,562	0,351	1,897
<b>anglický plnokrevník</b>	9,598	8,293	1,485	1,284	35,540	3,544	4,528	0,337	13,669	0,000
Anglo Arab	8,658	0,249	0,330	0,573	0,070	0,189	0,049	0,043	0,027	0,146
<b>Appaloosa</b>	4,709	1,054	0,495	0,859	0,105	0,284	0,073	0,065	0,041	0,219
arabský kůň	0,811	0,622	1,677	1,715	0,176	0,473	0,122	0,108	0,068	0,365
<b>českomoravský belgický kůň</b>	1,084	2,108	0,989	1,719	0,211	0,568	4,998	5,838	0,081	0,438
český sportovní pony	0,542	1,054	0,495	0,859	0,105	0,284	0,073	0,065	0,041	2,787
<b>český teplokrevník</b>	2,771	1,384	2,408	0,227	3,373	0,477	2,335	2,076	1,297	3,561
fjord	5,911	0,230	0,037	1,432	0,176	0,473	0,122	0,108	0,068	0,365
<b>fríský kůň</b>	0,162	0,124	4,230	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
hafling	0,238	0,048	0,075	0,450	0,351	0,003	0,243	0,216	0,135	0,100
<b>hannoverský kůň</b>	0,649	0,497	0,176	3,000	0,141	0,378	0,097	0,086	0,054	0,292
holštýnský teplokrevník	0,973	2,108	0,989	3,027	0,211	0,568	0,146	0,130	0,081	0,438
<b>hucul</b>	0,973	2,108	0,989	1,719	0,211	3,615	0,146	5,838	0,081	0,722
irský cob	0,162	6,168	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073

TABULKA VÝRAZŮ

plemeno	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
<b>islandský kůň</b>	4,329	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
kříženec	7,853	0,786	0,006	0,383	0,668	0,354	0,462	0,411	0,257	0,271
<b>kůň Kinský</b>	0,162	0,124	4,230	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
lipický kůň	4,329	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>malopolský kůň</b>	0,190	4,541	0,659	1,146	0,141	1,021	0,097	0,086	0,054	0,292
malý sportovní kůň	0,324	0,249	0,330	3,554	0,070	0,189	0,049	0,043	0,027	0,146
<b>Minihorse</b>	0,324	0,249	0,330	3,554	0,070	0,189	0,049	0,043	0,027	0,146
moravský teplokrevník	0,162	6,168	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>norický kůň</b>	4,709	0,373	0,495	0,859	0,105	0,284	0,073	13,482	0,041	0,219
oldenburský teplokrevník	0,162	0,124	4,230	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>osel</b>	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	44,272	0,014	0,073
Paint Horse	7,038	2,482	1,649	2,865	0,351	1,175	0,243	0,216	0,135	0,730
<b>pony</b>	0,381	0,000	0,352	0,219	0,281	0,757	0,195	0,173	0,108	0,584
Pura Raza Esopoňola	4,329	0,124	0,165	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>shagya - arab</b>	0,001	0,746	0,000	3,027	0,211	0,568	0,146	0,130	0,081	0,438
shetlandský pony	0,162	0,124	0,165	0,286	0,035	8,666	0,024	0,022	0,014	0,073
<b>slezský norický kůň</b>	0,649	0,497	0,659	1,146	0,141	0,378	86,597	9,649	0,054	0,292
slovenský teplokrevník	0,238	0,048	1,649	9,204	0,351	0,946	0,243	0,216	0,135	0,730
<b>starokladrubský kůň</b>	1,946	0,173	0,484	0,056	0,422	1,135	0,292	11,676	0,162	11,147
welsh mountain pony	1,408	0,249	0,330	0,318	0,070	0,189	0,049	0,043	0,027	0,146
<b>welsh part - bred</b>	1,135	5,212	0,021	0,493	0,246	0,662	0,170	0,151	0,095	0,511
welšský pony	0,162	0,124	4,230	0,286	0,035	0,095	0,024	0,022	0,014	0,073

## 90 - typ ustájení koní a jejich pohlaví (Královehradecký kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
hřebeč	8,758	2,114	15,201	10,671	0,604	1,208	5,537	0,705	0,201
<b>klisna</b>	48,268	11,651	83,776	58,810	3,329	6,658	30,515	3,884	1,110
valach	29,973	7,235	52,022	36,519	2,067	4,134	18,949	2,412	0,689

**TABULKA VÝRAZŮ**

pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
hřebeč	3,137	0,587	2,530	0,262	0,260	1,208	0,427	56,238	0,201
<b>klisna</b>	2,631	0,010	2,766	0,056	0,530	0,018	0,398	3,884	1,110
valach	1,212	0,081	1,565	0,332	0,421	0,181	0,200	2,412	2,494

## 91 - typ ustájení koní a jejich pohlaví (Pardubický kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
hřebeč	6,486	4,973	6,595	11,459	1,405	3,784	0,973	0,865	0,541	2,919
<b>klisna</b>	27,892	21,384	28,357	49,276	6,043	16,270	4,184	3,719	2,324	12,551
valach	25,622	19,643	26,049	45,265	5,551	14,946	3,843	3,416	2,135	11,530

**TABULKA VÝRAZŮ**

pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
hřebeč	0,341	1,777	0,025	3,733	1,405	2,734	0,973	0,865	0,541	1,262
<b>klisna</b>	1,245	1,355	0,468	0,033	2,591	0,855	0,159	1,399	1,208	1,005
valach	2,125	3,555	0,629	0,612	1,173	3,228	0,006	0,587	0,603	2,595

## 92 - věk koní a různé způsoby ustájení (Královehradecký kraj)

TABULKA SOUČINŮ

věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
do 3 let	13,040	3,148	22,633	15,888	0,899	1,799	8,244	1,049	0,300
<b>4 - 19 let</b>	67,537	16,302	117,219	82,286	4,658	9,315	42,696	5,434	1,553
20 a víc let	6,423	1,550	11,148	7,826	0,443	0,886	4,060	0,517	0,148

TABULKA VÝRAZŮ

věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
do 3 let	3,714	0,007	4,100	0,224	0,899	0,023	0,921	0,862	9,643
<b>4 - 19 let</b>	0,841	0,177	0,122	0,548	0,387	0,186	0,170	0,035	1,553
20 a víc let	0,052	1,550	3,072	2,976	0,443	1,401	0,001	0,517	0,148

## 93 - věk koní a různé způsoby ustájení (Pardubický kraj)

TABULKA SOUČINŮ

věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + výběh	Volné ustájení + pastvina
do 3 let	8,595	6,589	8,738	15,184	1,862	5,014	1,289	1,146	3,868	0,716
<b>4 - 19 let</b>	47,676	36,551	48,470	84,227	10,330	27,811	7,151	6,357	21,454	3,973
20 a víc let	3,730	2,859	3,792	6,589	0,808	2,176	0,559	0,497	1,678	0,311

TABULKA VÝRAZŮ

věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + výběh	Volné ustájení + pastvina
do 3 let	1,349	1,017	6,036	4,411	0,695	3,170	1,289	0,019	2,126	0,716
<b>4 - 19 let</b>	0,459	0,006	1,480	0,914	0,011	0,118	0,478	0,065	0,302	0,265
20 a víc let	0,433	1,602	0,385	0,053	0,808	2,176	0,559	0,497	0,062	0,311

## 94 - způsob ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Královehradecký kraj)

TABULKA SOUČINŮ

pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
muž	27,832	6,718	48,306	33,911	1,919	3,839	17,595	2,239	0,640
žena	59,168	14,282	102,694	72,089	4,081	8,161	37,405	4,761	1,360

TABULKA VÝRAZŮ

pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
muž	0,624	6,718	0,150	0,451	1,919	0,007	0,112	10,120	0,640
žena	0,294	3,160	0,071	0,212	0,903	0,003	0,053	4,761	0,301

## 95 - způsob ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)

TABULKA SOUČINŮ

pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
muž	26,919	20,638	27,368	47,557	5,832	15,703	4,038	3,589	2,243	12,114
žena	33,081	25,362	33,632	58,443	7,168	19,297	4,962	4,411	2,757	14,886

TABULKA VÝRAZŮ

pohlaví	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
muž	0,353	4,247	0,015	2,754	5,832	7,295	6,098	3,589	3,388	12,114
žena	0,287	3,456	0,012	2,241	4,746	5,936	4,962	2,921	2,757	9,857

## 96 - způsob ustájení koní vzhledem k věku člověka (Královehradecký kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
21 - 30 let	20,242	4,886	35,132	24,662	1,396	2,792	12,796	1,629	0,465
<b>31 - 40 let</b>	25,497	6,154	44,253	31,065	1,758	3,517	16,119	2,051	0,586
41 - 50 let	31,141	7,517	54,049	37,942	2,148	4,295	19,687	2,506	0,716
<b>51 - 60 let</b>	5,839	1,409	10,134	7,114	0,403	0,805	3,691	0,470	0,134
61 let a víc	4,282	1,034	7,432	5,217	0,295	0,591	2,707	0,345	0,098

**TABULKA VÝRAZŮ**

věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
21 - 30 let	10,020	4,886	10,419	53,541	0,261	2,792	0,611	17,715	5,061
<b>31 - 40 let</b>	4,327	6,154	0,884	5,495	0,877	1,753	11,955	2,051	0,586
41 - 50 let	6,168	24,186	1,832	22,077	2,148	0,677	1,116	2,506	0,716
<b>51 - 60 let</b>	5,839	1,409	38,942	7,114	0,403	0,805	3,691	0,470	0,134
61 let a víc	4,282	1,034	2,643	31,322	1,682	0,591	2,707	0,345	0,098

## 97 - způsob ustájení koní vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
21 - 30 let	11,838	9,076	12,035	20,914	2,565	6,905	1,776	1,578	0,986	5,327
<b>31 - 40 let</b>	20,432	15,665	20,773	36,097	4,427	11,919	3,065	2,724	1,703	9,195
41 - 50 let	21,405	16,411	21,762	37,816	4,638	12,486	3,211	2,854	1,784	9,632
<b>51 - 60 let</b>	1,297	0,995	1,319	2,292	0,281	0,757	0,195	0,173	0,108	0,584
61 let a víc	5,027	3,854	5,111	8,881	1,089	2,932	0,754	0,670	0,419	2,262

**TABULKA VÝRAZŮ**

věk	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
21 - 30 let	0,680	3,867	0,089	0,732	2,565	17,825	1,776	1,578	0,986	1,017
<b>31 - 40 let</b>	0,290	15,665	0,029	20,050	16,602	0,001	3,065	2,724	1,703	9,195
41 - 50 let	3,451	2,646	1,261	23,509	4,638	4,489	4,472	9,278	1,784	21,430
<b>51 - 60 let</b>	2,235	1,016	1,319	0,219	0,281	0,757	0,195	0,173	0,108	0,584
61 let a víc	5,027	1,195	0,872	4,216	1,089	2,932	2,059	0,670	50,096	2,262



## 98 - způsob ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Královeshradecký kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

vzdělání	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
Střední škola - maturita	35,812	8,644	62,157	43,633	2,470	4,940	22,640	2,881	0,823
<b>Učiliště</b>	20,436	4,933	35,470	24,899	1,409	2,819	12,919	1,644	0,470
Vysoká škola	21,993	5,309	38,172	26,796	1,517	3,034	13,904	1,770	0,506
<b>Vyšší odborná škola</b>	4,866	1,174	8,445	5,928	0,336	0,671	3,076	0,391	0,112
ZŠ	3,893	0,940	6,756	4,743	0,268	0,537	2,461	0,313	0,089

**TABULKA VÝRAZŮ**

vzdělání	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
Střední škola - maturita	2,898	17,661	7,898	0,437	0,114	4,940	0,585	5,887	0,823
<b>Učiliště</b>	2,799	4,933	0,843	3,936	1,409	3,590	13,244	1,644	0,470
Vysoká škola	18,175	5,309	14,874	6,506	1,450	0,308	13,904	1,770	4,417
<b>Vyšší odborná škola</b>	7,733	1,174	1,496	5,928	0,336	0,671	0,376	0,391	0,112
ZŠ	3,893	0,940	0,009	0,640	0,268	3,987	12,468	0,313	0,089

## 99 - způsob ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

vzdělání	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
Střední škola - maturita	27,892	21,384	28,357	49,276	6,043	16,270	4,184	3,719	2,324	12,551
<b>Učiliště</b>	17,189	13,178	17,476	30,368	3,724	10,027	2,578	2,292	1,432	7,735
Vysoká škola	9,730	7,459	9,892	17,189	2,108	5,676	1,459	1,297	0,811	4,378
<b>Vyšší odborná škola</b>	0,811	0,622	0,824	1,432	0,176	0,473	0,122	0,108	0,068	0,365
ZŠ	4,378	3,357	4,451	7,735	0,949	2,554	0,657	0,584	0,365	1,970

**TABULKA VÝRAZŮ**

vzdělání	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
Střední škola - maturita	2,974	9,675	0,196	0,105	6,043	0,657	1,140	4,928	3,080	16,633
<b>Učiliště</b>	3,007	26,881	4,111	0,062	23,102	0,881	2,578	2,292	1,432	7,735
Vysoká škola	0,308	0,811	0,362	9,548	2,108	1,947	1,459	1,297	0,811	4,378
<b>Vyšší odborná škola</b>	21,644	0,622	0,824	1,432	0,176	0,473	0,122	0,108	0,068	0,365
ZŠ	4,378	0,548	41,238	7,735	0,949	2,554	61,266	0,584	0,365	1,970

## 100 - způsob výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Královeshradecký kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

způsob výběru ustájení	muž	žena
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	5,400	12,600
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	3,300	7,700
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	3,000	7,000
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	3,900	9,100
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	2,400	5,600

**TABULKA VÝRAZŮ**

způsob výběru ustájení	muž	žena
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	0,067	0,029
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	0,512	0,219
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	0,333	0,143
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	0,208	0,089
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	0,150	0,064

## 101 - způsob výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

způsob výběru ustájení	muž	žena
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	2,066	3,934
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	4,475	8,525
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	4,820	9,180
<b>Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	4,131	7,869
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	3,443	6,557
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	2,066	3,934

TABULKA VÝRAZŮ

způsob výběru ustájení	muž	žena
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	0,423	0,222
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	1,369	0,719
Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	0,986	0,518
<b>Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	0,004	0,002
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina	0,057	0,030
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	0,002	0,001

## 102 - způsob výběru ustájení vzhledem k věku člověka (Královeshradský kraj)

TABULKA SOUČINŮ

způsob výběru ustájení	21 - 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 - 60 let	61 let a víc
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	4,500	6,900	4,500	1,200	0,900
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	2,750	4,217	2,750	0,733	0,550
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	2,500	3,833	2,500	0,667	0,500
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	3,250	4,983	3,250	0,867	0,650
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	2,000	3,067	2,000	0,533	0,400

TABULKA VÝRAZŮ

způsob výběru ustájení	21 - 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 - 60 let	61 let a víc
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	0,500	0,639	0,500	1,200	0,900
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	1,114	0,146	0,568	0,097	0,550
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	0,100	0,181	0,900	0,167	4,500
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	0,173	0,194	0,173	0,867	0,188
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	0,500	0,371	0,500	4,033	0,400

## 103 - způsob výběru ustájení vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)

TABULKA SOUČINŮ

způsob výběru ustájení	21 - 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 - 60 let	61 let a víc
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	2,164	1,672	1,279	0,393	0,492
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	4,689	3,623	2,770	0,852	1,066
Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	5,049	3,902	2,984	0,918	1,148
<b>Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	4,328	3,344	2,557	0,787	0,984
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina	3,607	2,787	2,131	0,656	0,820
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	2,164	1,672	1,279	0,393	0,492

TABULKA VÝRAZŮ

způsob výběru ustájení	21 - 30 let	31 - 40 let	41 - 50 let	51 - 60 let	61 let a víc
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	0,012	0,064	0,061	0,935	0,492
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	1,140	0,727	0,019	0,026	1,066
Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	0,000	0,002	0,000	0,007	0,019
<b>Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	0,407	0,129	0,121	0,058	1,050
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina	0,102	0,016	0,008	0,656	1,700
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	0,012	0,064	0,407	0,393	0,492

## 104 - způsob výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka (Královeský kraj)

TABULKA SOUČINŮ

způsob výběru ustájení	Střední škola - maturita	Učiliště	Vysoká škola	Vyšší odborná škola	ZŠ
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	6,600	5,100	3,900	0,900	1,500
Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	4,033	3,117	2,383	0,550	0,917
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	3,667	2,833	2,167	0,500	0,833
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	4,767	3,683	2,817	0,650	1,083
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	2,933	2,267	1,733	0,400	0,667

**TABULKA VÝRAZŮ**

způsob výběru ustájení	Střední škola - maturita	Učiliště	Vysoká škola	Vyšší odborná škola	ZŠ
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	0,055	0,002	0,003	0,011	0,167
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	0,265	1,138	0,803	0,550	1,280
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	0,121	0,010	1,551	0,500	0,833
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	0,319	0,127	0,012	0,650	0,006
Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)	0,388	0,708	0,310	6,400	0,667

**105 - způsob výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)**
**TABULKA SOUČINŮ**

způsob výběru ustájení	Střední škola - maturita	Učiliště	Vysoká škola	Vyšší odborná škola	ZŠ
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	3,246	1,770	0,689	0,098	0,197
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	7,033	3,836	1,492	0,213	0,426
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	7,574	4,131	1,607	0,230	0,459
<b>Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	6,492	3,541	1,377	0,197	0,393
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina	5,410	2,951	1,148	0,164	0,328
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	3,246	1,770	0,689	0,098	0,197

**TABULKA VÝRAZŮ**

způsob výběru ustájení	Střední škola - maturita	Učiliště	Vysoká škola	Vyšší odborná škola	ZŠ
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	0,019	0,030	0,689	0,098	3,280
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	1,308	0,007	4,217	2,905	0,426
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	0,043	0,183	0,229	0,230	0,638
<b>Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	0,037	1,708	1,377	0,197	0,393
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina	1,240	2,951	0,633	0,164	0,328
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	0,948	0,335	0,689	0,098	0,197

## 106 - typ ustájení koní a způsob výběru ustájení (Královehradecký kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

způsob výběru ustájení	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	13,294	2,792	23,264	14,889	0,798	1,595	9,173	0,931	0,266
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	17,659	3,708	30,903	19,778	1,060	2,119	12,185	1,236	0,353
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	11,111	2,333	19,444	12,444	0,667	1,333	7,667	0,778	0,222
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	29,563	6,208	51,736	33,111	1,774	3,548	20,399	2,069	0,591

**TABULKA VÝRAZŮ**

způsob výběru ustájení	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Paddock paradise	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání	Volné ustájení + výběh
Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)	20,995	2,792	6,465	11,158	0,798	12,162	5,082	0,931	11,311
<b>Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)</b>	6,056	3,708	1,542	9,598	1,060	7,108	13,479	1,236	0,353
Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj	11,111	2,333	0,124	4,587	0,167	1,333	5,232	0,778	0,222
<b>Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina</b>	4,523	6,208	1,157	30,712	5,868	3,548	5,301	11,747	0,591

## 107 - typ ustájení koní a způsob výběru ustájení (Pardubický kraj)

TABULKA SOUČINŮ

způsob výběru ustájení	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	8,899	6,876	9,978	15,910	1,753	5,258	1,213	2,157	0,674	7,281
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	7,564	5,845	8,481	13,524	1,490	4,470	1,031	1,834	0,573	6,189
Nejvíce mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	16,463	12,721	18,458	29,434	3,243	9,728	2,245	3,991	1,247	13,470
<b>Přizpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	7,712	5,960	8,647	13,789	1,519	4,557	1,052	1,870	0,584	6,310
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štonť, případně volné ustájení + výběh či pastvina	13,645	10,544	15,299	24,396	2,688	8,063	1,861	3,308	1,034	11,164
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	11,717	9,054	13,137	20,948	2,308	6,924	1,598	2,840	0,888	9,587

**TABULKA VÝRAZŮ**

způsob výběru ustájení	24/7 - pastvina	24/7 - výběh	Box + pastvina	Box + výběh	Box	Přes léto 24/7, v zimě ve stáji	Stání + pastvina	Stání + výběh	Volné ustájení + pastvina	Volné ustájení + výběh
Důvodem jsou zdravotní omezení koně(i)	5,348	0,512	0,410	7,481	1,753	0,301	1,213	15,824	0,674	38,392
<b>Inspirovala mě přečtená literatura, kurzy, nové výzkumy (etologie = nauka o chování zvířat, výživa,...)</b>	31,500	1,703	8,481	6,707	1,490	12,687	1,031	1,834	0,573	1,643
Nejvíc mě ovlivnily stáje, ve kterých jsem se pohyboval(a)	1,250	0,233	27,528	0,083	3,243	9,728	10,072	3,991	1,247	13,470
<b>Přízpůsobil(a) jsem se prostředí, kde mám stáj</b>	2,879	28,535	0,810	0,003	1,519	4,557	0,855	1,870	33,373	1,736
Vybral(a) jsem, co je po staletí zvykem - tzn. mladý kůň na pastvině, pracující kůň: box, štont, případně volné ustájení + výběh či pastvina	13,645	10,544	1,835	15,754	2,688	0,528	1,861	6,656	1,034	14,758
<b>Způsob ustájení je podmíněn využitím koní (např.: mám koně závodní a nemohu si dovolit, aby si venku ublížili, či kůň na rekreaci může být na pastvině, protože nepotřebuje takovou péči,...)</b>	2,382	0,466	5,040	0,043	49,536	14,665	1,598	2,840	0,888	9,587

**108 - věkové kategorie koní a způsob jejich ustájení (Královehradecký kraj)**
**TABULKA SOUČINŮ**

věk	24/7	stáj + venek	volné ustájení + venek	stáj
do 3 let	26,230	38,521	0,300	1,949
<b>4 - 19 let</b>	135,850	199,506	1,553	10,092
20 a víc let	12,919	18,973	0,148	0,960

**TABULKA VÝRAZŮ**

věk	24/7	stáj + venek	volné ustájení + venek	stáj
do 3 let	3,639	3,446	9,643	0,001
<b>4 - 19 let</b>	0,714	0,552	1,553	0,082
20 a víc let	0,001	0,056	0,148	0,960



## 109 - věkové kategorie koní a způsob jejich ustájení (Pardubický kraj)

**TABULKA SOUČINŮ**

věk	24/7	stáj + venek	volné ustájení + venek	stáj
do 3 let	20,197	26,357	4,584	1,862
<b>4 - 19 let</b>	112,038	146,205	25,427	10,330
20 a víc let	8,765	11,438	1,989	0,808

**TABULKA VÝRAZŮ**

věk	24/7	stáj + venek	volné ustájení + venek	stáj
do 3 let	1,142	0,211	2,802	0,695
<b>4 - 19 let</b>	0,325	0,053	0,502	0,011
20 a víc let	0,174	0,017	0,000	0,808

## Seznam příloh

- 1 - klisny s hříbaty v NŽ Topolčianky
- 2 - Statek Hájek ve Volyni - stáj pro 50 hříbat
- 3 - volná stáj – Satan ranch
- 4 - Odchovna hříbat (Lubomír Vrtek)
- 5 - velká volná stáj s volným průchodem na pastvinu – Domov pro koně v Leštině
- 6 - Farma u lesa, a.s.
- 7 - JK Izabel Zadražany v Chlumci nad Cidlinou
- 8 - EKO farma Bludička – Nový Jičín
- 9 – vazné ustájení remont v Kladrubech nad Labem
- 10 – vazné ustájení u Petry Horváthové
- 11 – vazné ustájení u Michaely Mařincové
- 12 – venkovní boxy
- 13 – vnitřní jednořadové boxy v JK Apollo
- 14 – vnitřní jednořadové boxy v JS Equus Kinsky
- 15 – boxy umístěné ve dvou řadách
- 16 – jednotlivé boxy s vlastními malými venkovními výběhy, známými jako paddocky
- 17 - koně na pastvinách v Kyrgyzstánu
- 18 – stádo mladých hřebců
- 19 – klisny různého věku s valachem, konec října
- 20 – přírodní podmínky koní
- 21 – skupinka místních koní v JK Žižkovec
- 22 – stádo v Aktivní stáji
- 23 - pohled na cesty shora v aktivní stáji
- 24 - široká písková cesta v aktivní stáji
- 25 – šterková cesta v aktivní stáji
- 26 – cesta s přírodními kavaletami
- 27 - cesty vysypané pískem
- 28 – přírodní cesta
- 29 - pohled na „trek“ shora
- 30 - volný prostor na hraní
- 31 – stromy sloužící k ochraně
- 32 – stromy přímo na „treku“

- 33 – přístřešek
- 34 – napajedlo
- 35 – jezírko v rozšířené části cest
- 36 – zastoupení jednotlivých plemen koní v časovém vývoji
- 37 – vývoj početního stavu koní
- 38 – počty koní podle plemen a jejich vývoj
- 39 – vývoj početních změn pohlaví u koní v průběhu let
- 40 – stádo mladých kladrubských koní
- 41 – starokladrubský kůň v bílé variantě
- 42 – starokladrubský kůň v černé barvě
- 43 – slezský norický kůň
- 44 – typický hřebec českomoravského belgického koně
- 45 – huculská klisna
- 46 - typický představitel plemene – norický kůň
- 47 – mladý plnokrevný hřebec
- 48 – stádo arabských koní
- 49 – plnokrevná arabská klisna
- 50 – český sportovní pony
- 51 – český teplokrevník
- 52 – stádo mladých haflingů
- 53 – hřebec Irského coba
- 54 – mladý hřebec amerického klusáka
- 55 – potomek po hřebci 718 – Mineral
- 56 – lipický kůň
- 57 – Minihorse
- 58 – zástupce moravského teplokrevníka
- 59 – oslice s hříbětem
- 60 – kresba typického zástupce
- 61 – tělesný rámec shetlanda
- 62 – typická hlava a výraz shetlandského ponyho
- 63 – plemenný hřebec slovenského teplokrevníka
- 64 – hřebec trakénského koně
- 65 – velšský horský pony
- 66 – velšský pony

- 67 – velšský pony v typu cob
- 68 – velšský cob
- 69 – podílový velš
- 70 – nejtypičtější zlatá barva srsti achaltekinského koně
- 71 – „appaloosa zbarvení“, typické pro plemeno Appaloosa
- 72 – fríský kůň
- 73 – Paint horse
- 74 – Quarter horse
- 75 – umístění Královehradeckého kraje a umístění Pardubického kraje
- 76 – počet koní v obou krajích
- 77 – rozlohy zemědělských podniků v krajích
- 78 – zemědělské podniky v Pardubickém kraji
- 79 – zemědělské podniky v Královehradeckém kraji
- 80 – Pardubický kraj
- 81 – Královehradecký kraj
- 82 – zařazení jednotlivých dispozičních složek, vedoucích až k reakci
- 83 - motivace
- 84 – dělení potřeb (Abraham H. Maslow)
- 85 – dotazník
- 86 – pomocné výpočty k typu ustájení koní v závislosti na jejich využití (Královehradecký kraj)
- 87 - pomocné výpočty k typu ustájení koní v závislosti na jejich využití (Pardubický kraj)
- 88 - plemena koní v různém systému ustájení (Královehradecký kraj)
- 89 - plemena koní v různém systému ustájení (Pardubický kraj)
- 90 - typ ustájení koní a jejich pohlaví (Královehradecký kraj)
- 91 - typ ustájení koní a jejich pohlaví (Pardubický kraj)
- 92 - věk koní a různé způsoby ustájení (Královehradecký kraj)
- 93 - věk koní a různé způsoby ustájení (Pardubický kraj)
- 94 - způsob ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Královehradecký kraj)
- 95 - způsob ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)
- 96 - způsob ustájení koní vzhledem k věku člověka (Královehradecký kraj)
- 97 - způsob ustájení koní vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)
- 98 - způsob ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Královehradecký kraj)
- 99 - způsob ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)

- 100 - způsob výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Královeshradecký kraj)
- 101 - způsob výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)
- 102 - způsob výběru ustájení vzhledem k věku člověka (Královeshradecký kraj)
- 103 - způsob výběru ustájení vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)
- 104 - způsob výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka (Královeshradecký kraj)
- 105 - způsob výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)
- 106 - typ ustájení koní a způsob výběru ustájení (Královeshradecký kraj)
- 107 - typ ustájení koní a způsob výběru ustájení (Pardubický kraj)
- 108 - věkové kategorie koní a způsob jejich ustájení (Královeshradecký kraj)
- 109 - věkové kategorie koní a způsob jejich ustájení (Pardubický kraj)

## **Tabulky a grafy v textu**

- I. - Zadané hodnoty
- II. - Tabulka součinů
- III. – Tabulka výrazů
- IV. – kladně zešikmená Gaussova křivka
- V. - grafické znázornění typů ustájení koní a jejich využití (Královeshradecký kraj)
- VI. – typ ustájení koní v závislosti na jejich využití (Královeshradecký kraj)
- VII. - Shluková analýza: typ ustájení koní a jejich využití (Královeshradecký kraj)
- VIII. - grafické znázornění typů ustájení koní a jejich využití (Pardubický kraj)
- IX. – typ ustájení koní v závislosti na jejich využití (Pardubický kraj)
- X. – Shluková analýza: typ ustájení koní a jejich využití (Pardubický kraj)
- XI. - grafické znázornění plemen koní v různém typu ustájení (Královeshradecký kraj)
- XII. – plemena koní v různém systému ustájení (Královeshradecký kraj)
- XIII. - Shluková analýza: plemena koní v různých systémech ustájení (Královeshradecký kraj)
- XIV. - grafické znázornění plemen koní v různém typu ustájení (Pardubický kraj)
- XV. – plemena koní v různém systému ustájení (Pardubický kraj)
- XVI. - Shluková analýza: plemena koní v různých systémech ustájení (Pardubický kraj)
- XVII. - grafické znázornění typu ustájení koní a pohlaví (Královeshradecký kraj)
- XVIII. – typ ustájení koní a jejich pohlaví (Královeshradecký kraj)
- XIX. - Shluková analýza: pohlaví koní v různých systémech ustájení (Královeshradecký kraj)

- XX. - grafické znázornění typu ustájení koní a pohlaví (Pardubický kraj)
- XXI. – typ ustájení koní a jejich pohlaví (Pardubický kraj)
- XXII. – Shluková analýza: pohlaví koní v různých systémech ustájení (Pardubický kraj)
- XXIII. – grafické znázornění věku koní v různých systémech ustájení (Královeshradecký kraj)
- XXIV. – věk koní a různé způsoby ustájení (Královeshradecký kraj)
- XXV. – Shluková analýza: věk koní a různé systémy ustájení (Královeshradecký kraj)
- XXVI. – grafické znázornění věku koní v různých systémech ustájení (Pardubický kraj)
- XXVII. – věk koní a různé způsoby ustájení (Pardubický kraj)
- XXVIII. – Shluková analýza: věk koní a různé systémy ustájení (Pardubický kraj)
- XXIX. – grafické znázornění způsobu ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Královeshradecký kraj)
- XXX. – způsob ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Královeshradecký kraj)
- XXXI. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Královeshradecký kraj)
- XXXII. – grafické znázornění způsobu ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)
- XXXIII. – způsob ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)
- XXXIV. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)
- XXXV. – grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem k věku člověka (Královeshradecký kraj)
- XXXVI. – způsob ustájení koní vzhledem k věku člověka (Královeshradecký kraj)
- XXXVII. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem k věku člověka (Královeshradecký kraj)
- XXXVIII. – grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)
- XXXIX. – způsob ustájení koní vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)
- XL. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)
- XLI. - grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Královeshradecký kraj)
- XLII. – způsob ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Královeshradecký kraj)
- XLIII. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Královeshradecký kraj)
- XLIV. - grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)

- XLV. – způsob ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)
- XLVI. – Shluková analýza: ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)
- XLVII. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka  
(Královehradecký kraj)
- XLVIII. – způsob výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Královehradecký kraj)
- XLIX. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka  
(Královehradecký kraj)
- L. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)
- LI. – způsob výběru ustájení vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)
- LII. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem k pohlaví člověka (Pardubický kraj)
- LIII. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem k věku člověka (Královehradecký kraj)
- LIV. – způsob výběru ustájení vzhledem k věku člověka (Královehradecký kraj)
- LV. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem k věku člověka  
(Královehradecký kraj)
- LVI. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)
- LVII. – způsob výběru ustájení vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)
- LVIII. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem k věku člověka (Pardubický kraj)
- LIX. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka  
(Královehradecký kraj)
- LX. – způsob výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka (Královehradecký kraj)
- LXI. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka  
(Královehradecký kraj)
- LXII. – grafické znázornění výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)
- LXIII. – způsob výběru ustájení vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)
- LXIV. – Shluková analýza: výběr ustájení koní vzhledem ke vzdělání člověka (Pardubický kraj)
- LXV. – grafické znázornění typu ustájení koní v závislosti na způsobu jeho výběru  
(Královehradecký kraj)
- LXVI. – typ ustájení koní a způsob výběru ustájení (Královehradecký kraj)
- LXVII. – Shluková analýza: typ ustájení koní v závislosti na způsobu jeho výběru  
(Královehradecký kraj)

- LXVIII. – grafické znázornění typu ustájení koní v závislosti na způsobu jeho výběru (Pardubický kraj)
- LXIX. – typ ustájení koní a způsob výběru ustájení (Pardubický kraj)
- LXX. – Shluková analýza: typ ustájení koní v závislosti na způsobu jeho výběru (Pardubický kraj)
- LXXI. - Grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem k jejich věkové kategorii (Královesraderký kraj)
- LXXII. - Věkové kategorie koní a způsob jejich ustájení (Královesraderký kraj)
- LXXIII. - Shluková analýza: typ ustájení koní v závislosti na jejich věkové kategorii (Královesraderký kraj)
- LXXIV. - Grafické znázornění typu ustájení koní vzhledem k jejich věkové kategorii (Pardubický kraj)
- LXXV. - Věkové kategorie koní a způsob jejich ustájení (Pardubický kraj)
- LXXVI. - Shluková analýza: typ ustájení koní v závislosti na jejich věkové kategorii (Pardubický kraj)
- LXXVII. - Shluková analýza: typ ustájení v závislosti na pohlaví, využití a plemenu koní (Královesraderký kraj)
- LXXVIII. – Shluková analýza: typ ustájení v závislosti na pohlaví, využití a plemenu koní (Pardubický kraj)
- LXXIX. - Shluková analýza: typ ustájení v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka (Královesraderký kraj)
- LXXX - Shluková analýza: typ ustájení v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka (Pardubický kraj)
- LXXXI. - Shluková analýza: výběr způsobu ustájení koní v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka (Královesraderký kraj)
- LXXXII. - Shluková analýza: výběr způsobu ustájení koní v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání člověka (Pardubický kraj)